

EGİAD

YARIN

EGE GENÇ İŞADAMLARI

DERNEĞİ YAYIN ORGANI

EGİAD ÖZEL
Türk Yıldızları

Portre
Yılmaz ÖZDİL

Kültür ve Sanat
Metin AKPINAR

Başarı Öyküsü
Tolga TÜRKER

Sektör
Şarapçılık

Babalar ve Çocukları
Mineliler Ailesi

- Söz İhracatçısının
- Çeşme: Otelcilik ve Turizm

3 245456 345344

zoom-zoom
zoom-zoom
AYRICALIKLI HİZMETİN YOLU
ARKAS GÜVENCESİ İLE
VOLCAR'DA

Mazda Showroom ve Servisi **Karşıyaka** ve **Altunizade**'de sizlerle

VOLCAR

OTOMOBİL VE YEDEK PARÇA
SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

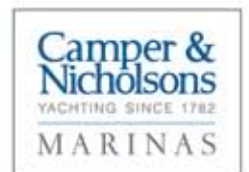
İstanbul Volcar Altunizade (0216) 651 25 25 - **İzmir Volcar** Karşıyaka (0232) 361 03 00 - www.volcar.com.tr

Bu yaz Çeşme Marina'ya davetlisiniz...

Dünyanın en eski ve en prestijli yatçılık işletmelerinden biri olarak dünya çapında tanınan Camper & Nicholson's Marinas International ile ülkemizin önde gelen yatırımcılarından IC İbrahim Çeçen Holding ortaklığında işletilen "Çeşme Marina" uluslararası bir çekim ve buluşma noktası olma hedefi ile yaz sezonunda misafirlerini ağırlamaya başlıyor.

Tel: +90(232) 712 25 00 | E-mail: info@cesmemarina.com.tr
Faks: +90(232) 712 99 14 | Web: www.cesmemarina.com.tr

İçindekiler

EGİAD Özel

Türk Yıldızları **10** | **15**

Dosya

Söz İhracatçının **18** | **48**

İzmir Penceresinden

Kemal BAYSAK **50** | **59**

Tarih

Gürer GÜLSEVİN **60** | **67**

Portre

Yılmaz ÖZDİL **68** | **74**

Konuk Yazar

Çetin GÜREL **76** | **77**

Sektör

Şarapçılık **78** | **97**

Konuk Yazar

Yaşar AKSOY **98** | **102**

Başarı Öyküsü

Tolga TÜRKER **104** | **108**

Tarım ve Hayvancılık

Ali Ekber YILDIRIM **110** | **113**

Konuk Yazar

Ş. Barış KOCAGÖZ **114** | **116**

Çeşme

Otelcilik ve Turizm **118** | **128**

EGİAD Özel

Türk Dünyası Uluslararası Kültür Kongresi **130** | **137**

Kültür ve Sanat

Metin AKPINAR **138** | **146**

Onur Kulübü

Ali Orhan KARAGÜLLE **148** | **149**

Babalar ve Çocukları

Mineliler Ailesi **150** | **156**

Uzaktaki İzmirliler

Erol YORULMAZOĞLU **158** | **164**

Konuk Yazar

Özcan YENİÇERİ **166** | **169**

EGİAD YARIN, EGİAD'ın yerel yayım organıdır. Dergide yayımlanan görüşler ilgili yazarlara ait olup EGİAD'ın görüşlerini yansıtmaz. Kaynak gösterilmek kaydıyla alıntı yapılabilir.

EGİAD YARIN dergisi röportaj ve haber çalışmalarını dergimizin Genel Yayın Editörü Nurten AKYAZILILAR tarafından hazırlanmaktadır. Yapacağınız alıntılardaki kaynak sunumlarınız veya belgeleme durumlarında Nurten AKYAZILILAR imzasına yer verilmesi gerektiği bilgilerinize arz olunur.

GRAFİK & TASARIM

Sba

ADVERTISING

Görsel Yönetmen: A. Bahadır ÖLKÜSAYAR

Tel: +90.232 446 84 94 - Fax: +90.232 446 59 17

Adres: Şair Eşref Bulvarı Karahatunlu İş Merkezi

No:22 K:4 D:405 Çankaya - İzmir / TÜRKİYE

www.sbareklamcilik.com

Baskı:

Hürriyet Matbaası 2826 Sk.

No:52 I. Sanayi Sitesi - İZMİR

0 (232) 459 96 00

Baskım Tarihi: 02.11.2010

174

104

Teknoloji

Hakan GÜRSU 170 | 173

Gezelim Görelim

Çomakdağ 174 | 179

Ekoloji

Doğan YAŞAR 180 | 182

Kültür ve Sanat

Filiz ECZACIBAŞI SARPEN 188 | 189

Alternatif Spor

Kick Boks 190 | 195

Sağlık

Zeki YÜNCÜ 196 | 198

Hukuk

E Ali AKARTÜRK 200 | 201

Faaliyetler

202 | 234

Üyelerimizi Tanıyalım

235 | 239

Doğadan Sofranıza

“Sağlıkla, Güvenle”

orkide®

KÜÇÜKBAY YAĞ SANAYİ A.Ş.

Ankara Caddesi No: 102 Bornova - İzmir / Türkiye • Tel: (0.232) 388 25 57 Pbx • Faks: (0.232) 388 37 92
e-mail: orkide@orkide.com.tr • www.orkide.com.tr

Değerli EĞİAD Yarın Okurları,

Cemal ELMASOĞLU
EĞİAD Yönetim Kurulu Başkanı

Bir süredir Anayasa değişikliğine kilitlenen Türkiye gündemi bir anda değişti ve Cumhuriyet Halk Partisi'ndeki yönetim değişikliği gündeme damgasını vurdu. Türkiye, gerçekten uzun zamandır görmediği hızda değişikliklere sahne oluyor. Siyasetin yönlendirdiği Türkiye gündemi, ne yazık ki bu arada Dünya'yı etkileyen çok önemli gelişmelerden uzak kalıyor. Biz, iç sorunlar ve gelişmelerle uğraşırken komşuda başlayan ve Akdeniz kuşağındaki ülkelerin bazılarını da etkileyen ekonomik sıkıntılar AB ekonomisinin yanı sıra Dünya'yı da tedirgin etmeye başladı. Türkiye, bankacılık ve finans açısından sağlam yapısının verdiği rahatlıkla ekonomik krizin etkilerini hafife alma yanlısını yapıyor. Mali açıdan sağlam olan ekonomimiz iç ve dış borç stokunun aşırı büyümesinin etkisiyle kırılabilirlik olarak tanımlanan duyarlılığını korumaktadır. Daha da önemlisi çok büyük üretim kayıpları yaşayan ve istenilen ölçüde artmayan sanayi üretimi ve buna bağlı yatırım eksikliği bir başka kronik sorun olan işsizliği korkutucu boyutlara taşıdığıdır.

Türkiye ekonomisinin istihdam açısından aldığı yara çok kısa sürede tedavi edilebilecek boyutlarda değildir. Dış rekabetin en kırıncı boyutlarda hüküm sürdüğü dikkate alındığında Türk sanayicisi rekabetin baskısı ile zaten optimum ve hatta minimum istihdam sayılarına inmek zorunda kalmıştır. Bu nedenle, her işyerinde bir ilave kişi istihdam etme gibi kampanyalar gerçekçilikten uzaktır. İstihdam ancak üretim gücünün yeniden kazanılması ve sanayiye, ticaret kesimine sağlanacak yeni desteklerle

artmaya başlayacaktır.

Türkiye'nin çözüm bekleyen en önemli sorunlarından biri de gelir dağılımındaki adaletsizliktir. Çözüm yolunda iyileştirici adımlar atılmaya başlanmadığı takdirde bu sorun toplumsal huzuru ve barışı olumsuz yönde etkilemeye devam edecektir. İşsizlikle birlikte özellikle büyük kentlerde suç oranlarının hızla artmasının altında yatan ana etkenlerden biri de budur. Bölücü terörle mücadelede de devletin önleyici gücünü oluşturan en önemli araçlar gelir dağılımındaki adalet ve istihdamın artırılmasıdır.

Son olarak EĞİAD'ın çok uzun yıllardır üzerinde ısrarla durduğu bir konu olan 'Seçim Sistemi' ve 'Siyasi Partiler Yasası' değişikliği için şu anda çok elverişli bir ortamın oluştuğuna inanıyoruz. Siyasetçiler dahil herkesin şikayet ettiği fakat çözüm için adım atmaktan kaçındığı bu iki konunun çözümünün Türkiye'nin iç barışı ve demokrasinin güçlenmesi adına çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Unutulmamalıdır ki demokratik sistemin vazgeçilmez unsurları olan siyasi partilerde iç demokrasinin güçlenmesi, Türk demokrasisinin güçlenmesi demektir. Türk toplumu artık bu talebi daha yüksek sesle dile getirmeye başlamıştır. Kadınların, gençlerin ve sivil toplumun parti çalışmalarına yeniden etkin katılımı temsil, politika üretme ve katılımcı yönetim anlayışının benimsenmesi açısından yarar sağlayacaktır.

EĞİAD Yarın Dergisi'nin sizlere ulaşmasında emeği geçen herkese teşekkür eder, değerli okurlarımıza en içten dileklerle sevgi ve saygılar sunarım.■

30.YIL

sınırsız başarı...

30 yıllık bilgi, birikim ve deneyimimizle, Türkiye'nin ve Avrupa'nın her yolunu, her caddesini ve her sokağını CMS ile boyadık.

Çalışanlarımız, müşterilerimiz ve tedarikçilerimiz ile çıktığımız bu büyük maratonda, her yıl daha büyük başarılarla imza atıyor olmanın gururunu taşıyoruz.

CMS

www.cms.com.tr

müşterilerimiz

artgoletement

Dilde Fikirde İşte Birlik

Ne zaman Avrupa Birliği konusu gündeme gelse Mustafa Kemal Atatürk'ün "muasır medeniyet" hedefine atıfta bulunularak, Atatürk'ün bizlere Batıyı hedef gösterdiği anlatılır. "Muasır medeniyet seviyesi" Ulu Önderimizin en yanlış anlaşılabilir sözlerinden biri olmuştur. Oysa hedef 10. Yıl Nutku'nda çok açık bir şekilde belirtilmiştir; **"milli kültürümüzü muasır medeniyet seviyesinin üstüne çıkaracağız"**. Hedef bu kadar açıkken uzun yıllardan beri milli kültürümüzden uzaklaşma ve Batıyı taklit önümüze bir çağdaşlaşma marifeti olarak konulmaktadır.

19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutladığımız bu günlerde Atatürk'ün yolundan gittiğini iddia eden gençler olarak O'nun hedeflerini ve bize söylediklerini yeniden okumalı ve anladığımızdan emin olmalıyız. Atatürk, Türk'ün milli bir davası, Türk gençliğinin büyük bir hedefi olmasını istiyordu. Türk gençliğine milli amaçlar dışındaki siyaseti, mücadeleleri bir tarafa bırakarak sadece milli siyaset ve milli davalarla uğraşması yolunu öğretiyordu. Bugün ise milli bir hedeften yoksun olmamızın sebeplerini Atatürk sonrası dönemde başta milli eğitim olmak üzere yabancı yönlendirmesine giren ülkemizin kültürel ve ekonomik yozlaşmasında aramak gerekmektedir.

Önümüze büyük hedef gibi konulan Avrupa Birliği'ne tam üyelik yalanı yolunda 51 yılı geride bıraktık. Gümrük Birliği sebebiyle büyük zarara uğrayan ekonomimiz bir tarafa, 'uyum yasaları' diye dayatılan uygulamalar ile ülkemizin bütünlüğü tehlike altına girmektedir. Batılılar işi azıttı artık önlerinde tek engel olarak gördükleri Atatürk'ü de bu milletin hafızasından silmenin yolunu yapmaya çalışıyorlar. Oynanan bu büyük oyunu ne zaman görüp kendi milli çıkarlarımız için çalışacağız, merak ediyorum. Tabi ki AB ile ticari ve sosyal ilişkilerimiz geliştirilerek devam etmelidir ancak, gelinen bu noktada Türkiye gibi kullanılmaya hazır büyük bir güce sahip ülkenin önünde başka seçeneğin olduğunun farkına varmalıyız ve bu yolda çalışmalıyız. Peki, bu seçenek nedir?

İsmail Gaspıralı tarafından 1883 yılında Kırım'da kurulan ve Rus baskısına rağmen 1918 yılına kadar yayın hayatını sürdüren Tercüman Gazetesi aynı kültürü yaşayan, aynı dili konuşan Türk topluluklarının aralarındaki ilişkilerin geliştirilmesi, **"dilde, fikirde, işte birlik"** ülküsü ile birlik ve dayanışma içinde olmalarını amaçlamıştı. Atatürk de aynı amaçla bizzat görevlendirdiği Azer San Bey'e Finlandiya'da basılan ve el altından esaret altındaki Türk bölgelerine dağıtılan, ismini kendinin koyduğu **"Turan"** isimli bir gazete çıkarttırmıştı. Hedef aynıydı; **"İstanbul'da çıkan bir gazeteyi Kaşgar'daki Türkün de anlaması"...**

Dünyamız son yıllarda Orta Doğu merkezli bir huzursuzluk, terör ve savaş ortamındadır. BOP projesi olarak küresel güçler tarafından ortaya konulan projenin hedeflerinden biri de her türlü doğal kaynağa sahip, enerji hatlarına hükmeden, sınırsız tarım ve hayvancılık imkânlarına sahip Orta Asya coğrafyasını egemenlik altına almaktır. Bu oyunu bozmanın tek yolu bu coğrafyada kurulacak ekonomik ve siyasi Türk Birliğidir. Böyle bir oluşum hem Türkiye, hem Türk Dünyası, hem de bölge ülkelerinin huzuru ve gelişmesi için tek çıkar yoldur.

Bugün bazılarının hayranlıkla baktığı AB daha dün 40 yıl içinde iki dünya savaşında birbirine girmiş, mezhep olarak birbirlerinden

Reha ATAKAN
EGİAD YARIN Yayın Kurulu Başkanı

çok farklı inanışlara sahip, farklı dilleri konuşan ülkelerin kendi çıkarları ve hayatta kalmaları için kurdukları bir birliktir. Ne kadar devam edebileceği ise tartışmalıdır. Onları bir araya getiren sebeplerden çok daha fazlası Türkiye ve Türk Devletleri arasında mevcuttur. Şartlar 19 Mayıs 1919'dan daha kötü değildir. Yeter ki inanalım!

Atatürk, Türk Dünyası'nda gerçekleşecek bir birliğin önemi ni ve buna olan inancını birçok vesile ile dile getirmiştir. Bununla beraber Türkiye'den Avrasya coğrafyasındaki Türk topluluklarına gönderdiği öğretmenler, subaylar, bilim adamları ve oralardan getirdiği öğrenciler ile Türk toplulukları arasındaki ilişkilerin geliştirilmesini sağlamıştı. Kurdukları Tarih Kurumu, Dil Kurumu, Türkiyat Enstitüsü ve bizzat düzenlediği milli eğitim müfredatı ile bu hedefe bilimsel olarak yaklaşmanın temelini atmış ve bize takip etmemiz gereken yolu çizmişti.

Madem Atatürk'ün yolundan gidiyoruz diyoruz, Ulu Önder bu konuda ne demiş hatırlayalım:

"Ben her şeyden önce bir Türk milliyetçisiyim. Böyle doğdum, böyle öleceğim. Türk birliğinin bir gün hakikat olacağına inancım vardır. Ben görmesem bile gözlerimi dünyaya onun rüyaları içinde kapayacağım. Türk birliğine inanıyorum, onu görüyorum. Yarının tarihi, yeni fasıllarını Türk birliğiyle açacaktır. Dünya sükununu bu fasıllar içinde bulacaktır. Türkün varlığı bu köhne dileme yeni ufuklar açacak, güneş ne demek, ufuk ne demek o zaman görülecek. Hayatta yegâne varlığım ve servetim Türk olarak doğmamdı."

M. Kemal Atatürk

MAVİŞEHİR'DE ŞEHİRLİ VE KONFORMİST BİR YAŞAM

Mİ'MARİN MAVİŞEHİR RESIDENCE
www.mimarinmavisehir.com

mi'marin
MAVİŞEHİR
RESIDENCE

SUVyapı
YAPIDA GÜÇ BİRLİĞİ

SUNGUR
İnşaat Yatırım ve Ticaret Ltd. Şti.

MAHİR VURAL
&
EKİN VURAL

NORM
GROUP

SUNGUR İnşaat'ın kurduğu güç birliği SUV YAPI Karşıyaka'da

detaylı bilgi için

0(232) 446 0 406

www.suvyapi.com

LİDER OLMAK...

Liderlik için gereken özelliklerin arasında geniş ufuklu bir bakış açısına ve duygusal zekaya sahip olmak önemli bir yer tutar. Gerçeklerle yüz yüze gelmekten korkmamak, eleştirilere açık olmak, çevresindekilere saygıyı esirgememek, cesaretli olmak ve en zorlu evet-hayır kararlarını alabilme gücü, doğru bildiklerini savunma ve kararlılık olmazsa olmazlardır. Lider, eleştirinin yanlış yapmaktan alıkoyduğunu bilir, eleştirilmek ister. Dalkavuklar yerine çevresinde cesur insanların olmasını tercih eder. Değişimi sürüklemek ve öncülük etmek ister. Düzenin bir parçası olmaksızın kendisi yeni bir düzen kurmayı ister. Bu sorumluluklar liderlerin ömür boyu omuzlarında taşıyacakları ağır bir yükür. Çoğu zaman kendi çevrelerinde en yakın dostları karşısına çıkmasına rağmen bu onları durdurmaz. Çünkü inançları, ülküleri vardır. Hedefleri ve değerleri vardır.

Ülkeyi yöneten liderlerin üzerindeki sorumluluklar bir kat daha ağırdır. Birleştirici ve kucaklayıcı olmak zorunda olan liderler hele iktidarı temsil ediyorlarsa alınma, küsme, saldırganlaşma gibi tavır ve davranışları sergileme hakları yoktur. Karşılarındaki kişi vatandaş ise zaten liderin bir model olarak ortaya koyması gereken duruş, kesin çizgileri ile bellidir. Buradaki mantık “müşteri velinimetimidir” anlayışından başlayıp, “müşteri daima haklıdır” a kadar uzanan bir hazmetme kapasitesi ve davranış içselleştirmesinden geçmelidir. Bir vatandaş olarak hak ve beklentilerimiz ile müşteri kavramını özdeşleştirmek çoğu kişiye itici ve rahatsız edici gelebilir. Toplumların, ülkelerin bir firma gibi yönetilmeyeceği çok doğaldır. Sosyal bakış açısı, dış çevre faktörleri, ideolojiler

Prof. Dr. Mustafa TANYERİ
EGİAD Genel Sekreteri

ve politik tercihler siyaseti yönetenlerin gözönüne alması gereken unsurlardır. Ancak, bir siyasi liderin halkın söylediklerini can kulağı ile dinlemesi, göz ardı etmemesi ve gereğini yapması şarttır. Bunu yapan siyasetçilerin başarılı oldukları buna kulak asmayanların ise kendileri ile birlikte ülkelerini de kaosa sürükledikleri bilinmektedir. Bizim de yakın tarihimizde bu aymazlık içinde yol alan siyasetçilerin neden oldukları siyasi trafik kazalarına sıkça rastlanmaktadır.

Yeniliklere ve gelişmeye açık, demokrat, vizyon sahibi ve ülkesini seven kadroların doğal olarak hayalleri ve hedefleri de büyük olmak durumundadır. Yetinmek yerine hep daha, iyiye güzele koşmak liderin doğasında olan bir özelliktir. Bunu neden daha etkin kullanma yolunu seçmek yerine bağınazlıklara sarılalım. Türkiye değişiyor. İnsanımızın özlemleri dünden çok farklı. Çünkü, dünya hızla değişiyor. Tribünlere oynamak ve populizmin kısılcığında siyaset yapmak yerine net söylemlerin adamı olmak varken aksine manevralar niye? Berrak fikirler ve değerlerle değişime yön vererek bu olumlu rüzgarı kullanmak varken toplumun derinliklerinde fırtınalar yaratmak kime ne fayda sağlayacak? Üstelik en çetrefil sorunlarla boğuşmak zorunda olduğumuz bir dönemden geçerken...■

Türk Milletinin Gökyüzündeki Yıldızları

Tarihimizden hatırlanacağı üzere, Türk Hava Kuvvetleri'nin kuruluşunun ilk yıllarında hem Türk Hava Gücü'nün tanıtılması hem de İslam ülkeleri arasında bir dostluk ve yakınlaşma sağlamak amaçlarını taşıyan, İstanbul-Kahire seferi düzenlenmiştir. İstanbul-Kahire uçuşunda 27 Şubat 1914'te şehit olan Yzb. Fethi ve Yzb. Sadık Beyler ile yine aynı uçuşta 11 Mart 1914'te şehit olan Tğm. Nuri Bey, Türk Hava Kuvvetleri'nin ilk şehitleridir. 1926 yılından itibaren 1935 yılına kadar 10 yıl süreyle her yılın 27 Ocak gününde 'Hava Şehitlerini Anma Günü' adıyla bir tören düzenlenmiş fakat Ocak ayının, Türkiye'nin en soğuk aylarından biri olması, yurdun birçok yerinde Hava Şehitlerini Anma Günü'nün arzu edilen şekilde yapılamamasına neden olmuştur. İzmir'in işgal edilmesiyle Miralay Fethi ve gazeteci Tahsin ile beraberindeki dokuz kişinin şehit edildiği 15 Mayıs tarihi, 'Hava Şehitlerini Anma Günü' olarak kabul edilmiştir. EĞİAD YARIN olarak hem 1935 yılından itibaren 15 Mayıs, "Hava Şehitlerini Anma Günü" olarak anılan bu

özel günü dergimizde anmak hem de 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik Bayramı'nı kutlamak amacıyla özel kutlama günlerimizde, nefeslerimizi tutarak gökyüzünde hayranlıkla izlediğimiz Türk Yıldızları'na yer vermek istedik. Bu arada öğrendik ki Hava Kuvvetleri Komutanlığı, 2011 Haziran'ında kuruluşunun 100'üncü yıldönümünü onurunu, Türk Milleti ile paylaşmaya hazırlanıyor ve de İzmir'de önemli program ve etkinlikleri olacak.

Türkiye Cumhuriyeti devletinin Türk Hava Kuvvetleri bünyesinde görev yapan tek akrobasi timi olan Türk Yıldızları, dünyada 8 süpersonik (ses üstü hızlarda uçuşa kabiliyetine sahip) uçakla gösteri yapan tek akrobasi timidir. Ay yıldızlı al bayrağımızın asil renklerini semaya kazıyan Türk Yıldızları'nın Filo Komutanı Hava Pilot Kurmay Binbaşı Sayın Yılmaz Gül ile konuşarak en az Türk halkı kadar dünyada da başarı ve saygınlık kazanan Türk Yıldızlarını okurlarımıza, gururla tanıtmak istedik.

Türk Yıldızlarının logosunun özellikleri nelerdir?

Kırmızı beyaz renkleri Türk bayrağının renklerini, yıldız "Türk Yıldızları" çağrı adını, yıldızlardan toplu çıkıp dağılan dumanlı uçaklar, filonun yaptığı görev ve birliktelik anlamına gelmekte ve üzerinde akrotimin ismi olan "Türk Yıldızları" yazmaktadır. Genel olarak bakıldığında Türk bayrağını çağrıştırmaktadır.

Güven, Gurur ve Moral Kaynağı

1911 yılında kurulan Türk Hava Kuvvetleri akrobasi tarihi de kuruluşundan çok kısa bir süre sonra 1914'te hangi amaçlarla başlamıştır?

Akrobasi bilindiği üzere bir uçuş sırasında yapılan ve özellikle hava muharebelerinde sık sık başvurulan ustaca manevralardır. İcra edilen gösterilerde yapılan akrobasi hareketleri ile Türk Hava Kuvvetlerinin sahip olduğu yüksek eğitim standar-

dını, disiplin ve görev etkinliğini tüm Türk halkına göstermek suretiyle Türk Silahlı Kuvvetleri'ne olan güven duygusunu pekiştirerek, gurur ve moral kaynağı olması amacıyla akrobasi çalışmalarına başlamıştır.

İlk akrobasi uçuşlarını hangi pilotlarımız, hangi uçaklarla deneyimlemişler? Akrobasi konusunda dünya havacılık tarihinde kısa zamanda yerini alan Türk Hava Kuvvetleri bünyesindeki ilk resmi akrobasi çalışmalarının gelişiminden bahsedersiniz?

Türk Hava Kuvvetleri tarihinde ilk akrobasi; Pilot Teğmen Fazıl Bey tarafından 5 Mart 1914 tarihinde 400m. irtifada 'Viril' yapılarak gerçekleştirilmiştir. İlk toplu akrobasi çalışmalarına, 1926 yılında Hava Okulu bünyesinde başlamıştır. Plt. Tğm. Enver AKOĞLU başkanlığında, aralarında Plt.Tğm. Tekin ARIBURUN'un da bulunduğu bir grup tarafından genellikle takipte akrobasi şeklinde gerçekleştirilen bu çalışmalarda, Ters Dalış, Dik-S (Şakuli-S, Split-S), Kuyruk Kayışı vb. akrobasi hareketleri yapılmıştır.

Ses üstü hızlarda uçuşa kabiliyetine sahip, 'Freedom Fighter' ile uçuyorlar

Türk Hava Kuvvetleri bünyesinde, günümüzdeki modern ve ileri teknolojideki havacılık anlayışına uygun nitelikteki ilk akrotim; MİLLİ adıyla, NATO üyeliği sonrası jet dönemine geçilmesinin hemen ardından, 1952 yılında kurulduğunu görüyoruz. MİLLİ çağrı adlı bu ilk timin önemi ve başarılarından bahsedersiniz? İlk timin hemen ardından farklı isimlerle akrotimler oluşturulmuş; filo statüsü kazanıncaya kadar kurulan bu timlerin isimlerinin verilmesiyle birlikte havacılık tarihimiz açısından içeriklerini kısaca anlatır mısınız? Şu an bünyenizde kaç pilot var ve hangi uçaklarla uçuyorsunuz?

"Milli" akrotimi yurt içinde çok sayıda, yurt dışında 1954 yılında İtalya'da (Ghedi), 1958 yılında Bel-

çika (Liege) ve Hollanda'da, 1959 yılında İtalya'da (Napoli) uçuş gösterilerine katılmıştır. "Milli" adıyla 1952 yılında 9'uncu Ana Jet Üs K.lığı Balıkesir'de kurulan ilk akrotim timinin kullandığı uçak tipi, F-84G (Thunderjet)'dir.

"Akrep" çağrı adıyla 1957 yılında 8'inci Hava Üs K.lığı Diyarbakır'da kurulan akrotim, yurtiçi ve yurtdışında (Pakistan) gösterilere katılmış olup kullandığı uçak tipi F-84G (Thunderjet)'dir.

1964 yılında yaptığı 9'lu ve 12'li gösteriler ile Türkiye ve dünya havacılık tarihinde önemli bir yer edinen "Uçan Kuğular", 4'üncü Hava Üs K.lığı Eskişehir'de 1955 yılında kurulmuş olup kullandığı uçak tipi F-86E (Sabre)'dir.

"Yarasalar" akrotimi, 1964 yılında 5'inci Ana Jet Üs K.lığı Merzifon'da kurulmuş olup kullandığı uçak tipi, F-86E (Sabre)'dir.

"Coşkun" adını alan akrotim 6'ncı Ana Jet Üs K.lığı Bandırma'da kurulmuş olup kullandığı uçak tipi, F-5 (Freedom Fighter)'dir.

5'inci Ana Jet Üs K.lığı bünyesinde 1971 yılında, '1071 Malazgirt Zaferi'nin dokuz yüzüncü yıldönümü kutlamalarında uçuş gösterileri yapmak üzere, bu tören için oluşturulan timin uçak tipi, F-5 (Freedom Fighter)'dir.

"Türk Yıldızları" akrotimi 1992 yılında 3'üncü Ana Jet Üs K.lığı (Konya)'da kurulmuş olup, kullandığı uçak tipi, ses üstü hızlarda uçuş kabiliyetine sahip, NF-5 (Freedom Fighter)'dir. Kadrosunda şu an 10 pilot mevcuttur.

Türk Yıldızları olmak işte böyle bir duygu...

Türk Yıldızları'nı ülkemizde ve dünyada özel yapan faktörler

nelerdir? Pilotlarınızı ve uçaklarınızı, kısaca okurlarımıza tanıtmısınız? Pilotlarınızın her birinin ayrı ayrı deyimleriyle; Türk Yıldızı olmak nasıl bir duygu?

Türk Yıldızları, dünyada 8 süper-sonik (ses üstü hızlarda uçuş kabiliyetine sahip) uçakla gösteri yapan tek akrobasi timidir. Türkiye Cumhuriyeti devletinin Türk Hava Kuvvetleri bünyesinde görev yapan tek akrobasi timidir. Harbe Hazır jet pilotları 600 saat ve üzeri uçuşa sahip olanlar arasında gönüllülük esasına göre seçilirler.

HV.PLT.YZB. MURAT ARDIÇ : Türk insanının yeteneğini ve uçaklarımızda taşıdığımız bayrağımızın güzelliğini tüm dünyaya sergileyebilmek mükemmel bir duygu...

HV.PLT.YZB. HAKAN AYAR : Türk Yıldızlarında uçmaktan büyük

haz duyuyorum.

HV.PLT.YZB. KEMAL HİDİROĞLU : Çocukluğumun hayali olan uçmanın zevkinin doruğuna varıldığı bir filoda görev yapmanın onurunu taşıyorum.

HV.PLT.YZB. EVREN AYNA : Uçmayı, adrenalini, heyecanı seven herkes bir de 'Türk Yıldızları'nı denemeli.

HV.PLT.YZB. FATİH KIZIL : Türk Yıldızlarında uçmak; kartal pençesiyle gökyüzüne tutunurken çelik kanatları şekillendirmek ve bunu yaparken Türk olmanın heyecanını hissedip onurlanmaktır.

HV.PLT.YZB.H.MURATDOĞAN: Türk Hava Kuvvetlerinde pilot olarak görev yapmanın gurur ve zevkini, en yoğun şekilde yaşamak isteyenlerin yuvası "Türk Yıldızları"nda

uçmaktan gurur duyuyorum.

HV.PLT.ÜTĞM. OSMAN YIĞCI :
Her biri bir yıldız olan Türk insanını gökyüzünde temsil etmenin gururu ve sevinci tarif edilemez.

HV.PLT.ÜTĞM. M.KEMAL KONYUNLUOĞLU : Türk milletinin şanını kanatlarında gururla taşıırken bir yandan da çocukluk hayaliniz uçmanın tadına varmak, kelimelerle anlatılamaz.

HV.PLT.ÜĞTM. A.ONUR ADALI : Uçmak rüyaydı, Türk Yıldızları ise hayal. Rüyalarınızı kovalayın, hayalleriniz gerçek olsun. Vatana hizmet etmenin en zevkli olduğunu düşündüğüm yerde, kendi rüyamı yaşamanın gururunu taşıyorum.

Mesleki yeterliliklerinin yanında takım ruhunu üst düzeyde tutacak özellikler de aranır

Akrotim görevinin daha fazla emniyet ve etkinlikle yerine getirilmesi amacıyla ekip seçimi, eğitimleri ve teknik içerikli çalışmalarınızdaki hassasiyetleriniz nelerdir?

Muharip Jet Pilotları arasından

akrotim ihtiyacına göre gönüllülük esasına göre seçilirler. Mesleki yeterliliklerinin yanında takım ruhunu üst düzeyde tutacak özellikler de aranılan nitelikler arasındadır. Akrotim filoya atanmalarını takiben Uçak Teknik Eğitimi, uçuşa yönelik eğitim programı (Yer dersleri, Simülasyon eğitimi) ve takiben Akrotim Harbe Hazırlık Uçuş Eğitimi tamamlanarak sekizli gösterilerde uçmaya başlanır.

Sekizli kol uçuşu, çok yüksek konsantrasyon ve hassas kumanda tekniği ile uçağın uçurulmasını gerektirmektedir. Gösteri hareketleri, birbiri ardına belirli bir düzen içerisinde zaman hassasiyetli olarak yapılmakta; uçuş emniyeti ve gösterinin etkinliği adına disiplin çok büyük önem taşımaktadır.

Gösteri uçuşlarınızda, uçaklar arasındaki mesafe çok az olup, hız ve basınç yüksektir. Bu esnada pilotlarda baş dönmesi gibi fizyolojik rahatsızlıkların olmasının önlenmesi için yaptığınız özel çalışmalar hakkında bilgi alabilir miyiz?

Pilotlar her yıl uçuş muayenesine ve her beş yılda bir de fizyolojik eğitime tabi tutulurlar. Fizyolojik eğitimin kapsamında G kuvvetleri, basınç, gece ve olumsuz hava şart

larında uçuşta karşılaşılan durumlarda ve bu etkenlerin oluşturduğu olumsuz etkilere karşı alınması gereken

tedbirler ve uygulanması gereken usuller bulunmaktadır. Çok küçük diyebileceğimiz rahatsızlıklar bile uçuş şartlarında olumsuz etkiler yaratabileceğinden dolayı sağlıklarını korumaya azami özen göstermektedir. Uçuş performansını en yüksek seviyede tutmak ve yüksek manevra kabiliyetine sahip uçakları etkin bir şekilde kullanabilmek için dengeli beslenme ve düzenli fiziki kondisyon yapmak durumundadırlar.

Herkesin yapamayacağı özel bir işiniz var ve seçilmiş kişilersiniz; gösteri öncesi neler yaparsınız?

Yaptığımız mesleğin özel olmasının yanında Türk Yıldızları gibi bir filoda uçmak, bizler için çok önemli. Çünkü yaptığımız iş ile Türk Hava Kuvvetleri'ndeki tüm pilotları temsil ederken aynı zamanda havacılık adına Türk Silahlı Kuvvetleri'nin disiplin ve görev etkinliğini de yansıtıyor ve Türkiye Cumhuriyeti'ni de çağdaş havacılığın sembolü ve bu alandaki milli takımı olarak temsil etmenin onuru ve gururunu yaşıyoruz.

Pilotlar uçuşa daima hazır olabilmek için günlük yaşantılarını disiplinli bir şekilde planlamak durumundadırlar. Bu nedenle uçuş öncesinde iyi bir uyku almaya ve dengeli beslenmeye çok dikkat ederler. Ayrıca düzenli olarak spor yaparak fizik

kondisyonlarını üst düzeyde tutarlar. Türk Yıldızları pilotları olarak aramızdaki uyumu arttırabilmek için gösteri öncesi ve sonrasında brifingler yaparız. En önemlisi de sürekli zihinlerimizde gösteriyi yaşarız.

Yetenek, sürat, disiplin ve mükemmel uyum

Üç ayrı gösteri paketiniz mevcut; hangi durum ve şartlara göre

ilgili paketi uygulamayı tercih ediyorsunuz? TSK, dünya çapında lider geçenlerden biri; sizlerin yurtdışında yaptığınız gösterilerde seyircilerde bıraktığınız izlenim notları hangi ortak temada buluşuyor?

Yüksek Gösteri Paketi, bulut alt tavanının yer seviyesinden yaklaşık 8000 feet (yaklaşık 3000 metre)'e kadar olması durumunda, Alçak Gösteri Paketi, bulut alt tavanının yer seviyesinden 3000 feet (yaklaşık 1000 metre)'e kadar olması durumunda

uçulmaktadır. Flat Gösteri Paketi ise yer seviyesinden 1000 feet (yaklaşık 350 metre)'e kadar olması durumunda veya kalkış yapılan meydan ile gösteri yapılacak yerin 50 NM (yaklaşık 100 km)'den uzak olması durumunda yapılmaktadır. İzlenim olarak yetenek, sürat, disiplin ve mükemmel uyum olarak tanımlayabiliriz.

“Yüksek Türk, senin için yüksekliğin sınırı yoktur”

Son söz olarak “19 Mayıs Atatürk’ü Anma, Gençlik ve Spor Bayırımı” kutlamaları çerçevesinde “İstikbal göklerde” diyen Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün askerleri olarak gençlerimize vereceğiniz “Türk Yıldızları” mesajınız nedir?

Sahip olduğunuz imkânları sonuna kadar zorlayarak aklınız, yüreğiniz ve bilginiz Ulu Önderimiz Atatürk’ün dediği gibi “Yüksek Türk, senin için yüksekliğin sınırı yoktur”. ■

SMYRNA PARK

by idea

yaşamınızın yeni ilk'leri için...

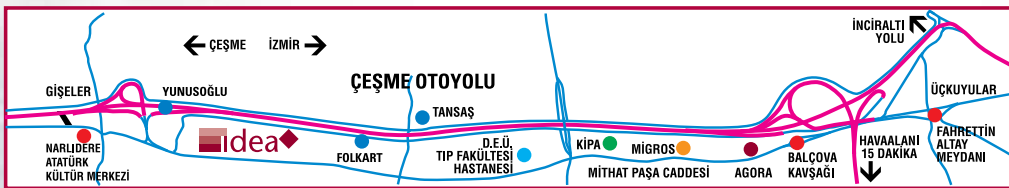

İdea, Smyrna Park ile yüksek standartlara sahip kusursuz yapılar inşa etmeye devam ediyor. Bu ayrıcalıklı hayatı seçenler, her şeyi 'bir ilk' gibi heyecanla, mutlulukla yaşasınlar diye...

Smyrna Park, kontrollü tek bir giriş ve çıkışın olduğu, iç yolları yabancı araç trafiğine kapalı, kendi iç güvenliği olan bir sitedir.

Smyrna Park özelliklerinden bazıları:

- Brüt alanı 320, 360, 380 m² daireler • Depreme dayanıklı radye temel sistemi • Akıllı ev otomasyonu ve güvenlik sistemleri • 24 saat özel güvenlik
- Giriş ve kapı kontrol sistemleri • Her daireye iki araçlık kapalı otopark ve misafir otoparkı • Jeneratör • İthal merkezi su arıtma tesisi • Tam otomatik asansör (Elektrik kesintilerinde, kabini en yakın kata getiren, kurtaran sistem) • Kapalı ve açılabilir yüzme havuzu • Çocuk yüzme havuzu
- Sauna, masaj odası • Fitness center, Türk hamamı • Multi klima sistemi • Jeotermal enerji ile yerden ısıtma • İtalyan mutfak ve ankastre, inoks ürünler
- Çamaşır ve ütü odası • Her daire için özel depo • Kuru temizleme, restoran, market, bay-bayan kuaförü, çocuk oyun alanları ve kreş alanları...

DenizBank

Satışlar sadece şantiyemizdeki
Tanıtım ve Satış Ofisimizde yapılmaktadır.
Her gün 10.30 - 19.00 saatleri
arasında hizmetinizdeyiz.

idea
İDEA YAPI SAN. TİC. A.Ş.

Mustafa Kemal Sahil Bulvarı, No.53, 35320 Narlıdere - İZMİR • Tel. 0 232 239 55 00 (pbx) • Faks. 0 232 238 41 89
www.ideayapi.com • info@ideayapi.com

Emperyal Mobbing

Mobbing; psikolojik şiddet, baskı, kuşatma, taciz, rahatsız etme veya sıkıntı vermek anlamlarını taşıyor. Özellikle hiyerarşik yapılanmış gruplarda ve kontrolün zayıf olduğu örgütlerde, gücü elinde bulunduran kişinin ya da grubun, diğerlerine psikolojik yollardan, uzun süreli sistematik baskı uygulamasıdır. İş yaşamı çerçevesindeki mobbing, şöyle açıklanıyor: “Yaş, ırk, cinsiyet ayrımı gözetmeden, taciz, rahatsız etme ve kötü davranış yoluyla herhangi bir kişiye yönelen saldırganlıktır. Kişiyi, iş yaşamından dışlamak amacıyla kasıtlı olarak yapılır. Kişinin, saygısız ve zararlı bir davranışın hedefi olmasıyla başlar. İşveren, ima ve alayla, karşısındakinin toplumsal itibarını düşürmeye yönelik saldırgan bir ortam yaratarak kişiyi işten ayrılmaya zorlar”.

Bu tanıma göre ülkemizde ‘mobbing’ denilen psikolojik taciz saldırılarını; yaşanan hukuk-suzluk davaları, siyasi atışmalardaki keşmekeş, gazete haberlerinin 3. sayfasında yer alan intihar, tecavüz ve cinnet haberleri, trafikteki şiddet, PKK terörü gibi olaylarda iş, aile, eğitim, askerlik hatta siyasete kadar her yerde ve şiddeti her geçen gün daha da artmış olarak görmekteyiz. Mesela; CHP lideri Deniz Baykal’a düzenlenen malum ‘kaset’ olayı neticesinde iktidarı hedef gösterip, Pensilvanya’yı (!) aklayarak (kara çarşafçılara parti rozeti takması, imam hatip okulları ile ilgili çalışmaları ve Kutlu Doğum Haftası konuşması da en az bu kadar önemliydi) parti yönetiminden istifası... ‘Ergenekon’ adıyla anılan torba davanın içinde yer alan asker, gazeteci, yazar ve akademisyenler... ‘Marka yazar’ diyebileceğimiz gazetecilerin, yıllarca emek verdikleri ve bütünleştikleri basın organlarından ayrılmak durumunda kalışları... Suçlandıkları için intihar eden subaylarımız... Önemli yargılama süreçlerinde savcılarının davalardan el çektilirmeleri vb örnekleri çoğaltmak mümkündür.

Uzmanlarına göre mobbing, “İşini çok iyi, hatta mükemmel yapan, İşçileri olumlu olan ve çevresinde-

kilerce sevilen, Çalışma ilkeleri ve değerleri sağlam ve de bunlardan ödün vermeyen, Dürüst ve güvenilir -kuruluşa sadık, Bağımsız ve yaratıcı, Zorbanın yeteneklerinden üstün özelliklere sahip olan kişilere yöneliyor. Heinz Leymann’a göre ‘zorbalar’, aşırı kontrolcü, korkak, nevrotik ve iktidar açlığı olan kişiler olarak tanımlanıyor. Mobbing uygulayan kişilerin ve kurbanların kişilik özellikleri ve işyeri koşulları, mobbingin nedenlerini açıklıyor. Leymann, bunları şöyle ifade ediyor: Kişileri grup kuralını kabul etmeye zorlamak, Düşmanlıktan hoşlanmak, Can sıkıntısı içinde zevk arayışı, Önyargıları pekiştirmek. Ek olarak da mobbing uygulayanın kötü kişiliği ve patron olarak bunu hak olarak görmesi, şişirilmiş benmerkezcilik, narsist kişilik, çocukluk travmaları sayılabilir”.

CHP ve iktidar ‘zina’ konusunun TCK gereği suç olup olmadığı konusunda ikinci kez karşı karşıya geliyorlar. Zina, ülkemizde sadece boşanma sebebidir. Eylül 2004’te, iktidarın zinayı yasal suç tanımı içerisindeki gayretlerini yine başta CHP ana muhalefeti ve hukukçularımız, “Çağdaş hukuk sistemlerinde zina suçu yok, sadece şeriatla yönetilen ülkelerde var” diyerek önlemişlerdi!.. Sanki kendileri ak-pakmış gibi özellikle sesi yüksek çıkanların mahkeme dosyalarının oldukça kabarık olduğu, dokunulmazlıkları kalktığı takdirde hüküm giyecekleri kesinleşmesine rağmen komplo kaset olayında kamuoyunu yanlış bilgilendirme cüretini kendilerinde bulabiliyorlar! Kasetin hazırlanış, sunuş şekli, özel hayata müdahale alanı gibi konular göz ardı edilerek, topluma örnek kişiler adına –ya yaptıysa- şeklindeki tartışma boyutları bile toplumun içine çekildiği karanlığı gün yüzüne çıkarmaktadır. Bu konuşmaların, kendilerini ‘ulusal düşüncedeki gazeteciler’ olarak tanımlananlarca da yapılması, Baykal’ın yerine isimler önermeleri ayrıca dikkat çekicidir.

Bu kapsamda, Güneydoğu’da

Nurten AKYAZILILAR
EGİAD YARIN Genel Yayın Editörü
nurtenak@ttmail.com

başarılarla görev yapan her kademedeki subayımızı, ispatlanmamış suçlamalarla hapsederek yargılamaya giderseniz orada artan terör eylemleri neticesinde artan şehit sayısına ön ayak olursunuz. Ulusal değerleri savunan akademisyen, gazeteci ve yazarları aynı suçun ortağı kapsamında hapsederek yargılamaya kalkarsanız, kamuoyunu bilgilendirmeye yönelik bu önemli boşlukların, ucuz kiralık beyinlerce kolayca doldurulmasına ortak olursunuz. Bu tür olayların gelişmesine ve artmasına taban hazırlanarak, iplerin kimin elinde olduğu belli olmayan senaryolarla yine stratejik zamanlı psikolojik kargaşa ortamların içine savunmasızca çekiliyoruz. Bu erozyona, toplumun her kesimi birleşip, “Dur” demezse, gidışat hiç de iyi değildir. ‘İnsan insan’ olan kişiler, çevresindeki haksızlıkları gözü kapalı karşıla-ya-maz. Yeri gelir, bazen gözünüzün gördüğüne bile inanmamanız gerekir; gördüğünüz fotoğraftaki o karenin oluşum şekli ile sizin görüp de yorumladığınız şekil, hiç de bir olmayabilir. İnsanları yargılamadan infaz etmek ya da tam tersi aklamak, her şeyden önce insanlığa aykırıdır. Yatağımızdan, her sabah keyifle uyanmanızı sağlayacak sevgilerinizin çok olması temennilerimle, sağlıklı kalınız. ■

Düşük döviz kuru dış ticaret dengelerine de olumsuz etki yapıyor

EİB Başkanlar Kurulu Başkanı Sayın Mustafa Türkmenoğlu ile ihracat sorunlarımız kapsamında yaptığımız özel görüşmede Türk Lirası'na uygulanan faizin yüksek olmasının ülke ekonomisinin gelişmesi anlamında bakıldığında, özellikle ithalatı körüklediğini ve yaşanan ithal ikamesi neticesinde de yerli üreticilerin giderek daha zor duruma düştüklerinin görüldüğünü ifade etti. Eximbank kredilerinin yeterli olmakla beraber daha fazla tabana yayılacak ve daha kolay kredi alınabilecek şekilde bir sistemin kurulmasının faydalı olabileceğini belirten Türkmenoğlu, DTM'nin yürütmekte olduğu 'Marka ve Turquality Teşviği'nin de bu konuda tüm dünyaya örnek

olacak bir uygulama olduğuna dikkat çekti. Dış ülkelere kayan girişimcilerimiz için ise Türkmenoğlu, yatırım yapılan ülkelerdeki teşviklerin, girdi maliyetlerini önemli ölçüde aşağıya çekilmesine yardımcı olduğunu belirterek, "Yatırımcı bu yolla, yeni pazarlara açılma olanağına kavuşuyorsa burada bir terslik yoktur" diye konuştu. Ege Yaş Sebze Meyve İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı da olan Mustafa Türkmenoğlu, Türk tarımının önünde birçok engel bulunmakta olduğunu kaydederek, sınırlı kaynaklarla ve sadece teşvik beklentisi ile çözüme ulaşmanın ise zor olduğunu söyledi.

Mustafa TÜRKMENÖĞLÜ

Kur dışında girdi ve istihdam maliyetlerimiz de çok yüksek

İhracatlarını arttırmak isteyen firmaların belirledikleri hedeflere ulaşamamalarının etkenleri sadece kamudan ve ihracat stratejilerinden mi kaynaklanmaktadır?

Yıllardır ülkemizde uygulanmakta olan düşük değerli döviz kuru politikasının yanı sıra elektrik, mazot, hammadde gibi üretim girdilerinin yüksekliği ve istihdam üzerindeki aşırı yükler elbette ihracatçılarımızı olumsuz yönde etkilemiştir. Ancak bunun yanında tabii ki sayıları yaklaşık 50.000'i bulan ihracatçılarımızın yüzde 80'ini oluşturan KOBİ niteliğindeki kuruluşlarımızın, yine başta saydığım nedenlerle yüksek maliyetlerle, az kişiyle çok iş yapmak zorunda kalmalarının bir sonucu olarak profesyonel yönetim teknikleriyle yönetilememeleri rekabetçiliklerini giderek kaybetmelerinin bir diğer nedenidir.

İthalatı körükleyen yüksek faiz uygulaması yerli üreticiyi zorladı

Uluslararası pazarlarda satış için gereken kalite standart belgeleriyle üretim yapabilen büyük sanayicilerimizin dahi dış pazarlarda rekabet şanslarını zorlayan etmen, Merkez Bankası'nın 'yüksek faiz+düşük kur' uygulamasının ülke ekonomisinde önemli yeri olan ihracata ve üretim maliyetlerine yansımaları nedir?

Merkez Bankası'nın uyguladığı faiz oranları geçmişle kıyaslandığında gerçekten çok düşmüş olsa da yurtdışı piyasalarla kıyaslandığında hala Türk Lirası'na uygulanan faizin yüksek olduğu görülmektedir. Bu da yurtdışından sıcak paranın Türkiye'ye gelmesi ve dövizin düşmesi sonuçla-

rını beraberinde getirmektedir. Ülke ekonomisinin gelişmesi anlamında bakıldığında bu durumun, özellikle ithalatı körüklediğini ve yaşanan ithal ikamesi neticesinde de yerli üreticilerin giderek daha zor duruma düşmeleri sonucunu doğurduğu, gelişmeyi negatif etkilediği görülmektedir. Düşük döviz kuru elbette ki ihracatçılar için arzu edilen bir durum değildir. İhracatı frenleyen etkisini de göz önüne alırsak dış ticaret dengemize de negatif etkileri olacağı açıktır. Diğer taraftan, yeni pazarlar bulunmasının veya mevcut pazar paylarının korunmasının, ihracatçılarımız açısından giderek zorlaşması pek çok olumsuz koşulun yanında en çok girdi maliyetlerinin yüksekliğinden kaynaklanmaktadır. Özellikle, maliyet açısından baktığımızda, Türk Lirası değerinin yüksek tutulması aç-

mazı yaşayan bir ülkede, TL ile alım yapan buna karşılık Dolar veya Euro ile satış yapan ihracatçı, düşük kurdan dolayı sorun yaşamaktadır.

İhraç ürünlerimizin maliyetinin yükselmesini önleyecek temel girdi ve enerji fiyatlarını kontrol altında tutma, vergi teşvik tedbirleri, bürokratik engelleri azaltma gibi belli başlı konularda hükümetten yeterli teşvikleri bulabiliyor musunuz?

Sistemden kaynaklanan bu tür sorunlar tek bir noktadan kaynaklanmadığından, çözümü de tek bir noktada bulamazsınız. Hemen her uygun platformda dile getirmekte olduğumuz bu tür sorunların çözümü konusunda pek çok girişimde bulunulmakta ve adım adım ilerlemeler sağlanmaktadır.

Fiyat savaşının kazananı olmaz

Türk Malı'nın dış ticaretteki genel imajı nedir? 'Ucuz ve kalitesiz' imajı ile bilenen bölgeler mevcut ise bu imajın silinmesi için gerek hükümet gerekse ihracatçılar neler yapmaktadır? Diğer yandan TM için böylesi bir imajın bilindiği bölgelerde dahi Çin ve Hindistan gibi ülkelerin pazar paylarını niye yakalayamıyoruz?

Çin ve Hindistan gibi ülkelerin pazar payları konusuna baktığımızda, o ülkelerdeki işçilik ve enerji maliyetlerinin düşüklüğü ve ihracata yönelik devlet teşviklerinin boyutu ile rekabet etmek ülkemiz açısından şu anda mümkün görünmüyor. Ancak pek çok dış pazarda, Türk markalarının ciddi pazar paylarına ulaşmakta olduğu bilinmektedir. Bizim Türkiye olarak markalaşmaya, yaratıcılığımızla, konfeksiyonda olduğu gibi farklı tasarımlarla katma değeri yüksek ürünler üretip satmaya, bu yolla rakiplerimizden farklılaşmaya ihtiyacımız var. Fiyat savaşının kazananı olmaz. Bu kapsamda, Dış Ticaret Müsteşarlığımızın yürütmekte olduğu '**Marka ve Turquality Teşviği**'nin kapsamına giren ihracatçı sayısı da günden güne artmaktadır. Zaman içerisinde dünya pazarlarındaki payımızın artacağına inanıyorum.

Yerli üretime dayalı katma değeri yüksek ihracatın teşvik edilmesi konusunda hükümetlerimizin teşvik ve politikalarını yeterli buluyor musunuz?

"Hiçbir süreç, iyileştirilemeyecek kadar mükemmel değildir" diye bir Japon atasözü vardır. Tabi ki daha iyisi olabilir... Biraz önce de değindiğim gibi, Dış Ticaret Müsteşarlığımızın yürütmekte olduğu '**Marka ve Turquality Teşviği**', bu konuda tüm dünyaya örnek olacak bir uygulamadır. Dünya markalarını yaratmayı hedeflemiş olmak bile pek çok anlamda ülkemize çok şey

kazandıracaktır. Tabi bu tür ve daha farklı uygulamalar geliştirilebilir. Müsteşarlığımız elindeki kaynaklar ölçüsünde bu tür çalışma ve araştırmaları sürekli yapmaktadır.

**Eximbank kredilerinin
150 milyon \$'dan 1
milyar \$'a çıkarılması
sevindiricidir**

Eximbank'ın kredi destekleri yeterli midir?

Türk Eximbank, 2009 yılında 4,8 milyar ABD Doları tutarında nakdi kredi desteği ve 4,5 milyar ABD Doları tutarında sigorta/garanti imkânı sağlayarak ihracata toplam 9,3 milyar ABD Doları seviyesinde bir destek vermiştir. Böylece banka, nakdi ve gayri nakdi destekleri ile Türkiye ihracatının yüzde 9'una finansman desteği sağlamıştır. Bu anlamda bakıldığında desteklerin yeterli olduğu söylenebilir. Ancak daha fazla tabana yayılacak ve daha kolay kredi alınabilecek şekilde bir sistemin kurulması faydalı olabilecektir. Diğer

tarafından Eximbank kredilerinin, 150 milyon \$'dan 1 milyar \$'a çıkarıldığı haberi de sevindiricidir.

Ulaşım, haberleşme, gümrük, bürokratik işlemler ve bankacılık hizmetlerinde yaşadığınız sorunlar var mı? Sorunlarınızın çözüm önerileri hakkında neler söylersiniz?

Tabi ki sorunlar yaşanmaktadır ve yaşanacaktır da... Ege İhracatçı Birlikleri olarak sivil toplum kuruluşları, dernekler veya birlikler gibi oluşumların kamuyla olan bağlarının ve ilişkilerinin çok daha yakın olmasından ve sorunların karşılıklı görüşmelerle çözümlenmesinden yanayız. Tüm kuruluşlarımız aslında hüsnüniyetle ve fedakârca çalışmalarda bulunmaktadır. Zaman zaman eldeki imkânların yetersizliğinden veya sistemden kaynaklanan sorunların, yapılan toplantılarla karşılıklı görüş alış verişleri neticesinde çözümlenebildiğini biliyoruz. Bizler de zaten bunun için varız.

Ege Yaş Sebze Meyve İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı olarak, tarım üretiminin küresel ısınma ve ekonomik krizle birlikte daha da önem kazandığı günümüz şartlarında üretim ve ihracatın teşvikleri konusunda hükümetten beklentileriniz nelerdir?

Ülkemiz tarım üretiminin önünde birçok engel bulunmaktadır. Günümüzde ise öne çıkan iki unsur, belirttiğiniz gibi ekonomik kriz ve küresel ısınmadır. Ancak, konuya Türkiye açısından bakınca; ilaç kalıntıları, rekabetçi fiyat, kaliteli ve standart ürün ve bunların yanında kaynaklar da sınırlıdır. Sınırlı kaynaklarla ve sadece teşvik beklentisi ile çözüme ulaşmak ise zordur.

Küresel ısınma sebebi ile büyük narenciye üreticilerimizin ülke dışında yatırım yaparak üretim ve ihracat maliyetlerini düşürme amacıyla oralarda fırsatlar arama-

larını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Tabi ki her girişimci, öncelikle ülkesine yatırım yapmak ister. Ancak yatırım yapılan ülkelerdeki teşvikler, girdi maliyetlerinin önemli ölçüde aşağıya çekilmesine yardımcı oluyor ve yatırımcı bu yolla, yeni pazarlara açılma olanağına kavuşuyorsa burada bir terslik yoktur. Küreselleşen dünyada bu olgu, önce sanayi ürünlerinde başlamış, ardından tarım ürünlerinde yaşanmıştır.

Zaten kısıtlı olan narenciye alanları konuta ve sanayiye tahsis edilmekte!

Ülkemizin narenciye üretim miktarı ve bölgemizin bu üretimden aldığı pay nedir? Bölgemiz, bu üretimin yüzde kaçını ihraç edebiliyor? Bu oranının daha yüksek düzeylere çıkarılabilmesi potansiyeli ve şartları konusunda neler söyleyebilirsiniz?

Ülkemizde narenciye üretimi, ağırlıklı olarak Akdeniz ve Ege Bölgesi'ndedir. Bu iki bölge, 2.500.00.- tonluk toplam üretimin yüzde 95'ini gerçekleştirmekte, tek başına Akdeniz Bölgesi ise, toplam üretimin yüzde 70'ini üretmektedir. Bölgemizde ve genel olarak Türkiye'de üretilen ürünün, yüzde 33'lük kısmı ihraç edilmektedir. Bölgemizden gerçekleştirilen narenciye ihracatının 2009 yılı değeri, 25 milyon dolar civarındadır. Fakat bu rakam, her iki bölgenin de toplam potansiyelini yansıtmamaktadır. Akdeniz'deki ihracatçı Ege'den, Ege'deki ihracatçı da Akdeniz'den alım yapabilmektedir.

Ancak son yıllarda, narenciye dikili alanların büyük ölçüde konuta ve sanayiye tahsisi sonucu, üretim alanlarında daralma meydana gelmektedir. Narenciye, yapısı gereği Akdeniz Bölgesinde ve ılıman iklimde yetiştiğinden, buralarda daralan alanı, ülkenin başka yerinde oluş-

turmak mümkün değildir. Kaldı ki halen üretimi yapılan bölgelerde bile zaman zaman yaşanan don olayları önemli ölçüde zarara yol açmaktadır. Bu nedenlerle dış pazar, isteklerine uygun, hastalık ve zararlılar ile sorunlara dayanıklı çeşitlerin geliştirilip dikilmesine ve de toplamda 1,5 aylık narenciye sezonunun en az altı aya uzamasını sağlayıcı çeşitlerin gelişmesine yararlı olacaktır.

Çiftçinin bilinçsiz zirai ilaç uygulaması ihracatçıya patlıyor

Bazı gıda ürünlerimizde limitlerin üzerinde ilaç ve yabancı madde kalıntısı bulunduğu gerekçesiyle alıcı pazarlarından firmalarımıza ve ülkemiz ilgili makamlarına ciddi uyarılar gelmekte ve bu ürünlerin iadesi yapılmaktadır. Üretim aşamasında yanlış ve bilinçsiz zirai ilaç kullanılmasından, hasat, depolama esaslarına uyulmamasından kaynaklanması gibi sebeplerden oluşan bu tür sorunların çözümü için neler yapılmaktadır? Bu tür ürünlerin geri iade alınması konusunda millileştirmede gümrük sorunları yaşanıyor mu?

Bu, uzun yılların sorunudur ve doğrudur. Ve her nedense suçlanan taraf ta malı geri döndüğü için genelde ihracatçıdır. Oysa iş, tarlada bahçede başlamaktadır. İhracata giden ürünlere, üretim aşamasında yapılan ilaçlama dışında pek ilaç atılmamaktadır. Üreticinin bilinçsiz ilaç kullanımının faturası ise ihracatçıya ve hatta ülkeye çıkmaktadır. Ancak gerek Avrupa Birliği ile ve gerekse Rusya Federasyonu ile karşılıklı olarak yapılan anlaşmalar ve varılan mutabakatlar yoluyla, üreticinin tarla döneminde izlenmesini ve kayıt altına alınmasını sağlayıcı çalışmalara hız verilmiştir. İhracatçı da sözleşmeli üretim kapsamında, sözleşme yaptığı üreticilerine gerekli desteği sürekli vermektedir. Ancak

burada ağırlıklı ve öncelikli olarak iş, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na düşmektedir.

EİB olarak ihracat hedeflerini geliştirme gayretindeyiz

KOBİ'lerin dış ticarete ve ihracata yönelik sorunlarının çözümü için gerek Hükümet gerekse İhracatçı Birlikleri bünyesinde ne gibi çalışmalar yürütmektesiniz?

Ege İhracatçı Birlikleri (EİB) olarak, Devletimizin ilgili kurumları ile üyelerimiz arasındaki karşılıklı bilgi akışını sağlamak, üyelerimizin ihracatının ülkemiz çıkarlarına uygun olarak gelişmesi yolunda etkinlikler gerçekleştirmek ve ihracatta karşılaşılan sorunların çözümü konusunda çalışmalar yapmak şek-

lindeki misyonumuz çerçevesinde pek çok faaliyette bulunmaktayız. Bu faaliyetlerden bazıları şöyle:

İhracatta en büyük sorunlardan biri olan, yurtdışından geri çevrilen mallarla ilgili problemin minimuma indirilmesi için ihracatçılarımızın gerekli analizleri ihracat öncesinde kısa bir zamanda ve düşük maliyetle yaptırması için EİB-Ege Üniversitesi İşbirliği sonucu geliştirilen '**ARGEFAR Laboratuvarı**'ndan bütün ihracatçılarımızın yararlanma olanağı sağlanmıştır. EİB, tüm Ege'de başta tarım ürünleri üreticileri olmak üzere, ihracata ürün ve mal hazırlayan kuruluş ve bireylerle işbirliği yapmakta, üreticilerle kalite artırmaya yönelik eğitim çalışmalarını gerçekleştirmektedir. İhracatçılarımıza yönelik yılda toplam 3 bin kişinin katıldığı 50 civarında dış ticaretle ilgili eğitim ve seminer düzenlenmektedir. EİB, üyelerimizin yurtdışında müşteri

bulmada ve fuarlara katılımında yaşadıkları sorunların giderilmesi için düzenli şekilde '**Yurtdışında Düzenlenen Fuarlara Milli Katılım Organizasyonları**' düzenlemektedir. Üyelerimizin yurtdışından edinilen güncel ithal taleplerine internet sayfamız üzerinden ulaşabilmeleri sağlanmaktadır. Üyelerimizin yürürlükteki mevzuatta meydana gelen değişiklikleri internet sayfamız üzerinden güncel şekilde takip edebilmeleri sağlanmaktadır. Üyelerimizin ihracat sırasında ve sonrasında karşılaştıkları hukuki sorunlar konusunda danışabilecekleri bir sistem olan '**Hukuk Danışma Sistemi**'miz üyelerimiz tarafından büyük ilgi görmektedir. Hem eleman arayan üye firmalarımızın bu ihtiyaçlarını giderme hem de iş arayanlara iş bulma olanağı sağlama konusunda 2000 yılından bu yana '**İnsan Kaynakları**' adı altında bir çalışma yürütülmektedir.■

Vestel'i dünya markaları arasına taşıyan AR-GE'dir

Ömer YÜNGÜL

Vestel'in, sektöründe dünyanın lider markaları arasına girme yolunda hızla ilerlemeyi başarmış bir kurum olduğunu ifade eden Vestel Şirketler Grubu İcra Kurulu Başkanı Sayın Ömer Yüngül, "25 yıl önce başladığımız markalaşma yolculuğunda bugün, dünya devleriyle yarışır hale geldik. Deloitte'un listesinde iki yıldır konumumuzu korumamız, sektörel gücümüzü Türkiye'den dünya arenasına taşıdığımızın göstergesi" diye ko-

nuştı. Küresel finansal krizinin etkisiyle sigorta şirketlerinin, ihracatçı firmalara açtıkları sigorta limitlerini düşürdüğüne dikkat çeken Yüngül, bu durumun Türk ihracatçıları olumsuz yönde etkilediğini ifade ederek; "Kore örneğinde olduğu gibi Türkiye'de de oluşturulacak bir ihracat kredi fonunun Eximbank kanalıyla ihracatçılara kullanılması, Türkiye'nin ihracat kapasitesini geliştirecektir" diye önerdi.

Sektörel gücümüzü Türkiye'den dünya arenasına taşıdık

Dünyada gelişen birçok ülkeye baktığımızda farklı sektörlerinde marka bilincinin geliştiğini görmekteyiz. Gelişen teknoloji ve eğitim imkânlarına rağmen ülkemiz ise halen uluslararası pazara hitap edebilen Türk markalarıyla giremiyor; Türkiye'nin markasıyla kendini kabul ettirip sunduğu fiyat, kalite ve güvencesiyle yer edinemediğini hangi olgularla açıklayabilirsiniz?

Türkiye, gerek genç ve nitelikli insan kaynağı, gerekse üretim kalitesiyle, dünya pazarlarında hızla yükselebilecek bir altyapıya sahip. Bu potansiyeli doğru stratejilerle değerlendirerek ve inovasyona, teknolojiye aralıksız yatırım yaparak, markalarımızı liderler kulübüne yükseltebiliriz.

Vestel, sektöründe dünyanın lider markaları arasına girme yolunda hızla ilerlemeyi başarmış bir kurum. 25 yıl önce başladığımız markalaşma yolculuğunda bugün, dünya devleriyle yarışır hale geldik. Örneğin Vestel, Deloitte'un "Dünyanın en büyük 250 tüketici ürünü şirketi" sıralamasına bu yıl da girmeyi başardı; 2008 mali yılı konsolide halka açık şirket bilgilerine dayanarak hazırlanan, "Tüketici Ürünleri Endüstrisinin Küresel Güçleri 2010" raporunda 195. sırada yer alıyor. Aynı zamanda EMEA (Avrupa, Orta Doğu ve Afrika Bölgesi) için yapılan sıralamada, gelirlerini en hızlı artıran dört şirket arasında yer alıyor.

Dünya standartlarındaki üretim anlayışımız ve kaliteli ürünlerimizle uluslararası arenada güçlü bir profil çiziyoruz. Deloitte'un listesinde iki yıldır konumumuzu korumamız, sektörel gücümüzü Türkiye'den dünya arenasına taşıdığımızın göstergesi. Ürün odaklı çalışmalarımızın ve tüketici dostu yaklaşımımızın pazar performansımıza olumlu etkisiyle, önümüzdeki yıllarda da listedeki yerimizi daha yukarı taşımayı hedefliyoruz.

İhraç ürünlerindeki dikey ihtisaslaşmanın önüne geçilmesi için neler yapılmalıdır?

Bu konuda, kamu yetkililerinin gereğinden fazla dikey ihtisaslaşmaya izin vermemesi uygun olacaktır.

Ülkedeki siyasi istikrar ihracat süreçleri için de önemli faktördür

Ülkede siyasi istikrar ile istikrarlı kur politikasının ihracata etkileri konusunda neler söylersiniz? Ülkemizi bu bağlamda değerlendirir misiniz?

Siyasi istikrar, ülkelerin dış ilişkilerinin tüm süreçlerinde önemli bir faktör olup ihracatta da aynı durum geçerlidir. Siyasi istikrarın olduğu bir ortamda, ihracat faaliyetleri daha güvenli bir zeminde yürüyecektir. Türkiye'nin şu anki siyasi istikrar ortamı, ihracat potansiyelimiz için oldukça uygun bir ortam sağlıyor. Bu noktada bizlere düşen, siyasi açıdan temsil edilen güveni, kaliteli ürünlerimiz ve kaliteli üretim anlayışımızla birleştirerek ihracat potansiyelimizi artırmaya odaklanmaktır.

Yerli üretime dayalı katma değeri yüksek ihracatın teşvik edilmesi konusunda hükümet teşvik ve politikalarını yeterli buluyor musunuz? Sanayicinin ihracat potansiyeli kamu teşvik ve uygulamalarıyla ne kadar bağlantılıdır?

Küresel finansal krizinin etkisiyle sigorta şirketleri, ihracatçı firmalara açtıkları sigorta limitlerini düşürdüler. Bu da Türk ihracatçıları olumsuz yönde etkiliyor. Kore örneğinde olduğu gibi Türkiye'de de oluşturulacak bir ihracat kredi fonunun Eximbank kanalıyla ihracatçılara kullanılması, Türkiye'nin ihracat kapasitesini geliştirecektir.

İthalatı yoğun olan ülkelere Türkiye'nin ihracatının düşük olması kendi tercihidir

Türkiye ihracatının bölgesel dağılımı ile dünya ithalatının bölgesel dağılımı karşılaştırıldığında Türkiye ihracatının durumu nedir? Çıkan tabloyu nasıl değerlendiriyorsunuz? Oluşan bu tabloda, küresel krizin etkisi ne kadardır?

Dünya ithalatına baktığımızda, Kuzey ve Latin Amerika ile Asya

bölgelerine yoğunlaşan faaliyetler göze çarpıyor. Türkiye, bu bölgelere ihracatta henüz yeterli düzeye gelmiş değil fakat yine de eskiye oranla bu bölgelere ihracatımızda daha çok hareketlilik var. Bu bölgelere ihracatın henüz istenen seviyeye ulaşmamış olmasını, küresel krizden ziyade, Türkiye'nin ihracatta çoğunlukla kendisine yakın coğrafyaları tercih etmesine, bu ülkelerle alışlagelmiş ticari ilişkilerinin yoğunluğuna bağlayabiliriz.

Yerel kullanım alışkanlıklarını dikkate alarak ülkeye özel ürünler üretiyoruz

Cumhuriyet ilan edildiği tarihlerde ülkeye ihracatı öğreten kentimizin ve limanımızın şu anki durumu ve ihracat potansiyelini değerlendirerek, bölgemizin ihracat potansiyelinin artırılması için gereksinimleri nelerdir?

Ege İhracatçı Birlikleri'nin son verilerine göre, Ege Bölgesi'nde 2009'da yüzde 20 daralan ihracat, 2010'un ilk ayında ortalama yüzde 12 yükseldi. Bu güzel gelişmenin verdiği enerjiyle Bölge'nin, yılı, ihracatta büyüyerek kapatmasını diliyoruz.

Bölge'nin ihracat potansiyelini daha da artırmak için, üreticilerin bir yandan dünya trendlerini takip ederken bir yandan da ülkeye ve o ülkenin kullanım alışkanlıklarına özel, esnek üretim anlayışını benimsemeleri gerekiyor. Vestel olarak, ihracat başarımızın ardındaki önemli bir faktör, yerel kullanım alışkanlıklarını dikkate alarak ülkeye özel ürünler üretmemizdir. Örneğin İsrail'e; Şabat fonksiyonu olan fırınlar, öte yandan Güney Amerika'ya; 90 C sıcaklık programı olmayan çamaşır makineleri, Rusya'ya; derinliği az olan çamaşır makineleri ihraç ediyoruz. Ayrıca ülke iklimine göre farklı iklim sınıfına sahip buzdolapları da ihraç ediyoruz. Burada Ar-Ge çalışmalarımızın önemi de ortaya çıkmaktadır.■

İzmir Limanı derhal özelleştirilmeli

Akdeniz Kimya'nın Genel Müdürü ve EGIAD Üyesi Sayın Cem Heris ile sektörleri kapsamında yaşadıkları ihracat sorunlarını ve İzmir'in lojistik değerlendirilmesinde İzmir Limanının fonksiyonları üzerine sohbet ettik, kendisinden son derece önemli açıklamalar aldık. İhracat ve ithalatlarında yaşadıkları lojistik problemler ve bölgenin elzem ihtiyacı olduğuna inandıkları için yüzde 100 Türk sermayesi ile tam donanımlı ve sanayicinin her tür ihtiyacına cevap verebilecek NEMPORT'u, Nemrut Körfezi'nde işleme açtıklarını kaydeden Heris'in, İzmir Limanına dair çarpıcı tespit ve açıklamaları kent ve ülke kanaat önderlerince dikkate alınması gerektiğini öneriyoruz.

Cem HERİS

Akdeniz Kimya olarak çeşitli endüstriyel kimyasalların üretim ve pazarlamasını gerçekleştiriyorsunuz; ürünlerinizin ihracatında taşıma, ulaştırma, saklama ve gümrük sorunları ile karşılaşmıyor musunuz?

İzmir Limanı doğru yönetilmiyor

Bu konu çok karmaşık ve büyük ama yine de toparlayarak kısaca anlatmaya çalışayım. Ülkemiz, şehri-

miz ve fabrikamız, denize ve limana yakınlığı itibarıyla ihracat pazarlarına erişim açısından son derece avantajlı bir konumda ama bu avantajı maalesef yeteri kadar kullanamıyoruz. Akdeniz Kimya olarak ürünlerimizi, paletlenmiş bir şekilde konteynerler içinde dış pazarlara gönderiyoruz. Yoğunlukta Avrupa, Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkeleri olmak üzere tüm kıtalara dağılmış, 75 ülkeye ihracatımız var.

Avrupa'ya mal ihraç ederken direkt karayolu veya RoRo ya da

konteyner gemileri olmak üzere üç ayrı taşıma seçeneğimiz mevcut. Birinci seçenek imkânsız değil ancak İzmir'in konumundan ve yakıt fiyatlarının yüksekliğinden dolayı konteynere göre bizim için çok pahalı bir seçenek oluyor. Karayolunu kullanmak, acil durumlar haricinde Almanya ve batısındaki ülkelere yapılacak ihracatlarda bizim için imkânsız. İkinci seçenekteki sorun, mevcut RoRo limanının organize sanayi bölgelerine olan uzaklığıdır. İzmir'de maalesef düzenli seferler yapılan bir RoRo limanı yok. Ürünle-

rimiz, öncelikle Çeşme'ye gidiyor ve bu sebeple ürünlerin maliyetinin üzerine muazzam bir nakliye bedeli biniyor. Üçüncü seçenek ise konteynerle göndermektir. Burada da karşımıza mukayese açısından navlun ve liman masrafları çıkıyor. **Türkiye'deki kimya üretiminin, özellikle de petrokimya üretiminin son derece yetersiz olmasından dolayı firmamız, hammadde ihtiyacının yüzde 85'ini yurtdışı pazarlardan karşılamak durumunda.** Ucuz hammaddeye en kısa sürede ulaşmamız, rekabetçi olmamızın birinci şartıdır. Sorunuza doğru cevap verebilmek için hammadde tedarikini de bu sürecin içine almam gerekiyor.

İzmir Alsancak limanının yönetiliş tarzı, bizim yurtdışı pazarlardaki fiyat rekabetimizi negatif yönde etkileyen birinci faktördür. İzmir Alsancak Limanında ücret tarifesi, teoride TCDD tarife cetveli ile belirlenmiştir. Ancak pratikte bu uygulanamamaktadır. Operasyon anlamında dünya standartlarının çok altında hizmet verildiği için de bu açığı acenteler, kendi ekipmanlarını ve personelini kullanarak kapatmaya çalışıyor. Bunun için yatırım yapıyorlar ve sabit maliyetleri yüklenmek zorunda kalıyorlar. Bu maliyetlerin yansıtıldığı yer ise doğal olarak ithalat ve ihracat müşterileri oluyor. Yine yönetsel ve operasyonel yetersizliklerden dolayı konteynerlerimizin sahada kalış süreleri uzuyor; dolayısıyla ardiye masraflarımız artıyor. Bu nedenle ödeyeceğimiz miktar, gümrük komisyon ve iç nakliye masraflarımız hariç iki bazen üç katına çıkıyor.

Biz ve bizim gibi sürekli (mevsimsel değil) ihracat yapmak için ithalata ve dolayısıyla limana bağımlı olan sanayiciler, ne Odalarda ne de Birliklerde temsil ediliyor. Yıllardır mağduriyetimizi dinleyen bir büyüğümüz yok.

Liman derinliğinin yetersizliği de maliyetlere yansıyor

İzmir Alsancak Limanının, alt-yapı problemlerinin de bizlere nasıl yansıtıldığını paylaşmak istiyorum. İzmir Alsancak Limanına, su derinliği yani geminin denize batan kısmı 10 metrenin üzerinde olan gemiler maalesef giremiyor. Boş olarak girse dahi ambar üzerine belli bir yükseklikte istiflenmiş konteynerleri elleçleyecek ekipman yok. Bu yüzden iki problemimiz oluşuyor. Uzak Doğu'dan dolu gelen büyük ana hat gemileri Alsancak'a derinlik yetersizliğinden dolayı uğrak yapmıyor ve konteynerlerini Mısır'ın Damietta ya da Alexandria'daki derinlikleri müsait limanlarına, daha küçük gemilere aktarılmak üzere transit olarak bırakıyorlar. Bu aktarma işi 80-100 dolara ve teslim süresinde ilave 1 haftaya mal oluyor. Grev, hava muhalefeti, liman sıkışıklığı ya da ekipman arızası durumunda ise bu süre daha da uzuyor. Dolu gemiler yine İzmir Körfezi'ne giremediğinden ilk önce İstanbul'a gidiyor. Gemi, yükü hafifletildikten sonra İzmir'e uğrak yapıyor. Geminin bu seferi de bizlere konteyner başına 80-100 dolara ve 4-5 güne mal oluyor. Sorun, burada da bitmiyor. Sonunda İzmir'e gelen geminin önce demirde beklemeden yanaşmasını, geç başlayan ve yavaş giden operasyonun bitmesini ve geminin ambar onayının verilmesini bekliyoruz. Vinç arızaları ve hafta sonlarını da hesaba katarsak, bizim Uzak Doğu'dan yüklenen bir hammaddemize ulaşmamız 6-8 hafta sürüyor. Avrupalı ve Uzak Doğulu rakiplerimize göre hammaddelerimize 3-4 hafta daha geç ve konteyner başına en az 200 dolar daha pahalıya ulaşabiliyoruz. Uzak Doğu'ya açtığımız 60 günlük bir akreditif bize sanki peşinmiş gibi geliyor, çünkü mal gümrüğe geldiğinde zaten ödeme vadesi de gelmiş oluyor. Aktarma limanlarının üzerine bir de İzmir Alsancak Limanındaki ağır işleyiş süreci eklendiğinde fabrikamıza satın aldığımız malların gelişi büyük sapmalarla gerçekleşiyor. Ayda 10 bin ton mal işleyen bir fabrika için bu sapma, 6-7 bin tonluk yedek hammadde stoku, yani işletme sermayesine gereksiz yük demektir.

Geçen aydan itibaren ithalatlarımızı Aliğa'ya aktarmaya başladık ve liman masraflarımız yarıya indi. Önceleri Aliğa'da sorun olarak görülen ihtisas gümrükleri yetkilendirilmesi verilmeye başlandı. Aliğa, Türkiye'nin halihazırda kimya, demir-çelik, enerji üretim merkezi ve Türkiye'nin en büyük OSB'ne ev sahipliği yapıyor. Kimya, mobilya ve cam gibi diğer ihtisas gümrüklerinin de yetkilendirilmesi konusunda beklentiler devam ediyor. Konunun yakın bir zamanda çözüleceğine eminim.

Küreselleşen dünya ölçülerinde İzmir Limanı son derece küçük kalıyor

Cumhuriyet'imizin ilanı ile birlikte Türkiye'ye ihracatı öğreten sekiz bin yıllık doğal limana sahip kentimizin şu anki ihracat potansiyelini nasıl görüyorsunuz? İzmir limanındaki potansiyelin artırılması için görüşleriniz nelerdir?

İşim gereği çok yoğun seyahatlerim oluyor. Avrupa'nın ve Uzak Doğu'nun muazzam limanlarının yanında yeni yapılan orta ölçekli limanları da görme şansım oluyor. Bunları, İzmir Alsancak Limanı ile karşılaştırdığımda bariz bir şekilde Körfezin ve Limanın, yüzölçümü yönüyle küreselleşen dünya ölçülerinde son derece küçük kaldığını görebiliyorum. Maalesef limanımızın her yükü alacak kapasitesi hiçbir zaman olamayacak. Hatta biraz abartılı olacak ama tüm Alsancak'ı da limana dahil etmeniz yine mümkün değil. **Limanda hem dökme, hem parça yük, hem otomobil, hem konteyner, hem de yolcu gemisi alacak kapasite yok. Bence, özelleşsin-özelleşmesin, bir otorite tarafından bu gerçeğin realize edilip, bunlardan birine karar verilerek, ona göre yatırım yapılması gerekiyor.** Her yağmurdan sonra şehrin her yerinden Körfezin tabanına çamur akıyor. Körfezin dibi

balçık ve kıyı kesimleri bildiğiniz plaj kumu. Körfezin derinleştirilmesi denen proje bence tamamen hayal ürünüdür ve bunu sürekli olarak yapmaya ancak devletin gücü yeter. Bu derinlik gerçeğini kabullenip ona göre yürümek gerekiyor. Doğru idare edilirse, limanın maksimum veriminde çalışmaması için hiçbir neden yok. **Yatırım yapılmazsa Alsancak Limanının, Efes Limanı gibi yok olacağı tartışmasını hiç doğru bulmuyorum.** Bence kâr merkezli bir yapıda olmayan bir yönetimle yapılacak yatırım kararları uzun vadede İzmirli sanayicinin menfaatine olmayacaktır. Gazetelerde okuduğum özerk yapılanma alternatifi, bugünkü yönetim tarzının devamı anlamına gelir. Geçen ihalede, liman bedelinin global likidite bolluğundan dolayı çok yüksek olduğu tartışılıyor. TCDD'nin geliri ile mukayese edildiğinde doğrudur ancak bizim ödediğimiz rakamlarla hesap doğru çıkıyor. **Limanın bugün, bu bedellerle özelleşemeyeceği tartışmasının nedeni global likidite darlığı değil; alternatif limanların açılmasıdır.** Bu gerçeğin göz önünde bulundurulması İzmir Alsancak Limanının bir an önce özelleştirilmesi, herkesin hayrınadır.

İç ve dış PVC piyasasında Akdeniz markasını bilmeyen yoktur

Türkiye'de günümüz itibariy-

le teknoloji ve eğitim imkânları var diyebiliyorsak uluslararası pazarlarda halen aranılan belli başlı markalarımız neden yoktur? Hükümetçe verilen AR-GE ile dış pazarlarda tanıtım ve pazarlama teşviklerinin içerik ve kapasitelerini yeterli buluyor musunuz?

Bu tartışmaların hepsi, ölçek ekonomisine dayanıyor. **Ülkemizde yaşanan krizlerden, daralmalardan hepimiz, gerilla yatırımcısına döndük...** Kendi adıma konuşuyorum; Mayıs, Haziran'da gaza bas Ekim, Kasım'da frene bas! Krizlerde ayakta kalmak için küçül, kriz çıkışında büyü... Bugün hala Türk Lirasının faiz oranları, yurtdışından alacağınız yatırım kredi faizlerinin fersah fersah üstünde. Bu, sanayicinin en büyük girdisi olan yatırım kredilerinin hala yabancı kur bazında olmasını gerektiriyor. Operasyon dışı kur riskini de bir takım hedge düzenleri ile garanti altına alamazsınız çünkü arbitraj gereği zaten bütün bu kontratlar, TL faizine endeksli. Yani hedge edeceğinize, TL faizi ile kredi alın; aynı kapıya çıkar. Bu, yatırım yapan sanayicinin veya tüccarın sürekli olarak kur riski altında kalmasını gerektiriyor. Global markalaşma ancak bu evreleri geçen ve belli bir ciroyu yakalayan firmalar tarafından hedeflenebilir. Kendi adımıza konuşursak bizim firmamız, bunu çoktan başardı. Bugün içeride ve dışarıda PVC piyasasında **'Akdeniz'** markasını bilmeyen yoktur. Avrupa, Orta Doğu, Afrika, Rusya ve eski Rus Cumhuriyetlerinde **'Akdeniz Kimya'**, kalitenin ve güvenin

simgesidir. Çok uzak değil; gelecek 3 yıl içinde Güney Amerika dahil tüm dünyada tanınacağız. Biz, bugüne kadar yatırım teşvikleri ile geldik. Bunlar yüzde 100 kurumlar vergisi ve KDV istisnasıydı. Artık bugün, bunlar kalmadı; hem yatırım yapmanız, hem de vergi vermeniz gerekli. **Sanayide, büyük çaplı yatırım yapmak artık yürek istiyor.** Mümkün olsa da keşke eski teşvikleri geri getirseler. Markalaşma konusunda şu anda benim bildiğim iki teşvik var; AR-GE Merkezi ve Turquality. Biz, ikisine de başvurduk; yararlarını ve yeterli olup olmadığını göreceğiz.

Global ekonominin şartı: büyü, büyü daha da büyü!

Uluslararası pazarlarda satış için gereken kalite standart belgeleriyle üretim yapabilen büyük sanayicilerimizin dahi dış pazarda rekabet şanslarını zorlayan etmen, Merkez Bankası'nın 'yüksek faiz+düşük kur' uygulamasının ülke ekonomisinde önemli yeri olan ihracata ve üretim maliyetlerine yansımaları konusunda neler söylersiniz? Türk Lirası'nın aşırı değerlenmesini önleyici politika ile ülkedeki siyasi istikrarın ihracata, dolayısıyla ülke ekonomisine sağlayacağı katkı ne olacaktır?

Kimya piyasasında olduğumuz için rekabet gereği tüm fiyatlarımız döviz bazındadır. Son beş yıldır, kurların düşük olmasından dolayı

çok zarar gördük ve hala görüyoruz. Eskiden kur, enflasyonla paralel gidiyordu. Şimdi ücret artışları mecburen enflasyonun üzerinde oluyor ve kur yerinde sayıyor ya da iniyor. Bu bizim için tek alternatif bırakıyor; her yıl ücret artışlarından daha fazla büyümek. Bir yerde bu, bugünkü global ekonominin şartı: büyü, büyü daha da büyü! Maalesef bu büyümeyi ardi ardına gerçekleştiremeyen firmalar, değerli profesyoneller besleyemezler ve yakın gelecekte toz duman arasında yok olup, gidecekler. Bu, bugünkü ortamın gerçeğidir. Hepimiz ayakta kalmak, rekabette önde olmak için çok ama çok çalışıp şirketlerimizi canla başla sürekli büyütmeliyiz.

Aliğa'ya yapılacak yatırımlar da İzmir'e ve Ege'ye yapılmış demektir

Akdeniz Kimya olarak İzmir Limanında yaşadığımız bir gecikme sıkıntısı üzerine başlangıçta firmanıza özel ama sonrasında bölgenin menfaatlerine göre projelendirip üstelik küresel krize rağmen yatırımlarınızı bekleme-ye almadan yüzde 100 Türk sermayesi ile NEMPORT'u faaliyete geçirdiniz. İzmir Limanına rakip olmamakla birlikte İzmir Limanında yaşanan sorunların çözümü olabilecek limanınız için hedefledi-

ğiniz kısa dönem raporlarınız ile günümüz itibariyle işlem hacmini nasıl buluyorsunuz?

Nemport'un temelleri esasında benim, EGIAD Yönetiminde olduğum yıllarda atıldı. İhracatımız o zamanlar bu kadar yüksek değildi fakat o boyutlarda daha da mağdur durumdaydık. Liman konusu da bu kadar güncel değildi. **İthalatçı ve ihracatçılara, gemilerin demirde bekleme süresinin çok uzun olmasından dolayı gemi bekleme maliyetlerinin yansıtıldığı sıkışıklık zammı (congestion surcharge) uygulamaya başlamıştı ki bu maliyet, bugün hala devam etmektedir; bu durum, ihracat yapan bizlere muazzam bir darbeydi.** Gazetelerde bu konu hiç işlenmiyordu. Sesimizi duyurmak için bir liman komisyonu kurduk. Komisyon, bir kaç kere toplandıktan sonra anladım ki bu iş, bir sonuca varmayacak. Firmamızın hayrı için belki de üretim tesisi yapacağımız arazilerimizi bu projeye çevirdik. Bugün, firmam Akdeniz Kimya ve bölge için iyi bir yatırım yaptığımıza inanıyorum. Hacmimiz, sürekli artıyor. Bu ay hem kendi rekorumuzu kırıyoruz hem de tek bir gemide 2717 hareket yaparak, bildiğimiz kadarıyla Ege Bölgesi'nin bu alandaki rekorunu da kırdık. Şimdi-den yıllık 80-100 bin TEU hacmine ulaştık. Hedefimiz, 2 yıl içinde 350 bin TEU'ya ulaşmak. Başta da bahsettiğim gibi gazetelerde çıkan bazı beyanlarda, **İzmir Alsancak Lima-**

nına yatırım yapılmazsa yükün, Aliğa'ya kayacağı ve İzmir'in, Efes'in kaderine dönme tehlikesinden bahsedilmektedir. Burada belirtmek isterim ki Aliğa da İzmir il sınırları içerisindedir yani aynı yaklaşımdan yola çıkarsak, Pers topraklarında değildir! Biz, İzmirliyiz ve her türlü özveride bulunarak, firmamızın ve bölgemizin menfaatine bu yatırımı yaptık.

Limanımız, Aliğa Nemrut Körfezi 'ndedir ve İzmir merkezine 50 km. uzaklıktadır. İzmir-Çanakkale otobanı üzerinde Aliğa'ya giderken sol tarafta çok rahatlıkla görülebilecek mesafededir. AOSB'de bulunan bir fabrika, Alsancak'a ve Nemrut Körfezi'ne aşağı yukarı eşit mesafededir. Yani denildiği gibi İzmir şehrine uzak ve Alsancak limanının varlığına tehdit oluşturan bir yatırım değildir. Aksine İzmir sanayisinin yıllardır süregelen en büyük sorununu çözen, İzmirli bir sanayici tarafından gerçekleştirilen, Ege ihracatının önünü açan bir yatırımdır. Alsancak limanı hakkında konuşmakta bizim de hakkımız var çünkü limanın en büyük müşterilerinden biriyiz. İnanıyorum ki 2010 yılında Alsancak ve Aliğa'da hizmet vermeye başlayan limanımız Nemport ve Ege Gübre limanı ile beraber İzmir, toplamda 1 milyon TEU'nun çok üzerinde konteyner elleçleyerek, rekor kırarak ve bundan, bölgemiz büyük fayda görecektir.■

Kalkınmanın yolu üretmek ve ihraç etmekten geçer

Ahmet Bilge GÖKSAN

Akça Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili, EİB Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Üyesi ve EGIAD'ın da kurucu üyelerinden olan Sayın Ahmet Bilge Göksan ile tarım ürünleri ihracat sorunlarını masaya yatırdık. Zirai ilaç kullanımından kaynaklanan sorunlardan başlayıp, ulusal tarım politikalarının geliştirilmesine, kur ve para politikalarından, markalaşmaya ve İzmir Liman işletmesine kadar birçok sorun hakkında konuştuğumuz Sayın Göksan'dan önemli açıklama ve çözüm önerileri aldık

Zirai ilaç düzenlemeleri ivedilikle sistemli olarak uygulanmalı

2009 yılında uygulamaya giren 'Tarladan-Sofraya Gıda Güvenliği Projesi' ve 'Tarım İlaçlarının Reçete ile Satışı' gibi düzenlemeler ile Türkiye'nin hem iç hem de dış piyasaya sağlıklı yaş meyve-sebze ürünleri sunmasının altyapısı ülkemiz genelinde sağlıklı uygulanabiliyor mu?

Başta Avrupa Birliği olmak üzere

dünyanın her yerindeki insanlar, günümüzde sağlıklı beslenmeye daha fazla önem vermekte olup, insan sağlığını korumak ve sağlıklı kuşaklar yetiştirmek için gıdalar üzerindeki zirai ilaç kalıntılarında, kontrol ve limitlerini sürekli arttırmaktalar. AB nezdinde alınan bu tür kararlara bizler de uymak zorunda kalıyoruz. Dolayısıyla Tarım Bakanlığı'nın getirdiği bu sistem çok doğrudur; yürürlüğe giren bu düzenlemelerin tüm kurallarıyla birlikte uygulanması gereklidir ancak şimdilik sistem ve uygulamalarında sorunlar yaşanıyor. AB ülkelerinde yetişmeyen bazı

sebze ve meyveler ülkemizde yetişmektedir ve bu ürünlerin, kendi zirai ilaçları var olup, üretim ve saklama koşullarında bu ilaçları kullanmak zorunda kalıyoruz. Domates, kabak, biber, armut ve bizim de ihracatını yaptığımız kuru incir gibi ürünlerin hepsini de bu kontrol sistemine soktular ve artık ihracatlarında ciddi sıkıntılar yaşar hale geldik. Sağlıklı uygulama sistemleri, 5 adet zirai ilaç kullanımına kadar müsaade ederken, bizim ürünlerimizin analizlerinde 32 tane zirai ilaç uygulandığı ortaya çıkıyor. Tabii böyle olunca ürünü kabul etmiyorlar. **Müstahsillerimizin, ta-**

kağıt,
özü doğadan...

enkaya®
Kağıt

5821-1 Sokak No: 15 Karabağlar / İZMİR
Tel: (232) 264 24 73 Faks: (232) 264 24 93

www.enkayakagit.com - www.enkayakagit.com.tr

rım ilaçlama konularında ivedilikle yetiştirilerek, bilinçli bir şekilde ilaç kullanmaları sağlanmalıdır. Yeni düzenlemeler uygulanmadığı takdirde Türkiye'nin tarım ihracatı ciddi sorunlar yaşamaktadır ve daha da yaşayacaktır. Karayoluyla sevk edildiğinde AB'nin daha ilk gümrük kapısında kontroller başlıyor ve kamyonlarımız uzun süre bekletildiği için sıkıntılar yaşıyoruz. Deniz yoluyla gittiği zaman da aynı şekilde daha ilk limanda kasalar açılıyor ve sağlık yetkililerince numuneler alınıp, analizleri yapılıyor. Bu durum, bize hem ciddi maliyet hem de pazarlama sıkıntıları yaratıyor.

Tarım Bakanlığımız, bu dönem çok güzel işler yaptı. Bunlardan bir tanesi de 'zirai reçete yazma' konusundadır ki bu sistemin uygulanmasında da sorunlarla karşılaşılıyor. İnsanlara verilen ilaçların hemen bilgisayar sistemine girildiği gibi ziraat mühendislerinin de yazdığı reçetenin sisteme anında girilerek, aynı gün bir başka ziraat mühendisine ya da kullanım süresi geçmeden yeniden yazdırılmasına müsaade edilmemesi gerekir. SGK kapsamında insanlarımızımıza uygulanan bu sistem, henüz ziraat uygulamalarında tam olarak uygulanamıyor. Bu sistemin sağlıklı uygulanabilmesi için karşılıklı görüşmelerimiz sürmektedir.

Gümrüklerdeki kontroller bazen tarife dışı engel olarak da kullanılabilir

İlaç kalıntısı nedeniyle ortaya çıkabilecek bir sorunda, alıcı ve satıcının yaşayacağı ticari ilişkilerdeki olumsuzluğun ötesine geçilip, çoğu defa konunun devletlerarası bir boyuta taşınması ve ülke gündemimizde manşetlerde yer alması konusunu yorumlar mısınız?

Meselenin özünde ülkelerin, haklı olarak vatandaşlarına sağlıklı ürünler yedirmek istemesi var. Dolayısıyla ülkelerin aldığı tedbirleri kınana-

mamak gerekiyor. Müstahsillerimiz, çok fazla ilaç kullanıma maalesef alıştırmış durumdadır. Ancak bu durum, bazen tarife dışı engel olarak da kullanılabilir. **Geçmişte Rusya ve Ukrayna ile bu tür bir sorunu ülke olarak yaşadık.** Karşılıklı Bakanlar nezdinde yapılan görüşme ve çalışmalar neticesinde bu durum çözümlendi. **Amerika'da da buna benzer bir durum, kuru üzümümüzde halen devam ediyor. Amerika, neden bu şekilde davranıyor? Nedeni çok basit, çünkü kendisinin bu alanda çok üretimi var ve çiftçilerine çok iyi tarımsal destekler veriyorlar.** Bunun karşısında da ithalatına müsaade etmek istemiyorlar.

İhraç edilen tarım ürünü ayıplı çıkıp da iadesinde bazen millileştiremiyoruz bile!

Tarım ürünlerinin zirai ilaç kullanım fazlalığı gibi sebeplerle iadesi söz konusu olduğunda gümrüklerde yeniden millileştirilmesinde sorunlar yaşıyor musunuz?

Bu konuda çok ciddi sıkıntılar yaşadık ve halen de yaşamaya devam ediyoruz. Tarım Bakanlığı ile bu konuda maalesef anlaşamıyoruz. AB mevzuatını inceledik; AB'de herhangi bir ülke, kendi malını ihraç ettiğinde, sizin dediğiniz gibi malda bir ayıp çıkması durumunda direkt olarak ihraç eden firmaya malın iade edilmesini istiyor. Fakat bizde bu işlem bir ithalat muamelesi görüyor. Gümrüklerimizde çok ciddi bürokratik kontrollerden geçiriliyor ve zaman kaybettiriliyor. Öyle ki bazen ürünün ithalatı bile gerçekleşemiyor. **Tarladaki ürünü iyi kontrol edemeyen Tarım Bakanlığı, ihracat işlemlerinde ürüne 'sağlığa uygundur' raporu veriyor ama ihraç edilen ürünün gümrük kapılarında sağlıksız olduğu belgelenince, daha önce 'sağlığa uygundur' raporu veren Tarım Bakanlığı, malın**

iadesi işleminde 'sağlığa uygundur' raporu vermiyor ve malı kabul etmiyor. Bu mesele ciddi bir bürokratik engel olup, bu uygulamanın ortadan kaldırılması gerekmektedir.

Üretim maliyetlerini azaltma amacıyla bölünmüş arazilerin birleştirilmesi esasına dayalı 'üretim birlikleri' oluşturulması gerekliliği konusunda neler söylersiniz?

Çok doğru bir politika olur çünkü bu bölünmüş araziler Türk tarımının en büyük sorunudur. Üstelik büyük arazilerde tarımın daha sağlıklı uygulamalarla yapıldığı da bilinmektedir.

Avro bölgesine yaptığınız satışlar ile Dolar uygulayan ülkelere yaptığınız ihracatlarda kur farkı nedeniyle sorunlar yaşıyor musunuz?

Bu bir konjektürdür; bazen Euro bazen de Dolar düşer veya çıkar. Bu pazar koşullarına göre siz de pozisyonlarınızı alırsınız. Akreditif sisteminde bunların çözümleri var dolayısıyla ihracatınızı sürdürülebilir hale getirebilirsiniz.

Doğru kur politikasıyla ihracat artar ithalat düşer

Merkez Bankası'nın uyguladığı 'düşük kur yüksek faiz' uygulaması gerek üretim gerekse rekabetçi dış pazara etkileriyle bağlantılı olarak ihracatımıza yansımaları konusunda neler söylersiniz?

Türkiye, işsizlik oranının yüzde 16'ları aştığı bir ülkedir ve bu işsizliğin geneli de genç nüfustur. Bu orana, tarımdaki işsizliği de koyduğunuzda, işsizlik oranı yüzde 23'e kadar yükselmektedir. İşsizliğin bu kadar yüksek olduğu bir ülkede tek çıkışımız vardır ki o da üretmek ve üretileni ihraç etmektir. Türkiye, ihracatını 1980'de, Türkiye'nin önemli ve değerli büyüğü Cumhurbaşkanımız Sa-

yın Turgut Özal ile geliştirdi. İhracat ciroları milyon Dolarlardan milyar Dolarlara kat kat büyüdü ki bu yılki ihracat hedefimiz, 115 milyar Dolar olarak açıklandı. Kur politikanız ihracat yapmanıza müsaade etmiyorsa, değerli paranızla hiçbir şekilde ihracat yapma şansınız yoktur. Rusya, Hindistan, Çin gibi ülkelere baktığınız zaman görürsünüz ki özellikle de Çin, kurlarını değerli, paralarını değersiz tutarlar. Amerika’da kongrede tartışmalar oluyor; Çin’den parasını yüzde 30 revalüe etmesini istiyorlar ve Çin, buna müsaade etmiyor. Çinliler, hammaddeyi dışarıdan oldukça ucuz alıyor. Uyguladıkları politikalarıyla bütün dünyanın üretim üssü haline geldiler. Dünya, kriz içinde boğuşurken Çin ekonomisindeki büyüme, yüzde 10’ların üzerinde gelişmektedir. Aynı şekilde Brezilya, Hindistan ve hammaddeye dayalı olarak da Rusya, çok iyi gidiyor. Bizim hammaddemiz olmadığına göre bu ülkede, üretim olmak zorundadır. Tabii üretmekle birlikte rekabet etmek gerekir. Ürettiğimizi ihraç edemezsek, ithalat cenneti haline geliriz. Size, yine içinde bulunduğumuz tekstil sektöründen bir örnek vermek istiyorum: Türkiye, şu an tekstil sanayisinde son derece güçlüdür. Avrupa’da ise tekstil bitti. Uzakdoğu’da başta Çin olmak üzere Bangladeş, Pakistan ve Hindistan; tekstil konusunda çok ciddi ataklar yapmaktadır. Tekstile önemli yatırımları ve Hükümetlerinin bu alanda ciddi destekleri oluyor. Türkiye; lojistik imkânları, verdiği hizmet, bilgi birikimi ve yakaladığı kaliteden dolayı henüz vazgeçilemez durumdadır. Kriz ortamında bile küçük tekstil atölyelerinin dışında Türkiye’de, bu sektörde çok ciddi sıkıntılar yaşanmadı çünkü entegre tesisler, üretimlerini çok hızlı ve seri bir şekilde yaparak müşterilerine çok iyi bir hizmet verebiliyorlar. 2008’de yaşanan küresel ekonomik krizden sonra Türkiye’nin önemi daha da iyi anlaşıldı ve Türkiye’ye şu an çok ciddi sipariş talepleri geliyor ki Türk firmaları, bu talepleri karşılayamaz duruma bile geldiler. Buna karşı-

lık, Merkez Bankası tutup da para politikasında bir hata yaparsa, döviz enflasyonun altında tutup Türk lirasının değer kaybına müsaade etmezse, 2008 yılına kadar yaptığı gibi Türk lirasını değerlendirmeye başlarsa Türkiye’deki sanayiye bir kere daha krize sokar ki işsizliğimiz bu durumda yüzde 16 değil, yüzde 26 olur ve bu da ülkede birçok sosyal sorunlara neden olur. Merkez Bankası, bu olayı görüp de Türk lirasını ihracata uygun bir şekilde düzenlerse, Türkiye de ihracatını artırır. İkincisi, doğru kur ile ithalatın önünü keser. İthalatın önü kesilirse, atıl durumda olan tesisleri bile üretime geçirebiliriz. Mesela tekstil sanayisinde kolayca istihdam yaratmış oluruz ki tekstil ihracatını da net bir şekilde arttırarak, sürdürü-

Pamuk gibi tarım ürünlerimizin ulusal tarım stratejileri oluşturulmalıdır

Kur politikası kapsamında ikinci bir örneği size yine kendi fabrikamızdan vereyim; kur düşük olduğu zaman Türkiye’de üretmek yerine, gidip ana hammaddemi Çin’den, Pakistan’dan alıyorum çünkü bu ülkeler, kur sebe-

biyle bizden çok daha ucuz kalıyor. Çin’de elektrik Türkiye’den pahalıdır, aynı şekilde Pakistan’da elektrik zaten yok; olduğu zaman da ucuz değil. Bu ülkelerde maliyet açısından sadece işçilik ucuzdur fakat bizdeki işçilik; eğitilmiş, kaliteli ve verimlidir. Maliyetlerimiz içerisinde işçilik yüksek görünüyor olabilir ama birim üretimimiz de aynı şekilde yüksek olduğu için biz, işçilik maliyetlerimizi telafi edebiliyoruz. Ülkemizde işçilik maliyetlerinin yüksekliği için “var ama yok” diyebilirim. Hammadde fiyatlarında dünya borsaları gereği zaten bir şey yapılamıyor. Öncelikli konu, tamamen kur politikasıdır. Aksi takdirde ithalata bağımlı olursunuz. Bu kur politikası sebebiyle Türkiye’de pamuk üretimi ucuzladı ve müstahsil, pamuk ekmemeye başladı çünkü pamuğa talep gelmedi veya az geldi. Pamuk talebi düşmeye başlayınca da biz, pamukta Hindistan’a, Amerika’ya, Orta Asya ülkelerine bağımlı olmaya başladık. Bugün Türkiye’de 2 milyar Dolarlık bir pamuk ithalatı var. En basitinden doğru bir kur politikasıyla bu ithalatın çok kolay önüne geçilebilir. Mesela Ege bölgesinde şahane pamuk yetiştirecek arazilerimiz var. Bölgemizde pamuk üretimi kalkınca yerine buğday, mısır üretilmeye başlandı. Oysa pamuk üretimi için

verimli olan bu topraklarda kaliteli pamuk üretilmeli, buğday da Konya ovasında... Hükümet, bu sene bunun farkına vardı ve 42 kuruş destekleme primi koydu. 2010 senesinde nispeten daha az pamuk ithal edilecektir. Önümüzdeki sene ise pamuk ithalatının önüne geçilmesi sağlanmış olacaktır. Pamuğun ulusal bir üretim stratejisinin yapılması lazımdır. Ulusal Pamuk Konseyi kuruldu ve çok güzel çalışıyor. Türkiye’de pamuk üretiminin yetiştirilmesi ve özendirilmesi gerekiyor. **Bu şekilde pamukta tamamen Amerika’ya bağımlı oluruz ve hiç günahımız yokken Amerika’nın o spekülative emtia borsalarında; sabah uyanıyoruz bir fiyat, öğlen bir başka, akşam başka bir fiyat görüyoruz. Bizim Türk sanayicisinin cebinden para gidiyor, orada Amerika’daki spekülâtörler bizim sırtımızdan para kazanıyor. Borsalarındaki yüzde 15’i gerçek alıcı yüzde 85’i spekülâtördür. Uyguladığımız bu kur politikasıyla bunlara imkân sağlamış oluyoruz.** Bunların karşısında sanayiciler olarak biz ne yapabiliriz ki... Kur politikasının zamanında yanlış yapılmış olması tarımı etkiliyor, tarımın ardından ihracatı etkiliyor, ihracat da tıkanıyor gelip, sanayiye etkiliyor.

Üretimde marka olmalıyız

Ülkemizin özellikle tekstil sektöründe tanınmış Türk markası geliştirilerek sunulan fiyat, kalite ve güvencesiyle uluslararası pazarlarda yer edinmemesini hangi öğularla açıklayabilirsiniz?

Dünya markası olmak çok zordur. Dünyada marka oluşturulabilir elbet fakat markaların satışları, bizim yaptığımız endüstriyel üretimler kadar pazar oluşturabilecek yükseklikte değildir. Markalar, kısıtlı sayıda üretim yaptığı zaman marka olur ve iyi fiyatta satılır. Ağırılığı çok olan ürünün fiyatı aşağı düşer ve sadece ucuz bir marka olarak kalır. Benim görü-

şümün farklılığı ise belki de kendi iş kolumdan kaynaklanıyor; ben, üretimde marka olmaktan yanayım. Bugün siz, üretimde marka olursanız, markalara üretim yaparsanız veya büyük çapta üretebilen, tükelebilen şirketlere üretim yaparsanız, çok ciddi miktarda üretime, ciroya ve istihdama sahip olup, üretimde marka haline gelirsiniz. Bu şekilde de Türkiye ekonomisine daha fazla katkınız olur.

Sürdürülebilir ihracat ve ithalatımızda İzmir limanında sorunlar yaşıyoruz

İzmir limanının durumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

İzmir limanının durumunu facia olarak değerlendiriyorum. Ulaştırma Bakanımız Sayın Binali Yıldırım, İzmir Limanı konusuna el attı ve 23 Nisan tarihi itibarıyla ihale iptal edildi. Ben de bu tarihten itibaren liman sorununa daha iyimser bakabiliyorum. Bakanımız, bozuk olan vinçlerin bir an önce tamir edilmesi için talimat verdi. Liman için 300 milyon Dolar harcamadan bahsediyorlar. Bu harcama yapılarak liman düzgün bir hale getirilir. Geçen hafta İzmir limanı açığında 14 tane gemi demirlemiş, bekliyor ve bir türlü yük boşaltmaya yanaşamıyorlardı. Limanın şu anki durumuyla öncelikle sür-

dürülebilir ihracatta sorunlar yaşıyoruz. Türkiye’nin en büyük avantajı hızlı ve düzenli servistir. Siz, hızlı servis veremiyorsunuz çünkü gemi geliyor, gidemiyor. Hammaddenin ithal ediyorsunuz, gemi açıkta bekletildiği için hammaddenizi çekemiyorsunuz. Gemi yanaşsa bile yükünü hızla boşaltmıyor çünkü vinç bozuk. Limanın alt yapısı bozulmuş, özelleştirme kapsamına girdiği için de çivi bile çakılamıyor! Evet, Aliğa’ya liman kuruldu; çok güzel ama yolları yetersiz, iki tane kamyon yan yana geçemiyor; trafik tıkanıyor. Diyelim ki bir firmanın 2 gemi ihracatı var; biri Aliğa’ya diğeri İzmir limanına yanaşılıyor. Liman işlerini tamamlayacak elemanınız yetersiz kalıyor. Eleman takviye etmek istesenez, konusunda uzman eleman bulmakta zorlanıyorsunuz. **Limandaki taşeron işlerinin iyileştirilmesi için işi iyi bilen taşerona yeniden ihale edilmesi, gerekli yatırımların yapılması, işlerin sistemli yürütülmesi ve gemilerin rahat boşaltma-yükleme yapabilecek hale getirilmesi gerekiyor yoksa Türkiye, bundan çok ciddi yara alır.** Gecikmelerde sıkışıklık zammı uygulanır ki bu durumda bizlerin ihracat maliyeti artar. Gemiler, İzmir Limanına olan seferlerini iptal ederler ve bu limana yanaşmayıp, başka limanlara giderler çünkü gemiler saatlik dolaşır; gemilerin her saati paradır. Bu sefer ürettiklerimizi ihraç edecek gemi bulamayız.■

İZMİR HATIRASI

Kuru İncir • Organik Kuru İncir • İncir Ezmesi • Kesilmiş İncir • İncir Reçeli • İncir Tatlısı
• Kükürtlü / Naturel Kuru Kayısı • Organik Kuru Kayısı • Siyah Üzüm • Kuru Üzüm • Ceviz • Çam Fıstığı

Halit Ziya Bulv. No:70/A - İZMİR
Tel: 0232 483 71 20 - 483 15 61 • Faks: 0232 489 26 60
www.incirevi.com • info@incirevi.com

Ülkeler markalarıyla özdeşleşip anılırlar

CMS Jant ve Makina San. A.Ş. Teknik Koordinatörü ve Yönetim Kurulu Başkan Vekili, EGİAD Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Bertuğ Ösen ile ihracat sorunlarımız kapsamında yaptığımız söyleşide uluslararası marka yaratma ile dış ticaret yatırımları üzerine konuştuk ve kendisinden, ülke ihracatımızın geliştirilmesine yönelik değerli çözüm önerileri aldık.

Bertuğ ÖSEN

Dünyada gelişen birçok ülkeye baktığımızda marka bilincinin ülkemizden çok daha fazla geliştiğini görmekteyiz. Sizce ülkemiz neden dünya markaları yaratma ve bunu koruma anlamında yetersiz kalmaktadır?

Dünyanın önde gelen ülkelerinin, içinden çıkardıkları markalar ile özdeşleştiklerini ve o markalar ile anıldıklarını görmekteyiz. Burada, o ülkelerin markalara verdikleri destekler ve ürünlerine kattıkları katma

değerin büyük etkisi vardır. Bugün, reklam pazarlama kampanyalarından çok, ürünün veya hizmetin kalitesinin marka olmak yolunda büyük etkisini görüyoruz. Özellikle inovatif ürünler ile pazarda ilk olmanın, o ürünün marka olmasında çok büyük katkısı vardır. Kalite ve innovasyona destek veren ülke politikalarının, ilgili ülkenin marka yaratma kabiliyetini geliştirdiği biliniyor. Ülkemizde ise daha fazla ucuz işçiliğe dayalı, emek yoğun işlerin üretiminin gerçekleştiğini

görüyoruz. Genelde tüm araştırma geliştirme faaliyetlerinin dışarıda yapıldığı, sadece ürünün üretiminin ülkemizde gerçekleştirilmesiyle yapılan yatırımlar, markalaşma sürecinde ülkemize katkı sağlamamaktadır. Ülkemizde çok başarılı ve potansiyel bir işgücü bulunmaktadır. Şirketimizin içinde bulunduğu otomotiv sektöründe yer alan mühendislerin, Avrupa'daki birçok rakiplerinden çok daha başarılı olduklarını görüyoruz. Bu işgücünün doğru yönlendirilip yönetilmesi ile yüksek

kaliteli, yenilikçi ürünler geliştirilip üretilebilir. Teknopark gibi ar-ge ve inovasyon yapılacak bölgelerin devlet tarafından desteklenmesiyle, yurt içinde bulunan kalifiye fikir işçisi niteliğindeki işgücünü bir araya getirecek bir politika ile ülkemizden, dünya markaları çıkabilir. Aynı zamanda ülkelerin dünyadaki genel imajlarının da çıkardıkları markalara olumlu veya olumsuz etkileri olmaktadır. Örnek olarak, Almanların disiplinli ve çalışkan imajları, Alman markalarına olan güvenin en büyük desteğidir. Ülkemizin dünyadaki imajı da çıkaracağımız markalara direkt olumlu veya olumsuz etki yaratacaktır.

Uluslararası rekabet ve globalleşme etkileri GB tartışmalarını anlamsız kıldı

1996 Gümrük Birliği süreçleri içerisinde hep konuşulan konuların başında ülke olarak kazanmadan, gümrük duvarlarını ortadan kaldırdık söylemiydi. Diğer bir deyimle Gümrük Birliği süreçleri ile Toplulukta sıkışmış olan sektörlerin onlar için büyük bir tüketim pazarı olan Türkiye'ye imal ettikleri Topluluk menşeli ürünlerini, Gümrük vergisiz olarak ithal edebilmeleri sağlanarak, özellikle mamul ürün girdisi anlamında ciddi bir pazara hâkim

olabildiler. 14 sene sonra günümüz Türkiye'sinde; bu ürünlerin ülkemiz imalat sektörünü nasıl ve ne şekilde etkilediğini düşünüyorsunuz?

Gümrük Birliği anlaşmasına istinaden, bazı sektör ve ürün gruplarının gümrüksüz ithal edilmesi, ülkemizdeki bu alanda çalışan firmaların rekabet şansını ortadan kaldıracığı ve pazara hâkim olacağı söylemi, anlaşmanın yapıldığı dönemde haklılık payı olan bir yaklaşım olmasına rağmen, uygulamada Türk ekonomisinin gösterdiği dinamizm, özellikle de ihracat ağırlıklı sanayileşme modeli, bu iddiaları kısmen de geçersiz kılmıştır. Otomotiv yan sanayi ve beyaz eşya gibi sektörlerde ciddi gelişmeler sağlanmıştır. Bunun yanı sıra uluslararası rekabet ve globalleşmenin dünya ekonomisine verdiği yön, bu tartışmayı anlamsız kılmıştır. Gümrük duvarları, global çok uluslu şirketler ve sermayenin serbest dolaşımı nedeniyle etkisiz kalmıştır. Gümrük duvarlarıyla ülke ekonomisini ya da pazarını koruma anlayışı; şirket satın almaları, birleşmeler, joint venturler, karşılıklı ortaklıklar gibi global dünyanın, sermayenin sınırsız ve ülkesiz olması prensibine dayanan yeni ekonomik anlayışı ve düzeni karşısında anlamını, önemli ölçüde yitirmiştir. Gümrük Birliği anlaşmasının, sadece sermayeye ve üretim mallarına serbest dolaşım hakkı tanınmasına rağmen, üretimin

en kritik girdisi olan işgücüne özellikle de Türk vatandaşlarına bu hakkı tanımaması, bu anlaşmanın en zayıf yönüdür.

Teşviklerin yetersizliği ile kur politikaları ihracattaki rekabetimizi zorluyor

İhraç ürünlerimizin maliyetinin yükselmesini önleyecek temel girdi ve enerji fiyatlarını kontrol altında tutma, vergi teşvik tedbirleri, bürokratik engelleri azaltma gibi belli başlı konularda hükümetten yeterli teşvikleri bulabiliyor musunuz?

Unutulmaması gereken bir konu vardır ki ülkemizin yıllık gerçek büyümesinin, minimum yüzde 5-6 olması ve de bu büyümenin, üretim ve ihracatla gerçekleşmesi gerekir. Ancak bu şekilde ülkemizin en büyük sorunu olan işsizlik ile mücadele edebilir, gelir seviyesini arttırarak refah sağlayabiliriz. İhraç ürünlerimizin maliyetini rekabetçi kılmak için uygulanan devlet teşvik ve politikaları yetersiz kalmaktadır. CMS olarak bizim de içinde bulunduğumuz alüminyum döküm sektöründe işçilik maliyetleri, ciddi pay almaktadır. Enerji dahil olmak üzere hammadde ve diğer tüm girdilerimizde, Avrupalı rakiplerimiz ile aynı koşullara sahibiz. Otomotiv sektörünün ödeme

vadelerinin gayet uzun olduğu bir sektör olması itibarıyla devletin uyguladığı kur politikalarının yerli girdi ve tek rekabet unsurumuz olan işçilik maliyetlerinde çok büyük etkisi olmaktadır. Geçtiğimiz dönemlerde enflasyonun altında yaşanan kur artışları, üretim maliyetlerinde artışa neden olarak ülkemizin ihracatını ciddi anlamda yaralamıştır. Kur politikası aynı zamanda yabancı yatırımcının ülkemize gelmesi konusunda da kritik rol oynamaktadır.

İhracata yönelik vergi ve teşvikler, doğru sektör ve bölgelere yapılmalı

İhraç ürünlerimizin maliyetinin yükselmesini önleyecek temel girdi ve enerji fiyatlarını kontrol altında tutma, vergi teşvik tedbirleri, bürokratik engelleri azaltma gibi belli başlı konularda hükümetten yeterli teşvikleri bulabiliyor musunuz?

Ülkemizin dış kaynağa dayalı bir enerji politikası olması, devleti bu konuda çok etkin kılmamaktadır. Doğal gaz ve elektrik enerjisinde Avrupa ülkeleri ile ortalama aynı seviyede olmamız, ülkemize bir ayrıcalık yaratmıyor. Bu durum Hindistan, Rusya ve Çin gibi ülkeler karşısında bizi zayıf kılmaktadır. Ülkemizin enerji-deki dışa bağımlılığı önleyici tedbir-

leri özellikle üreticiyi, dış pazarlarda rekabetçi kılacaktır. İhracata yönelik vergi ve teşviklerin, doğru sektör ve bölgelere yapılması ülkemize avantaj sağlayacaktır. Aynı zamanda serbest bölgelerdeki ilk yatırım ve maliyete etken gider kalemlerinin fiyatlarında yapılacak iyileştirmelerin, ihracata ciddi destek sağlayacağına inanıyorum. Devlet, daha fazla yerli ve yabancı yatırımcıyı teşvik edecek modeller geliştirmelidir.

1980 sonrası hedeflenen ihracat ağırlıklı sanayileşme modeline geçiş sağlanamadı

1980 sonrası dışa açılım politikaları ile birlikte Türkiye’de dışa açık sektörlerin aksine içe dönük sektörlerin yatırım oranlarında artış gözlemlediniz mi?

1980 sonrası dışa açılım politikalarının çerçevesi ithal ikameci bir sanayileşme anlayışından, ihracat ağırlıklı bir sanayileşme modeline geçişi amaçlamasına rağmen yeterince başarılı olmadığı görülmektedir. Düşük değerli Türk lirasını esas alan bir kambiyo rejimi ve ihracatın teşvik edilmesine dayalı vergi ve teşvik araçları, ihracatın gelişmesinde yeterli katkıyı sağlayamamıştır. Geline nokta sanayimizin dış kaynağa dayalı bir model çiziyor ol-

ması, amaçlanan ihracat stratejisinin başarılı olmadığını göstermektedir. Bulduğumuz iş kolunda işçilik dışında hammadde, enerji ve diğer tüm girdilerin dış kaynaklara ve dövizle bağlı olması, bu dışa açılım politikasının yeterli olmadığını göstermektedir. Dışa açılım politikası enerji, işçilik ve diğer belli ana sanayilere yardımcı sektörlerle uygulanacak teşviklerle desteklenmiş olsaydı daha başarılı olabilirdi.

Dış pazarlarda kalitenin yüksekliği ve sürekliliği önemli

Dış ticarete Türk Malı’nın genel imajı nedir? ‘Ucuz ve kalitesiz’ imajıyla bilindiği bölgeler var ise bu bölgelerde dahi Çin ve Hindistan gibi ülkelerin pazar paylarını niye yakalayamıyoruz?

Dış piyasalarda Türk malının imajının gittikçe arttığını görüyoruz. Müşteri beklentilerinin kalite ve yaratıcılık üzerine odaklandığı bu dönemde, dış piyasalarda daha fazla kaliteli Türk mallarına rastlamaktayız. Otomotiv sektörü, her konuda yüksek kalite normlarını gerektirir. Ülkemizde otomotiv ana sanayi ve yan sanayisinde çarpıcı gelişmeler sağlanmaktadır. Bu sektörde gayet rekabetçi ve yüksek kalitede ürünler üretilip, ihraç edilmektedir. Türk malı imajının özellikle Avrupa piyasalarında iyileştiğini düşünüyorum. Burada düşük kaliteli Çin mallarının aynı piyasalara girmesinin faydası olmuştur. Bundan herhangi bir ülke imajının, kaliteye direkt bağlı olduğunu görmekteyiz. Bunun için rekabetçiliği kaybetmeden, olması gereken kalitede ürün üretiminin desteklenmesi gerekiyor. Aynı zamanda kalitenin, sürekliliği gerektirdiğini de unutmamalı ve tüm yatırım ve üretim yönetim süreçlerinde, kalite olgusu ile çalışarak ülkemizden dünya markaları çıkartabiliriz. Bunun paralelinde Türk malı imajı da dünya piyasalarında hak ettiği yeri doğal olarak alacaktır.■

SHELL MADENİ YAĞLAR BÖLGE DİSTRİBÜTÖRÜ ÇINARLI SHELL AKARYAKIT İSTASYONU

"EGİAD Üyelerine
Özel İndirim Uygulanacaktır"

Interyağ

Petrol Ürünleri San. Tic. Ltd. Şti.

Interyağ Petrol Ürünleri San. Tic. Ltd. Şti.

Merkez : 1. San. Sit. 2826 Sk. No.7-7/A 35110 İZMİR Tel: 0.232. 449 83 85 Pbx Fax: 0.232. 449 87 32
İstasyon : 1561 Sokak No:36 Çınarlı - İZMİR Tel: 0.232. 461 15 35 Fax: 0.232. 461 15 45

www.interyag.com.tr

interyag@interyag.com.tr

Çıkış yolumuz, yeni teknoloji ve katma değerli mal üretmek

Fatih UYSAL

“AB ülkeleri, sektörel ve bölgesel teşviklerle firmalarını desteklerlerken Türkiye’de ise AB uyum yasaları gereği yerli üretime dayalı katma değeri yüksek ihracat teşviklerinde hükümetimiz kısıtlamaya gitti!”...

İhracat sorunlarımız hakkında değerli görüşlerine başvurduğumuz başarılı sanayicilerimizden ve EGİAD üyesi olan Norm Cıvata Sanayi ve Ticaret A.Ş. Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Sayın Fatih Uysal, Türkiye’nin dış ticaret açığı finansmanının ‘düşük kur yüksek faiz’ uygulamasıyla sıcak para çekilerek kapatılmak istenmesinin ülkemizin ihracatını kestiğini belirterek \$ ile hammadde alıp \$ ile satış yapan Uzakdoğu ül-

keleri karşısında ise Türkiye’nin, fiyatları pahalandıran € ile satış yapmasının daha baştan rekabeti kestiğine dikkat çekti. İhracatçının teşvik edilmesi yerine gerek hükümet gerekse sanayi odalarının lobi eksikliği sayesinde maliyetleri yükseltici ve kısıtlayıcı uygulamalar getirildiğine vurgu yapan Uslu, “Bize, hani neredeyse; “gölge etmeyin başka ihsan istemez” dedirtecekler!” diyerek çarpıcı açıklamalarını sonlandırdı.

Merkez Bankası’nın uyguladığı ‘**düşük kur yüksek faiz**’ politikasının ihracatımızı olumsuz yönde etkilemekte olduğunu ifade eden Norm Cıvata Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Fatih Uysal, açıklamasını şöyle sürdürdü:

“Türkiye’nin dış ticaret açığının finansmanını bu yolla, sıcak para çekerek kapatma politikası sürdürüyorlar ki bu sistemin her iki yönden de bize maliyeti çok yüksek olmakta ve ihracatçıyı zor du-

rumda bırakmaktadır. Bu politikanın yıllardan beri uygulanıyor olması ve ufukta da herhangi bir değişikliğin gözükmemesi ise biz ihracatçıları, motivasyondan yoksun bırakmakta ve finansman olarak zayıflatmaktadır. Neticede bazı ihracatçılar ki özellikle kur ve risk finansman yönetimi yapmayanlar, yurt içine yönelmekte ve dış pazarı göz ardı etmektedirler”.

Dolar ve Euro paritesinin uzun zamandır Doların lehine zayıf olarak gitmesinin, dış ticarete özellikle Uzakdoğu kökenli firmalar ile rekabet ederken Türk ihracatçıların çok zorlandığını kaydeden Uslu, şöyle konuştu:

“Sektörümüzdeki Uzakdoğu kökenli rakiplerimiz daima \$ ile hammadde alıp \$ ile satış yaptıkları için bizim onların karşısında çok kuvvetli kalan ve otomatikman fiyatlarımızı pahalandıran € ile satış yapmamız bizi zor durumda bırakmaktadır. Tabiri yerindeyse, “terse yatırmaktadır” ki rekabette çok zorlanmaktayız ve fiyat görüşmelerine başlarken, daha baştan 1-0 mağlup durumda başlıyoruz ve üzerine bir de Türkiye’nin düşük kur politikasını koyduğunuzda alacağımız kâr oranı, baştan yok olup gidiyor! Fiyatlarımız, rekabetten çok uzak kalmaktadır... Norm Cıvata olarak bizim de Amerika’ya olan ihracatımız, Euro’nun kuvvetli olduğu son 4-5 senedir oldukça düşmüştür”.

Vatandaşına güveni olmayan bizim gibi 3. Dünya ülkeleri bürokrasiye boğuluyor

Yerli üretime dayalı katma değerli yüksek ihracat teşviklerinin çoğunun Avrupa Birliği yasaları çerçevesinde Hükümet tarafından kaldırıldığına dikkat çeken Uslu, oysa buna karşılık Avrupa ülkelerinin, kendi içlerinde ve bölgesel olarak fazla duyurmadan, çok gizli şekilde yasaların izin verdiği teşvikleri, bölgesel ve sektöre özel olarak uygulayıp, firmalarını gerekli korumaya aldıklarını ve destek ver-

meye yöneldiklerini söyledi. Bunun karşılığında vatandaşına güveni olmayan bizim gibi 3. Dünya ülkelerinin ise bürokrasiye boğulduğunu ve katma değerli mal üretmekte zayıf kaldıklarını vurgulayarak, konuşmasına şöyle devam etti:

“Kısacası katma değerli mal üretiminin teşvikini kesinlikle yeterli bulmuyorum ve bu konuda sanayi odalarının da yeterli lobi oluşturmadıkları ve sanayicinin gerçek dertlerini anlamadıklarına inanıyorum. İhracatçının teşviklerle desteklenmesi zayıflığı yanında, her firmaya sağlıklı ilgili doktor tutma, avukat tutma, yeminli mali müşavirlik, gümrük mevzuatı değişiklikleri ve ücretlerinin arttırılması, çevre konularında aşırı maliyet artışları getirecek ve benzeri gibi yeni bir sürü uygulama ile firmaların maliyetleri arttırılmakta ve rekabet edebilirliği zayıflatılmaktadır”.

Türk sanayisinin, dış pazarlarda rekabet edebilmesi için markalaşmaya, ar-ge’ye ve yurtdışı tanıtım-pazarlama faaliyetlerine gerekli teşviklerin devlette var olduğunu ancak İzmir’in kent olarak bu tür teşvikleri kullanmakta geride kaldığını ifade eden Fatih Uslu, “Bu sonuçlar, odalardaki istatistik birimlerinden de alınabilir ve bildiğim kadarıyla örneğin, ar-ge konusundaki teşvikleri kullanmakta İzmir çok geri kalmış durumundadır” dedi. Markalaşmaya ayrılan kaynağın ise firmadan firmaya değişmekte olduğunu belirterek, “Mal ve servis kalitesine odaklanan firmalar, yapmış oldukları yatırımların zaman içerisinde meyvelerini yemekte” şeklinde konuştu.

“Türkiye’de teknoloji ve eğitim iyi bir yerde dersek ihracat ürünlerimizin önemli bir kısmı dahi halen ithal girdiye dayalıysa, sorunu ne ile yorumluyorsunuz?” sorumuza ise Norm Cıvata Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Fatih Uysal, bize şöyle yanıt verdi:

“Bu soruya çarpıcı örneği kendi konumuzdan vereceğim; şöyle ki Norm Cıvata olarak biz halen cıvata

somun hammaddesini kaliteli olarak yurt içinden alamadığımız için yurt dışından ithal ediyoruz çünkü istenen çaplar, yurt içinde üretilmemektedir. Neticede, dışa bağımlı olarak imalat yapmaktayız. **Hammadde imalatçısı firmalar, olaylara çok kısa vadede bakmakta ve üretimlerini yurt içi ve/veya kalitesiz mal talebi ile doldurdukları takdirde başka bir pazara veya mal grubuna bakmamaktalar. Bu da bence uzun süreli pazarlama projeksiyonları yapmamaktan, insan kalitesi, eğitim kalitesi, geçmiş ve mevcut hükümetlerin yapmış olduğu yanlış politikalarından kaynaklanmaktadır.** Bu konularda tabii ki kendini kanıtlamış, dünya firması olan çok fazla sayıda firmamız ve markalarımız da mevcuttur ancak yeterli değildir. Güney Kore’nin ihracat atağı ile ar-ge harcamalarının eğrileri üst üste konduğunda yadsınamayacak bir benzerlik ve çakışma olduğunu görürsünüz; yani çıkış yolumuz, yeni teknoloji ve katma değerli mal üretmektir. Bu konularda hükümetimiz destek olacağı yerde yeni kısıtlayıcı ve maliyet arttırıcı kurullarla köstek olma yönünde daha etkin olmaktadır. Hani neredeyse “gölge etmeyin başka ihsan istemez” derirtecekler!...”■

Türkiye'nin kaybedecek zamanı yok!

Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Emre Kızılgüneşler ile ihracat sorunlarımız kapsamında yaptığımız özel görüşmede pazarları ve kârlılıkları daraltan, 'Serbest kur' düzeninden artık vazgeçilerek, ülke menfaatleri kapsamında yeni bir kur politikası belirlenmesi gerektiğine dikkat çekti. Gümrük Birliği'nin, Türk dış ticaretine ve serbest ticaret anlaşmalarına getirdiği sorunların, AB nezdinde çözüme kavuşturulması yönünde hükümetin maalesef sınıfta kaldığını vurgulayan Kızılgüneşler, Türk dış ticaretinin Gümrük Birliği'ne girdikten sonra rekabet gücünü de kesinlikle kaybettiğini belirterek, gelinen noktada son derece kararlı yeni bir politikanın acilen izlenmesi gerekliliğini ifade etti.

Emre KIZILGÜNEŞLER

Milli menfaatler doğrultusunda kur politikasına geçilmelidir

Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Emre Kızılgüneşler, uluslararası pazarlarda satış için gereken kalite standart belgeleriyle üretim yapabilen büyük sanayicilerimizin dahi dış pazarda rekabet şanslarını zorlayan Merkez Bankası'nın 'yüksek

faiz+düşük kur' uygulamasının yaklaşık 10 yıldır sanayi üretimi üzerinde büyük baskı yarattığını ifade etti. Pazarların daraldığı ve kârlılıkların hızla azaldığı durumun, sanayileri başa baş noktasında çalışmak zorunda bıraktığına dikkat çeken Kızılgüneşler, "Kârlar oluşmayınca yatırımlar yapılamamaktadır. Yeni tesisler ortaya çıkmadığı için de bugün yüzde 14'lere varan işsizlik sorunu ivedilikle çözülememektedir" diye konuştu. 'Serbest kur' düzeninin artık bırakılması gerektiğini vurgulayan Kızılgüneşler, ülke menfaatlerinin gerektiği

şekilde yeni bir kur politikasının belirlenmesi gerektiğini söyledi.

Kârsızlığın, büyük sanayi işletmecilerimizi bazı ülkelerdeki teşviklerden faydalanarak üretim maliyetlerini düşürmek ve daha kolay ihracat yapabilmek için oralarda yatırım yapma fırsatları aramalarına etken olduğunu da sözlerine ekleyen Kızılgüneşler, "Ben, hiçbir sanayicinin, zorunda olmadıkça ülkesini bırakıp uzaklarda, bilinmezlikler ile yatırım yapmak istediğini zannetmiyorum" dedi.

Tekstilde hedeflenen kalite ve markalaşma 10 yılda yakalanır

“Küresel krize rağmen önümüzde ciddi bir örnek olan İtalya’daki tekstil sektörü gibi ülkemiz de neden uluslararası pazarlarda markası, kalite ve fiyatıyla yer alamıyor?” sorumuzu Emre Kızılgüneşler, şöyle yanıtladı:

“Bu, bugünden-yarına olacak bir süreç değildir. İtalya da bu noktalara 50-60 yıl içinde geldi. Ülkemizde tekstil sektörü son 30 yılda büyüdü ve gelişti. Türkiye’de yaratıcılık anlamında tekstil sektörü çok iyi noktalara doğru hızla yürüyor. Yeni markalar, yeni firmalar ve en önemlisi iyi yetişmiş tasarımcılar ortaya çıkıyor. Bütün bu gelişmelere rağmen yine de arzu edilen noktaya gelinmesi için bence 10 yıl gibi bir süre gerekiyor”.

KOBİ’lerin ihracat sorunları, pazarlama ve teknoloji

Tekstil sektörü içindeki KOBİ’lerin ihracat sorunları hakkında konuşurken KOBİ’lerin şu an için Eximbank ile ilgili sıkıntıları bulunmadığını, faizlerin zaten düşük seviyede seyrettiğini ifade eden Kızılgüneşler, “KOBİ’lerin asıl önemli sorunları, pazarlama ve teknoloji noktasındadır. Ege İhracatçı Birlikleri olarak düzenli bir şekilde verdiğimiz eğitim seminerlerinin yanında düzenlediğimiz alım heyetleri organizasyonları ile bu sıkıntılara çözüm bulmaya çalışıyoruz. Koleksiyon hazırlama ve sunma mantığının sektöre daha fazla yerleşmesi için dünyaca ünlü firmaları, seminerler için ağırlıyoruz” dedi.

İzmir, yurtdışı direkt seferlerin sağlanmasında ağırlığını koymalıdır

İhracatçı olarak ulaşım, haberleşme, bürokratik işlemler, gümrük ve

bankacılık hizmetlerinde yaşadıkları sorunları ve çözüm önerilerini sorduğumuz Kızılgüneşler, şöyle yanıt verdi:

“Yurtdışı direkt seferleri konusunda İzmir mutlaka ağırlığını koymalıdır. Ne kadar fazla direkt sefer sağlayabilirsek o kadar çok müşteriye ikna ve şehre getirme konusunda başarı sağlayabiliriz. Bürokratik işlemler herkeste olduğu gibi ihracat dünyasında da sorundur. Sorunlarımızın çözümü için Ankara ile gerçekçi ve alternatifli çözümler üretip, bunları takip ediyoruz. Bankacılık sektörünün mutlaka üreten kesime ve ihracata desteklerini arttırması gerekir”.

Hükümet maalesef sınıfta kaldı

Gümrük Birliği’nin Türk dış ticaretine ve serbest ticaret anlaşmalarına getirdiği sorunların, AB nezdinde çözüme kavuşturulması yönünde hükümetin maalesef sınıfta kaldığını

belirten Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Emre Kızılgüneşler, “Türk dış ticareti, Gümrük Birliği’ne girdikten sonra rekabet gücünü kesinlikle kaybetmiştir. Bu noktada, son derece kararlı yeni bir politika izlenmesi gerekli ve acildir” diyerek konunun önemine dikkat çekti.

Hükümetin teşvik sistemi ihracata destek olmuyor

Yerli üretime dayalı katma değeri yüksek ihracatın teşvik edilmesi konusunda da hükümetin teşvik ve politikalarını yeterli bulmadığını kaydeden Kızılgüneşler, “Teşvik sistemi şu anda ihracata destek olamamaktadır. Bizim yıllardır söylediğimiz bölgesel değil, sektörel teşvikler konusu düşünülmelidir. Türkiye’nin bu konuda kaybedecek zamanı yoktur” diyerek sözlerini tamamladı. ■

Türk proje ve mimarlık şirketleri de yurt dışı pazarlara açılmalı

Levent AKGERMAN

AKG Yalıtım ve İnşaat Malzemeleri San. Ve Tic. A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi ve EGIAD üyesi Sayın Levent Akgerman, AB dışındaki ülkelere yapılan ihracatlarda ülkelerin yerel sertifikalarında ve gümrük vergilerinde sorunlar yaşanabildiğine dikkat çekti. Yurt dışında faaliyetlerini sürdüren inşaat müteahhitlerinin yanında Türk proje ve mimarlık şirketlerinin de devlet tarafından desteklenerek yurt dışı pazarlara açılmasının sağlanması gerektiğini vurgulayan Akgerman'ın, EGIAD'a özel, ihracat sorunları konulu açıklaması şöyle:

AKG GAZBETON; biri İzmir, diğeri ise Kırıkkale'de olmak üzere iki gazbeton fabrikasında yaklaşık 1 milyon m³/yıl üretim kapasiteli faaliyet gösteren bir firmadır. Firma, söz konusu iki tesisinde gazbeton duvar bloğu, lento, yatay ve düşey duvar paneli, çatı paneli, döşeme paneli ve duvar örgü tutkalı üretmektedir.

Gazbeton ürünleri başta Yunanistan olmak üzere, Bulgaristan, Romanya, Ukrayna, Rusya, Gürcistan, Belçika, Hollanda, İtalya, Fransa, İspanya, Bahreyn, Türkmenistan, Katar, Dubai ve Tunus'a ihraç edilmektedir. Komple dökme gemi ve konteyner kullanarak ürünlerini sevk etmektedir.

Yerel sertifikalar ile gümrük vergileri sorun olabiliyor

Firma, CE ve her türlü kalite sertifikasına sahip olması sebebiyle, AB ülkelerine yapılan ihracatlarda belgelendirme ve sertifikasyon anlamında herhangi bir sorunla karşılaşmazken; özellikle Kuzey Afrika, Rusya, Ukrayna ve Orta Doğu, Arap Körfezine yapılan ihracatlarda firmanın önüne çıkan en önemli problem yerel (milli) sertifikalar ve gümrük vergileridir.

Özellikle küresel ekonomik krizin etkisi, inşaat ve yapı malzemeleri sektöründe yaşanan daralma sebebiyle gerek uluslararası gerekse de Türk inşaat taahhüt firmaları yönlerini Rusya ve Arap Körfezi'nde Kuzey Afrika'ya çevirmişlerdir. Birçok inşaat malzemesi üreticisi gibi AKG GAZBETON da özellikle Kuzey Afrika ülkelerine ihracat yapmaya odaklanmış ve yeni pazar arayışları başlamıştır. Ancak **Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkelerinde karşılaşılan en önemli sıkıntı yüzde 30'lara varan yüksek gümrük vergileri, ağır işleyen bürokrasi ve lojistik, nakliye maliyetleridir.** AB menşeli ürünler çeşitli ikili anlaşmalarla yüzde 0 gümrük veya çok sem-

bolik gümrük vergileri ile potansiyel pazarlara giriş yapabiliyorken, Türk menşeli ürünlerin ciddi gümrük vergilerine tabi olmaları rekabet etmeyi ya güçleştirmekte ya da tercih edilmemeye neden olmaktadır.

Halen değişik ülkelerde yoğun olarak inşaat proje uygulamalarını yapan Türk müteahhitlik firmaları, uluslararası inşaat müşavirlik ve mimarlık firmalarının, proje aşamasında ya kendi ülkelerinde yaygın olarak kullanılan duvar malzemelerini ya da projenin hayata geçirileceği ülkenin yerel malzemelerini şartnamelerde tanımlamaktadırlar. Bu da şartname dışında farklı bir ürünün kullanılmasına imkân tanımamaktadır. Projenin inşaat uygulamalarını üstlenen Türk inşaat firması dahi olsa mahal listelerinde yer almayan Türk mallarını ithal edememekte, dolayısı ile Türkiye yerine proje firmalarının yönlendirdiği kaynaklara dövizlerini transfer ederek ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

Türk inşaat malzemelerinin, Türk müteahhitlik firmalarının yurt dışında kazandığı ihale ve projelerde daha fazla kullanılmasını sağlamak için mutlaka başarı ile yurt dışında faaliyetlerini sürdüren inşaat müteahhitlerinin yanında Türk proje ve mimarlık şirketlerinin de devlet tarafından desteklenerek yurt dışı pazarlara açılmasının sağlanması lazımdır.

Türk ihracatçıların vize sorunları çözümlenmelidir

Türk ihracatçıların vize sıkıntısı da kayda değerdir. Tercihen tüm ihracatçıların serbest dolaşım hakkının olması gerekmektedir. Ancak bu sağlanamıyorsa, özellikle belli ihracat cirolarına erişen firmaların çalışanlarına AB içerisinde serbest dolaşım hakkı tanınmalı veya Schengen vizesi kolaylığı sağlanmalıdır.■

Has Otomotiv'den “şehrin trafiğine girmeden, şehir içi servis!”

Has Otomotiv Mercedes-Benz Işıkkent Servis Alanı; Işıkkent'te, otobanın hemen yanı başında bulunan konumu ile 15.000 m²'lik bir alanda hizmet veriyor.

Deneyimli Has Otomotiv teknik ekipleri, üstün Mercedes-Benz teknolojisi ile otomobiliniz için gerekli olan en uygun bakımı, onarımı uyguluyor. Aracınız ilk günkü gibi size teslim ediliyor.

Karşıyaka / Çiğli

Forum Bornova
IKEA

Otogar Sapağı

Işıkkent Eğitim
Kampüsü

Otogar Kavşağı

Pınarbaşı

Çeşme / Aydın

İzmir Otogarı

Kamil Tunca Bulvarı

Mercedes-Benz

Has Otomotiv Mercedes-Benz Türk A.Ş. Bayi

Işıkkent-Servis&Showroom: 88. Sokak No:125 Işıkkent-Bornova/İzmir
Tel: 0(232) 455 38 00 • Faks: 0(232) 455 38 38

Bayraklı-Showroom: Anadolu Cad. No:25 Bayraklı/İzmir
Tel: 0(232) 435 42 00 • Faks: 0(232) 435 22 20

www.hasotomotiv.com.tr

Türk Sanayisinin gelişmesi için milli menfaatler gözetiliyor mu?

BMC Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve Murahhas Azası Sayın Mehmet Demirpençe ile Türkiye'nin ihracat sorunları ile bu bağlamda otomotiv sanayinin ihracat sorunlarını konuştuk. Ülke ve otomotiv ihracatımızın önündeki en büyük engelin, Merkez Bankası'nın yürütmekte olduğu 'yüksek faiz+düşük kur' uygulaması olduğuna dikkat çeken Demirpençe, bu sistemin Türkiye'deki sanayiye öldürmeye yönelik bir politika olduğunu ifade etti.

Uluslararası pazarlarda satış için gereken belli kalite standart belgeleriyle üretim yapabilen büyük sanayicilerimizin dahi dış pazarda rekabet şanslarını zorlayan etmen olan Merkez Bankası'nın 'yüksek faiz+düşük kur' uygulamasının ülke ekonomisinde önemli yeri olan ihracata ve üretim maliyetlerine yansımaları konusunda neler söylersiniz?

Bu kur politikası Türkiye'de sanayiye bitirir

Sorunuzda da belirttiğiniz üzere, Merkez Bankası'nın yürütmekte olduğu 'yüksek faiz+düşük kur' uygulaması, son 4-5 yıl zarfında Türkiye ihracatında gördüğüm sıkıntının bir numaralı kaynağıdır ve maalesef Türkiye'deki sanayiye öldürmeye yönelik bir politikadır. Bu politika neticesinde Türkiye'de, doğru dürüst sanayici kalmayacağı kanaatindeyim. Son 4-5 yıl içerisinde Dolar ve Euro, aynı seviyede kalırken Türkiye'de işçilik oranları, yan sanayicimize verdiğimiz fiyat farkları, Türkiye'deki enflasyon rakamları seviyesinde toplam yüzde 60 civarında arttı. Son 5 yılda üret-

tiğiniz malın maliyeti yüzde 60 artarken, döviz kurunun bu seviyede kalması, normal bir gelişim değildir. Bu durum, tamamen yerli üreticinin aleyhine işlemektedir.

Türkiye'nin gerçek kur değeri bu değildir

Üstelik Türkiye'nin gerçek kur değeri de bu, değildir. Türkiye, bu kadar büyük bir ekonomi ve sanayiye sahip olup da Doları 1,5 TL bedel ile alıp, ithalat cenneti olacak bir lükse sahip değildir. Çok büyük bir gelirin ve ihracat fazlanız olur da

bu fazlalıklar, döviz olarak kulaklarınızdan fişkirir, o zaman Türkiye, hakikaten böylesi bir karar alabilir. Oysa her ay, Türkiye olarak milyarlarca Dolar, cari açık veriyoruz. Enflasyonun birkaç yıl artmaması, fiyatların artmadığını göstermeye yönelik bir politikadır fakat kalıcı hale geldi. Dışarıdan fazla miktarda taze döviz alınıyor ve bunlar, çeşitli yollarla Merkez Bankası'na geliyor fakat bu dövizler, Türkiye'de üretilen mamullerden doğan ekonominin yarattığı değerlerin neticesinde gelen bir para olmadığı için de suni oluyor.

İthal ürünler daha ucuza gelince milli sanayi çöküyor

Bu Dolar kuru seviyesiyle, Türkiye'de hizmetten sanayiye hiçbir sektör iş yapamaz hale geliyor. Mesela İzmir'deki çok önemli bir sanayicimiz, şu an kan ağlıyor çünkü bir süre öncesine kadar üretiminin yüzde 55'ini sadece TOFAŞ'a verirken bugün, ancak yüzde 3'ünü satabiliyor. Peki, neden böyle oldu? Çünkü TOFAŞ, eğer bu sanayicimizden alırsa daha pahalıya alacak dolayısıyla üretim maliyetinin artmasının önüne geçmek için de FIAT aracılığıyla bu mamulü yurtdışından ithal ediyor. Neticede de yerel sanayicinin üretimi, sekteye vuruluyor. 40 yıldır ithal ettiğimiz malları yerleştirelim diye mücadele ederken artık biz de işin kolayına kaçıp, ithal etmek durumunda kalacağız.

Yabancı otomotiv yatırımcıları da 3-5 yıl içerisinde ülkemizden gidebilir!

Konuya, Türk otomotiv sanayisindeki ihracat sorunları olarak baktığımızda ise bu sektör, son derece sermayesi yüksek olan bir sektördür. Piyasada söz sahibi olabilmek için sektöre ve markaya ciddi yatırımlar yapmak ve kısa zamanda yüksek

kapasite üretime ulaşmak gerekir. Günümüz ülke koşullarında ise bu rakamlara ulaşabilmek artık mümkün değil ama bugün, Türkiye'de üretilen, gerçi kendine özgü değildir ama yine de Renault, Fiat gibi marka ürünlerin, ihracatı yapılabilmektedir. Çünkü Ford'un, Fiat'ın Türkiye'de kurduğu fabrikalarında işçilik ücretleri, kur seviyesine rağmen halen Avrupa'nın gerisinde kalmaktadır; bu sebeple, şimdilik ülkemizden ihracat yapılabiliyorlar. Fakat Merkez Bankası'nın 'yüksek faiz+düşük kur' uygulaması bu şekilde devam ederse, çok değil; önümüzdeki 3-5 yıllık süreç içerisinde bu firmaların da ihracatları kesilecektir. Çünkü bu firmalar için de Türkiye'den ise Romanya, Bulgaristan gibi ülkelerde üretim yapmak ve bu ülkelerden direkt ihracat yapmak daha cazip hale gelecektir. Bu konu, Türkiye'yi bekleyen büyük bir tehlikedir. Bizim BMC gibi veya TEMSA gibi bağımsız bir otomotiv sanayinin ülkemizde gelişmesi, daha az üretim ve daha emek yoğun üretimle yapılan otobüs ve kamyonlarla olabiliyor.

Kur, üretim maliyetimizi yükseltirken dış piyasadaki rekabetimizi de engelliyor

Sonuç olarak bu kur politikası, sanayimizi olumsuz olarak iki

ayrı şekilde etkiliyor. İlki, zaman içinde üretim maliyetlerinden oluşan fiyat farklarını bizler, ürün maliyetimiz üzerine koyamıyoruz çünkü o kadar çok yerli üretim parça kullanıyoruz ki üretim maliyetlerimiz dışarıya göre oldukça yukarıda kalıyor. Buna karşılık, ithal edilen ürünlerin fiyatlandırılması o kadar cazip oluyor ki bizim üretim maliyetlerimiz, ithal edilen araçların fiyatlarıyla rekabet edemez hale geliyor. İkinci etkisi ise biz, ürettiklerimizi Avrupa, Ortadoğu, Asya ülkelerine ihraç edelim dediğimiz zaman, bizde oluşan maliyetleri Dolar kuru olan 1,5 TL'ye böldüğümüzde; hiçbir şekilde, dünya piyasalarına hitap edebilecek rekabetçi bir şey yapamamış oluyoruz!

MB'nın görmesi gereken ülkemizin sanayisindeki engel kalitesiz üretim değildir

Eğitime ve AR-GE'ye büyük önem verdik; 40 yılda yapılan bu çalışmaların neticesinde gerek ana sanayi gerekse yan sanayi olarak büyük yol kat ettik. Fakat Merkez Bankası'nın uyguladığı bu politika, yıllarca yapılmış bütün bu emek, tecrübe ve kazanımları bir kalemde silip, atacak gibi duruyor. Birçok ana sanayici firma artık akümülatörünü, dingilini hatta camını bile ithal eder duruma geldi çünkü dışarıdan

aldığında, daha ucuca geliyor. Bizi, önümüzdeki günlerde gizli bir gündem maddesi bekliyor; yan sanayicilerin işleri ellerinden gidecek! Merkez Bankası Başkanımız, geçen sene maalesef bu gelişmeyi fark etmeyen, talihsiz bir demeç verdi. Siz, ne kadar kaliteli üretirseniz üretin, bu kur sistemiyle maliyetleriniz, her koşulda yurtdışı fiyatlarının üzerinde kalacaktır dolayısıyla ülke menfaatlerimiz için Merkez Bankası'nın artık bu bakış açısını değiştirmesi gerekiyor.

Hükümet, yerli üretim katkısı çok olan malı tercih eden ihale sistemi geliştirmeli

İzmir Büyükşehir Belediyesi, bir-iki gün önce yerel sanayiciyi destelemek için BMC olarak sizle işbirliği yaptı. Bu kapsamda, ithalatın önüne geçilmesi için hükümetten de ne gibi adımlar beklersiniz?

Bizim, Hükümetten beklediğimiz; yerli üretim katkısı çok olan malı tercih edecek bir ihale sistemi geliştirip, yürürlüğe koyabilirler ve bu ihale sistemi de hiçbir şekilde Türkiye'nin

imzalamış olduğu Gümrük Birliği anlaşmasına halel getirmesin. Bilirsiniz ki **imzalamış olduğumuz Gümrük Birliği anlaşması gereği ülke olarak ithalatı kısıtlayıcı tedbirler alamıyoruz. Oysa eloğlu, bal gibi ithalatı önleyici tedbirleri alabiliyor.** Bizim yöneticilerimiz de ihalelerde yerli malı kullanımını gözeten firmalara yönelik, haklarını koruyucu tedbirler alabilirler.

Hükümet ve yerel yönetimlerin, milli sanayisine güvenmesi lazım

Bu Hükümetin maalesef ki İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden de kolayca görülebileceği üzere derin bir yabancı hayranlığı var. Türkiye'de son derece başarılı metrobüs üreten firmalar varken onlar gittiler; milyonlarca Dolara dışarıdan metrobüs aldılar. Nasıl ki İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı, yerel sanayicisine destek olmak için böylesi bir yaklaşım gösterebiliyorsa aynı şekilde, İstanbul Büyükşehir Belediyesi de böylesi bir yaklaşımı orada gösterebilirdi. Sayın Aziz Kocaoğlu'nun, fabrikamızı ziyareti esnasında söy-

lediği gibi yerli sanayicinin gözetilmesi, yöre halkının iş sahibi yapılmasına ve dolayısıyla toplum refahının yükselmesine katkı sağlar... Üstelik de yüzde yüz Türk sermayesiyle ülkemizde üretilen bütün araçlar, gayet güzel ve kalitelidir; Hükümetlerin ve yerel yönetimlerin, kendi sanayicilerine güvenmesi, inanması gerekir.

Halkta, yerli malı kullanım şuuru geliştirilmeli

Halkımız da yerli malı kullanımını konusunda bilinçlendirilmelidir. Fransızlar mesela, kendi ürünlerini kullanma konusunda son derece dıvarlı bir millettir. Alacakları en ufak bir ürünün bile nerede üretildiğine dair etiketine bakmadan almazlar; ithal edilmiş olanı değil de kendi sanayicisinin ürettiğini satın alarak, paranın Fransa'da kalmasını ve Fransız sanayicinin kazanmasını gözetirler.

Türk sanayisinin gelişmesi elbette ki AR-GE'ye de bağlıdır. AR-GE faaliyetlerine yönelik Hükümet, güzel teşvikler getirdi. Bunlara fon bulup, teşvik edilerek daha da büyütülmesiyle sanayicimize nefes aldırılabilir.■

bu yazın
en cool'u

www.berkoptik.com.tr • Danışma hattı: 0232 465 06 00

AGORA AVM • ALAÇATI • BODRUM • ALSANCAK • BUCA • GÖZTEPE • KARŞIYAKA • KONAK

BERK[®]
OPTİK

"bir bakış önde"

Dost ve düşman güçten anlar

Kemal Baysak

İzmir'in değerli sanayicilerinden ve aynı zamanda Bosna Hersek Fahri Konsolosumuz olan Kemal Baysak ile ülkemizi ilgilendiren siyasi, tarihi ve ekonomik gelişmelere 'İzmir Penceresinden', birlikte baktık. İlerlemiş yaşına rağmen dinamik, çalışkan ve zeki yapısı yanında nezaket ve kültürel birikimiyle son derece etkileyici duran Sayın Baysak'tan, vatan ve insan severlik ile her tür gelişmeye karşı onurlu duruş adına ders alınacak kıymetli açıklamalar aldık. Kemal Baysak'ı dinlemek, soluksuz bir kitap okumak kadar keyifliydi...

Bosna Hersek'in kalkınmasında Türkiye daha aktif rol almalı

Başta Bosna Hersek Fahri Konsolosu olarak ama bunun yanında Bosna Hersek ile yakın bağları olan biri ve aynı zamanda İzmirli başarılı bir sanayici olarak orada yaşanan acıları, sonuçlarını ve kısa bir süre önce devlet ilan edilişiyle birlikte şu anki durumunu, Türkiye ile ilişkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu kapsamda,

sizin fahri konsolos olarak yürüttüğünüz çalışmalar hakkında da bilgi alabilir miyiz?

Öncelikle Bosna Hersek devletinin bize verdiği fahri konsolosluk görevimizi; bilgimizin, tecrübemizin, imkânlarımızın yettiği kadar yerine getirmeye, ülkemizi orada temsil etmeye çalışıyoruz. İki kardeş ülkenin, ekonomik ve kültürel alanlarında, paylaşımlarda bulunmaları için her tür imkânı değerlendiriyoruz. Ülkemizde, Bosna Hersek'ten çok sayıda öğrenci bulunmaktadır; Türk devleti,

Bosna Hersekli öğrencilere burs veriyor ancak Boşnak öğrenciler için Türkiye'deki eğitimi daha da cazip hale getirerek, bu sayıyı daha fazla arttırmak gereklidir.

Nisan'ın 6 ve 7'sinde, İzmir'de, 'Bosna-Hersek Ekonomik Forumu' vardı; başta Sayın Başbakan olmak üzere Dışişleri Bakanımız ile birçok Bakanımız bu foruma katıldılar. Karşılıklı görüşlerin ve önerilerin paylaşıldığı başarılı bir forum oldu. Fakat Türk iş âleminin oraya cesaretle gidip, yatırım yapması gerekiyor.

Devletimizin, başta Bosna Hersek olmak üzere Balkanların genelinde Türkiye'nin, ekonomik olarak orada söz sahibi olmalarını sağlayacak çalışmalarını yaparak; "Biz her konuda yanınızdayız, size destek olacağız" diyerek, Türk iş âlemini teşvik etmelidir.

Osmanlı İmparatorluğu'nun yaptığı ve bugüne kadar o dönemden sonra orada her gelen iktidarın Osmanlı izlerini yok etme çabalarına rağmen bugün, Balkanlara gittiğiniz zaman her biri camileriyle, mezarla-

ıyla, hamamlarıyla, orada kalan kültürel eserleriyle Türkiye'den bir şehirdir. Balkanlarda Türk izleri halen mevcuttur ve değerlerimiz, oradaki soydaşlarımızca yaşatılmaktadır. **Bosna Hersek, bize atalarımızdan miras kalan soydaşlarımızın yaşadığı bir ülkedir.** Türkiye'den birçok ailenin akrabası orada yaşamalarını sürdürüyor. Dolayısıyla Bosna Hersek'in kalkınmasında, Türkiye'nin daha aktif rol alması gerekir. İyi bir planlamayla Türkiye, hem Balkanlara hem de Türkî Cumhuriyeti devletlerine yetecektir.

— **O zorlu günlerde sizin bireysel olarak da çok emekleriniz olduğunu hatırlıyorum.**

Evet, öyledir; olması da lazımdır çünkü bizim de aile köklerimiz Berlin Kongresi sonrası Türkiye'ye gelmişlerdir. Osmanlı-Rus savaşında, Osmanlı İmparatorluğu mağlup olunca 1878 Berlin Kongresinde, bölgenin mülkiyetini Osmanlı İmparatorluğu'na, yönetimini ise Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'na bırakacak şekilde bize, masa başında bir antlaşma im-

zalattırıldı ve bu durum, 1908 Balkan Savaşı'na kadar da devam etti. Fakat Balkan Savaşı'nda da Osmanlı İmparatorluğu zor günler yaşadı; bazı cephelelerde kaybetti. Bunun üzerine Avusturya Macaristan İmparatorluğu, İngiltere ve Rusya'ya; "Sizin Osmanlı İmparatorluğu ile ilgili birçok hesabınız var. Ben, orada yapacağınız müdahalelere karışmayacağım ancak Bosna Hersek'i ilhak ediyorum. Siz de buna karşı çıkmayın" dedi. Çünkü Berlin Kongresi'nde İngiltere ve Rusya da taraftı. 1914 yılında, Avusturya İmparatoru Ferdinand'ın bir Sırp tarafından katledilmesiyle çıkan 1. Dünya Savaşı'na kadar Avusturya Macaristan İmparatorluğu'nun oradaki yönetimi devam etti. Savaş neticesinde de imparatorluklar battı ve yeni devlet yönetimleri oluştu. Pek çok vatandaşımız da oralarda kaldı.

Boşnakları 'Türk' diye katlettiler

Sırp ve Hırvatlarca, Bosna Hersek'te işlenen savaş suçları ve soykırıma dair neler anlatmak isterseniz?

Sosyalist sistemin bırakılmasından hemen sonra Bosna Hersek'te Boşnaklara karşı 6 Nisan 1992'de başlayıp 1995'in Aralık ayı sonuna kadar aşağı yukarı tam 4 yıl devam eden bir soykırım yaşandı. **Bu soykırım sırasında Sırlar ve Hırvatlar, saldırdıkları Boşnaklara 'Boşnaklar' veya 'Müslümanlar' diye hitap etmediler; 'Türkler' diye hitap ederek, küftüler.** Çünkü bu topraklar, Osmanlı İmparatorluğu'nun bir parçasıydı...

Bosna Hersek'te 300 bin Müslüman, gerek çatışmalarda gerekse şehirlerin bombalanması sırasında hayatını kaybetti. 150 bine yakın 'gazi' dediğimiz ama hayatına bundan sonra özürle hatta yatalak olarak devam eden savaş yaralıları var ki bu gazilerimizin, yaşamlarını sürdürebilmeleri için bakıma ve yardıma ihtiyaçları var. 1 milyon 300 bin Boşnak

soydaşımız, Sırların ve Hırvatların el koyduğu şehirlerden ayrılmak durumunda kaldılar çünkü evlerini terk etmeselerdi, katledileceklerdi. Geliyorlar bir şehre, halkına; "Yarın sabah sizi burada görmeyeceğiz" diyorlar. Tabii şimdi bu söylediklerimi, böyle bir şey yaşamayanların anlaması çok zor. O arada esir kampları kurdular. Tecavüz evleri kurdular; 20 bine yakın Boşnak hanım, tecavüze uğradı. Bu acıları, orada bu toplum yaşadı...

Kardeş ülke Bosna Hersek'te yazık ki Türk yatırımcı yok

AB ve Amerika ile birlikte NATO, Bosna Hersek ordusunu kurup, güçlenerek özellikle Sırların el koyduğu toprakları geri almaya başladığı zaman ateşkes ilan edilmesini istedi! Ardından Boşnak, Sırp ve Hırvatların bir arada, barış içinde yaşaması için bir devlet yapılanmasını dayattılar. **Bu dayatma üzerine soykırımın durması, daha fazla kanın akmaması için Boşnaklar, hiç de kabul edilemeyecek bir anlaşmayı ve ateşkesi kabul etmek durumunda kaldılar ki zaten NATO ve Amerika, ateşkesi kabul etmeyen tarafın üzerine silahlı harekâta geçerek, bombalayacağını bildirmişti.** Boşnaklara, Sırlar ve Hırvatlar tarafından uygulanan soykırım, 1995'de imzalanan Dayton Anlaşmasıyla durdu.

Dayton Anlaşması, Bosna Hersek'te yeni bir yönetim tarzı getirdi ki bu yönetim tarzı aslında 'yönetimsizlik' getirmektedir! Bugün, onların kurguladığı bir sistem uygulanıyor. Sıkıntılar var; taraflardan biri, çoğunluğa bakılmaksızın ve Boşnakların bütün iyi niyetine rağmen her konuyu veto edebiliyor ki veto eden taraf, genelde Sırlar oluyor. Her konuyu veto etmek suretiyle Bosna Hersek'te iyi bir yönetim tarzının işlenmesine, yatırımların gerektiği şekilde yapılmasına bir takım engeller koyuyorlar. Tarihten gelen

Bosna Hersek'in sınırları vardır ki bu sınır; BM, AB, NATO ve dünya kamuoyunca kabul edilen sınırlardır. Bu sınırların içerisinde bugün 4 milyon civarında bir topluluk yaşıyor; bunun yüzde 51'i Müslüman Boşnaklar, yüzde 31'i 'Ortodoks' dediğimiz Sırlar, Yüzde 15'i Katolik Hırvatlar ve yüzde 3 gibi bir kısmını da diğer topluluklar oluşturuyor. Her şeye rağmen Bosna Hersek'te bugün için tam bir güven ortamı mevcuttur. İş âlemi için gerekli yatırım ortamı bulunmaktadır ki bu yatırım ortamından Amerikalılar, Fransızlar, Almanlar, Avusturyalılar, İngilizler, İtalyanlar, Hırvatlar hatta Sırlar bile yararlanıyor ama maalesef Türkiye, orada yok; olsa bile çok azdır...

Oysa ilk tanıyan ülkelerden biri Türkiye oldu; peki, neden yatırım alanında orada ülkemiz yok?

Evet, ilk tanıyan ve destekleyen Türkiye'dir. Türkiye, Bosna Hersek ile örf, adet, gelenekler, akrabalık bağı ve tarihsel birliği olan en yakın akraba ülkelerden birisidir. **Türkiye, her işte olduğu gibi Bosna Hersek konusunda da genel konuşuyor fakat nokta atışı yapmıyor ve sonuçta da bir takım fırsatları kaçırıyor.** Bizim boşluğumuzu, orada başka ülkeler dolduruyor. Yine de stratejik birlik olarak en yakın iki ülkeyiz.

1995'deki ateşkes ve Dayton Anlaşması neticesinde Bosna Hersek'te çıkmakta olan yasalar, tamamen AB normlarına uygun yasalardır çünkü Bosna Hersek'te ülkemizdeki gibi kurulu yasalar olmayınca, yasalarını düzenlemeye gerek kalmadan doğrudan Avrupa standartlarına göre yeni yasalar çıkarıyorlar. Tüm yaşanmışlıklara rağmen kalanlar için hayat devam ediyor ve onların da hayata sarılmaktan başka çareleri yok. AB'ne girmek için gereken çalışmaları yapmaya başladılar. Bosna Hersek'in AB'ne girmesiyle sınırları kesinleşmiş ve garanti altına alınmış olacaktır. Tahmin ediyoruz ki AB'ne de Türkiye'den evvel girecekler; "evvel girecekler" diyorum ama zan-

nediyorum ki Türkiye, hiçbir zaman AB'ne alınmayacak...

Bosna Hersek'te Boşnakları halen 'Türk' diye istemiyorlar

Şu an Bosna Hersek'te faşizan hareketler mevcut mu?

Şöyle bir örnek vereyim size; 15-16-17 Ocak tarihlerinde Bosna Hersek'te, Karadağ'daydım; Karadağ Baş Müftülüğümüzün bulunduğu camiyi ziyaret ettim. Karadağ Baş Müftüsü, bizim İzmir'de burs verdiğimiz, Yüksek İslam Enstitüsü'nde okuyup, mezun olan bir din adamıdır. **Bu caminin karşısında, bir evin 3-3.5 metre yüksekliğindeki beyaz bahçe duvarına; "Türkler, Karadağ'dan gidin" diye yazmışlar!** Karadağ'da, 'Türkler' dediği kim? Karadağ'da yaşayan Müslüman Boşnak topluluğu... **Boşnaklar, Bosna Hersek'te 'Türk', Türkiye'ye geldiklerinde ise maalessif 'Boşnak' oluyorlar!**

Soykırımın suçlusu ilan edilmediği gibi maruz kalanlar da tazmin edilmiyorlar

Ermeni diasporası, ellerinde tarihi kanıtları ve hukuki dayanakları dahi olmadan iddialı çalışmalarlarıyla konuyu Türkiye'nin önüne stratejik zamanlamalarla yıllardır sunabiliyor. Hatta özellikle AB müzakereleri gündeme gelmeden öncesinde buna Rum, Kürt vb soykırım sözde iddiaları da pişirilerek, sürülür. **Bütün bunlara karşılık kısa bir önce Avrupa'nın ortasında cereyan eden Bosna Hersek'teki kanlı olaylardan Sırp ve Hırvatların yaptığı bir tek Srebrenistsa soykırımını tanıdılar!** Bunun dışında yine çok yeni olan Ermenilerin, Dağlık Karabağ bölgesinde yaptığı soykırım var. **Boşnak ve Azeri diasporaları gündeme gelmedikleri gibi Türk-Müslüman kesimine yapılan soykırımlar da gündeme hiç gelmez, neden? Ermeniler, haklı iddiaları olmamalarına karşılık Türkiye'den toprak ve maddi**

tazminat taleplerini rahatlıkla dile getirirlerken tanınmış olan Srebrenistsa soykırımına maruz kalanların yakınları, maddi ve manevi tazminlerini alabildiler mi? Ermeni meselesinde Türkiye'ye baskı yapan Avrupa, Bosna Hersek'te neler yapıyor?

Bosna Hersek'te biliyorsunuz, savaş mahkemesine giden Boşnak sayısı, bir elin parmakları kadar azdır ama Sırp ve Hırvat tarafından yüzlerce savaş suçlusu var ki bunların çoğu üst düzey kişilerdir. Mesela; eski Yugoslavya'nın Cumhurbaşkanı Slobodan Milosevic, Bosna Hersek'te Sırp lideri Radovan Karadzic, Yugoslav ordusundan General Ratko Mladic gibi isimler savaş suçlusu ilan edilmişlerdir. **Avrupa Savaş Suçları Mahkemesi, "Bosna Hersek'te bir soykırım yapılmıştır" dedi ama bu soykırımı, kimin yaptığını yani suçlusunu ilan etmedi!** Şu son günlerde AB'den yardım alabilmek, AB'ne girebilmek için Srebrenistsa'da yaşananlardan üzüntü duyduklarını, orada bir soykırım yaşandığını ve suçlu bulunanları İnsan Hakları Mahkemesi ile Savaş Suçları Mahkemesi'ne sevk ettiklerini söylediler. Ancak katledilen bu 300 bin kişinin hakları konuşulmuyor. 150 bine yakın savaş gazisinin hakları konuşulmuyor. 1 milyon 300 bin kişi Bosna Hersek'ten ayrılmak zorunda kaldı; onların hakları konuşulmuyor. 20 bin civarındaki tecavüze uğrayan Boşnak kızlarının hakları konuşulmuyor!

— Bu tecavüzler neticesinde doğan çocuklar ve annelerinin durumları da zordur.

Elbette ama haklara gelince bütün dünya sus-pus... Burada hepimizin bildiği politikalar rol oynuyor. Amerika'da her şey seçime dayalıdır; seçime dayalı olunca da işleyiş politikaya bağlı oluyor ve bunun yanında orada Ermeni lobisi, Rum lobisi güçlü lobiler var. İnşallah temenni ediyoruz ki bir gün, en az onlar kadar güçlü bir Türk lobisi

de oluşur ve Ermenilerin bize yaptıklarını, Avrupa'nın ortasında Sırp ve Hırvatların, Boşnak soydaşlarımıza yaptıklarını yüksek sesle dile getirirler.

— **Ermenilerin Dağlı Karabağ'da Azerilere yaptıkları da var.**

Evet, ama yazık ki dünya, bütün bunlara tıkalı...

Hollanda, Srebrenitsa'da görevini yapsaydı soykırım olmazdı

Özellikle Hollanda'nın orada önemli suçu var. Hollanda, savaş suçu ve soykırım kararlarına karşılık Bosna Hersek'e yönelik özel bir af tazmininde bulunuyor mu?

Bosna Hersek'te 300 bin kişi hayatını kaybetti. Öne çıkan Srebrenitsa'daki Sırp'lar; 6 günde, 9 bin 600 Boşnak soydaşımızı katletti. Srebrenitsa, güvenli bölge ilan edilmişti ve bu güvenli bölgenin korunması da Hollandalı askerler tarafından yapılıyordu. Ratko Mladic, Srebrenitsa'yı sardığında, kahramanlık madalyası

taktıkları Hollandalı general ve mahiyetindeki askerleri, Mladic'e karşı koymadılar. Siz orada, barış gücü olarak görev aldıysanız, canınız pahasına, 'güvenli bölge' diye, size sığınmış olan insanları korumanız gerekir. Oysa Hollanda güçleri, tam tersine aldıkları görevi yerine getirmeyerek, korkaklıkla Srebrenitsa'dan çekildiler.

— **'Güvenli bölge' diye Boşnak soydaşlarımızın ellerinden silahlarını da almışlardı böylece Sırp'ların saldırılarına karşı tamamen savunmasız bırakıldılar!**

Evet, dolayısıyla Srebrenitsa'da 11 Temmuz 1995'de, Hollandalı askerlerin çekilmesiyle, dünya kamuoyunun haberdar olduğu bir soykırım yaşandı. Oysa Bosna Hersek'te benzeri soykırım olayları onlarca yaşandı... **Srebrenitsa'da şehit olan 9 bin 600 kişidir; biz, toplamda 300 bin kişiden bahsediyoruz!**

"Muhacirler, terk edilmiş toprakların neferleridir"

Savaş sonrası yapılan nüfus mübadelelerini nasıl değerlendir-

yorsunuz?

Sanıyorum, dinden ziyade tabiiyet dikkate alındı.

— **Müslümanlık da temel esas olarak alınmış ve bu yüzden bir takım yanlışlar maalesef istenmeden de olsa yapılmış.**

Aslında genç cumhuriyet, Balkanlardaki topluluğun tamamen boşaltılmasını istemiyordu. Balkanlardaki Müslüman topluluğu, Osmanlı İmparatorluğu ile kurulmuştu. Mesela 'Arnavut' ırkından olması bir şey ifade etmezken onların, aynı zamanda Müslüman olmaları, bizden bir parça olduklarını göstermektedir. Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'un fethinden tam 10 yıl sonra 18 Mayıs 1463'de, Bosna Hersek fethini tamamlayınca oradaki Boşnak topluluğu, kendi dini inançlarına yakın gördükleri için topluca Müslümanlığı kabul etmişti. Nüfus mübadelesinde de 'Müslüman' diye bizden orada kimsenin kalmamasını hedeflediler. Osmanlı İmparatorluğu parçalandığında maalesef pek çok soydaşımız, sınırların gerisinde kalmıştır. Bununla birlikte **Osmanlı İmparatorluğu'nun genç cumhuriyete bıraktığı en önemli miras, milli sınırlarımızın dışın-**

da kalan soydaşlarımızdır. Allah rahmet eylesin, cumhuriyetimizin kurucusu ulu önder Mustafa Kemal Atatürk, bir konuşmasında diyor ki, “Muhacirler, terk edilmiş toprakların neferleridir” yani muhacirler, terk edilmek zorunda kalan toprakları, muhafaza edenlerdir fakat zaman zaman çaresiz kalınca mecburen onlar da geri geldiler.

AB, Hıristiyan birliğidir

Türkiye'nin AB müzakereleri konusunda neler söylersiniz?

Türkiye'nin AB üyesi olmasını tabii ki biz de istiyoruz ancak fotoğrafa baktığımız zaman istenmediğimizi görüyoruz. Avrupa insan haklarını, çağdaş yaşam tarzlarını Avrupalı istediği için değil; kendi insanımız ve ülkemizin geleceği için kabul ederiz. Her şeyden önce **AB, Türkiye'ye karşı çifte standart uyguluyor...** AB'de, birliğe üye olacaklardan birçok şart aranır ancak o şartlardan en önemlisi de komşularıyla itilaf sorunlarını halletmelerini isterler. Mesela Yunanistan'ı AB'ne alırlarken, Yunanistan'a, “Komşularınla itilafını hallet” demediler. Yunanistan'ın Türkiye ile bir değil, bin bir tane itilafı vardı. Komşumuz Yunanistan, daha Lozan Anlaşmasıyla Batı Trakya'da yaşayan soydaşlarımıza tanıdığı hakları, o günden bu yana vermeyen bir ülkedir. Ege'de kıta sahanlığı, 12 Adalar, Fır hattı itilafımız gibi aramızda daha birçok sorunlu konu var. Yunanistan'ın bizim dışımızda Makedonya ile de itilafı var. ‘Makedonya’ ismine karşı çıkıyor; diyor ki “Siz, ‘Makedon’ adını kullanamazsınız; Makedonya bizim”. Makedonya'dan, ‘Vardar Nehri’ geçiyor diye onlara, “Siz adınızı, ‘Vardar Cumhuriyeti’ koyun” diyor. Arnavutluk'la da problemleri var. Aynı şekilde Güney Kıbrıs Rum Yönetimini de tüm sorunlarına karşılık 2004'te AB üyesi yaptılar. **Bütün gelişmeler gösteriyor ki AB, Müslüman bir topluluğu, birliğin üyesi olarak görmek istemiyor.**

Çok üzücü ki bir din adamı olan bugünkü Papa, göreve ilk geldiğinde yaptığı konuşmasında; “AB, bir Hıristiyan topluluğudur. Müslüman Türkiye'nin, bu toplulukta yeri yoktur. Ayrı bir kulüpte yer alsın” demişti. Avrupa'da böyle bir anlayış hâkim; bizim, kendimizi aldatmamız gerekiyor. **Üzülerek ifade ediyorum ki Avrupa'da konuşulanlar ile uygulananlar, birbirinden oldukça farklıdır.** Avrupa'nın söylediklerini dinlerseniz; eşitlikten, insan haklarından bahsederek; “Biz insanların rengine, dinine, diline bakmıyoruz” derler de uygulamaları hiç öyle olmaz.

Yanılmıyorsam, 2005'in Aralık ayında “AB, bize müzakere tarihi verecek” diye bayram yapıyorduk. Türkiye'nin elzem konuları yokmuş gibi bugün, nasıl Ergenekon davasından başka bir şey konuşulmuyorsa o günlerde de sadece bu müzakere tarihi konuşuluyordu. Müzakere tarihi verileceği zaman AB'nin 700 sayfa civarında bir raporu ortaya çıktı. Bu raporun orta ve sonlarına doğru iki yerde Türkiye'deki azınlıkları saymışlar ve Boşnakları da azınlık olarak kabul etmişler. Biz tabii Türkiye'deki Bosna Hersek Dernek kuruluşları olarak; “Türkiye'de yaşayan Boşnaklar, yaşadıkları yurtlarında zulüm gördükleri ve katliamdan dolayı anavatanlarına geldiler. Buradaki Boşnaklar, azınlık değildir; Türkiye'nin asli vatandaşlarıdır” diyerek, duruma hemen tavır koyduk.

2006 yılında İzmir'de, Enis Öz-saruhan yönetiminde 60-70 kişilik bir toplantı organize edildi ve bu toplantıda, Türkiye AB Karma Parlamento Komisyonu Eşbaşkanı Joost Lagendijk, konuşmacı olarak 1 saate yakın Türkiye'nin AB'ne girme koşulları ve yapması gereken reformları anlattı. Ardından İzmirli işadamları adına, Türkiye'nin talep edilen reformları ve gereken koşulları yerine getireceğine dair bir konuşma yapıldı. Sorulara geçildiğinde ben, kendimi tanıtarak, söz aldım ve Lagendijk'e 3 sorum olduğunu ifade

ettim. Sorularım şöyleydi:

- Güçlü AB, Avrupa'nın ortasında, Bosna Hersek'te 4 yıl boyunca devam eden soykırımı neden seyirci kaldı?
- Birlik üyelerinin, sınır komşularıyla itilaf sorunlarının olmaması konusunda ilkeniz var. Ancak Yunanistan ve G.Kıbrıs'ta bu ilkenizi işletmeden üyeliğe kabul ettiniz. Şimdi Türkiye'ye karşı niye çifte standart uyguluyorsunuz?
- İlerleme raporlarınızda Türkiye de yaşayan Boşnakları azınlık göstermişsiniz. Bu ifadelerin içeriği, Türkiye'deki azınlıkları kaşıyarak bölmeye yönelik projelerdir. Ben, Türkiye'deki, Bosna Hersek Dernekleri Federasyon Başkanı olarak soruyorum; Türkiye'den kim müracaat etti size de siz, Boşnakları azınlık olarak gösteren böylesi bir rapor hazırladınız?

Lagendijk, “Siz, AB'ne hakaret ediyorsunuz” dedi. Sözlerini tamamlayınca, tekrar söz almadan, “AB'ne hakaret etmiyorum. Uyguladığınız çifte standarttan bahsediyorum ve sorduğum sorulara sizden yanıt bekliyorum, sorularımın cevabını bana vermediniz. Bizi, AB'ne almayacaksınız. Bizim de zaten size ihtiyacımız yok” dedim ve toplantı bitti. Dışarı çıktık, arkadaşlarımız; “Kemal Ağabey, duygularımızı ifade ettin, sağ olası” dediler. Onlara, “Bunlar, hep bizden bir şey almak ve hakaret etmek için buralarda toplantı düzenliyorlar. Bunlarla yapılan toplantı için harcadığımız zamana yazık. Başöğretmen gibi geldi, isteklerini sıraladı, sizler de isteklerini yerine getireceğinizi ifade ettiniz. Soru bile sormaktan sakındınız” dedim.

— **AB, Bosna Hersek'te müdahale edemedi çünkü NATO gibi güçlü bir askeri oluşumu yok ve bu da AB'nin gücünü kırıp, elini zayıflatan bir konudur çünkü halen bölgedeki hâkimiyet Amerika'dadır. Bir gün güçlü bir ordu oluşturularsa Türkiye'yi de sadece asker gücünden dolayı AB üyesi yapmayı cidden düşünebilirler.**

“Burası Hıristiyan toprağıdır, Müslümanların burada yeri yoktur” diyorlar

Avrupa'nın din yapısına yönelik Mostar şehrinden bir örnek vereyim size; Mostar köprüsünü yıkan Sırp tank topçularının mevzilendiğı tepeye, Dayton Anlaşması'ndan sonra İspanyollar, büyük krom-nikel bir haç hediye ettiler ve aynı şeyi Üsküp'e de yaptılar. Bu haçları dikerek şunu söylemek istiyorlar: “Burası Hıristiyan toprağıdır, Müslümanların burada yeri yoktur”. Bunları yapan ama ‘insan hakları ve eşitlik’ diyen Avrupa ülkesi İspanya'ya ben de derim ki, “1590'lerde Kraliçe Elizabeth ile Kral Ferdinand, İspanya'da yaşayan Endülüs Müslümanlarını ve Musevileri Katolik olmaya zorladılar. O dönem, Osmanlı İmparatorluğu'nda 2.Beyazıt tahttaydı. Oradaki Müslü-

man ve Musevileri kurtarmak için Kemal ve Ali Reisleri donanmayla oraya gönderdi. Endülüs Müslümanlarını ve Musevileri, Osmanlı topraklarına getirdiler. Yahudiler, o günden itibaren Osmanlı'nın kendilerine yaptığı bu kurtarma operasyonunu hiç unutmadılar ve her zaman Türkiye'nin yanında yer aldılar.

– **Günümüzde pek öyle değiller ama!**

Bakın, Amerika'da Ermeni Diasporası her 24 Nisan'da, Amerikan Temsilciler Meclisi'nden soykırımı geçirmek için ayaklanır ve Amerika'daki Musevi topluluğu lobisi, gazetelere tam sayfa ilanlar vererek Ermenilerin karşısında, Türklerin yanında yer alır. Evet, ilk defa bu sene olmadılar. Ancak bu durum, kişilere bağlı değildir; geçici anlaşmazlıklar olabilir ama iki ülke arasında temele dayanan bir birlik var

olup, bu durum mutlaka sağduyu ile düzelecektir.

Ermeniler, Batı dünyasından aldıkları destekle sözde iddialarını öne sürüyorlar

Bosna Hersek ve Dağlık Karabağ'daki soykırımları kulak arkası yapan Avrupa Parlamentosu'nun Türkiye'ye sözde Ermenistan soykırımını tanınması yönündeki baskıları ve bu meselenin AB üyeliği konusunda ısrarla masaya sürülmesi hakkında neler söylersiniz? Türkiye-Ermenistan arasında yaşanan son gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türkiye'ye; “Ermenistan ile problemlerinizi halledin” şeklinde bir da-

yatma var fakat Ermenistan, hiçbir problemin halledilmesine yanaşmıyor. Tarihi belgeler, arşivler incelenmeden ki bu konuda Rus, Osmanlı, Alman, İngiliz, Amerikan arşivleri vardır ve bu arşivlerin hiç birisinde Osmanlı İmparatorluğu'nun Ermenilere soykırım uyguladığı yer almaz. Fakat Ermenistan, Türkiye'yi soykırım yapmakla suçluyor oysa kendilerinin Karabağ'da işgalleri var. 1 milyondan fazla Azeri soydaşımız göçmen halinde kamplarda çile çekerek yaşıyor ve onların haklarını savunan yok. Dünya, Ermenilere; "Ne yaptınız? Geri çekilin oradan" diyor. Avrupa'nın orta yerinde, Bosna Hersek'te, bir soykırım yaşandığını dahi zor kabul ettiler. Dünyanın çeşitli yerlerindeki Ermeni diasporası, Türkiye'den maddi tazminat alabilmek ve de sınırlarını genişletebilmek için toprak tazmini amaçlı bu çalışmalarını sürdürmektedir. Batı dünyası da her zamanki gibi çifte standart ile bir şekilde bunlara destek oluyor. Ermeniler de aldıkları bu desteklerle seslerini daha çok yükseltiyorlar.

— **Hukuken de zaten bu sözde iddiaları yargılayabilecek ve karar alabilecek bir mahkeme yok.**

Obama'nın Nisan'da yaptığı konuşmasını dikkatle okudum; Obama, bu konuşmasında açıkça bir soykırımdan bahsediyor.

— **Başbakanımız ilk aşamada, bu konuşmayı sevinerek yorumladı ama Dışişleri Bakanlığı aksine Obama'yı bu konuşması sebebiyle kınadı.**

Evet; Dışişleri Bakanlığı, onurla tavır verdi. Başbakan ise hassasiyetimiz anlaşıldığı için dikkatle konuşulduğuna dair sevindiğini belirtmişti fakat daha sonra dinlediğim; 'Ulusa Sesleniş' konuşmasında, ilk açıklamasının tam tersi bir konuşma yaptı ve bu sefer de Obama'ya karşı üzüntülerini dile getirdi.

— **İlk açıklamasında muhtemelen yanlış bilgilendirildi.**

Bu tür ciddi konularda açıklama yaparken bana göre çok acele etmemek lazım. Obama'nın özellikle ülkemizi ilgilendiren konuşma metninin iyi incelenmesi gerekirdi.

— **Haklısınız, hatta satır aralarının bile...**

Ermenistan ile karşılıklı cumhurbaşkanları nezdinde görüşmeler yapıldı. Protokoller imzalandı ama şimdi bu protokolleri kabul etmiyorlar. Elimiz yine askıda kaldı. İlk adım atılırken bunun böyle olacağını Türk halkı biliyordu ama yöneticilerimiz, 'komşularımızla sızır itilaf' düşüncesiyle yola çıktılar fakat işte, huylu huyundan vazgeçmiyor. **Bunlar ülkemizi inciten, millet olarak canımızı yakan hususlar.** Dileriz ki dünyada savaşların olmadığı, iyilikle, kültürle, sanatla yoğrulan bir ortam sağlanı.

— **Çok zor Kemal Bey, şimdi üretilen silahlar bile insanı arkadan vuracak hatta tamamen yok edecek teknolojide üretiliyor.**

Şu anki nükleer silah tartışmalarına da bir fotoğraf olarak bakarsak, "Nükleer silah gücü, sende olmayacak ama bende olacak" ikilemini gayet net görürüz. Batı ülkelerinde nükleer silah mevcuttur. Ülkeler; teknolojiyle, ekonomisiyle ve ordusuyla güçlü olmak mecburiyetindedir.

— **Hele bizim gibi bir coğrafyada yer alıyorsa.**

15 Mayıs 1919'a dönülmek istenmiyorsa TSK güçlü olmak zorunda

Çevremizde çok az sayıda dost ülke olduğuna göre askerimiz ile silah teknolojisi güçlü olmak zorundadır. Yunanlar, 15 Mayıs 1919'da Amerika, İngiltere ve Fransa'nın desteğiyle İzmir'e nasıl çıktılar? Zayıf olduğumuz her cephede yenilmiştik,

ekonomik olarak göçmüştük. O anda güçlü bir ordumuz olsaydı Yunanistan, İzmir'i işgal edip Anadolu'nun ortalarına kadar gitme cesaretini gösterebilir miydi? Gösteremezdi ama **3 yıl 3 ay 20 günde efelerimizle, yerel mukavemet teşkilatlarımızla vurularak ancak Ankara'nın önlerine geldiler. Fakat düzenli ordumuz kurulup da güçlenince 3 yıl 3 ay 20 günde geldikleri yolu, 14 günde geri kaçarak, denize döküldüler.** Dost ve düşman, güçten anlar. Türkçemizde, "Elden vefa zehirden şifa olmaz" diye bir söz vardır. Biz, elden vefa bekliyorsak, kendimizi aldatırız...

Keşke Türk Birliği ya da Bölge Birliği kurulabilse, dünyada dengeleri sağlar

Yaşadığımızı coğrafya üzerinde Avusturya Macaristan, Rus, Osmanlı, Pers İmparatorlukları gibi birçok emperyal devlet hüküm sürmüş ve tarihte, pek çok kanlı savaş yaşanmış. Tarihte yaşananlara karşılık devam eden hırslara şu an bir de uzaklardaki emperyal güçlerin bu coğrafyada muhtelif emelleri var. Tüm bu koşullar altında bir Türk Birliği oluşması veya ŞİÖ'nün genişletilmesi gibi düşüncelere siz nasıl bakıyorsunuz?

(Keyifle gülererek) Papa da zaten onu söylüyor... Batı emperyalizmi, böylesi bir oluşumun yaşama geçmemesi için her şeyi yapar, baltalar. Böyle bir oluşumun içinde yer alması gereken hemen her ülkenin de menfaatleriyle oluşum çatışır hale kolayca gelebilir. Mesela Rusya ile Türkiye arasında ya da İran'la anlaşmazlık çıkabilir. Kaldı ki AB'nin ne kadar yaşayacağı bugün için belli değil. **1 Eylül 1938'de ne oldu da dünya savaşı çıktı, Almanya bütün komşularını işgal etti? Üstelik bunların hepsi Hristiyan topluluğuydu. Bir takım politikacıların, uygulanamaz sistemleri uygulayabileceğini san-**

ması, emperyal temennileri hâkim oldu. Dünyada böylesi emperyal temennilerin olmaması gereken bir çağdayız ama böyle düşünebilen politikacılar maalesef halen var. Türk Birliği ya da Bölge Birliği kurulabilse keşke; dünyada dengeleri sağlar. Soğuk savaşın devam ettiği, Rusya ve Amerika kutuplu dünya düzeninin olduğu dönemde Türkiye'nin de itibarı vardı çünkü gerek ordusu gerekse nüfusuyla en güçlü ülke, Türkiye'ydi. Mesela Ermenistan, hiçbir dönem soykırım yasa tasarısını Amerika Temsilciler Meclisi'nden geçiremedi çünkü Türkiye, Amerika için önemli bir ülkeydi. Fakat günümüzde tek kutuplu dünya hâkim ve şu an Türkiye'nin itibarı halen yüksek olmakla beraber aslında Türkiye'ye de çok da fazla ihtiyaçları kalmadı. Türkiye'nin vurulmasından, kendileri zarar görmeyeceği için "Kim, vursun vursun" düşüncesi ağırlaşıyor. Böyle bir konjektür ortamında böyle bir oluşum, nasıl oluşur, ne kadar oluşur ve kurulursa faydalı mı olur zararlı mı; bütün bunları, son derece iyi irdelemek gerekir.

Terör gizli dış destek alıyor

Etnik toplulukları kaşımak suretiyle gergin bir ortam sağlıyorlar. Birçok ocağa ateş düşüren terörizm yüzünde sürekli şehit veriyoruz. Bu saldırıları yapanlar, bu teknolojideki silahları çekirdek, nohut mudur ki gidip çerezden kolayca alsınlar? Onlara bu silahları kim temin ediyor? Satın alıyorlarsa hangi parayla alıyorlar?

— Uyuşturucu ticareti.

Evet, söylenen şu ki uyuşturucu ticaretiyle Güneydoğu'daki baronların temin ettiği... Bunun da dışında gizli dış destekleri var. Amerika, bize her tür istihbaratı verecekti ama vermiyor. Sınır ötesi müdahale etmemizi de önlediler; müdahale edilirse sanki karşımıza Amerikan askeri çıkarmış gibi bir tablo kuruldu. Oysa gidip

o teröristi ininde yok etmek lazım...

— Karşılıklı resmi görüşmelerle devlet varlıkları resmen tanınmış gibi oldu zaten!

Kısacası 200 yıl evvel başlatılan Osmanlı İmparatorluğu'nu ve onun temelini teşkil eden Türkiye'yi parçalama emellerinden vazgeçmiş değiller. Neticede bizi, Polat'ta Ankara civarına sıkıştırsalar, rahat edecekler...

Gümrük Birliği imzalanırken karşılıklı dengelerin eşitlik ilkesi gözetilmedi

1980 sonrası dışa açılım politikalarıyla, AB'ne girmeden GB'ne

girilmesi konularını işadamların kimliğinizle nasıl değerlendiriyorsunuz?

Gümrük Birliği'ne girişi bir bayram gibi gördük ve ulusça kutladık ama Avrupa Birliği'ne girmek büyük bir hedefti ve onun da ilk basamağı sanki GB gibi geldi. Ancak GB, bizim aleyhimize işledi. Bu konuda bir hata yapıldı; karşılıklı dengelerin, eşitlik ilkesine dayalı olarak korunması gerekirdi. Neticede biz, bir şey ihraç edememeye ama ithal eder hale geldik yani karşı taraf için ithalatı kolaylaştırdık. 1980'den sonra rahmetli Özal'ın döneminde gerçekten dışarıya büyük bir açılım oldu. Türkiye'nin daha önce ihraç edilmeyen birçok ürünü ihraç edilir hale geldi. Bu, bize dünya ile rekabet etmeyi öğretti. İhracatın sürdürülebilmesi için Batılı ülkeler, sanayi-

cisini nasıl ayakta tutuyorsa, onlara teşvikler veriyorsa bunu görüp bizim de müteşebbisimize, yatırımcımıza, sektörlerimize o imkânları vermemiz gerekirdi fakat bunlar yapılmadı ve yapılanlar da eksik kaldı. Sanayicilerimiz, zaman içinde yeni yatırım yapmaktan sakındı ve hatta piyasadan çekilenler oldu. Vergilerimiz yüksekti, enerjiyi pahalı almaya başladık, bürokratik engeller basitleştirilemedi yine de Türk insanı, ihracat yapmasını öğrendi. Bugün, dünyanın ekonomik devi olarak gördüğümüz Avrupa ve Amerika dahil, dünyanın neresine giderseniz gidin ve ne mal alırsanız alın; aldığınız her mal, Çin malıdır. 1980 sonrası ülkemizde yaşanan krizlerden dolayı da birçok firma battı ya da batmadı, sonuçta iş hayatından çekildi. 2008'in Temmuz ayından beridir de global bir ekonomik kriz yaşıyoruz; üstelik henüz kriz atlatılmış değil çünkü hiçbir firma halen 2008 yılındaki üretim, ihracat ve ciro rakamlarına ulaşmış değil. Türkiye'de bu krizden mağdur olan pek çok sanayici var. Ekonominin çarkları çok hızlı işliyor; devletin, özel sektör için gereken şartları hızla alması gerekir.

Başarı, görev alan kişilere ve dönemin imkân ile şartlarına bağlıdır

1994-1999 dönemi Karşıyaka Belediye Başkanı olarak görev yaptınız. Şu an Büyükşehir Belediyesi ve Karşıyaka'yı nasıl değerlendiriyorsunuz?

İzmir, bugün için Türkiye'nin en batısındaki, en modern ve en çağdaş şehridir. Her gün, daha iyiye ve güzele gitmektedir. Bu ilerleme elbette daha hızlı da yapılabilir. Biliyorsunuz ki her olayda insan faktörü önemlidir. Görevlerdeki başarılar, bu sorumlulukları üstlenmiş insanların vizyonu, dünya görüşü, kabiliyeti yanında görevde bulunduğu sıradaki imkân ve şartlara da bağlıdır. Belediye Başkanlığı yaptığım dönemde,

Belediye Meclisi 38 kişiden oluşuyordu ve Mecliste benim çoğunluğum yoktu ama çeşitli partilerden oluşmuş, çok kaliteli bir Belediye Meclisi idi. Siz, iyi ve sağlam projeler getirdiğiniz zaman o Belediye Meclisi üyeleri de katı partililik yapmadan destekliyordu. O mecliste görev yapanların hepsiyle tek tek övünüyorum. Ancak Karşıyaka, beni ikinci kere seçmedi. Türkiye'de bugün seçmenler, kendilerine hizmet edecek kişiyi seçmiyorlar. Partinin gösterdiği adayı seçiyorlar ve partide de Genel Başkana ve teşkilata yakın olan isimler aday gösteriliyor. Sizin aracılığınızla benden önce ve benden sonra belediye başkanlığı görevi yapanlara ve de bundan sonra yapacak olan herkese teşekkür ediyorum.

Kendi belediye başkanlığım dönemimde her konu önemliydi ama özellikle kültür ve sanatın gelişmesi yönünde daha özenli davrandım. Bunu yaparken de gözümü varoşlara diktim çünkü varoş semtlerimizde, kalabalık aileler gecekondularda yaşıyordu. Onlara; yaşamlarını kolaylaştıracak, hayat standartlarını daha

üst seviyeye çıkarabilecek kültür ve eğitim imkânları sunduk. Varoşlarda 3 bin kişilik Açık hava tiyatrosu yaptık ki ilk projeyi sunduğumuzda, "Bostanlı'daki, bin kişilik yer dolmuyor, varoşlardaki 3 bin kişilik tiyatro nasıl dolacak!" diye eleştiri almıştık. Fakat Mahsun Kırmızıgül konseri ile açılışını yaptığımızda, "dolmaz" dedikleri o tiyatrodaki 3 bin değil, en az 6-7 bin kişi vardı ve en az bir o kadar da insan, dışarıda kalmıştı. Eşimle açılışa yetişmek isterken, o dışarıda kalanlar yolumuzu keserek, niye küçük tiyatro yaptık diye bize, yuh çekmişler.

Dönemime dair içimde üzüntü olarak kalan; benden önce görev yapan arkadaşımın devraldığım Mavişehir'deki Zübeyde Hanım Kültür Merkezi projesini, şartları zorlamamıza rağmen ama elimizde olmayan sebeplerle gerçekleştirilememiş olmamızdır. Bu kapsamlı proje, şu an ancak ilgili firmanın proje hakkından vazgeçirilme tazminleri ödenerek, Büyükşehir Belediyesi'nce 'Opera Binası' olarak yapılıyor.■

TÜRK DİLİNİN TARİHİ DERİNLİĞİ VE YAYILIMI*

Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN
Ege Üniversitesi, Türk Dünyası
Araştırmaları Enstitüsü Öğretim Üyesi

Orhun Abideleri
M.S. 732-735

Bugün yaşayan milletlerin bazıları yeni dönemlerde milletleştikleri için tarihlerini, anayurtlarını belirlemek oldukça kolaydır. Çok daha derin kökleri olan milletlerin ise anayurtlarını belirlemek zor, hatta imkânsız olabilir. Avrupalı bilginler, 18. yüzyıldan beri Türklerin anayurdu olarak Orta Asya'yı göstermektedirler.

Oysa, "Türklerin anayurdu neresidir" bilimsel bir soru olamaz. Çünkü tarihe bakarak daha dün diyebileceğimiz 1000–2000 yıllık milletlerin anayurtları kolayca tespit edilebilirken, konu Türk ve Türkçe olunca Türklerin anayurdunu tespit etmek mümkün değildir. Aynı bugünkü gibi tarih boyunca farklı adlarla anılmış da olsalar, bugün konuştuğumuz dilin eski şeklini konuşan insanların tarihi çok eskilere gider. Her ne kadar Avrupalı tarihçiler bize Orta Asya'yı anayurt olarak uygun

görseler de bu tek başına doğrunun kendisi olamaz. Bugün Türklerin yaşadığı ve Türkçenin konuşulduğu 11 milyon metrekareden fazla alana sahip bölgelerin hepsi tarihte de Türklerin yaşadığı ve Türkçenin konuşulduğu yerler olmuştur. Arkeologlar ve değişik dallardan bilim adamları bu coğrafyanın hemen her yerinde Göktürk alfabesi ile yazılmış Türkçe metinler bulmaktadırlar. Dolayısı ile "Türklerin anayurdu Orta Asya'dır, Orhun ve Yenisey Abideleri de bunun göstergesidir" tespitinin doğru şekli "Türklerin **bir kısmı** 8. yüzyılda Orta Asya'da yaşamaktaydı" olmalıdır.

Türkler milattan önce dönemlerde bile tıpkı günümüzde olduğu gibi Avrasya coğrafyasında geniş bölgelere yayılmış şekilde yaşamışlardır. Bu açıdan bakıldığında dil ve kültür tarihçileri Türk dilini büyük bir ırmağa benzetir.

*Bu metin 2 Nisan 2010 tarihinde Ege Üniversitesi Türk Dili ve Tarihi Topluluğu'nun programında konferans olarak sunulmuştur

Bu ırmak doğduğu yerden, bu yer her neresi olursa olsun, bütün Avrasya coğrafyasını baştanbaşa dolaşır. Nasıl bir ırmak dolaştığı yerleri etkilerse ve oralardan etkilenirse Türk dili ve kültürü de bu şekilde çevresini etkilemiş ve çevresinden etkilenmiştir. Irmak ona katılan küçük dere ve çaylar ile büyümüş ve günümüze kadar gelerek coşkun Türk dili ve kültürünü oluşturmuştur.

Türk Dilinin Tarihi Derinliği

Birçoğumuz Türk dilinin tarihi bilinen en eski belgesi dediğimiz zaman ilk olarak Orhun Yazıtları'nı aklımıza getiririz. 732 – 735 yıllarında II. Göktürk Hanedanlığı sırasında son derece edebi bir üslupla yazılmış bu yazıtlar edebiyatımızın en eski örneklerinden biri olsa da bu tarihten biraz daha eski olarak 687 – 692 yıllarında Göktürk alfabesi dediğimiz runik alfabe ile yazılmış olan Çoyr (Çoyren) yazıtı vardır.

Şimdi bu tarihleri temel alarak bir düşünelim. Bu eski midir? 8. asır ne kadar eskidir? Eskilik göreceli bir kavram olduğuna göre, neye göre eskidir?

Eskilik kıyaslamasında fikir vermesi açısından bu yazıtların yazıldığı tarihte bugünkü kültür dillerinden dediğimiz Almanca ve Fransızcanın müstakil olarak mevcut olmadığını hatırlatmakta fayda olacaktır.

Yine, Kaşgarlı Mahmut'un Türkoloji'nin kitabı olan Divan-ı Lügati't Türk'ü tamamladığı 1072 yılından

bugüne, Rusların bulunup günümüze intikal etmiş bir yazılı edebi eseri bulunmamaktadır.

Peki, 687 yılı yeterince eski midir? Tarihte geri gitmeye devam edelim. Ortaokul bilgilerimizden hatırlayacağımız Altın Elbiseli Adam M.Ö. V-IV Yüzyıl olarak tarihlenmektedir. Kazakistan'daki Esig Tas Kurganı'ndan çıkarılan Altın Elbiseli Adam'a ait çanakta Göktürk harfli metin bulunmaktadır. Orhun Abideleri'nden 1200 yıl daha geriye giden bu eser Türk Dili açısından yeterince eski midir?

Bu noktada şu soruyu sormamız gerekir. Bir dile ait veriler sadece onların kendi yazdıkları eserlerde mi bulunur? Türk Dilinin kelimelerini sadece Türk Dili ile Türklerin yazdıkları kaynaklarda mı buluruz? Başka milletlerin tarihi kaynaklarında veya dillerinde Türk Dilinin kelimelerine rastlanır mı?

Bilindiği gibi Türkçe deyimlere, kelimelere ve isimlere başta Çin olmak üzere Arap ve Bizans kaynaklarında sıkça rastlanmaktadır. Örnek olarak Huncaya ait en eski dil malzemelerini Çince kaynaklarda bulabilmekteyiz. Bunların en eskileri M.Ö. 3. yüzyıl ile M.S. 4 yüzyılda arasından kalan bazı sözler ile, M.S. 4. yüzyıl başlarından kalma kısa bir Hunca beyittir.

Sümerce ile Türk Dilinin Tarihi İlişkisi

Birçok kişi kendi dilini tanıtırken, "dünyanın en eski

Çoyler Yazıtı
M.S. 687-692

dillerinden biridir” cümlesini kullanabilir. Bu, kişinin kendi diline atfettiği bir eskiliktir. Ancak, Türkçe söz konusu olduğunda, “dünyanın en eski dillerinden biridir” cümlesi en doğruyu yansıtan cümle olamaz.

Bunun doğrusu şudur: “Dünyada bugün yaşayan dillerin arasında tarihini en eskiye götürebildiğimiz dil, Türk dilidir.”

Bu iddialı cümle de nereden çıktı diye düşünen okuyucular için konuyu açıklayalım:

Bugün bilinen insanlığın en eski yazılı belgeleri, Sümerlerden kalma metinlerdir. Daha önce yazılmış olanlar varsa bile, henüz bulunamamıştır. Bilinen en eski yazılı metinlerin sahibi olan Sümerler ise, asimile olarak kaybolmuş bir kavimdir. Kültür tarihçilerinin iştahını kabartan insanlık tarihinin bu kavmi ile yaşayan hiçbir etnik unsurun akrabalığı tam olarak kanıtlanamamış olduğu gibi, bunların dili ile de yaşayan hiçbir dilin ortaklığı kabul edilmiş ve bilim adamları arasında bu konuda bir uzlaşma sağlanabilmiş değildir.

Ancak, Sümercede geçip Sümerce olmadığı bilinen 165 kelimenin Türk diline ait olduğu Osman Nedim Tuna tarafından kanıtlanmıştır.

Sümerce, M.Ö. 3. binyılda Mezopotamya'nın güneyinde konuşulan, çiviyazısıyla yazılmış metinleri

bulunan, bilinen en eski yazılı dildir. Sümer dilinin tarihi, “Arkaik”, “Eski (Klasik)”, “Yeni” ve “Sümer Sonrası” olmak üzere dört dönemde ele alınır. M.Ö. 3100-2500 arasına tarihlendirilen “Arkaik” Sümer dili, ticaret, yönetim ve eğitimle ilgili metinlerle günümüze ulaşmıştır. M.Ö. 2500-2300 arasına tarihlendirilen “Eski (ya da Klasik)” Sümer dili ise Lagaş krallarına ait metinlerin dilidir. Bu metinler arasında ticari anlaşmalar, hukuki ve idari metinler, tanrılara adanmış yazıtlar, mektuplar yer alır “Yeni” Sümer döneminde bir Sami halkı olan Akadlar Babil’i ele geçirdiğinden, Akad dili Sümer dilini gölgede bırakmıştır. Bu dönem, çölden gelen Sami halklarının 3. Ur sülalesini yıkıp İsin, Larsa ve Babil’de Sami hanedanları kurmaları üzerine M.Ö. 2000’de sona ermiştir. M.Ö. 2000’de Sümerler siyasi kimliklerini yitirince, konuşma dili olarak, Sümerce, yerini Akad diline bırakmış, fakat çiviyazısı kullanıldığı sürece yazılı dili olmaya devam etmiştir. “Sümer Sonrası” olarak adlandırılan bu dönemden kalma eserlerin çoğunun dili,

Altın Elbiseli Adam
M.Ö. V-IV.yy

ikidilli idi (Sümer ve Babil dilleri). I. Yüzyılın başında ise, çiviyazısıyla birlikte, Sümer dili konusunda bilinenler de yok olmuştur.¹

Sümercenin anlatım gücünü ve dilin zenginliğini en iyi anlatan eser, Gudea'nın tanrısı Ningirsu için hazırlattığı ilahidir. 1350 satırdan oluşan bu metin, Sümer dilinin en büyük anıtı olmuştur.² Milattan önce üç bin yıllarında güney Mezopotamya'da yüksek kültürleri ile yaşamış olan Sümerlerin yazı dili, Hristiyanlığın başlarına kadar kullanılagelmiştir.³ Sümer edebiyatına yeni bilgiler katan ve Sümer grameri üzerinde detaylı çalışmalarının 1923 yılında yayımlanması ile Sümerolojiyi bilimsel bir temele oturtan Arno Poebel'dir.⁴

Sümerce ile başka diller arasında akrabalık ve kaynak birliği üzerine pek çok çalışma yapılmış olmasına rağmen, şimdiye kadar bunların hiçbiri ispat edilebilmiş değildir. Önceleri Akatça ile bu dilin akrabalığı düşünülmüş, daha sonra Akatçanın Sami dillerine mensup olduğu anlaşılınca, bu fikir kendiliğinden unutulmuştur. Sümerce ile, (birbirinden tamamen farklı olan) Mısır, Çin, Etrüsk, Ural-Altay, Sami gibi dillerin akrabalığını savunan görüşler de inandırıcı tanıklar ortaya koyamamıştır.⁵

Sümercenin konuşma dili olarak ne zamandan beri kullanıldığını henüz kesin olarak bilmiyoruz. Yapısı bakımından "agglutiné" (iltisaklı, bitişken) dil grubuna girer. Yani köklerin değişikliğe uğramadığı ve bazı eklerin (prefix, infix, suffix) yardımı ile ifade edilen dil grubudur. Bu tip diller arasında Sümerce ile akrabalığı olmayan Elamca, Protohattice, Hurrice ve Urartuca vardır. Bu grup dillerin bugünkü benzerleri Türkçe, Fince ve Macarcadır.⁶

Sümerce tek heceli köklerin hakim olduğu ve köklerin değişmediği bir dildir. Aslında gramer ekleri de bağımsız kelime kökleri olarak kabul edilebilir ki, bunlar ancak ses değişikliklerine uğrayabilirler. Ünlü, ünsüz kaybolması ve "benzetme"ler gibi. İsimler ile fiiller form bakımından ayrılmazlar. Sümer dilinin Türk dilinden ayrılan yönü ise, aynı kökün hem isim, hem de fiil olabilmesidir.

Sümercenin kökleri azdır. Fakat çeşitli kelimeleri birleştirerek isim, sıfat, fiil, yeni bir düzenle zenginleştirilmiştir.⁷ Örnek: **lu** 'adam' + **gal** 'büyük' = **lugal** 'kral, büyük adam'; **ku** 'temiz' + **zu** 'bilmek' **kuzu** 'hakim, bilge'. B. Landsberger, Sümer dilinin bünyesini şöyle tanımlar: "*İlkin Sümer dilinin bünyesini mütalaa edecek olursak, bunun müfrit bir kompleksif dil tipini temsil ettiğini görürüz. Yani, cümlelerin, konuşanın şuurunda, daha telaffuz edilmeden önce, bütün teferruatıyla sıralanmış olması lazımdır. Buna taban tabana zıt olarak, harici yahut deruni tecrübelerin ancak konuşulurken sıralanması suretinde tezahür eden kursif şekli ise Sami dil bünyesi tipini temsil eder. Şu suretle*

Sumer dili, yalnız fenomenolojik bakımdan değil, aynı zamanda tarihi bakımdan da bütün Asya boyunca uzanan dağlık havalide konuşulan geniş bir dil grubuna ait bulunuyordu. Bu neviden olup bugün yaşamakta bulunan biricik dil ailesi, Türk dilleri'dir."⁸

XIX. yüzyılda, Sümerceyi Ural-Altay dil ailesi ile ilgili gören J. Oppert, bu dil ile Macar, Moğol, Mançu ve Türk dilleri arasında karşılaştırmalar yapmıştır. Ancak bu dille en çok ilgilenen F.Hommel olmuştur. Hommel yaptığı araştırmalar sonucunda ilk önce Sümerceyi Altay dillerinden biri saymış, 1884'te ise daha ileri giderek Sümerlerle Akatları ortak bir Altay kavmi olarak kabul etmiştir.⁹ Sümerce ile Ural-Altay (özellikle de Türk) dilleri arasında lengüistik ve morfolojik benzerliklere değinen Hommel, Kaşgarlı Mahmut'un "Divanu Lügati't-Türk"ünden de kelimelerle karşılaştırmalar yapmıştır.¹⁰ Davasına en uygun örneklerden birkaçı şunlardır:

Sümerce	=	Türk dili
ai	=	ay
dingir	=	tengri
ab	=	eb / ev

Ancak, bu tür kelime benzerliklerine dayanan akrabalık tezleri yöntem açısından zayıf bulunduğundan, bilim dünyasında pek kabul görmemiştir. Çünkü, kelime benzerliklerine dayanılarak karşılaştırılması yapılan iki dil arasında dört bin yıl kadar bir zaman aralığı bulunmaktadır (Sümerce M.Ö.3100 / Divan-ı Lügati't-Türk M.S. 1072). Sümerceyi, bünye bakımından, Türkçenin de dahil olduğu bir dil grubu içinde düşünenler de az değildir.¹¹

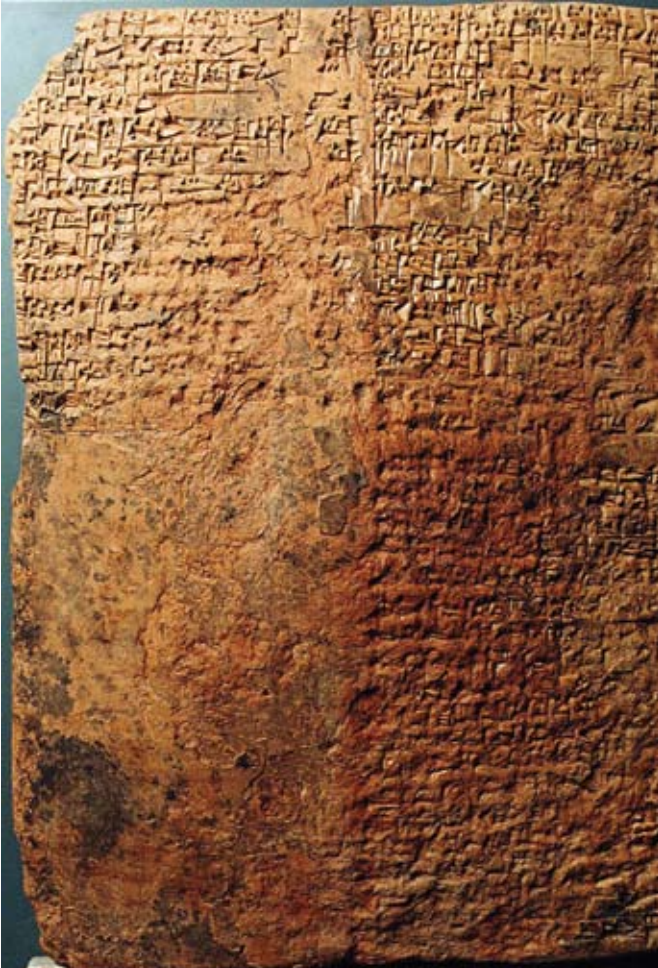
İnsanlık tarihinin şu anda bilinen en eski yazılı dili olması dolayısıyla ile, Sümerce ile kurulabilecek dil akrabalığı bütün bilim adamlarını iştahlı bir şekilde meşgul etse de, sağlam lengüistik yöntemler kullanılmadığından, sorun henüz çözülememiştir.

Sümerce ile yaşayan diller arasındaki en inandırıcı tezi, XX. yüzyılın sonunda, merhum hocam Osman Nedim Tuna ortaya koymuştur. Daha önce başka lengüistik keşifleri de olan O.N.Tuna, ilk olarak 1947 yılında tespit ettiği bir ses denkliğinden hareketle elli yıl bu konu üzerinde yoğunlaşmıştır. 1961'de Amerika'da N. Poppe'nin yanında Türkoloji, Mongolistik, Altayistik ve Lengüistik alanlarında doktora eğitimine başlayan O.N.Tuna, 1970'te Philadelphia Oriental Club'de bu konu ile ilgili bir konferans vermiştir. Dünyanın muhtelif yerlerinde Sümerolog, Altayist, Türkolog ve antropologların bulunduğu ortamlarda çeşitli konferanslar veren ve tartışan O.N.Tuna, çalışmalarının son hâlini 1989'da "Türk Sovyet Kollokyumu"nda bir bildiri ile sunmuştur. O toplantıda büyük heyecan yaratan bu lengüistik keşif, 1990 yılında Türk Dili Kurumu tarafından yayımlanmıştır.¹²

Osman Nedim Tuna'nın Sümer ve Türk Dillerinin Tarihi İlişkisi Konusundaki Tezi

Kitabında “Sümerce ile Türkçe çok daha eski bir devirde birbiri ile akraba olmuş olabilir veya olmayabilir. Bu konu bizi burada ilgilendirmiyor.” diyen O. N. Tuna, bu iki dilin birbiri ile akraba olduğunu iddia etmemektedir. O halde, Sümerce ile Türk dilinin akrabalığını iddia etmeyen O.N. Tuna'nın tezi nedir, neyi iddia etmektedir?

Tuna, Sümercede geçen, ancak Sümerologlar tarafından “Sümerce değildir, Sümerceye yabancı bir dilden alınmış ödünçlemelerdir” denilen kelimeler üzerinde çalışmış ve bunlardan 165 tanesinin Türk dilinden Sümerceye verildiğini kanıtlamıştır. Bunu şöyle bir benzetme ile açıklayabiliriz: Nasıl biz Türkiye Türkçesindeki “jambon” kelimesinin başındaki “j” ve “ikinci hecedeki o” seslerine bakarak Türk dili kaynaklı olmadığını anlayabiliyorsak, büyük Sümerolog Landsberger de, Sümerce metinlerde geçen birtakım kelimelerin Sümerce olmadığını tespit etmiştir. Bu kelimelerin, Sümerceye yabancı bir “alttabakaya (substrat)” ait olduğunu, bu tabakayı temsil eden kavmin, bir çok Sümerce kültür kelimesinin asıl sahibi bulunduğunu, bu kavmin Sümerlerin daha kuzeyinde yaşamış olması gerektiğini iddia ediyor. Sonra da “kök+ek” tipli kelimelerin iki türde olmasına dayanarak,

Prof.Dr. Osman Nedim TUNA

bunlardan birincisine “Proto-Euphrates (Ana-Fırat)”, ikincisine de “Proto-Tigris (Ana-Dicle)” adlarını veriyor. Yani Lansberger, Sümercede geçen kelimeleri iki ana grupta düşünüyor: Bunlardan ilki, Sümerce asıllı kelimeler, ikincisi ise, Sümerce olmayıp, Sümerlerin kuzeyindeki bir kavimden alınan ödünçleme kelimeler.¹³ İşte, O.N. Tuna, Sümerce olmayıp, fakat Sümerlerin kuzeyindeki bir kavimden geçmiş olan alıntı kelimeler üzerinde çalışıyor.

O.N. Tuna, kitabına aldığı 165 kelimenin Türk dilinden Sümerceye geçtiğini ispat etmiştir. Bunun için de, “düzenli ses denklikleri (regular sound correspondence)” yöntemini kullanmıştır. Bu yöntem, iki ayrı dönem ve dilde tespit edilen kelimelerin (varsa) aynılığını ispat için kullanılabilir tek ve kesin ölçüdür. Lengüistik araştırmalarda sık kullanılan bu yöntemi açıklamak için günümüz Türk dilinden bir örnek vermek istiyoruz: Türkiye Türkçesindeki “yol” kelimesi Kırgız Türkçesinde “col” olarak bulunur. Burada bir “kelime başı y = c” denkliği söz konusudur. Elbette böyle bir denkliğin, tek bir kelimedede tesadüfi olarak görülmesi ihtimali de vardır. Peki, iki dil arasındaki ses denkliğinin tesadüfi olmayıp bir münasebetin varlığını kanıtlaması için kaç tane “benzer çift” olan örneğe ihtiyaç vardır? Bu sorunun cevabını lengüistler hesaplamıştır. Cowan’a göre,¹⁴ böyle yalnız “üç çift”, Greenberg’e göre¹⁵ ise “üç-dört çift” olması, iki ayrı dildeki kelimelerin tarihi münasebetini kanıtlamaya yeter. Zaten Türkiye Türkçesi ile akraba olduğu bilinen Kırgızcada, aynı düzenli ses denkliğini gösteren yüzlerce örnek de bu münasebeti kanıtlar:

TTk. y-	=	Krg. c-
yat-	=	cat-
yaş	=	caş
yok	=	cok, vs.

Sümerce G-	Türk Dili Ø-
gud 'ox'	ud 'sığır, öküz'
gişig 'door'	eşik 'kapı'
gid 'entfernen'	id- 'salmak, göndermek'
gaz 'to crush'	ez- 'to crush'
gur 'ernten'	or- 'kesmek, biçmek, vurmak'

O.N. Tuna, dillerin ilişkisini en net ve kesin kanıtlayabilen bu “düzenli ses denklikleri” yöntemini, Sümerce (metinlerde geçen, ancak Lansberger’e göre Sümerce olmayıp kuzeydeki bir kavimden alındığı söylenen) kelimeler ile Türk dilinin kelimeleri arasında uygulamıştır. İlk olarak 1947 yılında Sümerce **gud** ‘öküz, sığır’ kelimesi ile Eski Türkçe **ud** ‘öküz’ arasında bir ilgi olabileceğini düşünmüştür:

Sümercedeki alıntı kelimeler **g-** = Türk Dili **Ø**
gud = ud

“Eğer, bu bir tesadüf değil de Sümer ve Türk dillerinin tarihi bir ilgisinden ileri geliyorsa, o takdirde Sümerce kelime başı ‘g’lerinin Türkçede ‘Ø-’a tekabül etmesi gerekir” diye düşünüp, Sümerce sözlüklerde ‘g’ ile başlayan maddeleri taramıştır. Bu şekilde başlayıp 1989’a kadar süren çalışmaları sonucunda, O.N.Tuna, bu g- = Ø- denkliği için 15 örnek bulmuştur. Bunlardan birkaçı (Örnek kelimeler ilgili kitaptan alınmıştır. Bilgin, örnek kelimelerin anlamlarını, aldığı sözlüklerdeki orijinal dilleri ile vermiştir)¹⁶:

Dilbilim ölçülerine göre, Türk dili ile Sümerce arasındaki bu tür denk çiftin tesadüfi olarak bulunma ihtimali şudur:

1 çift için $1: 5000 \times 5000 = 1: 25\,000\,000$
 (yirmibeşmilyonda bir)

5 çift için $1: 2^4 \times 25 \times 10^6 = 1: 400 \times 10^6$

(dörtymilyonda bir)

10 çift için $1: 2^9 \times 25 \times 10^6 = 1: 12\,000 \times 10^6$ ’dır
 (onikimilyarda bir)

15 çift için hesaplama yapılamamıştır.

Kısaca söylemek gerekirse, G- = Ø- gibi bir ses denkliliğini gösteren 15 çiftin bulunmasında “tesadüflük ihtimali” yoktur. Yani, iki ayrı dildeki bu kelimeler, aynı kelimelerdir ve tarihî bir ilişkiyi gösterirler.

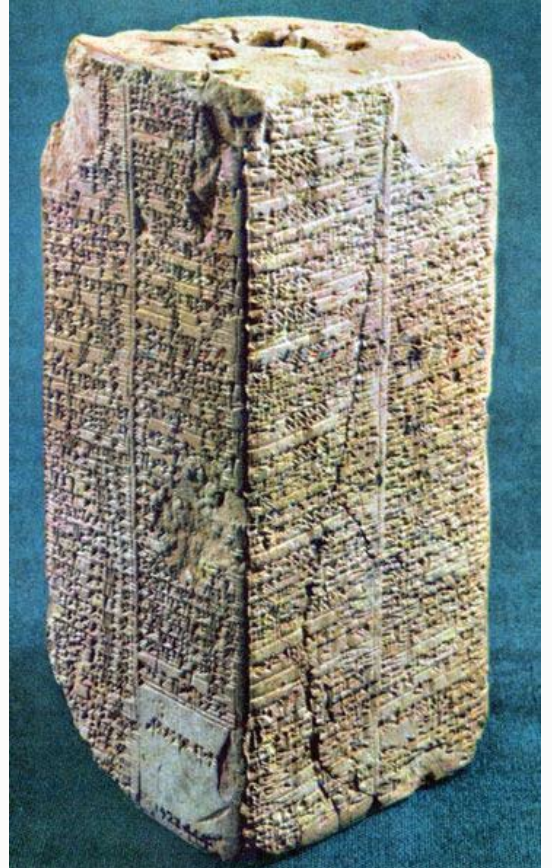
Sümerce D- (d-/t-) **Türk Dili Y-, Ø-**
 (toplam 16 çift)

dar ‘spalten’	yar ‘yarmak’
dib ‘Band’	yip ‘ip’
tab ‘verschlissen’	yap ‘örtmek, kapamak’
tir ‘country’	yir ‘yer, toprak, yeryüzü’
tu ‘waschen’	yu- ‘yıkamak’

Sümerce Ş- **Türk Dili Ç- (toplam 8 çift)**

sag ‘small child’	çağa ‘yeni doğmuş, daha tüyü bitmemiş’
sag ‘schlagen’	çak- ‘çakmak, vurmak’
şab ‘durchschneiden’	çap- ‘vurmak; çarpmak’
şulpae ‘Gott Şulpae’	çolpar ‘çoban yıldızı’
zibin ‘Insekt’	çibin- ‘sinek’

Bu denkliğin de kitapta 16 çift örneği verilmiştir.

A. Kolay Tanınamayan Kelimelerle İlgili Ses denklikleri

Kelime başı ünsüzleri: D, G, M, N, S, Ş, Ø (yedi denklik, toplam 82 çift)

Kelimenin ilk ünlüsünden sonraki ünsüzler: d, d, m, r, ş (beş denklik, toplam 43 çift)

Kelime sonu: ae, g, m, Vr/z (dört denklik, toplam 23 çift)

B. Doğrudan Görülebilen denklikler (toplam 52 çift)

Bu grupta, ilk bakışta ilgileri görülebilecek kelime çiftleri listelenmiştir.

O.N.Tuna'nın kitabından bir başka düzenli ses denklikleri verelim¹⁷:

Sümerce D- (d-/t-)	Türk Dili y-, Ø- (toplam 16 çift)
dar 'spalten'	yar 'yarmak'
dib 'Band'	yip 'ip'
tab 'verschlissen'	yap 'örtmek, kapamak'
tir 'country'	yir 'yer, toprak, yeryüzü'
tu 'waschen'	yu 'yıkamak'

Sümerce Ş-	Türk Dili Ç- (toplam 8 çift)
sag 'small child'	çağa 'yeni doğmuş, daha tüyü bitmemiş'
sag 'schlagen'	çak- 'çakmak, vurmak'
şab 'durschschneiden'	çap- 'vurmak; çarpmak'
şulpae 'Gott Şulpae'	çolpar 'çoban yıldızı'

Sümercedeki alıntılar üzerinde bugüne kadarki en sağlam ve tutarlı tezi ortaya koyan O.N.Tuna, düzenli ses denkliklerini eserinde şu ana başlıklarda vermiştir:

Sümerce	Türk Dili (toplam 52 çift)
agar 'lead (metal)'	ağır 'ağır'
bulug 'Grenze, Grenzgebiet'	bulun 'köşe, bucak, zaviye'
di 'to speak'	ti- 'demek'
dingir 'Gott; god'	tenri 'Tanrı, gök, sema'
kabkagag 'mayiler koymağa mahsus bir kap'	kapkacak 'kap olacak'
tuku 'weben, Kleid'	toku- 'dokumak'
udi 'sleep'	udi- 'uyumak'

(editör Philip W. Goetz), *AnaBritanica*, "Sümer dili" Cilt 29, İstanbul 1986, s.11

İ.M. Price, *The Great Cylindrical Inscriptions (A+B) of Gudea, Leipzig 1899*

S.N.Kramer (çeviren Muazzez İlmiye Çığ), *Tarih Sumer'de Başlar, Türk Tarih Kurumu Yayınları (3. baskı) Ankara 1998*

A.Poebel, *Historical and Grammatical Text, 1923* adlı eserde, Philadelphia Üniversite Müzesi'ndeki 150 tablet ve parçanın çok güzel yapılmış kopyaları ve Sümer edebiyatına ait 40'a yakın metin yer almaktadır.

Ahmet Caferoğlu, *Türk Dili Tarihi*, (3. baskı) İstanbul 1984, s.44-45
Kadriye Yalvaç, "Sümerliler ve Sümerce", *D.T.C.F. Atatürk'ün 100. Doğum Yılına Armağan Dergisi*, DTCF Yayınları, Ankara 1982, s.574

Benno Landsberger, 'Ön Asya kadim tarihinin esas meseleleri', İkinci Türk Tarih Kongresi Zabıtları, İstanbul 1937, s.98-110; 'Sümerler' (Die Sumerer), DTCFD I, 5, Ankara 1943; *Materials for a Sumerian Lexicon*, Vols, III, IV, V, 1955

Benno Landsberger, 'Ön Asya kadim tarihinin esas meseleleri', İkinci

"Karşılaştırmalarda, niçin Ana Altayca değil de Eski Türkçe kelimeler kullanılmıştır", "Türk dilinden geldiği anlaşılan bu kelimelerin, onun hangi devresine ait bulunduğu" gibi sorular da, kitabın "Metod ve Yorum" bölümünde ayrıntıları ile açıklanmıştır.

Türk Tarih Kongresi Zabıtları, İstanbul 1937, s.103

Fritz Hommel, *Die Somero-Akader ein altaisches Volk, Ausland 1884; "The sumerian language and its affinities", JRAS, XVIII, 1886*

Fritz Hommel, *Ethnologie und Geographie des alten Orients, München, 1926, s.21*

M. Tosun, "Sümer Dili ile Türk Dili Arasında Karşılaştırma", *Türk Tarih Kurumu Atatürk Konferansları Serisi IV, 1973*

Osman Nedim Tuna, *Sümer ve Türk Dillerinin Tarihî İlgisi ve Türk Dilinin Yaşı Meselesi*, Türk Dili Kurumu Yayınları, Ankara 1990, IV+57 s.

Benno Landsberger, 'Mezopotamya'da Medeniyetin Doğuşu', DTCFD, II, 3, Ankara 1944, s.419-429

H.K.J.Cowan, 'Statistical determination of linguistic relationships', *Studia Linguistica* 16, 1962, s.57-96

J.H.Greenberg, 'A qualitative approach to morphological typology of language', *IJAL*, Vol.26, nu.3, July 1960, s.179-194

Osman Nedim Tuna, a.g.e., s. 6-8

Osman Nedim Tuna, a.g.e., s.5-6

Sonuç

Osman Nedim Tuna'nın düzenli ses denklikleri ile kanıtlamış olduğu şey, Sümercede alıntı olarak bulunan bu 165 kelimenin Türk dilinden ödünçlenmiş olduğudur. Bu gerçek, bizleri birbirinden önemli şu sonuçlara götürür:

1. Sümercedeki ödünçleme kelimeler, Türk dilinden alınmıştır.
2. Landsberger'in, "Sümerlerin kuzeyinde, dağlık bölgelerde yaşayan ve Sümerceye kelimeler vermiş bulunan Proto-Euphrates (Ana Fırat) ve Proto-Tigris (Ana-Dicle) olarak nitelediği dil, Türk dilidir.
3. Bugün için insanlık tarihinin bilinen en eski yazılı belgeleri Sümerce metinlerdir. Sümerlerin ve dillerinin kimliği, yaşayan veya tarihî bir milletle akrabalıkları henüz tespit edilememiştir. Ancak, dünyanın en eski yazılı metinleri olan Sümerce belgelerde alıntı sözcükler olarak geçen ve Türk diline ait olduğu kanıtlanan bu 165 kelime, dilimizin belirlenebilen en eski şekillerini de temsil etmektedir. O halde, şu anda, dünyada bilinen en eski yazılı belgeye sahip olan dil de Türk dilidir.
4. Lansberger'in, Sümerlerin kuzeyinde yaşamış olan Ana-Fırat ve Ana-Dicle diye düşündüğü dil aslında Türk dili olduğundan, en pinti hesaplamalara göre, Türkler, M.Ö. 3500 yıllarında Anadolu'nun güney doğu bölgelerinde yaşamakta idiler.

Konuşmamın sonunda, ileri görüşlülüğü ile milletimize önder olan Mustafa Kemal Atatürk'ün şu sözlerini hatırlatmak istiyorum:

"Bu memleket (ANADOLU), dünyanın beklemediği, asla ümid etmediği bir müstesna mevcudiyetin 'yüksek tecellisine' sahne oldu.

Bu sahne en aşağı yedi bin senelik öz Türk yurdu ve Türk beşiğidir.

Beşik tabiatın rüzgârlarıyla sallandı; beşiğin içindeki çocuk tabiatın yağmurlarıyla yıkandı, o çocuk tabiatın şimşeklerinden, yıldırımlarından, kasırgalarından evvela korkar gibi oldu. Sonra onlara alıştı. Onları tabiatın babası tanıdı, onların oğlu oldu: ŞİMŞEK, YILDIRIM, GÜNEŞ oldu. TÜRK OLDU.

Türk budur. Yıldırımdır, kasırgadır. Türk dünyayı aydınlatan güneştir.

(MUSTAFA KEMAL ATATÜRK)

Atamın ve hocamın ruhları şad olsun!

*Bu memleket, Dünyanın
beklemediği, asla ümit
etmediği bir müstesna mevcudiyetin
yüksek tecellisine,
yüktü sahne oldu. Bu
sahne 7 bin senelik, en aşağı,
bu Türk Beşiğidir. Beşik
Tabiatın rüzgârlarıyla sallandı,
Beşiğin içindeki çocuk
Tabiatın yağmurlarıyla yıkandı,
o çocuk Tabiatın şimşeklerinden,
yıldırımlarından, Kasırga*

*larından evvela, Korkar gibi
oldu; sonra onlara alıştı;
onları Tabiatın babası tanıdı,
onların oğlu oldu. Bir gün
o Tabiatın çocuğu Tabiat oldu,
Şimşek, yıldırım, güneş
oldu; Türk oldu Türk
budur. Yıldırımdır,
Kasırgadır, Dünyayı aydınlatan
güneştir.*

*Yılmaz
Özdil*

Aklı hür vicdanı hür

Mesleğinin zirvesinde, son derece açık sözlü, duyarlı, güler yüzlü, zeki ve yürekli bir gazeteci Sayın Yılmaz Özdil ile biraz kendisi, biraz İzmir ve mesleği gereği Türkiye gündemini meşgul eden konulara dair görüşleri üzerine son derece keyifli, özel bir sohbet gerçekleştirdik. Yılmaz Özdil'in kısacık, kıvrak ve keskin dilli yazıları, Nazım Hikmet'in 1946'da yazdığı 'Beş Satırla' şiirindeki satırlar misali:

Beş Satırla
Annelerin ninnilerinden
spikerin okuduğu habere kadar,
yürekte, kitapta ve sokakta yenebilmek yalanı,
anlamak, sevgilim, o, bir müthiş bahtiyarlık,
anlamak gideni ve gelmekte olanı.

Mesleğimizin merkezi İstanbul olduğu için buradayım

İzmir’de yetişip, iş yaşantınıza İzmir’de başladınız; kariyerinizi geliştirdikten sonra İstanbul’a gitmenizdeki ana etken neydi?

Evet, İzmir doğumluyum ve iş hayatıma Yeni Asır gazetesinde başladım. İzmir’den ayrılmak gibi bir düşüncem yoktu ama gazeteciyiz ve profesyoneliz; yapığımız bu işin de merkezi, İstanbul... O dönem, Milliyet’ten ‘yazı işleri müdürü’ olarak teklif gelmişti; kabul edip, geldim. Türkiye’nin basın merkezi Ankara veya Van olsaydı, oralara gitmek isterdim. Kendime ait bir işim olsaydı, mutlaka Türkiye geneline ve dünyaya açılmak isterdim ama İzmir’den taşınmak gibi bir duygum olmazdı.

İzmir’den özellikle İstanbul’a hatta dünyaya uzanan beyin göçleri konusunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu tamamen iş alanıyla, ekmek parasıyla alakalı bir durum; İzmir’de ekmek küçülüyor; özellikle benim gibi maaşlı çalışanlar için eğer bir fırsat varsa başka bir şehre gitme duygusu oluşuyor. Yoksa beyin göçü olduğuna inanmıyorum.

Filler gibi ölmeye İzmir’e geleceğim

Para kazanmak ve kariyerde büyük adımlar için gidilen ticaretin ve kültürün merkezi sayılan İstanbul gibi bir kentten sonra pek çok insan emekliliklerini yine İzmir’de yaşamak istiyor. Sizin de böyle bir düşünceniz var mı?

Emekliliğe dair bir planım yok çünkü emekli olup, olmayacağımı şimdilik bilmiyorum. Hayatım ne getirir, onu da bilmiyorum ama filler gibi ölmeye İzmir’e geleceğim; onu biliyorum...

Herhangi bir toplantıda olaylara farklı bakış açınızda, sizi diğer kişilerden ayıran duruşunuzun, İzmirli olmanızdan kaynaklandığı hissine kapılır mısınız?

Oluyor tabii... Özellikle İstanbul’da yaşıyorsanız, İzmirli çok avantajlıdır çünkü İstanbul’da var olup da eğitimden kültüre, iş yaşantısından kadın erkek ilişkisine, denizden vapuruna kadar İzmir’de olmayan herhangi bir şey yoktur. Dolayısıyla İzmir’den İstanbul’a geldiğinizde herhangi bir şekilde gurbet vurgunu yaşamıyorsunuz. Fakat Anadolu’nun diğer kentlerinden

gelen arkadaşlarımızda, kültür farklılığı etkisiyle zaman zaman gurbet travması olabiliyor. Kendi şehirlerinde olmayan bazı konularda ilk kez İstanbul’da karşılaşabiliyor ve bocalayabiliyorlar. Bu yüzden de bu tür insanlarımız İstanbul’a, ‘Almanya’ gözüyle bakıp; ‘‘Gelirim, burada çalışırım ve neticede memleketime dönerim’’ diye düşünüyorlar. İstanbul’da para kazanarak, biriktirme ve memleketine dönme duygusuyla yaşıyorlar. Oysa İzmirliyseniz, kendinizi İzmir’den ayrılmış hissetmiyorsunuz. İstanbul’da, bir İzmirli olarak hayattan biraz daha fazla zevk alarak yaşayabiliyorsunuz.

İzmir'e özlem duyduğunuz anlar en çok hangi zamanlardır?

Mesela Hıdrellez'de gelemediğim zaman çok üzülmuştüm. Yaz ve kış tatillerimde, olabilen her fırsatta İzmir'e geliyorum ve dolayısıyla bir yoksunluk hissetmiyorum. Neticede uçakla 40 dakika, otomobille 6 saat mesafede. Bazen, buradaki arkadaşlarımla çok eğleniyorum; onlara, "sizin gidebileceğiniz bir şehriniz yok ama benim, İzmir'im var" diyorum.

Haberciydiniz, köşe yazısı yazmaya nasıl ve ne zaman başladınız?

Doğrusu, henüz 23-24 yaşımdayken de Yeni Asır'da yazıyordum; daha sonra 'haberci' olarak daha fazla mesai harcadım. Sabah gazetesindeyken, Turgay Ciner idi o dönemdeki patronumuz; onun isteğiyle Sabah'ta köşe yazmaya başladım. Şimdi hem Star TV'de haberciliğimi tatmin edebiliyorum hem de Hürriyet'te yazmaya devam ediyorum.

Yazılarınıza aldığınız okuma oranı mı yoksa aldığınız yorumların çokluğu mu sizi daha çok mutlu ediyor?

Benim böyle bir mutluluk ölçütüm yok çünkü kişiye özel yazmıyorum. Ben, yazarım; sen, ister okur ister okumazsın, ister beğenir ister beğenmezsin. Bana ayrılan bir köşe var ve ben, o köşede günlük popüler olaylarla ilgili görüşlerimi yazıyorum; gerisi de beni ilgilendirmiyor.

Tehdit ve hakaret içeren ağır eleştiriler aldığınızda ne yapıyorsunuz?

Bana her gün on bin ve üzeri mesaj gelir. Mesaimin 2-3 saatini, yetişebildiğim kadarıyla bunları cevaplamaya ayırıyorum. Zaman ayırıp da bana düşüncesini bildirene en azından bir teşekkür etmek isterim. Eleştirilere de sonuna kadar açığım elbette çünkü ben, kendi düşüncemi yazdığım gibi okur da kendi düşüncesini yazar; katılmasam bile mutlaka cevap vermeye gayret ederim. Fakat küfür vb durumlarda cevap vermeye gerek duymuyorum.

Ülkemizin basın sektörünü son gelişmeler ışığında gerek mesleksel gerekse ekonomik sorunlarıyla nerede görüyorsunuz?

Gazeteciliği; hekimlik, avukatlık, mühendislik mesleklerinden ayır-

mıyorum. Bizim mesleğin içinde ne kadar geri zekâlı varsa hukukçuların arasında da en az o kadar vardır ya da bizlerin arasında ne kadar ahlaksız varsa hekimlerin arasında da o kadar ahlaksız vardır. Dolayısıyla gazetecilik, insana ayrı bir paye vermiyor. Hepimiz aynı toplumun çocuğuyuz. Bir toprak var ve onun içinden her şey çıkabiliyor.

Gazeteciliğin, size kattığı renkler neler oldu?

Gazeteciliğin bana kattığı özel bir şey yok ama gazetecilik işinin, diğer iş kollarına göre birçok avantajı var; çok dinamik, sürekli olayların içinde olma duygusu ya da pek çok kişiye göre daha fazla seyahat edebilme imkânları gibi şeyler gazetecilik mesleğinde fırsattır ama gazetecilik insana özel bir şey katar mı dersenez; bilmiyorum.

Hepimiz, Nasreddin Hoca'nın doğduğu topraklarda büyümüş insanlarız

Haberciliğe devam ettiğiniz için makale konusu bulmakta sıkıntı-

nız olmuyordur ancak son derece ciddi ve uzun konuları hicivli yorumunuzla, kısacık yazarak anlatmak ayrı bir kabiliyet ve zekâ gerektirir. Yakın arkadaş çevreniz, olayların komik yanlarını görebilen, zorlu anlarda kolayca karamsarlığa düşmeyen insanlardan mı oluşur? Günlük yaşantınızdaki özel gelişmeleri de aynı hicivle değerlendirebiliyor musunuz?

Evet, ama bu karakter özelliği sadece gazeteciliğe ait değildir; her iş kolunda esprili insanlar var. Hepimiz, Nasreddin Hoca'nın doğduğu topraklarda büyümüş insanlarız ve İzmirliilerin espri zenginliğini; ikliminden, insan ilişkilerinden kaynaklanabilir; biraz daha gelişmiş görüyorum. Hayatın sıkıntılarına daha bir gülmeceyle ve güler yüzle bakabiliyoruz. Hayata, gülerek bakabilmek, önemlidir. Özel hayatımda da şu an gördüğünüzden ve okuduğunuzdan farklı bir Yılmaz Özdil, yoktur.

Sizin bu pratik karakterinize karşılık, olayları ve konuları uzatan kişilerle karşı karşıya kaldığınızda tepkiniz ne oluyor?

Çok gülüyorum onlara; hakika-

ten iki kelimeyi bir araya getiremeyen insanların köşe yazarı olduğunu tüm Türkiye, bilir. Ben, gazetenin mutfağında yetiştiğim için kelimeleri tasarruflu kullanmayı öğrendim. Önümüze uzun bir haber gelir ve bunu bir-iki kelimeyle gazetenin manşetine taşırız. Köşe yazısını da aynı prensiple yazmak lazım çünkü modern bir insanın, emekliler hariç, bir gazeteye ayırabileceği süre 20 dakikadır. Bu 20 dakikanın 15 dakikasını sana niye ayırsın! Hayatın anlamını yazmıyoruz ki neticede, o güne dair görüşümüzü yazıyoruz. Çok uzun olup da çok sığ olan yazılar görebildiğimiz gibi çok kısa olup da çok derin yazılar görebiliyoruz.

Köşe yazarları, aslında gazetenin imkânlarını hortumlayan insanlardır. Muhabirlere, habercilere çok az ücretler ödenirken, bu arkadaşlarımız belediye otobüsleriyle ulaşım sağlarken köşe yazarlarına odalar, sekreterler, yüksek maaşlar, otomobiller tahsis edilir. Bu imkânlar karşılık da köşe yazarlarında; “ben, gazete için yeterince önemli miyim?” gibi bir duygu oluşur ve “gazetede ne kadar çok yer kaplarsam o kadar önemli olurum” gibi bir düşünceyle, hataya düşebiliyorlar. Dikkat edilirse; bir

köşe yazarı ne kadar değersizse, gazetede kapladığı yer de o kadar büyük olur...

İzmirli gibi düşünen İzmir'in zihniyet hemşerisidir

Demokrasi kenti İzmir'in yetiştirdiği bir gazeteci olarak size göre Türkiye'de demokrasi nasıl algılanır bir hale geldi, ülkemizdeki son gelişmeleri nasıl yorumluyorsunuz?

Her şeyden önce bir demokrasi olabilmesi için insanların birbirine saygı duyması lazım. Demokrasinin özü, topluma kendi düşüncelerini dayatmaktansa ortak ve ağırlıklı görüşe saygı duymaktan geçer. Bu yüzden, İzmir'de demokrasinin var olduğuna inanıyorum çünkü İzmir'de; 81 vilayetten, farklı etnik grup ve dinlere ait pek çok insan bir arada yaşıyor ve de hepimizin, farklı siyasal görüşleri var. Bunlarla beraber İzmir'de, ne olursa olsun Atatürkçülük ve cumhuriyetin temel felsefesi konularında hemfikir bir nüfus var. İlaveten, bir de birbirimize saygıyı, birbirimizin katılmadığı görüşlerine hoşgörüyü eklediğimizde İzmir gibi çağdaş, modern,

demokrasinin iyi çalıştığı bir kent ortaya çıkar. Bu yüzden, ‘zihniyet hemşeriliği’ kavramını çok önemserim. Bugün Artvin, Diyarbakır, Mardin, Antalya ya da Kırşehir’de yaşayıp da İzmirli gibi düşünen bir insanın da aslında İzmir ile zihniyet hemşerisi olduğunu düşünüyorum. Cumhuriyetin temel felsefesine inanan, hoşgörülü, katılmadığı görüşleri de saygı ile karşılayan her vatandaş, aslında İzmir’in zihniyet hemşerisidir. Bu yüzden İzmir’e çok övgü yapıyorum çünkü İzmir’de yaşanan bu hoşgörü ortamını Türkiye’ye yaydığımızda, gerçek bir ‘Batı ülkesi’ haline gelebiliriz.

Tarikat büyüklerinin emriyle hareket edenlerin, bize öğreteceği demokrasi dersi yok

Mesela yakın dönemde ‘açılım’ adı altında; ‘Kürtçülük’ meselesi için bu süreç, bir takım kişilerce ‘barış süreci’ olarak adlandırıldı; bu betimlemeleri ve kelime oyunlarını bir gazeteci olarak siz, nasıl değerlendirirsiniz?

Bu, bir ‘Kürt açılımı’ değil; bir ‘PKK açılımı’ çünkü şu ana kadar bu açılimdan faydalanan sekiz kişi var

ve onlar da PKK’lı... Bunun dışında ben henüz Kürt, Türk, Laz, Çerkez vatandaşın bu açılimdan faydalandığını görmedim. Dolayısıyla buna bir Kürt açılımı diyemeyiz ama özeline baktığımızda Türkiye, aslında gerçekten ‘kara propaganda’ diye tabir ettiğimiz bir saldırıyla karşı karşıya çünkü demokrat, aydın, barış, özgürlük gibi kavramların aslında bu kavramlara hiç saygı duymayan, ‘aydın’ diye tabir ettiğimiz sahtekârlar tarafından kullanıldığını ve kirletildiğini düşünüyorum yani kim daha fazla ‘demokrat’ kelimesini kullanıyorsa görüyoruz ki aslında demokrat filan değiller. Aynı şekilde barıştan bahsedip, savaşımları ya da özgürlükten bahsedip, insanların özgürlüklerini kısıtlamak için ellerinden geleni yapanları görüyoruz. İzmirli, bu sahtekârlara inanmıyor. İzmir gibi başka inanmayan kentlerimiz de var ve Türkiye’de herkes, zaman içinde bunların farkına varacaktır. Bize, kimse demokrasi öğretmesin; şeyhlerin dibinde oturan, tarikat büyüklerinin emriyle hareket eden insanların, bize öğreteceği bir demokrasi dersi yok...

İzmir’de ‘tecrübeli öğretmen’ sorunu kanıyor!

Aynı şekilde eğitimle ilgili de birçok açılım yapılmak istendi. Örnek vermek gerekirse 1995’ten sonra Harp Okulları’ndan ya da Polis Meslek Yüksek Okulu’ndan atılmış kişilerin ‘öğrenci afları’ kapsamında öğrencinin üniversitelere sınavsız-stressiz yerleştirilmesi esasları veya imam hatip liselerinin istedikleri üniversiteye girmelerinin önünü açacak olan katsayı uygulaması gibi ki bu tür uygulamalar, Anayasa’nın eğitimde fırsat eşitliği temel ilkesiyle bağdaştırabiliyor musunuz?

Eğitim meselesine de bakarsak aslında sadece kendileri gibi düşünüp, kendilerinin istekleri doğrultusunda hareket edebilen tek tip insan üretmeye çalışıyorlar. Bu, asla başaramayacakları bir iş, çünkü insanın gelişimine aykırıdır.

İzmir, geçmiş yıllarda eğitim konusunda önemli bir örnekti. Türkiye’nin bütün üniversite sınavlarında İzmir’den kazananlar çok ön plandaydı; en iyi üniversitelere giderlerdi, şampiyonlar da hep İzmir’den çıkardı. Anadolu lise sınavları da aynı şekilde idi ve bu durum, doğal kabul edilir; arkasını kimse düşünmezdi. Mesleğe, Yeni Asır’da başladığım dönemde bir araştırma yaptırmıştım ve vardığımız sonuç, şuydu:

Türkiye'nin çeşitli yerlerinde öğretmenlik yapan insanlar, mesleklerindeki amatörlük ya da çıraklık dönemlerini Türkiye'nin çeşitli yerlerinde, imkânsızlıklar içinde hatta neredeyse 'sürgünlük' gibi yapıyorlardı. Kalfalık dönemlerine geçtiklerinde, daha çok şehir merkezlerinde öğretmenlik yapıp, emeklilik dönemleri yaklaştığında ise yani ustalık dönemlerinde artık, "Emekliliğimi, hangi şehirde geçirebilirim" diye düşünmeye başlıyorlardı. Bu noktada onlar için İzmir, çok çekici bir adres olarak ortaya çıkıyordu çünkü İzmir'de hem iklim hem ekonomi hem sosyal ilişkiler anlamında bir yoksunluk olmadığı gibi İstanbul'a göre daha mütevazı bir yaşam sürebilecekleri mükemmel bir kent idi dolayısıyla Türkiye'nin bütün tecrübeli öğretmenleri, emekliliğe yakın İzmir'e gelip yerleşiyorlardı. İzmir'in bütün ilköğretim kurumlarında Türkiye'nin en tecrübeli öğretmenleri görev yapıyordu ve bu öğretmenlerimizin yetiştirdiği çocuklar, Anadolu lise ve üniversite sınavlarında son derece başarılı oluyorlardı. Fakat bugün geldiğimiz noktada artık İzmir, emekli öğretmen maaşıyla yaşanacak bir kent olmaktan çıktı. Bu sebeple de Manisa, Denizli, Aydın gibi kentlere yerleşmeyi düşünüyorlar ki üniversite sınav sonuçlarına da baktığımızda İzmir'deki bu başarı ölçütünün yavaş yavaş bu kentlere kaydığını görüyoruz.

Sonuçta, 'eğitim açılımı' filan, bunların hepsi hikâyedir. Tek gerçek var; öğretmenlerin maddi ve sosyal imkânlarının iyileştirilmesi lazım ve bu kapsamda İzmir'i yönetenlerin de öğretmenlere farklı yaklaşarak, onlar için kentte yaşamalarını sağlayacak farklı bir iyileştirme politikalarının olması gerekir. Aksi takdirde İzmir, yıllarca bizleri yetiştiren tecrübeli öğretmenlerini kaybedecek. Şu anda bu kanama ciddi bir şekilde sürüyor ve İzmir, yazık ki konunun öneminin farkında değil...

"İzmir, emekliler kentidir" diye bir söz vardır. Aslında İzmir'in 'emekliler kenti' olması, İzmir'in

çok büyük bir avantajıdır. İzmir'de bazı düşüncesiz ve öngörüsüz insanlar, "Biz, emekli kenti olduk" diye itiraz ediyorlar fakat emekliler; olgun ve kıdemli vatandaşlar olup, İzmir'e çok faydaları olan insanlardır. İzmir'in emekli kenti olmasından rahatsız olunacağına tam aksine, bunun desteklenmesi gerekir.

Öncelikle 'Kin Kapısı' açılın sonra Heybeliada Ruhban Okulu açılır

Bu açılımlar sırasında sık sık gündeme getirilen 'Heybeliada Ruhban Okulu'nun açılması konusundaki yorumlarınız nedir?

Bu konu, ülkemizde yaşayan gayrimüslim özellikle de Rum vatandaşlarımızı oldukça rahatsız eden bir durumdur. Sorunun iki farklı boyutu var: İlki, aslına bakarsanız imam hatip ve anti laik eğitim kursları gibi saçmalıklar yüzünden Heybeliada Ruhban Okulu'nun açılması engelleniyor. İkinci boyutu ise İstanbul'da, Patrikhane'de bir 'Kin Kapısı' var. Zamanında patriği oraya astıkları için kapı kapatılmış ve patriğe eşdeğer bir Türk, aynı yerde asılmadıkça o kin kapısının açılmayacağı söyleniyor. Mademki karşılıklı bir hoşgörü göstermemiz gerekiyor; öncelikle 'Kin Kapısı' açılın sonra Heybeliada Ruhban Okulu açılır.

Devletin omurgasını oluşturan birimlerdeki anti laik kadro arındırılmalı

Güvenlik kuvvetlerimiz ve ülke yönetimindeki önemli kurumlar arasındaki çatışmaların gün geçtikçe artması konularını nasıl yorumluyorsunuz?

Bu konuyu aslında herkes karından konuşuyor ama neticede, bir cemaat var ve bu cemaat, polis, hâkim, savcı, asker, vali, kaymakam,

öğretmen gibi devletin omurgasını oluşturan meslek kollarına girerek kendi anti laik düşüncelerini topluma dayatmak istiyor. Emniyet teşkilatının içinde gerçekten ruhu polis olan, adalet duygusunu yitirmemiş ki şu an İzmir Emniyet Müdürü de buna bir örnektir; emniyet ve adalet teşkilatı mensuplarının bu dramatik durumdan mesleklerini arındırabileceklerini düşünüyorum.

Anayasa değişikliği paketinin de özünde 'mağduriyet' beklentisi var

Anayasa değişikliği paketi ve referandum konularındaki genel düşünceleriniz nedir?

Referanduma gidebileceklerine inanmıyorum çünkü bu yapmaya çalıştıkları saçma bir mesele ve aslına bakarsanız, yapmaya çalıştıkları iş de 'referandum' değil; 'plebisit' ama sonuçta yapılmak istenen şeyin hukuka uygun olmadığını görüyoruz ki saygın hukukçular da bunu, böyle söylüyor. Neticede, yapmak istedikleri şey illa ki Anayasa Mahkemesi'nden döner.

Peki, niye böyle oluyor, dersenez; AKP'nin bugün Türkiye'ye kattığı hiçbir şey yok. Dünyadaki Dolar bolluğundan faydalanıp ekonomiyi kendilerinin düzelttiklerini söylüyorlar oysa bunun, böyle olmadığı ortaya çıktı. Türkiye'nin bütün tek taş pırlantaları satıldı. İşsizlik korkunç boyutlara ulaştı. 80 yıllık cumhuriyetin beş misli borç yapıldı. Türkiye şu an, kurşun yemiş ve ölmek üzere olduğunun bilincinde olmayan manda misali yürümeye devam ediyor; bir süre sonra dizlerinin üzerine düşecek...

AKP'nin elinde sadece ki daha önce bunu türban meselesinde de görmüştük; mağduriyet oyları var. AKP'nin yine bir mağduriyet duygusu yaratması lazım. Askerlere, el-

lerindeki bütün medya organlarıyla saldırıyorlar. Ağzından çıkanı kulağı duymayan milletvekili ve bakanlarıyla ağızlarına geleni söylüyorlar. Bütün bunlara rağmen askerden kendilerine mağduriyet yaratacak bir tavır, e.muhtıra saçmalıkları gibi bir şey bulamıyorlar. Türban konusunda ise aslında türbanlı kızlarımızın üzerinden servet sahibi oldukları, bunlara inanan gariban kız çocukları ise üniversiteye giremezken bunların hepsinin villa, yat sahibi oldukları ortaya çıktı. Artık türbanı da bir mağduriyet olarak kullanamıyorlar. Ellerinde kaldı sadece bu konu; “biz anayasayı değiştireceğiz, özgürlük getireceğiz ama bizi engellemeye çalışıyorlar” diyerek toplumda yeniden bir mağduriyet duygusu yaratmaya çabalyorlar. Anayasayı değiştirmek istediklerini, samimi olarak hukukun üstünlüğüne, bağımsızlığına inandıklarını asla düşünmüyorum. Yaptıkları değişiklikleri de zaten değerlendirsek ne sendikal haklar konusunda ne de hukukun bağımsızlığı konusunda bir adım var. Tam tersine, tamamen

kendi çıkarları doğrultusunda bir şey yaparak aslında; “bu paket, anayasa mahkemesinden geçmesin” şeklinde bir mağduriyet duygusu çabasındalar ama 15 senedir belediyeleri, 8 senedir de memleketi yöneten bu partinin artık yaratabileceği bir mağduriyet duygusu yok! Milletın aslında kendisinin mağdur olduğunu fark etmesi lazım...

Dış siyasetimiz onursuzlaştığı için tokat atanımız çok

Türk dış siyasetinin son 72 yılını yani ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatı sonrasında değerlendirdiğinizde özellikle son dönemde gelinen noktayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Dış politika, pek çok incelikleri olan ve uzmanlık isteyen bir meseledir ama özüne baktığımızda, dış politika dediğimiz hadise onurdan oluşur.

Bir ülke onurluysa, dış politikası da onurludur; bir milletin haysiyetini, onurunu ve gururunu temsil eder. Şu an izlenen dış politikanın, onursuz bir dış politika olduğunu düşünüyorum. Bugün Amerika, bize ‘köpek’ muamelesi yapıyorsa bence bu durum, karşısında onurlu bir devlet göremediğinden kaynaklanıyor çünkü insan, düşmanına bile saygı duymak ister. Saygı duyulacak bir devlet değilseniz size İsveç de tokat atar Japonya da... Olay, budur.

İzmir iş dünyası da halkı gibi onurlu duruş sergilesin

Önümüzdeki genel seçim süreci için Türk halkına ve işadamlarımıza EĞİAD YARIN aracılığıyla vermek istediğiniz mesaj nedir?

Vatandaşların siyasi tercihlerine karışmam ama özellikle işadamlarına söylemek istediğim şu: artık kendi çıkarları için hizmet etmekten, ciğeri beş para etmez adamların önünde ceket iliklemekten vazgeçsinler! Neticede hepimizin gideceği yer belli ve parayı da yanlarında götürmeleri mümkün değil. İzmir halkı çok onurlu bir duruş sergiliyor. İzmir iş dünyası da dansöz gibi kıvrırmaktan vazgeçip, onurlu bir duruş sergilesin...

“Basının tam ve geniş hürriyeti iyi kullanmasının, ne derecede nazik bir vaziyet olduğunu söylemeye lüzum görmem. Her türlü kanunî kayıtlardan evvel bir kalem sahibinin ilme, ihtiyaca ve kendi siyasî görüşlerine olduğu kadar; vatandaşların hukukuna ve memleketin, her türlü hususî görüşlerin üstünde olan yüksek menfaatlerine de dikkat ve hürmət etmek manevî zorunluluğu, asıl bu mecburiyettir ki umumî düzeni temin edebilir. Bununla beraber bu yolda yanılma ve kusur olsa bile, bu kusuru düzeltecek etken ve vasıta, asla mazide zannolunduğu gibi, basın hürriyetini kısıtlayan bağlar değildir; aksine, basın hürriyetinden doğan mahzurların giderilme vasıtası, yine basın hürriyetidir”.

Mustafa Kemal Atatürk-1924■

İZMİR

KORDELYA

EVLERİ

*Sizi şehir merkezinde
huzurlu ve güvenli bir yaşam alanına
davet ediyoruz...*

Yüzme Havuzu

Spor Tesisleri

Özel Güvenlik

Otopark

Satış Ofisi: Ali Fuat Cebesoy Mahallesi 9529 Sokak No: 1 Yeşilyurt • 0.532.780 42 07 • www.kordelyaizmir.com

Kordelya Evleri bir Atakan İnşaat iştirakidir

Medyanın Bugünkü Hali

Çetin GÜREL
Gözlem gazetesi imtiyaz sahibi

Bugünkü tablo:

1 – Medya üzerinde siyasi baskı var. Gazetecilerin, yazarların işine son verilmesi dönemi de geride kaldı. Şimdi, “Siyasi baskılarla genel yayım müdürleri ve hatta patronların kendi kendilerini görevden alıp, değiştirme dönemi” başladı!..

2 – Medyada tekelleşme, “TMSF’nin eliyle” ulusal TV ve gazetelerin el değiştirdiği bir döneme girildi. Başbakan, halka; “muhalefet yapan basını boykot etme” çağrılarını yaparken, patronlara da “Maaşlarınızı veriyorsunuz; sizi zor durumda bırakacak yazarların kulağını çekin ya da gereğini yapın” dedi!..

Tam bir sansür ve tehdit çağrısı; peki, AB nerede?..

“Siyasi iktidara ve iş âlemine bağımlı basın özgür olamaz”

Albert Camus - Fransız yazar ve filozof

İşte Türk medyasının bu hazin ve “demokratik hukuk devleti ilkelerine ters düşen” görüntüsünün altında yatan gerçekler:

Türk medyasında neler oluyor?..
Ülkede, “her kurum” sorgulanır ve tartışılırken, medya ‘neden’ gözlerden uzak tutuluyor?..

Zaman zaman, sadece ‘basın özgürlüğü’ ve ‘onun da ‘tek tarafı gündeme getirilirken’, medyanın halktan saklanan ‘öteki’ yüzünde ne var?..

Bugün gelinen noktada, “medyada çalışanlar tarafından görünen” ve ‘işleyen’ tablo şudur:

* Medyada tekelleşme vardır.

* Medyada tekelleşme, “medya – para – iktidar” üçgeninde “basın

sorumluluğunu ve etiğini” büyük ölçüde erozyona uğratmıştır.

* Basın özgürlüğünün, ‘sadece’ gazeteciliğin ana unsurları olan “haber – yorum – araştırma” üçgeni içinde “gazetecilerin özgürce hareket etmeleri ve özgürce yazmaları” konusuna ve “bu konudaki mevzuata” bağlanarak tartışılması, “gerçek ve asıl olan ve basın özgürlüğünün temelinde olması gereken en büyük eksiği” gözlerden kaçırmakta ve hedef saptırmaktadır: “Türkiye’de gazetecinin sosyal güvencesi de iş güvencesi de yoktur”, yani “gazeteci özgür değildir ve olamaz”.

* Gazetecilerin sendikası, ‘tabelâ sendikası’ hâline getirilmiş, cemiyetleri “maddi ve manevi” olarak zayıflatılmış, sendikada üye olarak ‘sadece’ ve o da “devletin olan”, ‘Anado-

lu Ajansı' kalmıştır. Hiçbir gazetede, TV'de, radyoda, dergide; 'sendika' yok, 'toplular sözleşme' yok, 'iş güvençesi' yoktur. Gazeteciye, "sosyal hak ve güvence getiren" ve 1961 yılında "zamanın, Milli Birlik Yönetimi (Dikkat ediniz; siyasetçiler değil, askerler) tarafından çıkarılan" ünlü, "Basında çalışanlarla, çalıştıranlar arasındaki ilişkileri düzenleyen 212 sayılı yasa" rafa kaldırılmıştır ve fiilen uygulanmamaktadır. Medyada çalışanların "çok büyük çoğunluğunun" yani on binlerce medya çalışanının hiçbir sosyal güvencesi yoktur; hatta sosyal sigortaları yoktur, vergileri yatırılmamaktadır, maaş bordrolarında bile görünmemektedirler.

* Medya patronajı, en ünlü yöneticileri ve gazetecileriyle "medya – para – iktidar üçgeninde" her türlü ilişkinin içinde olduğunu gösterir ve 'bunlar' açık açık yazılıp çizilirken, "çalışanları da bu kadar acı ve hazine durumunda olan" bir medyada "basın özgürlüğünden söz etmek" mümkün müdür?..

* Batılı demokrasilerde de "medya – para – iktidar üçgeni" ve 'bunlar' arasında "basın sorumluluğunu ve etliğini etkileyen ilişkiler" vardır, olmuştur, olacaktır. Ama Batılı demokrasilerde "bu yozlaşmanın önüne geçmek için" yasal düzenlemeler yapılmış, "tekelleşmeyi önleyecek" tedbirler alınmış, medyada çalışanlara "sosyal haklar, sendikalara üye olma, toplular sözleşme ve grev yapma" hakları tanınmış, daha da ötesinde "iş güvencesi – gazeteci güvencesi" sağlanmış, "gazetecilerin yarınları" sadece patronların ya da üst düzey yöneticilerin iki dudağı arasında olmaktan kurtarılmış, "hakem müessesesi" gibi 'yasal' tedbirler getirilmiş; böylece gazetecinin, "medya – para – iktidar üçgenindeki ilişkilerden etkilenmesi için yasal kalkanlar" yürürlüğe konmuştur.

* Çalışanlarla ilgili olan ve bütün Avrupa'nın standardı hâline gelen "ILO mevzuatı ve uygulamaları", neden Türkiye'de medya sektörünün kapının önünden bile geçirilmemiştir ve geçirilemez?.. Nerededir, "bunu sağlaması" gereken siyasetçiler, ikti-

darlar?..

* Neden, "AB'ye uyum çalışmaları ve reformları içinde", medya sektörünün bu "acımasız düzeni" gündeme alınıp, Türk medyasına da "Avrupa standardı" getirilmez. Avrupa'da, "medyasında sosyal güvence, sendika, toplular sözleşme ve grev hakkı olmayan" medya var mıdır?.. Büyük çoğunluğuyla "AB uyumunu ve standartlarını destekleyen ve savunan" Türk medyası, neden "kendisinin de uyumu" söz konusu olunca, susup oturur?..

* Bu çarpık düzenin değiştirilemesinin sebebi açıktır; zira 'iktidarların', medyayı baskı altında tutabilmesinin en büyük dayanağı, bu çarpık düzenin işlemeye devam etmesidir. "Sendikanın, toplular sözleşmenin, grevin olmadığı" bu çarpık düzen, medya patronajının da işine geldiği için Türkiye'de her kurum ve kuruluşta "çalışanlara verilen ve uygulanan" çağdaş ve uygar haklar, medya çalışanlarından esirgenmekte ve 'kimse' de "Bu nasıl iş?" diye sormamaktadır; "medya patronlarından çekindikleri için" de soramamaktadır. Bu çarpık düzen, "gazetecilikten gelen", 1960 İhtilali sonrasında "demokrasiye geçilince" Türkiye'nin "ilk çalışma bakanı olan" ve Türkiye'ye çalışma yasalarını, "sendikalaşmayı, grev ve lokavt haklarını getiren" ve daha sonra "başbakanlıklar da yapan" Bülent Ecevit'e bile "bu durum, defalarca anlatılmış" ama Ecevit bile "hiçbir şey yapmamış", yapamamıştır.

* O kadar hiçbir şey yapılamamıştır ki TV'lerle ve TV'lerde çalışanlarla ilgili yasal düzenlemeler hâlâ tamamlanamamış, "yasal frekans dağıtımı"

bile ortada kalmış, "medyanın en etkili" kuruluşları olan TV'ler, tam bir 'başıboşluk' içinde bırakılmıştır.

* Batılı demokrasilerin "üzerinde yükseldiği" üç ana kurum vardır: Siyaset (Partiler – Hükümetler – Meclisler) – Adalet – Medya. Bu üç ayaklı sistem "sağlam olursa" demokrasiler de sağlam olur. Bu üç ayaklı sistemin "bir ayağı" sallanırsa, demokrasiler de sallanmaya başlar.

* Siyaset ve Adalet ayaklarının sallandığı görüldüğünde, 'halk' adına onları denetleyecek, uyaracak ve gerçekleri kamuoyuna yansıtacak halkı bilgilendirecek olan medya ayağıdır. Medyaya bunun için 'dördüncü kuvvet' denilmiştir. Medya bu önemli görevi "ne kadar iyi ve eksiksiz yaparsa", demokrasilerde adalet ve siyaset ayakları da "o kadar iyi ve sağlıklı" işler. Medya görevini yapmazsa, adalet ve siyaset ayaklarında da erozyon başlar ve demokrasiler yozlaşır.

Sıra yerelde!..

Ulusal medyayı, gazeteleri ve TV'leri ile "hizaya getirmeye çalışan" ve bunu "büyük ölçüde başaran" siyasi iktidar, rotayı yerel medyaya da çevirdi.

İktidar, "Anadolu basını ayakta tutan, yerel basını ayakta tutan resmi ilanlarda adım adım azalma yaparken", kendine yakın olanları, devlet desteği ve iktidara yakın iş âlemi ile besliyor ve 'yandaş medya' ile 'tarafsız medya' arasındaki ekonomik makas devamlı açılıyor!.."

Türkiye'de, "bugünkü durum" budur ve herkes seyretmektedir... ■

Restoran şarap fiyatlarının yüksekliği handikap

Murat YAZGAN

Avrupa ülkeleri ile aramızdaki şarap üretim kalitesinde son yıllarda fazla bir farklılık olmamakla beraber aradaki en belirgin nüansın, Avrupa'nın şarap üretiminde yorum farkı ve tecrübe sonucu ortaya çıkan avantajları olduğunu kaydeden Yazgan Şarapları Yönetim Kurulu Üyesi Murat Yazgan, "Bağcılığımız bizden daha iyi biliyorlar ve bu da üzüm kalitesine yansıyor tabii ki" diye konuştu.

Yazgan'ın özel şarap kategorisindeki yeni ürünleri yakında şarap severlerle buluşacak

Yazgan Şarapları'nın 1943 yılında İzmir'de, Hüseyin Yazgan tarafından kurulduğunu belirten üçüncü kuşak temsilcisi Murat Yazgan, "İlk kuruluş tarihimizden bu yana ülkemizin ve sektörümüzün yaşadığı inişli çıkışlı grafiklere rağmen, işletme olarak durumumuzu ve pozisyo-

numuzu sürekli geliştirmiş, teknoloji ve bağcılık alanında yaptığımız yatırımlar sonucu 7 milyon litre kapasiteye ulaşmış durumdayız" dedi. İdari, satış pazarlama ve üretim kanadı olarak toplam 150 personel ile faaliyetlerine devam ettiklerini kaydeden Yazgan, firmanın hedefleri konusunda şunları söyledi:

"Hedeflerimizin başında, daha nicelikli ve planlı bağcılık sonucu, kitle şaraplarında ürün yelpazemizi geliştirmek var. Özel şarap kategorisinde ise çok yakında büyük beğeni toplayacağına inandığımız yeni

ürünlerimizi şarap severlerin beğeni-sine sunacağız. Kısa vadede, dağıtım ağında yeni organizasyonlar içerisinde olacağız. Ülkemizde uygulanan yüksek ÖTV sebebi ile üretimimizin bir kısmını ihracata kaydırmak ise diğer bir planımız”.

Son yıllarda ülkemizde yapılan yatırımlar ve gelişmeler sonucu Avrupa’da üretilen şaraplar ile ülkemizde üretilen şaraplar arasında kalite açısından fazla farklılık olmadığını düşündüğünü ifade eden Yazgan, “Özellikle lokal üzüm çeşitlerimizde son rekolteelerde bağcılığın da gelişmesi sonucu iyi neticeler aldık. Avrupa ülkeleri ile aramızdaki en belirgin nüans, şarap üretiminde yorum farkı ve tecrübe sonucu ortaya çıkan avantajlar sayılabilir. Bunun en iyi örneğini, bir süredir birlikte çalıştığımız Fransız önoloğumuz sayesinde görebiliyoruz; bağcılığı bizden daha iyi biliyorlar. Bu da üzüm kalitesine yansıyor tabii ki” diye konuştu.

Ülkemizdeki aksine Avrupa’da şarabı, şarap tüccarları dağıtıyor ve satıyor

Avrupa’da şarap tanıtımı ve pazarlamasının, şarap uzmanlarının yorumları ile paralellik göstermekte olduğuna dikkat çeken Murat Yazgan, iyi yorum alan şarapların öne çıkıp sivrilebildiğini belirtti. Avrupa ülkelerinde genel olarak üretilen şarapların tamamının şarap tüccarları tarafından dağıtımı ve satışının yapılmakta olduğunu vurgulayan Yazgan, “Ülkemizde ise şarap satışları, firmaların direkt dağıtım kanalları ve bayileri tarafından gerçekleştiriliyor. Sadece iyi şarap üretmek asıl gayemiz olsa, satış ve pazarlama faaliyetleri profesyoneller tarafından yürütülse bizler için hedefe ulaşmak çok daha kolay olacak. Fakat pazarlama departmanları ve yüksek rekabet koşullarının bizlere yüklediği maliyetler azımsanmayacak ölçüde” dedi.

Türk mutfak kültüründeki rakı gibi şaraba da yer ayrılması mümkündür

Market raflarında yer alan şarap fiyatlarının restoran adisyonlarında 3-4 katına çıkabildiğini kaydeden Yazgan, bu durumun şarap satışlarına olumsuz etki yaptığını dikkat çekti ve şöyle konuştu:

“Rakı fiyatlarında böyle yüksek bir oranla karşılaşmıyoruz. Şarapta ise işletmecinin fiyat politikasına bağlı uygulamalar sonucu, restoranlarda şarap satışları istenilen seviyeye gelemiyor. Şarap içmek maalesef lüks hale geldi. Bu da evde tüketimi hızlandırdı; şarap severler, promosyon ve kampanya dönemlerini daha iyi takip ediyorlar”.

Şarabın sofraya içeceği olmasının tatil yörelerinde tüketimin artmasına sebebiyet verdiğini belirten Yazgan, “Zira turistler, yemekte en çok şarap içiyor” dedi ve açıklamasına şöyle devam etti:

“Yerli turizmde ise sofraya kültürü olarak rakımın etkinliği ciddi olarak göze çarpmakta; bunda Türk mutfağının ve mezelerinin rakıyla olan uyumu ve alışkanlıklar bir kültür olarak dikkat çekiyor. Aslında kendi mutfağımızın, bazı uyarlamalar ve yenilikler sonucu şarapla ne kadar doğru şekilde birleştiğini görmek de mümkün. Burada ise restoran şarap fiyatlarının yüksekliği tekrar ana handikap olarak karşımıza çıkıyor. Belki iyi kalitedeki kitle şarapları ve doğru bir tanıtım kampanyası ile güzel sonuçlar verebilir. Şarap sevgisi ve bilincinin artması sektörün en önemli avantajı bence”.

Satılmayan ürünün vergisini ödemek sektörü zorlar

ÖTV yüksekliğinin kamuoyunca bilindiğini ve yüksek verginin geç-

tiğimiz dönemlerde sektörü kayır dışına ittiğini hatırlatan Murat Yazgan, vergi ve bandrol uygulamasının sektöre etkileri ve çözüm önerileri konusundaki açıklamalarını şöyle tamamladı:

“Bandrol uygulaması sektöre bir denetim ve disiplin tabii ki getirdi. İlk başta, uygulamalarda yaşanan sıkıntılar tüm üreticileri zorladı ama şu anda sistem oturdu. Fakat ciddi cezai müeyyidelere rağmen sahte bandrol ve kayıt dışı uygulamalar sektörde hala mevcut. Bu da denetimlerin yetersiz olmasından kaynaklanıyor. Nispi ÖTV kaldırıldığına ve tüm şaraplara uygulanan ÖTV miktarı aynı olduğuna göre, gelir idaresi başkanlığı ÖTV tahsilatını bandrol tesliminde firmalardan yapabilir. Aksi, sektör için ciddi bir finansman sıkıntısına yol açar zira henüz satmadığınız bir ürünün vergisini ödemek durumunda kalırız. Firmalara teminat mektubu karşılığında tanınacak bir vade, kayıt dışını tamamen ortadan kaldırır”.

‘Made in Urla’ yaratacağız

Urla Şarapları Yönetim Kurulu Başkanı ve EĞİAD üyesi Sayın Can Ortabaş ile şarap sektörüne girişini ve sektörden beklentilerini konuştuk. Urla’da tarihi bağ izlerini bulduğu gibi özel çalışmalarıyla kaybolan üzüm çeşitlerine de can veren Ortabaş, Urla’daki şarap kültürünü yeniden canlandırmayı ve Urla’yı bir dünya markası yapmak üzere çalışmalarını projelendiriyor. Geçmişini canlandırarak geleceğe yön vermeyi hedefleyen Ortabaş, bağcılığın tarımın bittiği yerde başladığına dikkat çekerek, devletin kontrol ve planlama mekanizmalarıyla köyden kente göç sorunundan, istihdam alanları yaratılarak işsizliğe kadar birçok sosyal ve ekonomik ülke sorununa bu yaklaşımla çözüm bulunabileceğini kaydediyor. Türkiye’nin iklim ve coğrafik yapısıyla bağcılığa çok uygun olan şartlarının iyi değerlendirilmesi gerektiğini vurgulayan Can Ortabaş, teşvikten ziyade sektöre köstek olunmaması durumunda dahi Türkiye’nin şarap markalarıyla dünyada hak ettiği yerini bulabileceğini ifade ediyor.

Can ORTABAŞ

Farklı bitki türleri yetiştirdiğiniz biliniyor. Urla Şaraplarını kurma fikri nasıl gelişti?

Şarap ile ilgili hayatımız, Karaburun yarımadasının Urla bölgesindeki bu büyük arsayı aldıktan ve Uzbaş olarak bu alanda, değişik türde bitkiler üretmeye geçtikten sonra başladı. Araziyi keşfederken yamaçlarımızda, çalılırların altında binlerce yıllık bağ setlerinin olduğunu gördük. Bu tarihi mirasın üzerinde oturduğumu-

zu görünce tabii bir anda şaraba olan ilgim de değişmeye başladı. En iyi şatolara gittik, tadımlar yaptık, neyi, nasıl yaptıklarını araştırmaya çalıştık. Bir Türk olarak yapılanların daha da iyisini yapmaya ve çalışmaya azmettik. Kaliteyi bulabilmek için toprak analizlerimizi bile üç ayrı ülkede yaptık. Bilgilendikçe, bazı bağ setlerini rölove etmeye başladık. Doğru klonları bulmaya, yabancı ve yerli çeşitlerle burada, tekrar bağ hayatını kurmaya çalıştık. Çalışırken baktık

ki bölge insanının canında, kanında da bu var. Buranın köylüsü, burada yapılacak işin en doğrusunun bağ işi olduğunu zaten biliyor ve “Bunun en iyisini burada biz yapalım, geçmişi yeniden canlandıralım” misyonunu onlar da bizle birlikte üstlendiler.

Bağlarımızın aslında toprağın daha derinliklerine kök salıp, daha kuvvetli ürünler yakalayabilmesi için 12-13 seneyi geçmesi gerekiyor. Biz henüz 9 sene bekledik ve

bu beklentinin 5. senesinde değerli arkadaşlarım; Bülent Akgerman ile Deniz Barçın, benim gibi bu aşka tutularak, kendilerine buradan bağ ile fabrikadan yüzde 10'ar hisse aldılar. Bağlarımız yabancı uzmanlar nezdinde kontrol ediliyor. Fabrikamız da inşallah 1,5 ay kadar sonra ilk şişelerini çıkarmış olacak.

Bağ asmayı şımartmamalı

6-7 ay yağmurun yağmaması, Karaburun yarımadasının genelinin PH'nın, toprak asiditesinin çok yüksek olması ve toprağın özellikle bu yamaç kesimlerinde çok verimli olmaması gibi bizi aslında diğer bitki işlerimizde zorlayan bu tür tarım şartları, şarap için ise aksine, ideale yakın şartlardır. Şarap bağda yapılır; bağın asmayı şımartmaması gerekir çünkü bağ, zor şartları sever ve zor şartlardan çok iyi mahsül çıkarır. Toprak çok verimli olursa, bir asma size 10-15 salkım verir; verimsiz bir toprakta ise doğal olarak 7-8 salkım verir ki bir yerde, az ama öz verir. Bunun dışında asmanın klonu, anaçı ve çeşidinin doğru tespit edilmesi gereklidir. Biz, bağımızda damla sulama sistemi kullanıyoruz. Bir sezonda, istediğimiz gibi senede 2-3 defa vermek zorundaysak onu verebiliyoruz ama yağmur yağmasını engelleyemezsiniz, gökyüzüne tente çekemezsiniz.

Nüfus mübadelesi Urla'daki şarap ve zeytinyağı kültürünü yok etti

Urla'daki tarihi şarap öyküsü hakkında bize neler anlatacaksınız?

M.Ö. 2000 yıllarında 'Klazomenai' olarak anılan Urla ismi için yaygın rivayetlere göre halk dilinde Latince ve Rumca; 'bataklık-sazlık' anlamına gelen, 'Vurla' kelimesinden ve Osmanlı Padişahı Mehmet Çelebi'nin komutanlarından İbrahim Beyin sefere çıkarken kendisine; 'Uğurola', 'Uğurlu geldi' demesinden üretildiği söylenmektedir. Ayrıca Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesinde şehrin Kıdafa Kralının kızı, 'Ullice' tarafından kurulduğu ve şehir, 'Urli' adının verildiği, zamanla da halk dilinde değişerek 'Urla' dendiği de yazılmaktadır ki Urla'nın hiç değişmeden süregelen 500 yıllık bir isim varlığı söz konusudur. Bugün, Türkiye'nin neresine gitseniz, Urla'yı biliyorlar ama "Nesi meşhur?" dediğinizde, yanıtız kalıyorsunuz. Bu bölgeye has olan zeytinyağı ve şarap konusundaki bilgi, tarih içinde kaybolmuş. Bunun da sebebi aslında Türkiye'nin yediği en büyük darbe-lerden biri olan nüfus mübadelesi... Nüfus mübadelesi, buradaki binlerce yıllık geçmişi adeta bir bomba gibi patlatmış ve yok etmiş. Osmanlı'nın

kontrolünde burada yüzlerce yıl şarap yapılmış ama savaşlar neticesinde araya nifak tohumları girince, bu üretimleri yapan Gayrı Müslim kesim; Yunanistan'a, Bulgaristan'a gönderilmiş ve oralandaki Müslüman Türkler de buraya getirilmişler fakat gelenlerin, bu bölgeye has üretimden bilgileri olmayınca sonuçta, buradaki şarap ve zeytinyağı kültürü yok olup gitmiş.

Kaybolan üzüm çeşitlerimizin DNA'larını bulup onlara yeniden can veriyoruz

Anadolu'nun kaybolan üzüm çeşitleri üzerine TÜBİTAK projeleri yaptım ki bunlardan birisi de ödül alan Nero d'Avola şarabımız içerisinde yüzde 3-4 oranında kullandığımız, Urla Karası'dır. Urla karası, 70-80 sene önce kaybolmuş bir çeşittir. Onu bulduk, DNA'sını çektik içinden ve hayata geçiriyoruz. Karşılaştığımızda dünyadaki ve Anadolu'daki hiçbir üzüm çeşidiyle genetik olarak bir bağının olmadığını gördük. Aynı şekilde kaybolan bir beyazımız vardı; Sultaniye'nin bir akrabası olan Gaydura'yı bulduk ve şimdi üretiyoruz. Henüz şarabını yapamadık çünkü elimizde çok az var. Toroslara, Ermeni köylerine kadar çıktık; Anadolu'da neler, neler yatıyor; imkânlar dahilinde hepsini gün ışığına çıkaracağız.

Çevreci projelendirilen fabrikamızda geçmiş ve geleceği simgeledik

Fabrikamız ve üretim kapasitemiz hakkında bilgi alabilir miyiz?

Fabrikamız inşaatında ve mimarisinde Urla'nın geçmiş hikâyesini yansıtmaya çalıştık. Urla'nın yıkılan ev taşlarını 10 senedir topluyordum; dış görünüşünde, Urla'da eski bir şarap fabrikasından alıntı yapıldı. Geç-

miş ve geleceği de mimari malzemede kullandık. Dışarıdan baktığımızda, yüzeyde görülen kısımda üretimle ilgili hiçbir şey yok; wine maker dediğimiz 2 tane stüdyo ev ile işletme ve tadım bölümleri var. Misafir evimiz mevcut. Üretim alanımız ise tamamen yerin altında; bir lego gibi 9 metre yerin altına kademe kademe inmiş vaziyette. Yerin altına inmemizin sebebi; üretimde serinlik çok önemlidir. Yazın, 35 derece sıcaklığı 14 dereceye indirmek için harcayacağınız enerji ile yerin altına indiğinizdeki 19 derecesini 14 dereceye indirmek başkadır. Fabrikamızın üstü tamamen bahçe yapıldı; orada yapılan sulama ve yağmur suları tekrar kullanılıyor. Yerin altına inmekle graviteyi de kullanıyoruz; şarap, yukarıdan aşağıya süzülüyor. Pompayı az değdiriyoruz yani üzüm, yukarıdan aşağıya kendi yerçekimi ile akıyor, oradan kod farklarıyla fiçilamaya akıyor, fiçilamadan da yine kod farkıyla şişeleme-ye akıyor. Şişe olduktan sonra ancak yukarı taşınmaya başlıyor. Burada da elektrik harcamıyoruz. 30-40 milyar lira elektrik faturası yerine 3-4 milyar lira elektrik bedeli ödüyoruz ki onu da rüzgar veya güneş enerjisine bağlayacağız ki neticede tamamen kendi kendine yeterli bir fabrika olmuş olacak. İşletmemizi 'doğa dostu fabrika' yarışmalarına sokacağız. Bahçe peyzajıyla, üretim tesisiyle, tadım alanlarıyla tamamen yerli ve yabancı turistler için dolaşıma açık olacak. Burada, şarapla uyumlu yemek dersleri de vereceğiz. Urla'da bir örnek olarak "Made in Urla" çatısı altında istihdam alanları yaratmayı hedefliyoruz.

Kendi kontrollü bağlarımızdan

ürettiğimiz şaraplar yapıyoruz. 300 dönümlük bağlarımızdan 150-200 bin şişe üretim kapasitesi olan bir fabrikamız. Amacımız hep şato tipi, butik tipi dediğimiz şarap üretmek ama üzüm hasadına göre daha alt markalarımız da olacak elbette.

Yerli üzümlerimizden Boğazkere'nin başarısı bizi daha çok gururlandırdı

Henüz piyasaya çıkmadan uluslararası bir tadım yarışmasına katılarak başarılar elde ettiniz. Bu yarışma ve size kazandırdıkları hakkında bilgi alabilir miyiz?

Şarap üretim yolculuğumuz devam ederken bizim için aslında henüz çok erkendi ama Türkiye'de 1 ay kadar önce, dünyada 180 kişiden oluşan 'Masters of Wine' tadımı ilk defa yapıldı. Şaraplarımızı durultmamıştık ve şişelememiştik bile ama hadi dedik, "Gönderelim, bir daha böyle bir fırsat yok" ve iyi ki de göndermişiz. Boğazkere şarabımız, yerli üzüm çeşitleri arasında, 80-100 şarabın içe-

risinde birinci oldu. Boğazkere'nin birinci olmasına özellikle çok sevindim çünkü Türkiye'nin bir üzümüdür ve her zaman söylerim; "Boğazkere, vahşi bir attır"; çok tanenli, zapt edilmesi çok zor bir üründür. Biz onu klon seleksiyonu yapıyoruz. Türkiye'nin üzüm çeşitlerinde klon seleksiyonu yok. Cabarne'nin 60 küsur tane klonu var. Bornova misketine de aynı uygulamayı yapıyoruz. Uzmanların yorumları şöyle oldu: "Bu şarapla, iki sene sonra gelip dünyada altın madalyaya

kadar gidebilirsiniz. Bambaşka bir çeşit ve çok farklı bir aromaya sahip". Tanenlerini dengeledik. Cabernet ile bu derecesini alsaydık bu kadar etkili olmazdı çünkü yurt ve dünya çapındaki bir yarışmaya, şarap geçmişi yok olan bir ülkeden gidip, şarabımızı dereceye soktuk. Yabancı çeşitlerde ise Nero d'Avola'da birinciliği Syhrah'da ikinciliği paylaştık. Chardonnay'miz de yanılmıyorsa 2. oldu. Bu tadıma katılmak, bize ticari kapı da açmış oldu. Henüz daha piyasaya çıkmadan, satmaya çalışan olmadan aranılan ve talep edilen olduk ki Japonya'dan distribütörlüğümüzü istediler.

Urla Şarapları olarak satış hedefleriniz ne olacak?

10 sene içerisinde ürünümüzün yüzde 50'sini yurtdışına satmayı hedefliyoruz. Hedef pazarlarımız; şarap üretmeyen ya da kısıtlı üretebilen Almanya, İngiltere, İsviçre gibi ülkeler ama belki 5 sene sonra gidip, kapılarını çalacağımız Japonya, bir tadım ile kendiliğinden geldi ve ilk distribütörlük anlaşmamızı Japonya ile yapmış olacağız. Dış pazarlarda

artık duvarlar yıkıldı. İç pazar çok daha zor. Sınırlı üretimimiz olduğu için şaraplarımızı direkt hedef kitlenin bulabileceği yerlere vereceğiz.

Urla'nın geleceği butik şarap, otel ve restoranlarda hayat bulacaktır

Şarabın turizme olan etkileri konusunda neler söylersiniz?

Şarap, tek başına değil; bir bü-tündür ve aslında bir hayat tarzıdır. Yemek ile beraber bir hayat tarzıdır, görgü ile bir hayat tarzıdır, sunulması, saklanması, koleksiyonu ile çok farklı bir üründür. Urla'nın o eski zenginliğini ve canlılığını direkt şarap ile değilse bile şarabın yan sanayisi olan turizm ile birlikte yaşam tarzını geri getirelim istiyoruz. Turizm deyince bile artık o, "her şey dahil 5 yıldızlı otel" sistemi değil de İtalya, Fransa hatta yenedünya ülkelerinin bile uyguladığı, şarabın yan sanayi olan butik otel ve gurme restoranlar akla geliyor. Bir butik otelin odası, aslında 'her şey dahil' 5 yıldızlı otelin 5 katı para getirir. Mesela Arjantin'in, Avustralya'nın bir geçmişi yok oysa şaraba meraklı olan insanlar bir geçmiş ararlar ve genelde de bu, daha aristokrat bir kesimdir. Urla'da geçmiş, hem bağcılık hem de binalar olarak burada mevcut; sadece geçmiş, ortaya çıkarılmayı bekliyor. Urla'da, iki-üç tane

butik şaraphane oluyor ki temennim; bunların, geçmişte olduğu gibi kendi kontrollü bağlarından üretim yapanların sayısının 10-15 taneyi bulması, butik restoranlar ve oteller açılması ve de bu turizm yaşamının, 12 aya yayılması. Bu yaşam şekli canlanınca, bölgede hayat ta değişmeye başlar. Bu alanda ağır sanayi kurulamaz,

toprakları çok verimli olmadığı için tarım da yapılamaz ancak, açıklama-ya çalıştığımız şekilde, 'Made in Urla' kalite çatısı altında kalkınır. Artık Urla'nın o güzel geçmişinin bir kimliği olsun.

Şarapçılıkta dünyada marka olamayan Türkiye gelecekte iddialı olabilir

Günümüz itibariyle Avrupa ülkelerinin ülkemizdeki şaraplara bakış açısı nedir?

Türkiye'nin şarapçılıkta dünyada belli bir yeri olmamasına rağmen şarabın Anadolu bölgesinden yayıldığını herkes bilmektedir. Piyasada, bazı ülkelerin ürettikleri kötü şaraplardan dolayı kötü ismi olmakla birlikte Türkiye'nin dünya şarapçılık

literatüründe hiçbir ismi yok. Fakat Türkiye’de yapılan bu son şarap tadımı çok şey değiştirdi.

Ülkemiz ile Avrupa ülkeleri arasında şarap tanıtım, satış ve pazarlama sistemleri arasında farklılıklar var mı? Sizin öncelikle iç piyasa ardından da dış pazarlara yönelik bu kapsamdaki çalışma ve öncelikleriniz neler olacak?

Bizim, öncelikle rüştümüzü Türkiye’de ispat etmemiz gerekiyor. Türkiye’de şarap piyasası çok zordur. Bizim üreteceğimiz üst kalitedeki şarabı tüketen kesim Türkiye’nin sadece yüzde 3’üdür yani son derece düşük bir pastadan ticari pay almaya çalışacağız. Kendi restoranım

Cumba’dan biliyorum; bundan 10 sene kadar önce şarap siparişi verdiğinizde garson size, “kırmızı mı beyaz mı?” diye sorardı fakat şimdi bu dönem bitti; garson da tüketici de üst düzey yerlerde çeşidine ve yılına kadar soruyor. Ülkemizde bir şarap bilinci oluşmaya başladı. Türkiye’nin iklim ve coğrafik yapısı çok iyi şarap yapmaya uygun bir ülkedir. Siz ne kadar iyisini yaparsanız o kadar katma değer yaratırsınız. Bugün şişesi 2 Euro’ya da satılan şarap var, bırakın içindekini, sadece 2 Euro’ya mantarı satılan şarap da var. Petrus, muhtemelen bu mantarı kullanıyor. Piyasadan 2 Euro’ya şarap bulabileceğiniz gibi bin Euro’ya da şarap bulabilirsiniz. Türkiye’de, Petrus’un yaptığı kalitenin iki kalite üstü şarap

da yaparsanız 600 Euro’ya satamazsınız. Çünkü bu, yıllarla oluşan, ülkeyle birlikte topyekûn kalite mücadelesinin arkasından gelebilecek bir başarıdır ama yine de Fransa, İtalya, Amerika yapıyorsa Türkiye niye yapamasın!

Günümüz koşullarında şarap maliyet rakamlarıyla ülkemizin ihracat yapabilme imkânları var mı?

Bu, yaptığımız şarabın kalitesine bağlı olmakla beraber yine de Türkiye, mesela bir Fransa’ya göre (-) ile dış pazarlara açılmaya çalışıyor. Bugün ülkemize Fransa’dan, ‘sofra şarabı’ olarak isimlendirilen şarap ithal edilmektedir ve ithal edilen bu sofranın ithalatçı, sizin en iyi şarabınızla aynı değerde fiyatlandırmak istemektedir. 2-3 Euro’luk şaraplar var; üzerine Bordeaux etiketini vurduğu zaman fiyatı bir anda 3 katı oluyor. Bunlarla çalışmak, mücadele etmek zaman istiyor. Ancak bugün Fransa da şarapçılıkta ciddi kan kaybediyor çünkü California’dan ödül alan pek çok şarap çıktı. Globalleşme o kadar yayıldı ki dünyanın her yerine, oturduğunuz yerden mal satabiliyorsunuz. Navlun, her yere gidiyor.

Kuru üzüm yerine katma değeri çok yüksek olan şarap ihracatının teşvik edilmesi hususunda neler söylersiniz?

İtalya’da 6 bin üzeri şarap üreticisi varken ülkemizde halen 70 civarında üretici vardır ki üstelik üretim açısından Türkiye, İtalya’dan çok daha avantajlı bir konuma sahiptir. Daha kaliteli şarap üretip satarak döviz getirmek işin bir boyutu ama bir taraftan da şarap, sözün bittiği yerde yani tarımın bittiği yerde yapılıyor. Bağ üretim alanlarıyla ilgili devletin düzenleyici ve kontrol politikalarının olması gereklidir. Aslında hükümet bir yasayla şarapçılığın önünü açmalı ki istihdam olanakları sağlansın, köyden kente göç dursun. Sektöre teşvikten ziyade artık köstek olunmaması gerekiyor.■

TÜRKİYE'DE VE DÜNYADA SEVİLEN ŞARAP OLMANIN KURALLARI VAR

SEVİLEN'in sahip olduğu bağlarda, kaliteli şarapçılığın anayasası kabul edilen "**Terroir**" kuralları geçerlidir. Toprağın türü, mineral zenginliği, su tutma oranı, bölgenin iklim koşulları ve daha pek çok koşul göz önüne alınarak en doğru asma klonları seçilir.

Seçilen asmalar çağdaş bağ mimarisine göre yapılandırılmış bağlarda, en son şarap teknolojisi kullanılarak yetiştirilir. Üzümlerin hasadı titizlikle gerçekleştirilir. Sevilen şarapları en kaliteli Fransız fıçılarda dinlendirilir.

Evet, Türkiye'de ve dünyada "sevilen" şarap olmanın kuralları vardır. Bu kuralları, 2006 yılında Londra Decanter, AWC Vienna, İstanbul Ulusal Şarap yarışmalarında kazandığı on uluslararası beş ulusal ödülle **SEVİLEN** belirlemiştir.

SEVİLEN
since 1942

www.sevilengroup.com

Sipariş tel: 0216 331 1552

“Urla’dan, Türkiye ve hatta dünya çapında şaraplar çıkar”...

Bilge - Reha ÖĞÜNLÜ

Şato Şarapları içinde özel bir tat: URLİCE

Yazan: Bilge Bengisu Öğünlü

“Şarap Üreticisi Bağcı; üzümün yetişmesinden, şaraba dönüşmesine, kavlarda olgunlaşp şişelenmesine ve sonra da satışına kadar her aşamasında kişisel emeği geçen kişidir”... ‘2009 Avrupalı Şarap Üreticisi / Bağcıların Ortak Bildirisi’, bu şekilde bir öz-tanımlama ile başlıyor. Toskana Valiliği ve Slow Food Organizasyonun geçtiğimiz Aralık ayının 4-13 tarihleri arasında ev sahibeliğini yaptıkları Vignerons D’Europe, Roma İmparatorluğu

zamanından kalma termal tesisleri ile ünlü Montecatini Terme’de, Gürcistan’dan Portekiz’e, 20 Avrupa ülkesinden gelmiş olan 1.000 kadar şarap üreticisi/bağcıyı bir araya getirdi. Ülkemizden de Urlice ve Corvus’un davetli olarak katıldığı bu etkinlikte özellikle üzerinde durulan konu, endüstriyel üretim yapan firmalar ile ‘şato tarzı’ üretim yapan yetiştiricilerin birbirlerinden kesin çizgiler ile ayrılması ve bu farklılıkların tüketiciye ve Avrupa Birliği

Parlamentosu’nun Brüksel’de kanun yapan kesimine aktarılmasıydı.

Sektörün içinde olanlar bilirler; günümüzde şarap sektöründe ana yatırım fazla abartılacak bir konu değildir. Traktörler, paslanmaz çelik tanklar, preslerler, ekipman, meşe fiçiler vb. bunlar bir şekilde çözülebilecek gerekli yatırımlardır. Şarap ise asmanın klon seçiminden, tüketicinin şarabı yudumladığı ana kadar, sürecin her adımında belki binlerce ya da

has bir karakteri olan, özgün bir şarap. Yenidünya stilinde... şeklinde yorum yapmıştır.

Urlice'nin bu sene, 'Clairot' adı ile tüketiciye sunduğu Roze şarap, adından da anlaşıldığı gibi çok yoğun ve kompleks bir yapıya sahiptir. Bu niteliği ile hem tek başına güçlü bir aperatif olarak hem de ızgaralar ve deniz ürünleri ile baş edebilecek yapıdadır. Chardonnay ise oldukça yoğun bir mineralite yanında, burunda egzotik meyveler sergilemektedir.

Urlica'nın tarım karakteri korunmalıdır

Bağcılık ve şarap üretimi bir hayat stili olunca, insan her şeyden fazla toprağa ve o yöreye bağlıyor. Bu durum, bir takım sosyal sorumlulukları da beraberinde getiriyor. Örneğin, İzmir Metropolünün genişleme baskısı altında kalan Urlica'nın tarımsal karakterinin korunması için çalışmak lazım. Toprağın ve çevrenin kirletilmemesi, kültürel ve tarımsal gelenek ve uygulamaların kaybolmadan gelecek nesillere aktarılması, yörenin özelliği olan bitki ve tarımsal ürünlerin geliştirilmesi, bio-çeşitliliğinin korunması gibi konularda çaba harcanması gerekiyor.

Son yıllarda, üzüm fiyatların orantısız bir şekilde düşmesi, büyük şarap fabrikalarının ilgisiz kalması ve zirai ilaçlardaki fahiş fiyat artışları, Urlica'da 2000'li yılların başında büyük bir şevkle girilen şaraplık bağcılık serüveninde, oldukça büyük hayal kırıklıklarına yol açtı. Küçük üreticiler yavaş yavaş, onca yıl emek vererek yetiştirdikleri bağlarını sökmek durumunda kalıyorlar. Bu da Urlica için büyük bir kayıptır. Ancak Urlica'dan, Türkiye ve hatta dünya çapında şaraplar çıkar; bölgenin şarapçılık konusundaki önemi çeşitli kanallar ile ispatlanır ve duyurulursa, bu durum değişebilir. Nitekim Urlica'nın iki genç şarap üreticisi Urlice ve Urlica Şarapçılık, bu yönde şimdiden hayli yol kat etmiş durumdadır. ■

onbinlerce doğru/yanlış seçimin belirlendiği bir nihai üründür. Budama, asmaların terbiye şekilleri, filiz kırma, ürün azaltma, toprağın ne zaman ve nasıl işleneceği, gelenekselden biodinamiğe uzanan tarım yöntemleri skalası, hasat anı, fermantasyon ısısı, mayası, enzimi, katkı maddesi ya da katkısız üretim, şarabın stili, yoğunluğu, durultma, dinlendirme, filtre etme ya da etmeme, meşede bekletme ya da bekletmeme, meşenin hangi ormandan geldiği, şişeleme yöntemi, paketlenme, etiketler, grafik tasarım, pazarlama kanalları, halkla ilişkiler yönetimi, bürokrasi, muhasebe... sadece bazı ana başlıklar.

Şarap kopya edilemez bir üründür

Avrupa'da, orta ve ufak ölçekli işletmelerde bu işlerin tümünü üstlenen kişiler için kullanılan bir terim var. Kabaca, 'şarap üretimi yapan bağcı' anlamına gelen 'vigneron'. Yukarıda ancak küçük bir bölümü sıralan kararlar zincirinde etkin olan kişi anlamına geliyor. Ayrıca ürün, her sene belli bir bağdan yani 'terroir' denen coğrafi bölgeden geldiği için, ortaya çıkan ürün, kopya edilmesi imkânsız bir karakter yansıtmaktadır.

İşte bu yüzden şarap, 'Cola' gibi formül bazlı bir takım hammaddelerin laboratuvarlarda karışımı ile elde edilebilecek bir ürün değildir. İşte tam da bu yüzden şarap, katma değeri astronomik seviyelere çıkabilen bir

tarımsal üründür. Aslında insan faktörü yüzünden, 'kültürel-tarımsal bir ürün' demek, daha doğru olur.

Küçük üretici olmanız dünya devleri ile boy ölçüşemeyeceğiniz anlamına gelmez

Urlice; dünyada örneğine sık rastlanan, Bilge Bengisu ve Reha Öğünlü çiftinin oluşturduğu, ülkemizde 'sato tarzı' diye de adlandırılan küçük bir şarap işletmesidir. Mümkün olduğunca organik yöntemler ile kendi bağlarında yetiştirdikleri üzümleri kendileri işliyor, şişeliyor ve kendi bağ evlerinden pazarlıyorlar. Ancak işletmenin küçük olması, kör tadımlarda şarap dünyasının devleri ile boy ölçüşmelerine engel değil; hatta aksine bir avantajdır. Örneğin, geçen ay halen meşe fiçilerde bekleyen Cabernet Sauvignon ve Syrah üzümlerinden harmanladıkları kupaj, İstanbul Şarap Dostları derneğinin Türkiye'nin genç şarapları kör tadımında Kavaklıdere Pendore Syrah'dan sonra ikinciliği aldı.

Mart ayında, 9 yabancı şarap üstadının Türk şaraplarını değerlendirdikleri tadımda ise **Urlice Syrah-Cabernet Reserve 2008**, ülkenin en iyi şarapları arasına girdi. Deneyimli tadımcı ve şarap üstadı Kont John Salvi, bu tadımda en yüksek puanlarından birini verdiği Urlice Reserve 2008 için, '...tamamıyla kendine

Türkiye şarabına sahip çıkmalı

Kavaklıdere Şarapları Murahhas Azası Ali Başman, Türkiye'nin dünyanın en eski şarap ülkesi olmasına ve 4 bin yıldır topraklarında şarap üretilmesine karşılık halen şarap piyasasında 'Yeni Dünya' olarak tanındığına dikkat çekerek, Türkiye'de son derece kaliteli ve özellikli üzümlerle dünyada boy ölçüşebilecek güzellikte şaraplar üretildiğini, tüketicilerin ithaldense yerli tüketime önem vererek Türk şarabına sahip çıkılması gerektiğini belirttiği özel açıklamasında, uluslararası organizasyonlarda tüm üreticilerin sadece kendi markalarını değil, Türk şarabını ve Türkiye'yi temsil ettiklerini unutmamaları gerektiğinin altını çizdi.

Türkler de iyi şarap yapar

Kavaklıdere Şarapları Murahhas Azası Ali Başman, Türkiye'nin şarapçılık konusunda basamakları yavaş yavaş çıkmaya başladığını ama daha fazla çıkma kapasitesinin

de olduğunu ifade ederek, "Yeter ki akıllıca, bilinçli, programlı bir şekilde ilerleyelim. Teknik hata yapmayalım, acele edip basamaklardan düşmeyelim" diye konuştu. Ülke olarak Türk şarabının kalitesine inanılması gerektiğini belirten Başman, dünyanın sürekli hareket halinde olması sebebiyle yurtiçi ve yurtdışı şarap

tanıtımlarına özenle devam edilmesi gerektiğini kaydederek, açıklamasına şöyle devam etti:

"Şarap sektöründe ciddi pazar bulunuyor. Yabancılar, Türk şarabını Türkiye'ye geldiğinde içiyor. Fakat tanıtım çalışmaları neticesinde Türk şarabını daha iyi tanıyacak, beğenecek ve içeceklerdir. Şarap eleştirme-

ni ve yazarlarının Türkiye'yi ziyaret organizasyonunda yurt içine ve yurt dışına yönelik birçok mesaj çıktı. Yurt dışına yönelik mesajlardan biri, **'Biz Türkler, şarap yapmasını sizler kadar iyi biliyoruz'** idi. Bizim; öküz gözü, boğazkere, kalecik karası, narence, emir gibi kendimize has üzümlerimiz var ve bu çok kaliteli, potansiyelli üzümlerimizin Avrupa'ya tattırılması gerekiyor. Yurt içine yönelik mesajlarımız ise **'Türkiye'de de iyi şaraplar yapıldığı, kaliteli yabancı üzümlerden yapılmış şaraplar olduğu gibi kaliteli Türk üzümlerinden yapılmış şarapların da var olduğu, kendi ürünlerimize güvenmemiz gerektiği, şarap üreticisi olan ülkelerdeki tüketicinin yaptığı gibi bizlerin de kendi şaraplarımızı daha fazla sahiplenmemiz gerektiği ve daha fazla içmemiz gerektiği'** şeklinde oldu”.

Kavaklıdere olarak yurtdışında Türkiye'yi başarıyla temsil etmekten gururluyuz

Dünyanın en önemli iki şarap danışmanından biri olan Stephane Derenoncourt'un danışmanlık yaptığı üreticilerin yeni şaraplarını sundukları Paris'teki organizasyona bu yıl da Türk şirketi olarak Kavaklıdere'nin katıldığını ifade eden Başman, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Bizim, Fransa'da böyle bir organizasyonda yani Stephane'nin danışmanlık yaptığı Chateau üreticilerinin yeni şaraplarını en ünlü alıcılara ve uzmanlara tattırdığı bir organizasyonda yer almamızın heyecan verici olduğunu düşünüyorum. Üstelik bu sadece Kavaklıdere için değil; Türkiye için, Türk şarapçılığı için gurur verici bir gelişmedir. Öküzgözü, boğazkere gibi Türk üzümlerini burada tanıtıyoruz. Bir süre öncesine kadar bu, hayal bile edilemezdi. Güzel şeyler oluyor, doğru yolda ilerliyoruz. Avrupa başta olmak üzere Amerika ve Uzak Doğu'ya ihracat yapıyoruz. Anadolu şaraplarını yurt dışında

tanıtmak için uluslararası fuarlara, profesyonel tadımlara ve uluslararası şarap yarışmalarına katılım sağlıyoruz. Fransa gibi zor bir ülkeye şarap satmak kolay değil. Zaten bu ülkeye şarap satmak zorunda da değiliz. Biz sadece Türkiye'de bu işin çok iyi yapıldığını ve çok güzel Türk üzümleri olduğunu, buradan dünyaya duyurmak istiyoruz”.

Bazı Türk şaraplarının Avrupa'da Türk restoranları ve etnik marketlerde satıldığını belirten Ali Başman, “Bunu kırıp çitayı daha da yükseltmemiz lazım. Michelin'li restoranlar uç bir nokta; bu tip tatları, onlara izah etmeniz hem kolay hem zor çünkü enteresan tatların peşindeler. Bizim amacımız, Türk üzüm cinslerini ve Türk topraklarının kalitesini ortaya çıkartmak, bu kaliteyi Avrupa'ya tanıtmak” diye konuştu.

Uluslararası organizasyonlarda yapılacak bireysel bir yanlış Türk şarabına sekte vurur

Konuşmasının devamında şarapçılıkta fırsatların yanlış değerlendirilmesinin, ülkede bundan sonra atılacak adımları da engelleyeceğini vurgulayan Ali Başman, açıklamasını şöyle sürdürdü:

“Hatta geriye götürür. Bu durum, sadece bir üretici için değil; tüm üreticiler için çok önemli. Sonuçta bu tadımlarda herhangi bir şarabın beğenilmesi, Türk şarabının beğenilmesi anlamına geliyor. Yurtdışındaki şarabı, ‘şu üreticinin’ diye değil; ‘Türk şarabı’ diye değerlendirir. Bu nedenle çok dikkatli olmamız gerekiyor. Yanlış bir adım atarsak, hatalı ürün gönderirsek, hepimiz için çok tehlikeli olur. Bu tür organizasyonlar ile Türkiye'de, bu işin çok iyi bir şekilde yapılabileceğini gösterdiğini düşünüyorum. Ayrıca Türkiye'nin tanıtımında da en önemli faktörlerden biri olduğunu unutmamız gerekiyor. Bu tür organizasyonlar, ilan panosundan çok daha iyi netice veren bir tanıtım şeklidir ki sadece şarap olarak değil; Türkiye'nin var olan değerlerinin dünyaya sunulması ve bunların konuşulması söz konusudur. Şarap da bunlar arasında en önemli yer tutan bir üründür. Bunu, Türkiye olarak değerlendirmek gerekli”.

Ali BAŞMAN

Şarap yapımında en önemli hammaddenin üzüm olduğunu kaydeden Başman, “Kaliteli bir şarap yapmak için muhakkak kullanılan üzümün de kaliteli olması gerekiyor. Kaliteli üzüm üretimi için toplam 5 bin 500 dönümlük; Kapadokya, Ege, Elazığ, Kırşehir, Denizli ve Ankara Akyurt’ta olmak üzere toplam 7 bölgedeki bağlarımızda yetiştirdiğimiz üzümlerden şarap üretiyoruz. Türkiye’deki en büyük şarap bağına sahip olmamıza rağmen ayrıca sözleşmeli üreticilerle de çalışıyoruz. Bağlarımız tamamen yüksek kalite, özel seçilmiş fidanlardan oluşturulmuştur. Sektörümüzde miktar üzerinde çalışılmaz, kalite üzerinde çalışılır. Bazen yüksek kaliteli üzüm elde edebilmek için 2 ton üzüm çıkacak potansiyel olan bağda, üretimi 500 kiloya kadar düşürüyoruz” dedi.

Fransa’daki bilinçli tüketiciler gibi şarap alırken yerli üretim tercih edilmelidir

Konuşmasında Türkiye olarak, çok şarap içen bir ülke olmadığımızıza değinen Kavaklıdere Şarapları Murahhas Azası Ali Başman, “Türkiye’de kişi başına 1 litre şarap tüketilirken bu miktar; Yunanistan’da 20, İtalya’da 50 litreyi aşıyor” dedi. Yerli tüketimin düşük kalması yanında sektördeki en büyük sorunun, kalitesi yerli şaraptan daha düşük olan ithal şarapların doğrudan Türkiye’deki kaliteli şaraplarla rekabet etmesi olduğuna dikkat çeken Başman, yerli şarap tüketiminin önemi konusunda şöyle konuştu:

“Etiketlerindeki ithalat, yani bir İtalyan, bir Fransız şarabı olması otomatik olarak tüketiciyi etkileyebiliyor. Elbette çok iyi şarapları var ama bu etiket içindekilerin muhakkak güzel olacak diye bir kaidesi de yok. Fransa’da ithal şarap oranı yüzde ikiyi geçmez çünkü insanlar, kendi bölgelerinin dışındaki şarabı bile içmek istemez yani menşesine, geleneklerine bu kadar sadıktırlar. Bunun bizde de böyle olması gerekiyor; Türk şarabı-

na, Anadolu şarabına, bu toprakların şarabına sahip çıkmamız gerekiyor”.

Avrupa’ya aradıkları özel tatları sunmalıyız

Dünyanın en eski şarap ülkesi olmamıza dikkat çeken Başman, “4 bin yıldır topraklarımızda şarap üretilmesine karşılık halen şarap piyasasında ‘Yeni Dünya’ olarak tanı-

yoruz. Avrupa pazarına girmek için ülke olarak geç kaldık ama bir yerden de başlamak gerek. Pazarın taleplerini çok iyi inceledik. Avrupalı, şarap tüketirken menşesine, üretim tarihine, üzüm cinsine bakıyor. Bilhassa bölgesel özel tatları arıyorlar. Hem topraktan hem de üzümden gelen özel tatları, onların sevdiği şekilde sunmak önemli. Kavaklıdere olarak biz, bunu yapmaya çalıştık” diyerek açıklamalarını tamamladı. ■

*ECO WHITE KOLEKSİYONU

İTHAL DUVAR KAĞITLARI TÜRKİYE DİSTRİBÜTÖRÜ

www.nis.com.tr / info@nis.com.tr
Tel : (+90) . 232 . 433 25 26

nis®
DUVAR KAĞIDI

CRISTIANA MASI

PARATO GROUP

eco
tapeter

grandeco
wallfashion group nv

MR PERSWALL®

B BORAS TAPETER

İnsanlara lezzet keşifleri vadeden bir içki: Şarap...

İdol Pazarlama Genel Müdürü Emre Utku ile İdol'ün yüzde 70 hissesini alan Bay Lucien Arkas'ın yönetimiyle birlikte İdol'deki değişim ve hedefler ile Türk şarap sektörünün ülkemiz ve dünyadaki yeri hakkında konuştuk; önemli açıklamalar aldık.

**Lucien Arkas ile
birlikte İdol'ün
misyonu, kaliteli
şarabı uygun fiyatla
sunmak oldu**

İdol'ü, Bay Lucien Arkas yönetiminin almasıyla gerek şirket idare ve

hedefleri gerekse şaraplarımızdaki değişimler neler oldu?

2004 yılında, çok ortaklı bir yapı olarak kurulan İdol'ün, bugün hisselerinin yüzde 70'i Lucien Arkas'a aittir. Lucien Arkas, uzun yıllara dayanan şarap ilgisini, İdol'e yaptığı yatırımla profesyonelliğe dönüştürdü. Bugüne kadar faaliyette bulunduğu her sektörde başarılı ve iddialı bir isim olan Lucien Arkas, sevgiyle

yaptığı şarap ve bağcılık konusunda da oldukça iddialıdır.

Şarabı seviyor olması, yeri geldiği zaman tek tek kendisinin tadararak görüşlerini bizzat belirtmesi, bizim için çok önemli. Kendisinin, yönetime gelmesiyle birlikte İdol'ün misyonu, kaliteli şarabı uygun fiyatla sunmak oldu. Böylece günlük hayata daha fazla girmesini sağlamak, sadece Türkiye pazarında değil,

yurtdışı pazarlarda da kabul edilecek kalitede ve uygun fiyatlı şaraplar yapmak istiyoruz.

Türkiye’de örneği olmayan yepyeni bir şaraphane yapacağız

Torbalı’daki bağımız, Türkiye’nin tek parsel en büyük organik bağıdır. Bu, bağdaki kaliteyi kontrol etme gücü sağlıyor. Bağda, bir şaraphane kurma planımız var; Türkiye’de örneği olmayan yepyeni bir şaraphane yapacağız.

Avrupa Birliği ülkeleri, şişe etiketlerinde; “Organik Üzümünden Yapılmış Şarap” anlamına gelen ‘Bio’ ibaresini kullanıyor. Biz de organik bağcılığımızı özellikle ihracat amacıyla ön plana çıkartmak istiyoruz. İç piyasada da organiklik vasfı tabii ki önemli ancak İdol olarak organik bağcılıktaki asıl hedefimiz, yurtdışında dikkat çekmek dolayısıyla ‘Bio’ ibareli şaraplarımızı henüz Türkiye’deki raflara değil, öncelikle ihracat piyasalarına çıkaracağız.

Organik şarap üretiminiz ile pazardan aldığımız pay nedir?

Organik şarap, Türkiye’de niş bir pazar. Yurtdışında da önemi artan bir pazar. **Fransa’da bile üreticiler artık organik bağlara yöneliyor.** 2010 yılında üretimimizin yüzde 10’unu ihraç etmeyi planlıyoruz. Hedefimiz 100 milyon şişelik üretim ve bunun yüzde onu olan 100 bin şişeyi ihraç etmek.

Antik çağlardan beri şarap ve bağcılığın beşiği olan Torbalı’da üretim yapıyoruz

Günümüz itibariyle Avrupa ülkelerinin ülkemizde üretilen şaraplara bakışı konusunda neler söylersiniz? Günümüz koşullarında şarap maliyet

rakamlarıyla ihracatımızı geliştirme imkânlarımız var mı?

Dünyada yeni bir trend başladı; İngiltere, Uzakdoğu, Güney Afrika gibi gelişmiş pazarlarda farklı yörelerin, farklı üzümlerinden yapılmış şaraplarına ilgi artmaya ve Tunus, Gürcistan, Fas gibi ülkelerin şarapları, pazarda yer edinmeye başladı. Yenilik ve farklılık arayışı, şarap severleri yeni üzümlerin tadımına yöneltiyor.

İdol Ege bağlarında da Shiraz, Cabernet Sauvignon gibi bilinen üzümlerin yanı sıra bazıları Türkiye’de ilk defa dikilen Tempranillo, Viognier, Chenin Blanc gibi üzüm türlerinin de dahil olduğu toplam 18 farklı üzüm çeşidi var. Üstelik organik bağcılık yapıyoruz.

Torbalı, antik çağlardan beri şarapçılığa ve bağcılığa beşik olmuş bir yerdir. Bu, bizim de ihracat anlamında fayda sağlayabileceğimiz bir noktadır. İşin özünde, rekabet değil; kaliteli ve uygun fiyatlı şarabı, yurtdışı pazarlara da satmakta yatıyor.

Türkiye’de, geçtiğimiz aylarda, İstanbul’da yapılan ‘Master of Wine’ tadım etkinliğinde dünyanın önde gelen şarap uzmanları, Türk şaraplarını değerlendirdi. Şarabın ana vatanında, farklı üzümlerden yapılmış şaraplarla karşılaşmaktan mutlu oldular; Türk şaraplarına övgüler yağdırdılar. Ülkelerine döndüklerinde yazılarına şaraplarımızı taşıdılar.

Şarabın anavatanı olan Türkiye, iç-dış pazarlarda hak ettiği yere gelecektir

Ülkemizde şarap üretim ve kültürü, Anadolu tarih ve medeniyetiyle eşdeğer olmasına ve de dünyanın bağ alanında 4. ülkesi olmasına rağmen Türkiye’nin, bir Fransa gibi şarap konusunda dünya liderleri arasına gire-

memesini ne ile açıklıyorsunuz?

Ülkemizde 10 yıl öncesine kadar şarap üretimi konusunda kalite çitası düşüktü. Şarapların kalitesini belirleyen en önemli unsur, üzümün kalitesidir. Üzümlerin kalitesi için bağ yatırımları arttıkça şarapçılık gelişiyor, kaliteli şaraplar da artıyor. Bundan 10 yıl öncesine kadar üreticiler, köylülerden üzüm alıp kendi şaraphanelerinde üretim yapıyorlardı. Günümüzde ise kendi bağlarında yetiştirdikleri üzümleri kullanıyorlar. Şarapçılığın gelişmesi ve kalitesinin artmasıyla birlikte şarap tüketimi de artmaktadır. Biz, geleceğe iyimser bakıyoruz; Türk şaraplarının hak ettiği yere geleceğine inanıyoruz. Çünkü topraklarımız verimli ve bu topraklar şarabın anavatanıydı...

Şarapta yöresel lezzetlerin bilincine varılırsa tüketim de artacaktır

Amerika ve Avrupa ülkelerinin şarap tanıtım-satış faaliyetleriyle ülkemizdeki tanıtım-satış faaliyetleri arasındaki farkları değerlendirebiliyor musunuz?

Şarap pazarlaması, dünyanın her yerinde kendine göre zorlukları ve mükâfatları olan bir alandır. Pazarlanmasında, Türkiye ile dünya arasındaki en önemli farklardan biri, çeşitliliğin fazla olması ve pazarlamaya açık olmasıdır. Örneğin; İtalya, Fransa gibi ülkelerde gelişmiş olan yöre mevhumu ülkemizde çok gelişmiş değildir. Her bölge, kendine özgü üzümler ve metotlarla üretim yapar ve de bunu, yöresel lezzetlerle birlikte sunar. Türkiye’de henüz yöresel tadım farklılıkları konusunda çok mesafe alınmış değildir.

Şarap turizmi; özellikle ABD, Fransa, İtalya gibi ülkelerde şarabın geniş kitleler tarafından sevilmesini sağlayan çok önemli bir araçtır. Tüketicilerin merakları, şarap turizmi sayesinde gelişiyor. Ülkemizde de şarap turizminin artması,

Emre UTKU

şaraba olan ilgiyi artıracaktır.

Yurtdışında şarap uzmanlarının yorumları ve notlandırmaları, farklı şarapların tüketiminde ciddi rol oynuyor. Ülkemizde de yavaş yavaş ulusal ve uluslararası yazarların görüşlerini takip eden ve denemek isteyen bir kitle oluştu. Bu da şarap sektöründeki çeşitliliği artıracak ve kaliteli şarap üretimini teşvik edecektir.

Özellikle restoranlardaki yüksek şarap fiyatları, şarap pazarlamasını etkiliyor. Restoranda içilen makul 4-5 şişe şarabın maliyeti, neredeyse Türkiye'deki asgari ücrete denk gelecek. Üretici fir-

maların, restoranla yaptığı münhasırlık anlaşmaları, dünyada çok yaygın değil ama ülkemizde oldukça yaygın. Oysa dünyada bu tür anlaşmaların yaygın olmaması, çeşitliliğe izin vermiş oluyor ve farklı şarapların içilmesini sağlıyor.

Yurtdışında şaraba duyulan ilgi ve merakın artmasıyla, şarap severler kendi evlerinde kişisel kavlara başlamaya başladılar. Bu da şarap tüketimini olumlu yönde etkileyen unsurlardan biridir.

'Yüksek kalite makul fiyat' sağlanmasıyla ülkemizde de şarap tüketimi artar

Market ve restoranlardaki şarap fiyat farklılıkları, satışlarınızı nasıl etkiliyor?

Restoranlar; tüketicilerin, garson-eş-dost tavsiyesi ve şarap listesindeki yönlendirmelerle yeni şaraplar tattıkları bir satış kanalıdır. Fakat maalesef restoranlar, çeşitli maliyetlerini karşılamak amacıyla şarabı, yüksek kar marjıyla satıyorlar. Bu da tüketimini olumsuz etkiliyor. Çünkü insanlar daha önce içmediği, denemediği bir şarabı gidip marketten satın almak istemiyor. Tadını bildiği şarabı almayı tercih ediyor.

Ülkemizde, "Kaliteli şarap mutlaka pahalı olmalı" diye yanlış bir algı var halbuki dünyada, bunun tam tersine üreticiler, kaliteli şarabı makul fiyata vermek için yarış içerisinde. İnanıyoruz ki Türkiye'de de bizim yaklaşımımızı benimseyen firmaların sayısı artacak ve bu da zaten şarabın ana vatani olan ülkemizde şarabın daha da sevilmesinde büyük rol oynayacaktır.

Yöremiz itibariyle kurulan sofralar rakı+balık veya et ile uyumlu mezeler üzerinedir. Şarap kültürü ve sofrasının benimsenmesi konusunda varsa faaliyetleriniz hakkında bilgi alabilir miyiz?

Şarap, insanlara lezzet keşifleri vadeden bir içkidir. Yemekle şarabın uyumu da hem yemekten hem de şaraptan alınan keyfi artırır. Biz, İdol olarak İzmir ve civarında yöresel lezzetleri ön plana çıkararak etkinliklerde yer almaya çalışıyoruz. Şaraplarımızla bu lezzetleri eşleştiriyoruz. **Restoranlarla yaptığımız çalışmalarında menülerdeki yemekleri, kendi şaraplarımızla eşleştiren anlaşmalar yapıyoruz.** Herkesin damak zevki farklı olduğu için şaraptan alınan haz, kişiye göre farklılık gösterir keşfe açık olur. ■

Farmer's Choice

AVOD
Avesta Vegetable Oven Dryers
The Dried Vegetable Specialists

Sevilen, 2011'de hedeflerini büyütüyor

Sevilen Şarap San. A.Ş. 1942 senesinde İsa GÜNER tarafından İzmir'de kurulmuştur. 1942-60 seneleri arasında üzüm ihtiyacı İzmir çevresinden sağlanmıştır. 1960 senesinde Türkiye'de ilk defa yüksek tel sistemiyle bağ plantasyonu yapıldı. 1995 senesine kadar Menderes bölgesindeki bağ alanı 850 dönüme çıkarıldı. Ancak artan turizmle beraber Türk tüketicisindeki bilincin yükselmesiyle yüksek kaliteli şarap üretme zorunluluğuna karşılık "iyi şarap, iyi üzümünden olur" felsefesi

ile Denizli'nin Güney ilçesinde 450 dönümlük bağ kuruldu. Günümüzde Sevilen, 1300 dönüm bağ, 8 bin ton kapasitesi ve 2 adet fabrikası ile hizmet veren bir aile şirkettir.

Şarap sektörü gelişmeye başlarken yüzde 110'luk ÖTV idam fermanı oldu

Şarap sektörü, 2000'li senelerde gelişmeye başladı fakat 2005 senesi-

nin Şubat ayında özel tüketim vergisine yapılan yüzde 110'luk artış, sektörün idam fermanı oldu. Bilinçsizce yapılan bu artış, köylüye kadar yansımış olup binlerce dönüm bağlarda üzümler kalmış, üretici ve fabrikalar zor durumda kalmıştır. Bu aşamada Şarap Üreticileri Derneği'nin yoğun çalışması ve bürokratların sektörün zor durumunu anlamasıyla beraber 2008 senesinde ÖTV, litre başına 3.28TL'den 1.75 TL'ye indirilmiştir fakat 2010 senesinin başında tekrar 1.95 TL'ye çıkartılmıştır.

Murat GÜNER

Tamamen olmasa da kayıtdışı üretimin önüne bandrol sistemiyle geçildi

2005-2008 arasında geçen bu yüksek vergili dönemde sektörde kayıt dışılık çok arttı. Bu merdiven altı üretimle beraber kalitede de büyük bir düşüş yaşandı. Turizm sektöründe bu kalite düşüklüğü, doğal olarak Türkiye'nin imajını da etkiledi. 2007 senesinde Maliye Bakanlığı, sektörde bandrol sistemini getirerek

bir kontrol sistemi oluşturmuştur. İlk senelerde görülen aksamalar her sene düzeltilerek daha mükemmel bir noktaya gelindi. Bu sistem, dünyada bir ilk olup dolumu yapılan her ürün saniyesinde takip edilmektedir. Sistemle birlikte, kayıt dışılık tamamen bitmese de azalmıştır.

Restoranlardaki şarap fiyatları çok yüksek olunca tüketici tercih etmiyor

Şarap sektörünün başka bir sorunu da restoranlardaki şarap fiyatlarındaki yüksekliktir. Tüketiciler, restoranlarda şarap içmeye korkmaktadır. **Sevilen olarak bu yargıyı kırmak için kendi bağlarımız içinde 'İsabey Bağevi' adında bir restoran açtık.** Bu mekânda fiyatlar son derece uygundur. Bu işletmeyi gören diğer şarap fabrikaları da kendi restoranlarını açmaya başlamıştır.

İzmir'deki üretim tesisini Aydın'a taşıyoruz

2009 senesinde yaşanan ruhsat sorunuyla beraber Sevilen Şarapları, İzmir'deki üretim tesisini Aydın Ortaklar O.S.B.'ne taşıma kararı aldı. 2011 senesinin sonuna doğru üretim tesisimiz, Aydın'a taşınacaktır. Yeni fabrikada Sevilen olarak daha kaliteli üretim yapmak için teknolojinin en son kaynaklarından yararlanılacak ve üzüm üretim yerlerine daha yakın olduğu için nakliyeden kaynaklanan kalite kayıpları en aza indirgenecektir. Şu an yüzde 1-2 seviyelerinde olan ihracat ise yüzde 30'lara çıkartılacaktır.■

İsabey Bağevi

İZMİR TİCARET ODASI KURULUYOR - II

Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Borsaların Tarihçesi

Yaşar Aksoy
yasaraksoy35@yahoo.com

15 Mayıs 1919'da işgal edilen İzmir, 9 Eylül 1922'ye kadar zulüm dolu Yunan çizmesinin acısını çekmiştir. 5 Mayıs 1919 tarihinde Paris'te toplanan Barış Konferansı'nda ABD Başkanı Wilson, İngiltere Başbakanı Clemenco ve İtalya Başbakanı Orlando 'İzmir ve çevresinin' Yunan emellerine teslim edilmesi kararını verip, toplantı kapısının önünde bekleyen Yunanistan Başbakanı Elefterios'a 'müjdeyi' sundukları zaman, pamuk sakallı sempatik bir dede görünümünde olan Venizelos'un havaya sıçrayarak, gazetecilere söylediği şu sözler yayımlacı siyasetin temelinde yatan ekonomik gerçekleri pek güzel gözler önüne sermiştir:

"Batı Anadolu'ya haklı nedenlerle el koyacağız. Helen Uygarlığı'nın kökenlerini yeniden okşamanın ötesinde, o topraklarda vazgeçilmez ekonomik varlığımız vardır. Bu yüzden İzmir ve çevresindeki topraklara yürüyecek olan Yunan birlikleri, en ufak Yunan tüccar ve esnafın bulunduğu yörelere kadar tartışılmaz

biçimde fetih harekâtını sürdürecektir."

Yunanistan, kendisine bağlı olduğunu bildiği bir ekonomiyi güvence altına almanın ötesinde, tamamen mülkiyetine geçirmek için İzmir'e çıkacaktı. En büyük destekçisinin, Yunan eğilimli Anadolu Rum zenginlerinin ve tüccarlarının olduğunu biliyordu.

Oysa bir de madalyonun tersi vardı. Tüm işgal yılları içinde İzmir'de ve Ege'de eylem halinde olan ve Yunan'a karşı direnen gizli örgütlerin, dağa çıkan efelerin, yarı resmi çetelerin, içerle silah kaçırarak paravan nakliye şirketlerinin, İtalyan silah tüccarları ile Atatürk'ün arasını bulan gelişmelerin içinde ve perde arkasında, bu kez hep Türk tüccarları görüyoruz. Milli tüccarlar, yabancı işgaline karşı görevlerini yapmak için dikkatli, özenli ve tutarlı çalışmalarını Ege'de oldukça başarılı biçimde sergilemişlerdir.

İtalyan asilzadesi Kont Sforza'yı kullanarak Avrupa'dan Milli Mücadeleye silah temin eden Moralizade Halit ve Nail Beyler, Balıkesir'de çıkan 'İzmir'e Doğru' isimli Kuvay-ı Milliyeci gazeteyi gizliden Kemeraltı esnafına dağıtan ve Milli Kütüphane'de örgütlenen Süleyman Ferit Eczacıbaşı ve Menekşelizade Şükrü Beyler ve İzmir'de büyük bir yer altı örgütü kuran Gâvur Mümin'in en yakın mesai arkadaşları, hep bu milli tüccarlardır. Atatürk'e bağlı sivil subayların ve aydınların hemen yanı başında...

Yunan işgali ve ardından gelen '9 Eylül', milli tüccarların ulusal bilinçlerine çok daha sıkı sarılmalarına yol açar. İzmir'in kurtuluşundan sonra Ermeni mahallelerinde başlayan yangın, üç gün içinde kentin yarısını kül ederken, bu sırada Kordonboyu'na ulaşır ve İzmir Ticaret Odası'nı da alevler içine sımsıkı kapatır.

İzmir Ticaret Odası alev alev yanan ve tüm belgeleri ile tarihin karanlıklarına gömülür. Gelecek herhalde geçmişten oldukça farklı olacaktır, kentin ekonomisi için...

İzmir İktisat Kongresi

Hem kent ekonomisi için, hem de yeni kurulan genç ulusal devletin körpe ekonomisi için kurtarıcı önder şu ilkeleri öne sürmekte hiç geç kalmayacaktır:

"Yeni Türkiye Devleti temelleri süngü ile değil, süngünün dahi dayandığı ekonomi ile kurulacaktır. Yeni Türkiye Devleti, cihangir bir devlet olmayacaktır. Yeni Türkiye Devleti, ekonomik bir devlet olacaktır."

Atatürk'ün, Cumhuriyeti ilan etmeden daha 9 ay önce bir 'Ekonomi Kongresi' toplanmasının gizli sebebi, işte yukarıdaki bu önemli saptamasından geliyordu.

Bizzat Mustafa Kemal Paşa denetiminde çalışmalarına başlayan İzmir İktisat Kongresi'ne katılan İzmir delegasyonu şu isimlerden oluşuyordu:

Kongre delegasyonu: Tüccar-

lar namına Ahcı zade Mustafa Nuri, şirketler namına Palamut Şirketler Müdürü Kamil, zürra namına Ziraat Mektebi eski müdürü Rahmi, çiftçiler namına Çiftçi Necati, amele namına İplikçizade Fikri, sanayi namına Sanayi Mektebi eski müdürü Sezai ve Doktor Menekşelizade Hüsnü, Çeşme zahire tüccarı Bodurzade Cemal İbrahim, Karaburun üzüm ve zeytin tüccarı Hacı Bekirzade Hasan, İzmir kereste tüccarı Hafız Mehmet Efendi, tüccar Tokatlızade Faik, makarna fabrikatörü Karaburunlu Murat Naci, İzmir rüsumat memuru Nazım Fikret, Çeşmeli tüccar Hacı Bekirzade Hail ve eşraftan Uşaklızade Muammer Beyler.

Numune sergisi delegasyonu: Eczacıbaşı Süleyman Ferit, Balızcı zade Hakkı, tüccar Cemil, Doktor Memduh, simsar Hüsnü Fehmi Beyler.

Son derece ilginçtir ki yukarıdaki isimlerin çoğunu, Yunan işgali sırasındaki Kuvay-ı Milliye mücadelesinden çok yakından tanıyoruz. Bu kişiler, işgal esnasında Anadolu’da yürütülen mücadeleyi var gücüyle destekleyen isimlerdir. Acaba bu vatanseverlerin, İzmir İktisat Kongresi’ne delege olarak seçilmeleri bir rastlantı mıydı?..

Bu bir rastlantı değildir. Çünkü diğer illerin delegasyon temsilcileri de Kuvay-ı Milliye’yi destekle-

yen tüccarlar arasından seçilmiştir. İzmir’de toplanılmasının bile anlamı vardı. En yoğun yabancı ekonomik baskının yaşandığı bir bölge, zıt yönde bir eylem yaratılmasına çalışacaktı.

Ekonominin Yeniden Yapılanması

İzmir İktisat Kongresi, 17 Şubat 1923 günü ülkenin tüm illerinden gelen tüccar, sanayici, işçi, esnaf ve çiftçi temsilcilerinin katılımıyla açılmıştı. Bu geniş ‘temsilciler yelpazesinin’ oluşturulmasında etkin olan mantık, kongrenin toplanmasından 10 gün önce Mustafa Kemal Atatürk’ün 7 Şubat 1923 tarihli Balıkesir Söylevi’nde şöyle vurgulanmıştır:

“Kaç milyonerimiz var? Hiç. Binaenaleyh biraz parası olanlara da düşman olacak değiliz. Bilakis, memleketimize birçok milyonerin hatta milyarların yetişmesine çalışacağız. Sonra amele (işçi) gelir. Bugün memleketimizde fabrika, imalathane vesaire gibi müessesat (kurumlar) çok mahduttur (azdır). Mevcut amelemizin miktarı yirmi bini geçmez. Halbuki memleketi teali eylemek (yükseltmek) için çok fabrikalara muhtacız. Bunun için de amele lazımdır. Binaenaleyh, tarlada çalışan çiftçilerden farklı olmayan ameleyi de himaye ve sinayet

etmek icap eder. Bundan sonra münevveran (aydınlı) ve ulema (bilim adamları) denilen (kişiler) gelir. Bu münevveran ve ulema, kendi kendilerine toplanıp halka düşman olabilir mi? Bunlara terettüp edilen vazife, halkın içine girerek onları irşat ve i’la etmek (aydınlılatmak ve yüceltmek) ve onları terakki ve temeddünde pişva olmaktır (ilerleme ve gelişimde öncü olmaktır). Binaenaleyh, mesalik-i muhtelif erbabının menafi yekdiğerine memzuç (değişik işlerde çalışanların çıkarları birbirine bağlı) olduğundan sınıflara ayırmak imkânı yoktur ve heyit-i umumiyesi (hepsi birden) halktan ibaretti.”

Atatürk, bu sözleriyle 10 gün sonra İzmir’de toplanacak I. İktisat Kongresi’nin oturacağı yörüngesi işaret etmiş olmaktadır. Kurtuluş Savaşı’nın Başkumandanı, kentten ve kırdan gelen delegelerin ‘demokratik’ biçimde tartışarak oluşturacakları yeni ‘ekonomik model’in yapılanma girişimini böylece başlatmıştı.

Siyasal ve toplumsal olarak yenileşme sancıları çeken bir toplumun, ekonomik açıdan ‘yeniden yapılanması’ndan daha doğal ne olabilir ki?..

Bu bakımdan Atatürk, kendisinden önceki tüm siyasal ve toplumsal yenileşme dinamiklerinin bir bileşkesi, hem uygulayıcı hem de bu süreç ile “etle kemik” kadar ilişkili

'ekonomik model'in yaratıcısı kişidir.

Oysa İzmir İktisat Kongresi toplanırken İstanbul, işgal altındaydı. (Refet Paşa kumandasında Türk Ordusu 6 Ekim 1923'te 'Payitaht'a girecekti). Padişah ve Halife, saraylarında oturmaktadır. 4 Şubat 1923'te Lozan Konferansı kesilmiştir. Başta İngilizler olmak üzere birçok Batılı devlet, yeni Türkiye'nin istek ve özlemlerini yadsımaktadır. Ankara'daki Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Mustafa Kemal Paşa'ya karşı "İkinci Grup", 4 Şubat 1923'te tüm ağırlığı ile ortaya çıkmıştır. Lozan Konferansı'nın kesilmesi nedeniyle 27 Şubat 1923'te T.B.M.M.'de sert tartışmalar olmuş ve ağır eleştiriler yapılmıştır. 16 Nisan 1923'te seçimlerin yenilenmesine karar verilerek Meclis dağılmıştır. Türkiye'nin limanları, rıhtımları, elektrik ve su işletmeleri, demiryolları yabancıların elindedir. Osmanlı Bankası İngiliz, Fransız denetimi ve yönetimindedir. Kapitülasyonlar ve Duyun-u Umumiye tüm gücüyle ülke ekonomisinde etkindir. İstanbul tüccarı ise ulusal bağımsızlık savaşının dışında kalmıştı. Mütareke ve işgal dönemlerinde Dersaadet'in işbirlikçi çevreleri tam bir "Dolce Vita" yaşamışlardı. Birinci Dünya Savaşı'nın harp zenginleri, küplerini doldurmuşlardı. Avustralyalı Artist Milović'in sigarasını binliklerle yakan, ya da Boğaziçi'ndeki yalılarında kuştüyü yataklarına banknotları yorgan gibi döşeyen yasadışı zenginliklerin şöhreti, doruğuna çıkmıştı. İşgal orduları, Batılıların çağdaş yaşamını değil, aksine sefahate dönük yaşam biçimini İstanbul'a taşımıştı.

Çocuklarını cepheye göndermiş olan Anadolu çitçi, esnaf, köylüler ile İstanbul'un milli tüccarları ise bu gelişmeleri ibretle izliyor ve Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın başarıya ulaşmasıyla belirginleşen "yeni düzen arayışlarında" ağırlıklarını koymak için 'işaret' bekliyorlardı.

**İzmir İktisat Kongresi'nin
'kitle tabanı' zaten
hazırdı.**

Ulusal Ekonominin Ebesi

İşte 17 Şubat günü İzmir'de, İktisat Kongresi açılırken "vaziyet ve manzarai umumiye" buydu...

Böyle bir dönemde İzmir İktisat Kongresi 'milli' tabelası altında, Misak-ı Milli sınırları içindeki tüm dinamiklerini bir araya getirerek, Ulusal Bağımsızlık Savaşı'nın ekonomik sonuçlarını değerlendirecekti. Amaç, ufukta gözükken 'yeni devletin' ekonomik rotasını çizmekti. Bunun için Kurtuluş Savaşı'ndan edinilen tarihi bilgiler yol gösterecekti. Ancak takip edilecek yolun, Batılı ölçüler içindeki gerçeklerden oluşacağı belli olmuştu.

- Batıya karşı Kurtuluş Savaşı verilmişti.
- Ancak Batı'nın uygarlığı hedefleniyordu.
- İzmir İktisat Kongresi, bu yolun temelini atmaktaydı.
- Misak-ı İktisadi'yi yaratmalıydı.

Aradan aylar geçecek, İstanbul'a Türk ordusu girecek, Cumhuriyet ilan edilecek, Hilafet ve Saltanat kaldırılacak, Kapitülasyonlar yok edilecek, millileşmeler gündeme gelecek; bağımsız devletin ekonomiye çekidüzen verme ve yeniden yapılanmasına yön gösterme girişimi yaygınlaşacak ve asırlardır bu kavramların uzağında yaşamış olan Türk Milleti'nin kafasında, Batılı anlamda 'ekonomik' düşünme ve uygulama kriterleri yeşerecekti.

Bir ulusun, halkıyla birlikte ekonomiye yönelme uğraşığıydı bu.

Devletçilik, karma ekonomi ve liberalizm!

Tüm bu kavramlar, yeniden dirilen bir ulusun, özgürce yaşayabilme isteğinin aşamalarıydı yalnızca... Bebeklik, çocukluk ve gençlik, olgunluk gibi... Yakın tarihimizi ya-

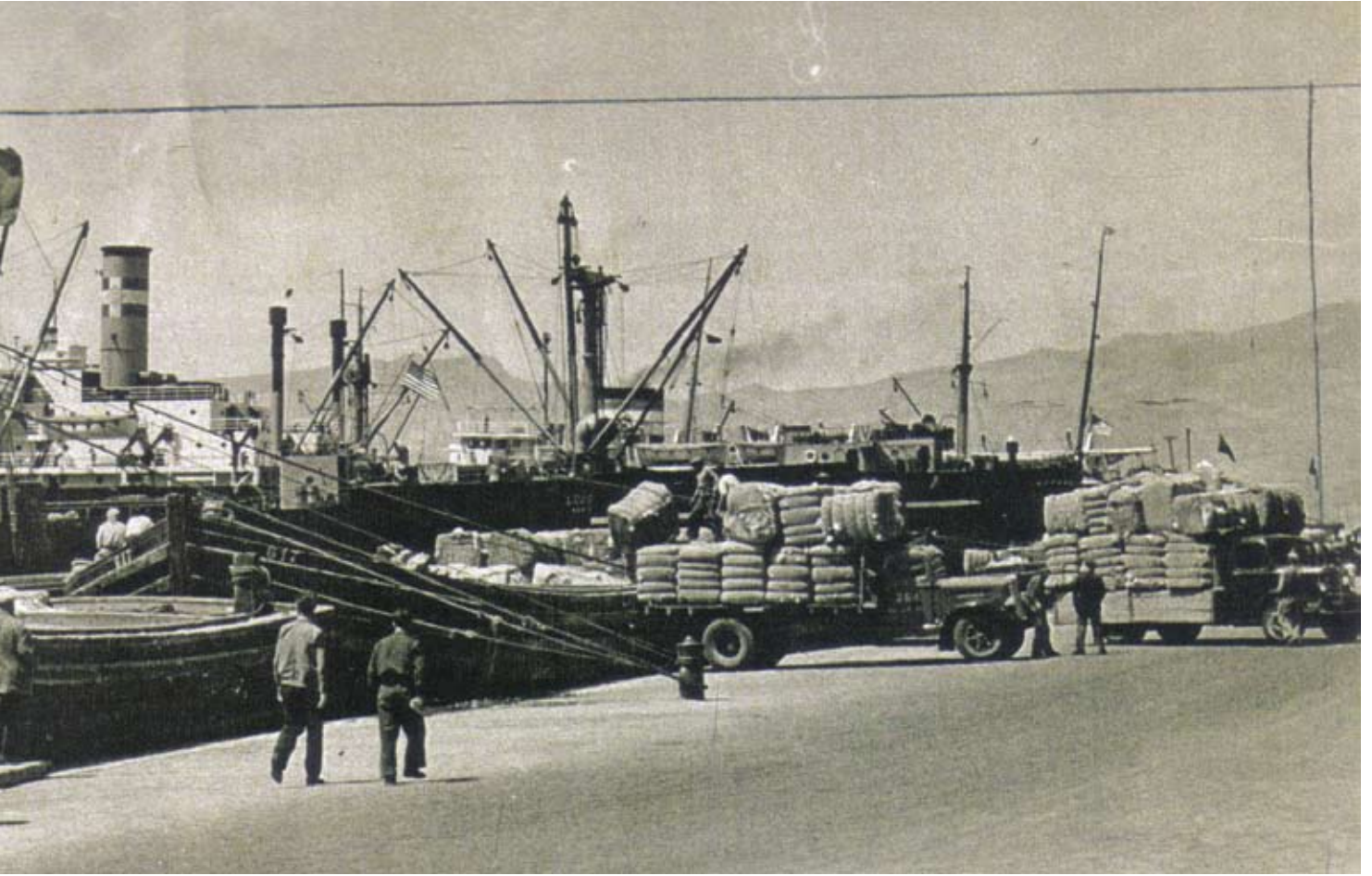

zanların, İzmir İktisat Kongresi'nin gerçeklerini, zamanın somut koşullarına göre değerlendirmeleri ve insanlığın soyut amaçları yani "özgürlük, barış ve kalkınma" çerçevesi içinde oturmaları gerekir düşüncesindeyiz.

İzmir Ticaret Odası Yeniden Kuruluyor

Ege'de, Türk olmayanlar özellikle ticaret ve ekonomi alanından çekilince, ortada derin bir boşluk kalmıştır. İmparatorluğun son döneminde ve işgal yıllarında yabancı ve azınlık güçlerin yönetiminde olan *İzmir Ticaret Odası*, 13 Eylül 1922'de patlak veren yangından kendini kurtaramamış ve yanıp kül olmuştu. İzmir Ticaret Odası yanmadan önce de Kordonboyu'nda bugün bulunduğu yerdedi. Türk ordularının İzmir'e girmesi üzerine, Türk tüccarlar *Halimağa Çarşısı* nda geçici bir Ticaret Odası yönetimi kurdular.

1 Kasım 1922'de oda yönetimi, gayri resmi olarak Türklerin yöne-

timinde oluşuyordu. Milli tüccarlar, kollarını sıvıyor ve yeniden bir bina yaptırarak, 1927 yılında *İzmir Ticaret Odası*, eski yerinde, bu kez Türkiye'nin çıkarları için Türk tüccarlarınca yönetilerek çalışmalarına başlıyordu.

İzmir'in kurtuluşundan birkaç yıl sonra İzmir İktisat Kongresi'nden hız alarak bazı Türk tüccarların ticari yaşamda söz sahibi oldukları ve yabancı güçlerden arta kalan boşlukları başarı ile doldurdukları görülüyor. Özellikle tütün üzüm incir dışatımında *Razlıklı Ahmetzade İbrahim Bey*, dışatım ve komisyon işlerinde *Cevahirci Kardeşler*, alım sayım işlerinde *Avnizade Hüseyin Bey*, kolonya ve tıbbi maddeler yapımında *Eczacıbaşı Süleyman Ferit Bey*, üzüm ve incir dışatımında *Balcızade Hakkı Bey* söz sahibi olmuşlardır.

Yeni yapılan binaya taşınmadan önce, 1926 yılında İzmir Ticaret Odası yönetimi, şu kişilerden oluşmuştu: *Alaiyelizade Mahmut (Reis)*,

Balcızade Hakkı (İkinci Reis), *Emirlerzade Refik*, *Cemal Şahingeri*, *Hocazade Ahmet*, *Yenişehirizade Hafız Ali*, *Giritli Mustafa Reşit*, *Cevahirzade Şükrü*.

Bu arada, yeni Ticaret Kanunu yürürlüğe girmişti. İzmir Milletvekili Rahmi Köken'in Ticaret Bakanı olması ile yeni bir uygulama sonucu, Ticaret Odaları'nın seçimi yenilendi ve 1926 Nisan'ında geçerli olmak üzere yeni yönetim kurulu şöyle kuruldu:

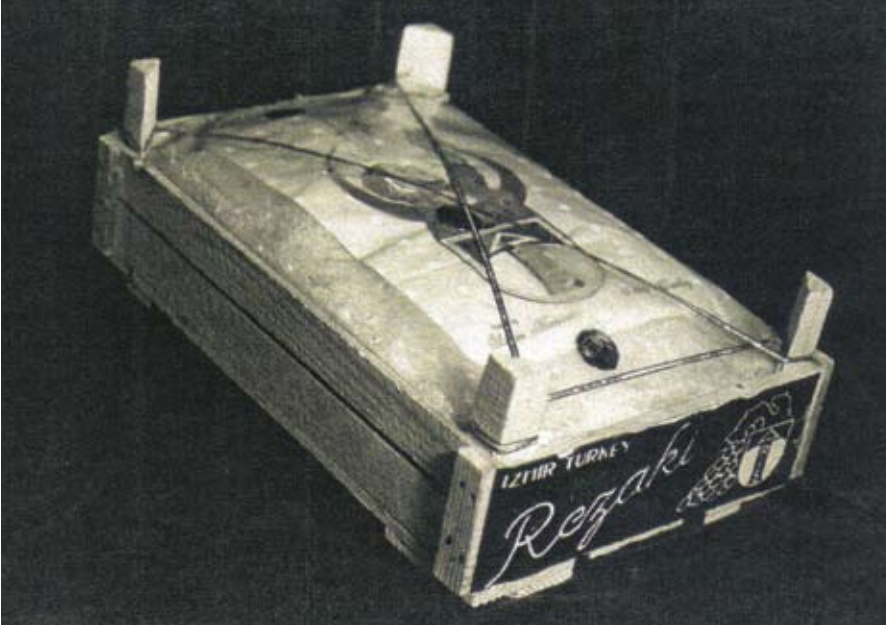
Balcızade Hakkı Bey (Reis), *Cemal Şahingiray (İkinci Reis)*, *Hocazade Ahmet*, *Giritli Mustafa Reşit*, *Eczacıbaşı Süleyman Ferit (Yönetim Kurulu Reisi)*, *Şerbetçizade Hüseyin Galip*, *Reşiadki Mehmet Emin*, *Nafiz Mustafa*, *Abidinziade Suphi*, *Çeşmeli Hacı Beyzade Remzi*.

İzmir Ticaret Odası, yeni yönetimiyle birlikte, müstesna insan Balcızade Hakkı Bey'in ve yönetim kurulu başkanı Eczacıbaşı Süleyman

Ferit Bey'in çabaları sonucunda gelişerek ve milli tüccarları etkin bir düzeye yükselterek tüm Ege'de büyük bir milli görevi yüklendi. Bu iki saygın kişinin oda yönetiminde bulunması, gerek Ege'deki Türk tüccar ve esnafına, gerekse Ankara'daki İktisat Bakanlığı çevrelerine büyük güven sağladı.

Ekonomide İkinci Kuşak

Bu yıllar içinde İzmir ekonomik kalkınmanın önemli bir merkezi olarak belirmiş ve yaşama geçirdiği İzmir panayırıları ve de fuarları ile başlı başına bir dinamik ticari hüviyet kazanmıştır. Hemen ilave edelim ki İzmir kentinde başlatılan fuarcılık süreci, İzmir Ticaret Odası'nın gelişmesine büyük ölçüde olumlu etkilerde bulunmuştur. Türkiye Cumhuriyeti, 1923-30 yıllarında özel kesime, 1930-40 yıllarında ise daha çok devlet kesimine dönük uygulamalar sürdürürken ve özellikle 1930 dünya bunalımı ile boğuşurken, daima kendisine destek veren İzmir Ticaret

Odası'nı hemen yanı başında görmüştür.

Şüphesiz, İzmirli milli tüccarlar, bu desteği *Kemalizm*'in başarısı için sürekli canlı tutmuşlardır. Balcızade Hakkı Bey'in İzmir Ticaret Odası Başkanı ve Eczacıbaşı Süleyman Ferit Bey'in yönetim kurulu başkanı olduğu 1926-33 döneminde, oda genel sekreteri Turgut Türkoğlu, İzmir Ticaret Odası'nın gelişimine büyük katkıda bulunmuştur. Odayı yepyeni bir çağdaş yönetimle idare etmeye başlayan Turgut Türkoğlu'nun çabaları ile Türkçe ve Fransızca birer dergi çıkartılarak, çeşitli Avrupa ülkelere gönderilmiştir. Bu yayınlarda, milli bir temele oturan Türk ekonomisinin ilk başarıları, Batı dünyasına duyurulmaya çalışılıyordu. 1927 yılında çıkarılan "Mintikamızın Kitabı" isimli ticari eser, bu yöndeki güzel bir yayındı.

Ticaret ve daha sonraki İktisat Bakanlıkları, özellikle İzmir Ticaret Odası'ndan gönderilen raporlara son derece önem veriyordu. Bu dönemde Hakkı Bey'in unutulmaz yönetimi ve Hulusi Artuner, Muhsin Devran, Şevki Akal, Naci Gündem, Malik Bulut, Muammer Umul isimli kıymetli memurların değerli mesaipleri ile İzmir Ticaret Odası ülke ekonomisi üzerinde belirleyici bir rol oynamıştır.

1946 seçimlerinde Selahattin Sanver'in oda yönetim kurulu başkanlığına, Ahmet Tabak'ın oda meclisi başkanlığına seçilmesi ile yeni bir dönem başlar. Oda yönetim kurulunda Osman Kutay, Mücahit Büktaş, Ali Haydar Albayrak, Rahmi Filibeli gibi işadamları bulunmaktadır. O yıllar, ülkenin çok partili parlamenter demokrasiye geçişinin sancılarının yaşandığı bir dönemi kapsamaktadır. Tek partinin güdümündeki devletçilik uygulamasının daha enerjik ve canlı bir karma ekonomi uygulamasına dönüşmesi için, özel kesimin ön plana geçmesi gerekmektedir.

Demokrasiye geçiş ile özel kesimin ön plana çıkması, böylece aynı yönde buluşur. Bu yeni süreç, İzmirli genç işadamlarına etkinliklerini ve becerilerini ortaya koyma ortamını belirler. Böylece İzmir Ticaret Odası'nda Balcızade Hakkı, Eczacıbaşı Süleyman Ferit, Alaiyelizade Mahmut, Şerif Remzi Reyent gibi öncü kuşağın ardından, bir ikinci kuşak ortaya çıkar. Bu kuşak için en etkin tüccarlar şunlardır:

"... Selahattin Sanver, Osman Kutay, Mücahit Büktaş, Ali Haydar Albayrak, Rahmi Filibeli, Bedri Akgerman, Lütfü Krom, Raşit Öz-saruhan, Durmuş Yaşar, Mustafa Tabanoğlu, Mehmet Karaoğlu, Enver Bakioğlu, Burhan Maner, Mazhar

Nurullah İzmirlioğlu..."

1946 yılında İzmir Ticaret Odası Başkanlığına seçilen Selahattin Sanver'in görevi, çok değerli üstün hizmetlerden sonra 1954 yılında sona erer. Ardından Şevket Filibeli, başkanlığı yürütür. Daha sonra Sabri Tanık (Aralık 1968 – Kasım 1971), Dündar Soyer (Aralık 1973 – Kasım 1979), yeniden Sabri Tanık (Aralık 1973- Kasım 1974), yeniden Dündar Soyer (Aralık 1974 – Kasım 1979), Mücahit Büktaş (Aralık 1979 – Mart 1984) başkanlık yaparlar. Nisan 1984 tarihinde göreve gelen Dündar Soyer ise hizmetini yıllarca sürdürür. Daha sonra bu görevi Sayın Halit Şarlak devralır. Halen Sayın Ekrem Demirtaş, görev başındadır.

Sonuç

Türk Kurtuluş Savaşı, halk de-yimiyle kısaca ve anlamlıca Kuvayı Milliye denilen bir halk ihtilali ile Misakı Milli sınırlarını, kan ve can pahasına çizmiş ve Anadolu'dan emperyalizmi defetmiştir. Burada ele geçirilen ve Türk damgasının vurulduğu coğrafyaya Misakı Milli denilmiştir.

Yeni kurulan Cumhuriyetin ekonomik çizgisi ise I. İzmir İktisat Kongresi'nde biçimlenmiş, yürün-gesine oturmuş ve Milli Ekonomi hamlesi başlatmıştır. Böylece İzmir'in işgali ile başlayan ve askeri açıdan İzmir'in kurtuluşu ile biten Türk milli bağımsızlık hareketi, yine İzmir'de toplanan I. İktisat Kongresi ile ekonomisinin temelini atmış ve Rum-Ermeni-yabancı tüccarların boş bıraktığı alanları doldurmaları ve Cumhuriyet ekonomisi yaratmaları için, İzmirli ulusal tüccarlara "ilk hedefiniz ekonomidir, ileri" komutunu vermiştir. Bu, milli burjuvazinin İzmir ölçeğinde demokratik örgütlenmesini getirmiştir. İşte İzmir Ticaret Odası, bu tarihi sürecin üzerinde yükselmektedir.■

Gelecek Sayı:
Sanayileşme Başlıyor

FORM

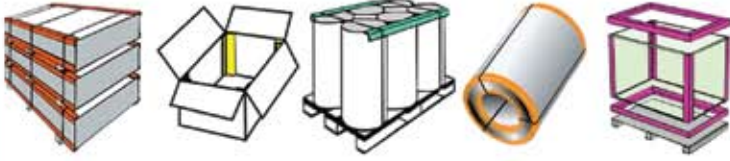
Mukavva Ambalaj San. ve Tic. Ltd. Şti.

%100 Çevreye Dönüştürümlü Ambalaj

KARTON KÖŞE KORUYUCULAR:

Neme dayanıklı

SPIRAL SARIM KARTON MASURALAR:

İç çap: 32 – 1200mm
Et kalınlığı : 20mm

YAŞ SEBZE MEYVE KUTULARI:

Oluklu mukavvaya göre neme daha dayanıklıdır.

FORM HAZIR BETON KALIBI:

- * Maliyeti çok düşüktür,
- * Montaj kolaylığı,
- * Brüt beton, düzgün yüzey.

SERT KARTON MUKAVVA LEVHALAR:

- * Firesiz üretim, istenilen ebatla teslim.
- * Maksimum en : 1300mm
- * Boy : İstenilen boyda
- * Kalınlık 1 - 5 mm arası
- * Dış yüzey
Beyaz,
Kraft kahverengi,
Gri,
Özel baskılı.
- * Ekonomik fiyat,
- * Esnektir, kolay kırılmaz,
- * Neme dayanıklıdır,
- * Mobilya, kağıt v.b. sektörlerde endüstriyel kullanım.

PALET MUKAVVASI (SLIP SHEET)

Paletli ambalaj ile sevkiyatlarda, ahşap palet yerine kullanılan, çekme ve patlama mukavemeti yüksek, sert mukavvadan mamul palet tabanı ambalaj malzemesidir. Kullanımında ayrıca ahşap paletle ihtiyaç yoktur.

AKRİLİK EMÜLSİYONLAR:

- * Kağıt tutkalları,
- * Halı arkası bağlayıcılar,
- * Tekstil apretanları,
- * Ahşap tutkalları,
- * Boya emülsiyonları,
- * Mozaik tutkalları.

İLETİŞİM BİLGİLERİ:

Yavuz Sultan Selim Cad. No:60 Ayrancılar – Torbalı / İZMİR
Tel: 0.232.854 83 83 Fax: 0.232.854 84 54
www.formambalaj.com.tr info@formambalaj.com.tr

İzmir'in franchising gururu

Pizza Pizza

Restoranlar zincirinin önemli Rismi Pizza Pizza'nın Genel Müdürü Tolga Türker, hali hazırda 45 ilde 165 şubelerinin bulunduğunu ifade ederek, 2010 yılı içinde İstanbul'da 60, Türkiye genelinde 200 şubeye ulaşmayı hedeflediklerini söyledi. 2010 yılı ile birlikte yeni bir franchise sistemine başladıklarını vurgulayan Türker; 'Bugün aç, Seneye öde' konsepti ile başladıkları sistemde, tamamen girişimcileri önemsediklerine dikkat çekip, "Böylelikle artık herkes kendi işinin patronu olabilecek. Tüm dünyada devam eden ekonomik kriz ve durgunluk döneminde girişimcilere böyle bir destek sağlıyor olmamız bizi ayrıca mutlu ediyor" dedi. Pizza Pizza olarak hedeflerinin global bir pizza markasına dönüşmek olduğunu da sözlerine ekleyen Türker, yurtiçinde yayılmak kadar yurtdışında da var olmayı hedeflediklerine dikkat çekerek, bu kapsamda 10 yeni ülkede franchise verme çalışmalarının devam ettiğini açıkladı. 2012 için hedeflerinin Türkiye'de 300 şubeye ulaşmak olduğunu kaydeden Türker, "2012'ye kadar 5 ülkede de master franchise'larla büyümek istiyoruz. Ayrıca iki ülkede, üretim hattı kurmayı planlıyoruz" diye konuştu. Pizza-severlerin beklentilerini karşılayacak 15 farklı pizza çeşitlerinin bulunduğunu ifade eden Türker, ar-ge yatırımları sayesinde bu sayıyı 2010 yılında 25'e çıkarmayı planladıklarını söyledi.

Tolga Türker

Pizza pizza'nın kuruluş öyküsünü anlatır mısınız?

Pizza Pizza'nın kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı sayın Abbas Türker, Kanada'da edindiği sektör deneyiminden güç alarak 1995 yılında İzmir Alsancak'ta ilk Pizza Pizza restoranını açtı. 1999 yılında ise ilk Pizza Pizza franchise'ını vermeye başladık. Bugüne kadar da franchising zincirine yeni halkalar ekleyerek, Pizza Pizza sistemini güçlü ve profesyonel bir yapıya ulaştırdık. İzmir Torbalı'da açtığımız üretim tesisimiz ile tek bir noktadan Pizza Pizza ürünlerini tüm Türkiye'ye ulaştırıyoruz. Bu sayede de Türkiye'nin her noktasında bulunan Pizza Pizza şubelerinde lezzet, hizmet ve kalite ortaklığı yaratmış oluyoruz. Pizza Pizza'nın kardeş kuruluşu TLG Chicken da franchising sistemi ile büyümektedir. İki yıl içinde TLG Chicken'in elde ettiği başarı da kayda değer boyuttadır. Bunun yanı sıra İstanbul Dudullu'da da İzmir Torbalı'daki üretim tesisimizin benzeri bir tesis açmak için çalışmalarımıza başlamış bulunuyoruz; çok yakında Marmara Bölgesi'ne malzemeleri bu üretim tesisimizden sağlıyor olacağız.

şanımız var. Pizza Pizza olarak 45 ilde, 165 şube ile toplam 1.650 kişiyi istihdam sağlıyoruz ve yeni yatırımlarımızla birlikte 1.200 kişilik yeni istihdam daha yaratmış olacağız.

Markalaşma ve logo çalışmalarınız hakkında bilgi alabilir miyiz? Reklam, tanıtım ve ambalaj faaliyetlerinizde nelere dikkat ediyorsunuz?

Pizza Pizza olarak, daha etkin bir pazarlama ve satış yapılanması için-deyiz. Özellikle reklam ve halkla ilişkiler anlamında yaratıcı projelere hazırlanıyoruz. Yeni ve çarpıcı kampanyalarla, var olan etkimizi hem girişimciler hem de tüketiciler nezdinde daha da artırmayı hedefledik. Bu sene büyük projeler gerçekleştirip, hem reklam hem de halkla ilişkiler tarafında önemli çalışmalara imza atacağız. Pizza Pizza olarak önümüzdeki dönemde ilginç satış yöntemlerini de hayata geçirmeyi planlıyoruz. Geçtiğimiz dönemde, sayısız kampanya gerçekleştirdik. Menümden Mini Çıktı, Çak Bi'Beşlik, 1 mil-

yon adet kampanyamız, bol lezzetli ve doyurucu menülerimiz ile dikkat çekici çalışmalarımız oldu. Çalışmalarımızın uzun soluklu olmasını amaçlıyoruz ve bu yönde çalışmalar gerçekleştiriyoruz. Marka dediğimiz kavramın sadece bir ürün logosu ya da bir kutunun üzerindeki amblemden ibaret olmadığını artık çoğu insan biliyor. Markayı yaratan fikir ve uygulamaların, bir firmanın kişiliğini, gelecek projelerini, sektördeki konumunu tümünden belirleyecek önemde olması, markalaşma anlayışını daha da ön plana çıkarmış durumda. Biz, Pizza Pizza'da markalaşmanın önemini arttıran şeylerin sadece bir firmanın kendi ürününü pazarda tutundurma çabalarının bir sonucu olarak görmüyoruz. Pizza Pizza'da her şey bütüncül bir zihniyetle düşünülüyor ve o şekilde hareket ediliyor.

Şu an Türkiye'nin en büyük restoranlar zincirine sahibiz

Yeni yatırımlarımızla birlikte 2.850 kişilik istihdam yaratmış olacağız

Üretim merkezinizin kapasitesi, özellikleri, sağladığınız istihdam hakkında bilgi alabilir miyiz?

Pizza Pizza'da, İzmir Torbalı'da bulunan merkez üzerinden tüm şubelerin tek bir elden yönetimi gerçekleştiriliyor. 8 bin metrekare toplam alan üzerine kurulu bu tesiste, başta üretim olmak üzere satış, pazarlama, lojistik, Ar-Ge bölümleri yer almaktadır. Tesiste üretilen pizza malzemeleri ve tedarik ürünleri soğuk zincir usulüyle tüm Pizza Pizza şubelerine ulaştırılıyor. İzmir Torbalı'daki üretim merkezimizde toplam 167 çalı-

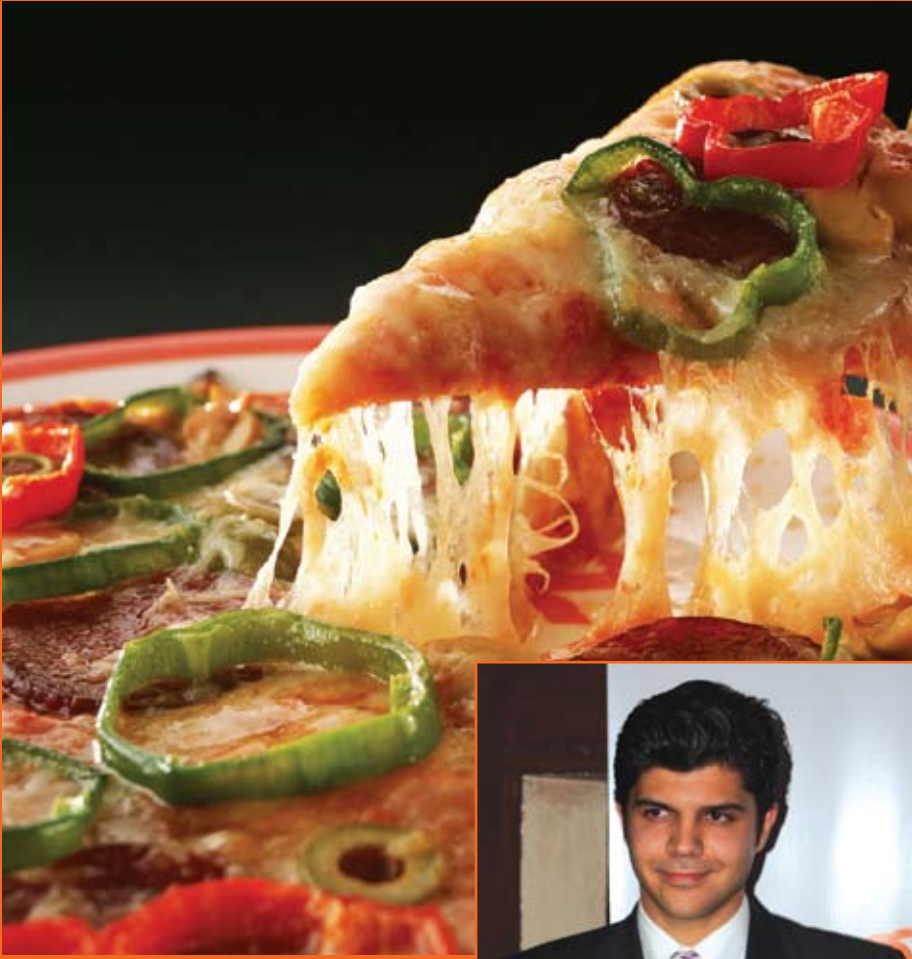

Franchise sistemi ile ülke genelinde şubeler açmanızın gelişmenizdeki etkisi nedir? Şu an kaç mevcut şubeniz var? Önümüzdeki kısa ve uzun dönem şube hedefleriniz ile varsa yeni yatırım planlarınız nelerdir? Yurtdışı büyüme planlarınız var mı? Aldığınız franchise başvuruları ile bunları değerlendirme ölçütleriniz nelerdir? Bayilerinize sağladığınız imkanlar neler oluyor?

Pizza Pizza olarak şu an Türkiye'nin en büyük restoranlar zincirine sahibiz. 45 ilde 165 şubemiz bulunuyor. Bu, çok önemli bir rakam. Başarılı olmak için her işte öncelikle gerçekten bir amacınız olmalı. Altyapınızı kurduktan sonra sürekli denetim ile araştırma ve geliştirmeye ihtiyaç var. Pizza Pizza olarak 2009 yılının ortasından itibaren 2010 yılı için planlama çalışmalarına başladık. 2010 yılında İstanbul'da 60, Türkiye genelinde 200 şubeye ulaşmayı hedefliyoruz. 2010 yılı ile birlikte yeni bir franchise sistemine başladık.

“Bugün aç, Seneye öde” konsepti ile başladığımız bu sistemde, tamamen girişimcileri önemseyeceğimizin altını özellikle çizmek isterim. Böylelikle artık herkes kendi işinin patronu olabilecektir. Tüm dünyada devam eden ekonomik kriz ve durgunluk döneminde girişimcilere böyle bir destek sağlıyor olmamız bizi ayrıca mutlu ediyor. Televizyon reklamları, halkla ilişkiler çalışmaları, medyada Pizza Pizza'nın yer alması gibi pozitif yönde yaptığımız çalışmalarla birlikte şu an Türkiye genelinde 30 bayi aday franchisee'lerimiz başvurusunda bulunuyor. Pizza Pizza şubelerinin yüzde 98'i franchisee'lerimiz tarafından işletiliyor. Sektörde, hiçbir yerde bunun örneği yok; ne Türkiye'de, ne de yurtdışında. Tamamen franchisee'ler tarafından yönetilen bir sistem. Bunun için tabii, çok iyi bir denetim ekibi, stok kontrol, standardizasyon, geniş bir lojistik ve üretim ağı gerekiyor. Burada rakiplerimizden bir adım öne çıkıyoruz. Bu alanlarda çok kuvvetliyiz. Franchising'de bu kadar rağbet görmemizin nedenlerinden

birkaçı; telif hakkı almamamız, ürünlerimizin çoğunun kendi ürünlerimiz olması, satın alınanın da çoğunun Yönetim Kurulu'ndan geçmesidir. Bu nedenle Pizza Pizza farklı ve güvenilir bir firma. Yüksek standardizasyon sağlıyoruz. Bu herhalde bizi daha cazip kılıyor. Pizza Pizza olarak hedefimiz, global bir pizza markasına dönüşmek. Yurtiçinde yayılmak kadar yurtdışında da var olmayı hedefliyoruz. Farklı ülkelerden farklı firmalarla anlaşmalara vararak yakın gelecekte 10 yeni ülkede franchise verme çalışmalarımız devam ediyor. Bu konudaki altyapı çalışmalarımızı sürdürüyoruz. İlk yurt dışı şubemizi de Irak, Erbil'de açtık. Bunu takiben Suudi Arabistan'ın Riyad kentinde ve ardından da diğer Körfez ülkelerinde, Rusya'nın Soçi kentinde ve Ukrayna'da franchise verme çalışmalarımız tüm hızıyla sürüyor. Bu arada Özbekistan, Taşkent ve Belçika için de görüşmelerimiz oldu. Yakında bu noktalarda Pizza Pizza şubeleri hizmete girmiş olacak. Yurtiçinde şube açmaya devam edeceğiz. 2012 için

hedefimiz Türkiye’de 300 şubeye ulaşmak. Yurtdışında master franchise vermek de hedeflerimiz arasında. 2012’ye kadar 5 ülkede master franchise’larla büyümek istiyoruz. Ayrıca iki ülkede üretim hattı kurmayı planlıyoruz.

Dudullu’da açılacak tesisimiz tüm Marmara’ya malzeme ulaştıracak

Tüm şubelerinizde aynı kalitede hizmet ve ürün sunma kapsamında yaptığımız entegrasyon çalışmalarınız konusunda bilgi alabilir miyiz?

Biraz önce de bahsettiğim gibi şu an 45 ilde 165 şubemiz bulunuyor ve Pizza Pizza lezzetini standart olarak tüm şubelerimize aynı şekilde ulaştırıyoruz. Pizza Pizza ürünleri entegre tesisimizde belirli standartlar içinde üretiliyor ve aynı anda özel araçlarımızla birlikte Türkiye’nin her nokta-

sında bulunan Pizza Pizza şubelerine ulaştırılıyor. Böylelikle Pizza Pizza lezzetinin standart ve her yerde aynı olmasını sağlamış oluyoruz. 2010 yılında İstanbul Dudullu’da açacağımız yeni Pizza Pizza tesisimiz de tüm Marmara Bölgesi’ne malzeme ulaştırılmasını sağlayacak. Şu an 20 aracımız bulunuyor. Araçlarımız Trabzon’dan Erzurum’a, Adıyaman’dan Antalya’ya, Ankara’ya kadar Türkiye’nin her noktasına sevkiyat gerçekleştiriyor. Araçlarımızın sürekli takip ettiği güzergâhları var. İstanbul’daki yeni fabrika binamıza da 5 araç daha

alacağız. İstanbul’daki merkezden araçlar 2 günde bir, tüm Marmara Bölgesi’ne sevkiyat gerçekleştirecekler. Pizza Pizza olarak lojistik yatırımımızın yüzde 50’sini de İstanbul’a yapıyoruz.

Hijyen ve güven için malzemelerimizi kendimiz üretmeyi tercih ettik

Pizza pizza’daki sağlıklı ürünlerle üretim ve kalite kontrol çalışmalarınız için neler yapmaktasınız?

Bu soruyu biraz rakamlar üzerinden cevaplamak isterim. Pizza Pizza’da 2009 yılında 755.430 kg hamur, 1 milyon 109 bin 581 kg mix, 298 bin 620 kg sosis, 184 bin 140 kg salam, 255 bin kg sucuk, 2 bin 613 kg piliç salam, 10 bin 872 kg jambon olmak üzere toplamda 751 bin 245 kg et ürünü üretildi. Pizza çeşidi ve menü olarak baktığımızda ise, 227 bin 550 adet Jumbo boy pizza, 364 bin 500 adet large boy pizza, 1 milyon 21 bin 650 adet medium boy pizza, 557 bin 850 adet small boy pizza, 1 milyon 395 bin adet menü sattık. 18 milyon 636 bin 188 adet broşür dağıttık ve 705 kişiye 17 bin 708 saat eğitim verdik. Böyle muazzam rakamlara ulaşmak tabii her kuruluşun başarabileceği bir olay değil. Pizza Pizza olarak çok iyi bir denetim ve stok kontrol ekibine sahibiz. Kalite çemberi uygulamamız ve yüksek standardizasyon her bir ürünün birinci sınıf kalite olmasını sağlıyor. Yakaladığımız kalite standardını ISO 22000 ve Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ödüllerimiz ile tescil ettirdik.

Ürün gamımız sürekli yapılan AR-GE çalışmaları ile devamlı büyüyor. Üretim tesislerimizde hamur ve et üretim olmak üzere iki bölüm bulunuyor. Hamur üretimimiz içerisinde üç farklı ürün çeşidi hazırlanıyor; taze, soğuk ve karışım haline. Hepsisi

aynı mamulden çıkan bu ürünleri restoranlarımızın uzaklığına göre servis ediyoruz. Et tesislerimize ise ayrı özen gösteriyoruz. El değmeden yüzde 100 hazırlanan et grubumuz içerisinde sosis, salam, sucuk, piliç salam, dana jambon, piliç jambon bunların, pepperoni gibi ürünlerimiz mevcut. Fast food sektöründe firmalar kendi ürünlerini dışarıdan temin etmeyi tercih eder. Ancak Pizza Pizza olarak biz hijyeni ve güveni ön planda tuttuğumuz için ürünleri marketlerden, tedarikçilerden almak yerine kendimiz üretmeyi tercih ettik. Bu kararımızın da ne kadar doğru olduğunu elde ettiğimiz başarılarından görüyoruz.

Müşteri memnuniyet ve güveni için ölçütleriniz nelerdir?

Pizza Pizza, kaliteyi her zaman ön planda tutarak ve müşterilerin geri dönüşlerini dikkate alarak çalışmalarını gerçekleştiriyor. Müşterimize göre fiyat belirlemek ve her zaman hijyeni ve kalite standartlarımızı ön planda tutmaya özen gösteriyoruz. Aynı zamanda sürekli yeni ürün ve kampanyalarımızla pizzaseverlerin isteklerini karşılamaya çalışıyoruz.

Çağrı merkezimize günde kaç çağrı alıyorsunuz?

Pizza Pizza Çağrı Merkezi'mize günde ortalama 7 bin çağrı alıyoruz. Bu, ayda ortalama 210 bin, yılda ise 2 milyon 520 bin çağrıya karşılık geliyor.

Malzemesi bol fiyatı ekonomik pizzalarımız revaçta

Günlük ve yıllık sipariş adetleriniz nedir? Kampanya mönü uygulamalarınızdaki öncelikleriniz nelerdir?

Pizza Pizza satışlarının yüzde 60'ı paket servislerden, yüzde 40'ı restorandan geliyor. Pizza Pizza; bol malzemeli, lezzetli ve zengin menü-

leri ile pizzaseverlerin gönlünde taht kurmuş bir firma. Bu nedenle ürünlerimizde ya da menülerimizde her zaman için içeriğinin zengin içerikli ve ekonomik olmaları bizim için çok önemli. Pizzaseverleri de bu mutlu ediyor. Örneğin, geçtiğimiz sene Pizza Pizza Çağrı Merkezi'nin yaptığı araştırmada, Türkiye'nin doyurucu menüleri sevdiği ortaya çıkmıştı. Bu da bizi, pizzaseverlerin isteklerine yönlennemizi sağlıyor tabii. Artık bir klasik haline gelen Combo menümüz, geçtiğimiz yılın başında pizzaseverler buluşan Şampiyon Menü, son olarak bol malzemeli Extra Extra pizzamız ve menümüz de yine bu öncelikler doğrultusunda oluşturuldu.

TLG Chicken'ı da aynı şekilde devreye soktunuz. Pizzadan sonra tavuk franchise'ları nasıl gidiyor; hedeflediğiniz başarıları yakalayabiliyor musunuz?

Pizza Pizza'nın kardeş kuruluşu TLG Chicken da franchising sistemi ile büyüyor. İki yıl içinde TLG Chicken'ın elde ettiği başarı çok önemli. Pazarın sıkıntılı olduğu böyle bir dönemde de amacımız yıl sonuna kadar, TLG Chicken'ı İstanbul başta olmak üzere tüm Türkiye'ye yaymak, bilinirliğini ve şube sayısını artırmaktır.

AR-GE çalışmalarınız hakkında bilgi alabilir miyiz?

Pizza Pizza olarak ürün geliştirme konusundaki çalışmalarımızı aralıksız sürdürüyoruz. Pizzanın yerel tatlar kazanması için Ar-Ge departmanı ile çalışan, yeni ürünler ve tatlar üretiyoruz. 2009 yılında bu alandaki çalışmaları için 50 bin dolarlık bütçe ayırmıştık. 2010'da da aynı yöndeki yatırımlarımıza devam edeceğiz. Pizzaseverlerin beklentilerini karşılayacak 15 farklı pizza çeşidimiz var. Bu sayıyı 2010 yılında 25'e çıkarmayı planlıyoruz.

Sosyal projelerde yer almak, ekonomik başarılarımızı taçlandırıyor

Pizza Pizza'yı birçok sosyal dayanışmanın bir parçası olarak görmekteyiz. Bu tür organizasyonlardaki hassasiyetleriniz nelerdir?

Pizza Pizza, ilk kurulduğu günden bu yana bir fast-food zincirinden çok daha fazlası olmayı hedeflemiştir. Amacımız, Türkiye ve dünyaya değer katmaktır. Bu anlamda bütün Pizza Pizza ailesi olarak özverili çalışmalar içerisinde bulunuyoruz. Herhangi bir karşılık beklemeden insanların yanında olmayı, onlara yardımcı olmayı istiyoruz. Sosyal projelerde yer almak, ekonomik başarılarımızı taçlandırıyor.

Gerçekleştirdiğimiz son proje "Dokunduğum Renk Projesi". Proje; drama çalışması, atölye ve film gösteriminden oluşan zengin içeriğiyle görme engelli çocukların fiziksel ve zihinsel becerilerinin gelişmesine, sanat eserleriyle birebir çalışma alışkanlığı kazanmalarına, sanat uygulamalarında edindikleri bilgileri pekiştirmelerine olanak tanıyor. Altı Nokta Körler Vakfı, Boğaziçi Üniversitesi Sesli Betimleme Öğrenci Grubu ve Veysel Vardal İlköğretim Okulu işbirliğinde geliştirilen projeye yiyecek ve içecek desteğinde bulunarak miniklere öğrenim süreçlerinde destek olduk. ■

Çok Yakında Raflarda!

Natürel Sızma Zeytinyağı - Kırmızı Acı Biber Sosu

Acı Kırmızı Toz Biber - Acı Kırmızı Pul Biber

Türkiye gibi bir ülke nasıl olur da Tarım ve Hayvancılıkta dışa bağımlı olur?

Star TV Haber sunucusu usta gazeteci Uğur S Dündar ile SKY Türk televizyonunda yaptığı 'Aykırı Sorular' programı ile tanıdığımız Enver Aysever ile birlikte Ziraat Mühendisleri Odası'nın '2009 Basın Ödülü'nü İzmir'in değerli gazetecilerinden Ali Ekber Yıldırım almıştır. Sayın Yıldırım'a verilen bu ödül ayrıca; "özel bir kararla ilk kez ikinci defa aynı kişiye verilme özelliğini" taşımaktadır. Geçtiğimiz Nisan ayında TURÇEV Turizm ve Çevre Gazetecileri Derneği'nin 'Köşe Yazarı Kategorisi'ndeki 'Yeşil Küre Ödülü'nü alan Yıldırım, tarım yazarlığı alanındaki başarılı çalışmalarını ödülleriyle taçlandırarak son olarak da Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurulu kararıyla 'Nezih Demirkent Özel Ödülü'nü aldı. Bu onurlu ödül, Nezih Demirkent yazarı olduğu Dünya Gazetesi'nin kurucusu ve kendisini de tarım yazarlığı konusunda yönlendiren gazeteci büyüğü olduğu için ayrıca önem taşımaktadır. Dünya Gazetesi Tarım Yazarı Ali Ekber Yıldırım'ı, EGİAD ailesi olarak tebrik ediyor, başarılarının devamı diliyoruz.

Ali Ekber Yıldırım

Kıymetli gazetecimiz Ali Ekber Yıldırım'dan, sürekli ve stratejik olarak değiştirilen gündem bolluğu arasında kamuoyu gündeminden kaldırılan GDO'lu ürünler ile son günlerin gündemini işgal eden et ithalatı konusundaki önemli değerlendirmelerini aldık.

GDO'lu ürün ithal etmek bu ülkeye ve halkına ihanettir

Yönetmeliklerimizin değiştirilerek GDO'lu ürün ithal edilmesi ve bu ürünlerin Türk tarımına ve de insan sağlığına etkileri konusunda neler söylersiniz?

26 Ekim'de çıkan ikinci yönetmelikle GDO'lu ürünlerin kontrollü olarak Türkiye'ye girmesi kararı resmi şekilde çıkmış oldu. Bir anlamda, gelen GDO'lu ürünlerin kontrollü olarak girmesi kararı çıktı. Bu yönetmelik, farklı düzenleme aşamalarından geçirilirken 'güvenlik yasası' çıkarıldı.

İşin özü şu; biz, bu GDO'lu ürünlerin yıllardır Türkiye'ye girmiş olduğunu bu şekilde öğrenmiş olduk. En çok ithal ettiğimiz ürünler arasında, yılda 1 milyon 600 bin ton ile soya yağı geliyor. Soya yağını ithal ettiğimiz ülkelerin yüzde 92'si GDO'lu üretim yapıyor. Şunu herkes kabul etsin ki Türkiye'ye giren soya başta olmak üzere pamuk, kanola ve mısır gibi ürünlerde GDO olduğu yönetmelikle birlikte kanıtlanmış oldu. En tehlikeli 4 GDO'lu ürün olarak açıklanan bu ürünler kapsamında Türkiye, dışarı bağımlıdır. Oysa **ülkümüzde tarım için verimli topraklarımız, iklimimiz, çiftçimiz ile hemen her tür ürünü gereğince üretebilme koşullarına sahibiz ama bütün doğal**

fırsatlarımıza rağmen dışa bağımlı tutulmamız hele de GDO'lu ürün ithal ediyor olmamız, ülkemiz ve halkımız için tam bir faciadır. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın yaptığı açıklamaya göre 26 Ekim-16 Aralık 2009 tarihlerinde mısır: 7.951 ton, soya: 10 bin ton, yem olarak mısır: 10.046 ton olarak ülkemize girmiştir. Kısa bir sonrasında, 17 Aralık 2009-22 Ocak 2010 tarihleri arasında ise mısır: 26.518 ton, soya: 284.793 ton, yem mısırı: 7.262 ton olarak girmiştir yani toplamdaki farka baktığımızda, kısa sürede çok korkunç bir artış var! Bu ürünleri, ülkemizin tarım koşullarına rağmen ithal etmek hem insan sağlığı hem de tarım sektörüne vurduğu darbe açısından, "çok büyük bir

ihanet” olarak değerlendirebilirim.

Türkiye, kendi tarım politikasını kendisi belirlemiyor!

En azından belli başlı ürünlere yönelik mesela pamuk için ülkemizde milli tarım politikası geliştirilememesini ne ile açıklayabiliyorsunuz?

Kendi ulusal politikalarımız yerine geçmişte de dış kaynaklı tarım politikalarıyla yönlendiriliyorduk ama 2000 yılından sonra bu durum, tamamen resmîyete döküldü. Dünya Bankası veya IMF’ye verilen iyi niyet mektuplarına baktığımızda açıkça buğday fiyatının nasıl yönlendirileceği, tarımsal desteğin nasıl verileceği, tarımda reform uygulamasında tarımsal değişikliğin ‘yeniden yapılandırma’ adı altında dönüştürüleceği gibi dünyada bir başka örneği olmayan bir şekilde; “Birliklere devlet, destek yapamaz” şeklindeki bir maddenin konulması, ‘Doğrudan Gelir Desteği’ sistemine geçilmesi gibi bütün bu saydıklarına baktığınız zaman hepsi, Dünya Bankası ve IMF’nin Türkiye’ye dayattığı ve de uygulattığı politikalar. Hangi Hükümet, iş başında olursa olsun maa-

lesef bu dayatmalara boyun eğdi ki AKP de muhalefetleyken Hükümeti en çok bu konularda eleştirirdi. Şimdi kendileri iktidardalar ve çok daha ağır bir şekilde, bu programları uyguladılar. 2008 yılına kadar ülkemizde; ‘Doğrudan Gelir Desteği’ yani üretimi desteklemeyen bir model de uygulandı. Türkiye, kendi tarım politikasını kendisi belirlemiyor. İşte böyle politikasızlıkla da Ege Bölgesi ve ülke geneli için çok önemli olan pamuk gibi birçok değerli ürünü de tek tek kaybediyoruz. Türkiye, öyle büyük bir pamuk üreticiydi ki ilk pamuk ithalatı başladığında ciddiyete bile alınmamıştı... Türkiye, pamuk üretici bir ülkeydi ve tekstilde başarılı olduysa bunda pamuk üreticisi olmasının faktörü de çok büyüktür. Şu an Türkiye’nin 1 milyon 150 bin ton civarında pamuk tüketimi var. Buna karşılık üretimi ise 380 bin ton civarındadır ki bu da yaklaşık üretimin 3 katı tutarında ithalat yapıyor demektir. Dünyanın, şu an en büyük 2. pamuk ithalatçısı ülkesiyiz. 1995’li yıllarda Amerikan Pamuk Konseyi yetkilileri, ülkemizdeki tekstilde lider birçok ilde Amerikan pamuğunun özelliklerini, faydalarını, nasıl getirileceğini, kredi kolaylıklarını, faiz imkânlarını anlattılar. Neticede başta bu illerimiz, yoğun bir şekilde pamuk ithal etmeye başladı. Şu an ithal ettiğimiz pamuğa

1 milyar Dolar ödüyoruz. Pamuğun yüzde 42’sini Amerika’dan, yüzde 24’ünü de Yunanistan’dan alıyoruz. Yunanistan, daha önce pamuk üretiminde söz sahibi değilken, sayemizde ve AB’den de destekler alarak pamuk üreticisi oldu. **İthalata verdiğimiz bu paranın üçte birini kendi üreticimize versek, iddia ediyorum ki ithal eden ülke konumundan kurtulurduk.** Pamuk üreticisi artık pamuk üretmekten vazgeçip; tarhalarını buğday, mısır hatta nar gibi ilgi gören meyve ağaçlarına çevirdi. **Ulusal tarım politikamız olmadığı gibi her yıl, ortalama 4,5-5 milyar civarında destek primi veriliyor ki bunu bile bir üretim planlamasıyla değil de “Bu parayı, nasıl dağıtırız” diye bakarak, veriyorlar. Bu bakış açısıyla; pamuğa, buğdaya aynı oranda destek verirseniz, hiç kimse pamuk ekmez çünkü en kolay olan buğdayı seçer.**

Hayvancılık dışa bağımlı hale getirilmek isteniyor

Et ithalatı ile fiyatları konusundaki tartışmaları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Et ithalatının gerekçesi olarak Hükümet yetkililerince; “piyasada,

spekülasyon yapılıyor” denildi. Fiyatları aşağıya çekmek için de ithalat yapılacağı açıklandı. Hatta müsteşarın deyimiyle; “Bunu ellerinde patlatacağız” denildi ama fiyatların yükselmesinde öne sürülen spekülasyon gerekçesi az ölçüde, belki kısmen etkili olabilmiştir. **Et fiyatlarının yükselmesinin gerçek nedeni, 2007-2008 yıllarında yaşanan o büyük kuraklığa dayanır.** Tarım Bakanlığı’nın kendi verilerine göre 2007’deki bu kuraklık, Türkiye’de 5 milyar TL’lik zarara neden oldu. 2008’de de daha çok yem bitkilerinin üretildiği Doğu ve Güneydoğu illerinde etkili oldu dolayısıyla hayvancılık yapanlar, çok pahalıya yem almak zorunda kaldılar. Kuraklığı yaşayan tüm ülkeler, kuraklığa karşı önlem geliştirirken ülkemiz, önlem almadı. O dönemde, komşumuz Suriye bile buğday ihracatını yasakladı. Ukrayna, buğday ihracatına vergi koydu. Ülkemiz ise tersine mesela hayvancılığın her aşamasına yönelik teşvikleri kaldırarak, bunun yerine tıpkı bitkisel üretimde olduğu gibi ‘Doğrudan Gelir Desteği’ adı altında hayvan başına ödeme sistemine geçti. “Hayvan başına 250 TL ödeme yapılacak” denildi ve bu sistem, hayvancılık sektörüne ciddi darbe vurdu; hayvancılık yapanlar iflas etti. 2007-2008 et üretiminde ciddi bir artış olduğu için nedeni araştırılmadan, hatta Bakanlık tarafından se-

vindirici bulunmuştu. Oysa hayvanlar çaresizlikle, kesime gitti ve hayvan varlığımız azaldı. 2008’den sonra et üretimi tekrar düştü çünkü hayvan varlığımız ciddi şekilde azalmıştı. Ürün azalınca, biraz da speküle edilince neticede et fiyatları tırmanmaya geçti. Her gün fiyatlar sürekli yukarı çıkınca, üretici de elinde tutarak; “2 gün daha bekleyeyim, daha yüksek fiyata vereyim” diye beklemeye başladı. Et-Balık Kurumu’nun vermekte olduğu 1 TL’lik teşvik, 1.5 TL’ye çıkarılsaydı belki bu sorun bile yaşanmazdı. Fiyatların yükselmesinde Et-Balık Kurumu’nun da önemli etkisi var çünkü Milli Savunma Bakanlığı’nın ihalelerini almıştı ve yüksek fiyatta hayvan almaya başladı. Özel sektör de alabilmek için o fiyatı biraz daha arttırınca piyasada, rekabet oluştu. **Fiyatlar yükselince Başbakan; “Biz, halkımıza pahalı et yedirtmeyiz” şeklinde bir açıklamada bulundu. Bu, siyasi anlamda rant elde etmeye yönelik bir açıklamaydı çünkü fiyatları arttıran da düşürmek isteyen de aynı Hükümettir...** Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 2009 Aralık ayında bir besi hayvan sayımı yaptırdı. Garip bir sayım yöntemi neticesinde; 1 milyon 700 bin besi hayvan varlığı çıktı. Şubat 2010’da yapılan sayımda ise 2 milyon 90 bin hayvan çıktı ve bu neticelere bakarak Tarım Bakanı, hayvan varlığımızın yeterli bulundu-

ğunu belirterek, “Bu koşullar altında ithalat yapmak, hayvancığa ihanet olur; üretimi baltalar, o yüzden ithalat yapmayacağız” dedi... Nisan ayında yapılan sayımda hayvan sayısı 2 milyon 200 bine çıktı. **Aralık ayında 1 milyon 700 bin olan hayvan sayısı yeterli olduğu için ithalat yapmayan Tarım Bakanı, hayvan sayısı Nisan’da 2 milyon 200 bin olunca ithalat yapmaya karar verdi! Arada 500 bin artı canlı hayvan var. Bu söylemler karşısında, açılan bu ihalelerin amacı, fiyatı düşürmek değil; sektörü dışa bağımlı hale getirmektir.**

İhalelerin içeriğini değerlendirebildiniz mi?

İthal edilecek aşamasından itibaren şu ana kadar iki canlı hayvan ihalesi yapıldı; son olarak 8 bin ton deniyor ki bunun anlamı, 15 bin hayvandır. İhalelerin açıklanma şekli yeterli olmadığı gibi özellikle 2.ihaledeki bir şartnameye göre “kara nakil araçlarıyla yola çıkarılmış mallar da teklif edilebilir” maddesi gariptir. Kamuoyu baskısıyla her iki ihale de iptal edildi. Şimdi 20 Mayıs’ta, 8 bin ton canlı kasaplık sığır eti üzerinden 3. bir ihale yapılacak. 4 Mayıs’taki ilk ihaleye göre 4 bin 25 ton kasaplık canlı sığır eti; Letonya, Macaristan, Litvanya ve Estonya’dan olmak üzere 4 ülkeden getirilecekti.

İkinci ihale ise 5 bin ton canlı kasaplık sığır eti alımı için düzenlenerek Amerika kıtasından beklendi. Neticede düzenlenen bu her iki ihale de gerekli rekabet şartları oluşmadığı için iptal oldu. 3. ihalede ise lojistik açıdan bana göre çok daha büyük bir hata yapıldı çünkü Avrupa ve Amerika'yı birleştirdiler. Bu ihale de iptal olabilir. Amerika'dan

getireceğiniz süre ile Avrupa'dan getireceğiniz süre ve nakliye arasında oldukça büyük farklar vardır dolayısıyla büyük nakliye bedeli ve zaman kaybı olacağı için herkes, Avrupa'dan getirmeyi tercih edecektir. **Ülkemizdeki tarım ve hayvancılık politikasının geldiği hazin durumunun anlaşılması için özellikle belirtmek istiyorum ki son ihaleye, Norveç ve İzlanda da eklendi. İzlanda, toplam toprak alanının sadece yüzde 0.05'ini tarım alanı olarak kullanabiliyor ve biz, Türkiye olarak böyle bir ülkeden hayvan ithal edeceğiz! Ülkelerin toprak alanlarını topladığımızda bir Konya kadar etmeyecek ülkelerden hayvan ithal ediyoruz. Bu, Türkiye için bana göre utanılacak bir durumdur.** Amaç eğer fiyatları düşürmekse, ithal edilecek söyleminden sonra fiyatlar zaten düşmüş bulunuyor; dolayısıyla ithal etmeye gerek de yok. Ancak anlaşılıyor ki gerçek amaç, hayvancılık sektörünü ithalata açmak...

İthal ve yerli et piyasaları oluşacaktır

“Fiyat, kalite ile doğru orantılıdır” dersek dışarıdan gelen etin kalitesiyle, ülkemizde üretilen etin kalitesi bir olacak mı?

Ben o konuya hiç girmedim ama ithalat yapılırsa bana göre Türkiye’de, ‘ithal et’ ve ‘yerli et’ adı altında ikili

bir piyasa oluşacak. Parası ve bilinçli olan kesim yine yerli eti alıp, tüketecektir. Bir kısım esnaf, ithal eti; ‘yerli et’ diyerek satabilir ki denetimlerde de bu konuda kanımca, sıkıntı olacaktır.

Besi hayvancılığı geliştirilirse ithal eden değil ihraç eden ülke oluruz

Okuduğum bir yazıda mesela ülkemizdeki koyunların kuyruklu oluşu, yağ oranının kuyruklarında toplanması, diğer bölgelerindeki yağ miktarının düşük oluşu sebebiyle lezzet ve sağlık açısından tüketiminin diğer ülkelerde yetişen kuyuksuz koyunlara göre farklı oluşu üzerineydi. Bu koyunların yağları, bedeninin geneline yayılmış. Sonuçta bu etin kalitesi ve fiyatının farklı olması normal değil mi?

İthal konusu şu an sadece büyükbaş üzerine geçiyor dolayısıyla şimdilik bu tehlike gözüküyor ama hayvancılık dışa açılırsa, bunun arkası gelebilir ve koyun da ithal edilebilir.

Küçükbaş hayvan konusunda yeri gelmişken şunu söyleyebilirim ki Türkiye, bu konuda çok büyük bir avantaja ve yere sahip; AB, koyun etini Yeni Zelanda’dan alıyor. Yeni Zelanda, Avrupa’ya çok uzak bir konumda dolayısıyla Türkiye, koyuncululuğunu geliştirebilirse, AB’ne rahatlıkla koyun eti satabi-

lir. Ulusal bir tarım ve hayvancılık politikasıyla Türkiye, hayvan ithal eden değil; özellikle küçükbaş hayvan ihraç eden ülke konumuna gelebilir. Türkiye’de besi hayvancılığı maalesef çok yaygın değil; süt hayvancılığı yapılıyor ve et ihtiyacı da oradan karşılanıyor. Ülkemizde yeni yeni 2-3 firma besi hayvancılığına yöneldi oysa

Avrupa ve Amerika’da besi hayvancılığı, başlı başına ayrı bir alandır ve süt hayvancılığından daha fazla yapılır.

Dondurulmuş ya da soğuk et ithalatı makbul olmaz

Dondurulmuş et ithalatı da konuşuluyor, bu konuda neler söylersiniz?

Şu an canlı hayvan ithal edilmesi konusunda ihaleler açılmakla beraber dondurulmuş et ithalatı da gerçekleştirilebilir. Bu kapsamda iki seçenek mümkün; biri, ‘soğuk et’ denilen yani hayvan kesildikten sonra soğutucuya alınır ve 2 hafta içinde tüketilmesi gerekir. Bunu Amerika’dan getirmek mümkün değil; Avrupa’dan da ancak uçakla getirtilebilir. İkinci seçenekte yer alan ‘dondurulmuş et’ ithalatı daha mantıklı olabilir; 10-15 yıl bekletilen etlerdir. Ancak bu eti de getirtip; bir kasapta, markette satamazsınız. Sadece yemek fabrikalarına, belki askeriye toplu olarak verebilirsiniz.

Tarım Bakanı, bu konular konuşulduğunda “Devlet, blöf yapmaz mutlaka ithalatı yapacağız” demişti. Ben de diyorum ki keşke devlet, blöf yapsa da ithalat yapmasa... 1980’lerden bu yana “Ne zaman Türkiye et ithal etmiş” diye bakarsak, görürüz ki o dönem hayvancılık daha geri gitmiştir... ■

TÜRKİYE'DE TARIM ÜRÜNLERİNİN PAZARLANMASINDA YENİ BİR DÖNEM: Lisanslı Depoculuk ve Ürün İhtisas Borsaları

Ş. Barış KOCAGÖZ
İzmir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yrd.
EGİAD Üyesi

Son yıllarda milli gelir, istihdam ve dış ticaret içerisindeki payı oransal olarak gerilese de tarım, ülkemizin en önemli sektörlerinin başında gelmektedir. Ancak sektöre hemen her dönemde önemine eşdeğer bir ilgi gösterilmemiştir. Bunun sonucu olarak sektörün birçok sorunu bugün çok daha karmaşık ve zor çözülebilir bir şekle dönüşmüştür. Tarım ürünlerinin pazarlanması ve depolanmasında yaşanan sıkıntılar da bu sorunların en önemlileri arasındadır.

Nitekim Türkiye, dünyanın en büyük sekizinci tarımsal ekonomisine sahip olmasına rağmen, dünya tarım ürünleri ihracatında 26. sırada yer almaktadır. Dünya üretimindeki payı yüzde 2.5 olmasına karşılık, dünya tarım ürünleri ihracatındaki payı sadece yüzde 0.7'dir. Tarım sektörü, üretim ve ticaret yönleriyle yoğun bir sektör olmasına rağmen, ülkemizde bu sektörün istenilen seviyede bir ekonomik kapasiteyi yakalayamamasındaki temel nedenlerden biri de tarım ürünlerinin pazarlama alt yapısı ve depolama olanakları

konusundaki eksikler ve bu alanda üreticilerin bilgi yetersizliğidir.

Global ölçekte, tarım sektöründe hızlı bir değişim ve dönüşümün yaşandığını ve rekabet koşullarının daha da ağırlaştığı günümüzde tarımda etkin bir pazarlama sisteminin oluşması daha da önem arz etmektedir.

Tarım ürünlerinin pazarlanmasında yaşanan sıkıntıları kısaca şu şekilde sıralayabiliriz;

- Uygun şartlarda depolama olanaklarının yetersiz olması nedeniyle kalite sorunlarının yaşanması,
- Üreticilerin, ürünlerini yeterli katma değer sağlayamadan pazarlaması, tüketicilerin de dünya fiyatlarından ürün temin edememeleri,
- Ürün arzının birkaç aya sıkışması ve depolama olanaklarının yetersiz olması nedeniyle fiyatlarda istikrarsızlık yaşanması,
- Ürün arzının yoğun olduğu dönemlerde, spekülatif fiyat hareketleri nedeniyle işleyicinin zamanında uygun fiyatla, aradığı kalitede hammadde tedarikinde sorun yaşaması,
- Kalite unsurlarının objektif bir şekilde tespit edilememesi ve kaliteli

üretimin fiyata yansımaması,

- Kalite standartlarının ve bunu test eden laboratuvar altyapısının yetersiz olması,
- Standartlaştırılmış ürünler üzerinden ulusal ve uluslararası düzeyde yeterli alım satım imkânı olmaması,
- Ticaret Borsalarının gerçek alış-veriş merkezi fonksiyonu oluşturamaması, daha çok tescil yeri olarak faaliyet göstermesi,
- Ticaret Borsalarında yeterli derinlikte işlem hacmi ve buna bağlı olarak sağlıklı fiyat oluşmaması,
- Birkaç ticaret borsası dışında borsaların yerel borsa olarak kalıp, ürün bazında ülke genelinde belirleyici olamamaları ve katılımcıların da yerel düzeyde kalması,
- Etkin spot piyasaların bulunmaması nedeniyle, tarımsal ürünler üzerine işlem yapılacak türev piyasaların da hayata geçirilememesidir.

Sektörün bu sorunlarına çözüm getirmek amacıyla 1990'lı yılların sonunda Sanayi Bakanlığı koordinatörlüğünde "Ürün Borsaları Geliştirme Projesi" gerçekleştirilmiştir. Bu proje sonuçları ile ülkemizde

'Lisanslı Depoculuk ve Ürün İhtisas Borsacılığı' konusunda kanun ve yönetmelikler çıkarılarak yasal mevzuat hazır hale getirilmiştir. Ayrıca lisanslı depoların kurulmasını teşvik etmek amacıyla çeşitli teşvik mekanizmaları geliştirilmiş, tarımsal ürünlerin lisanslı depoya girmesini ve ürün senetlerinin işlem görmesini teşvik etmek amacıyla 2009 yılı içerisinde bir takım vergi düzenlemeleri yapılmıştır.

Lisanslı Depoculuk ve Ürün Borsaları projesinin hayata geçirilmesi ülkemizde tarımsal ürünlerin pazarlanmasında yeni bir dönemin başlangıcı olacaktır. Sistem, Lisanslı Depoculuk ve Ürün Borsası olmak üzere iki temel unsurun işleyişini destekleyen, yetkili sınıflandırıcı, lisanslı depoculuk tazmin fonu, takas merkezi gibi yardımcı unsurları da içermektedir. Lisanslı depoculuk sistemi, tarım ürünlerine dayalı ticareti kolaylaştıran, pazar alanını genişleten, ürün piyasalarının gelişmesine ve bu piyasalarda fiyat istikrarına katkı sağlayan ve sanayicinin üretim için gereksinim duyduğu hammaddeyi tedarik etmesini kolaylaştıran önemli bir kurumsal alt yapıdır.

Lisanslı depolar ve ürün borsalarının ve Vadeli İşlem Borsalarının (VOB) birbirleriyle, elektronik altyapısı oluşturularak, entegre çalışması sağlanacaktır. Ayrıca sistem içerisinde alış veriş işlemleri, bir takas merkezinde gerçekleştirilecektir.

Lisanslı depoculuk yalnızca tarım ürünlerinin depolanması için kurulan bir sistem değildir. **Bu sistem yardımıyla söz konusu depolarda bulunan ürünlerin kalite standartları da tespit edilecektir.** Çünkü bu depolarda kurulacak olan laboratuvarlar sayesinde depoya teslim edilen ürünün sahibine, ürünün miktarını gösteren bir belge (çeki belgesi) ile birlikte ürünün kalite ve sağlık standartlarını gösteren laboratuvar analizlerinin sonuçları da verilecektir. Lisanslı depo işleticisi depoya giren her ürün için bir "makbuz senedi" düzenleyecek

ve ürün sahibine verecektir. Üretici ürününü satmak istemezse, makbuz senedini bir bankaya teminat olarak vererek, uygun koşullarda kredi de kullanabilecektir.

Bunun dışında İzmir'de kurulan ve gurur kaynağımız olan Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası VOB'da tarımsal ürünlere dayalı kontratların da lisanslı depolardan verilen makbuz garantileri ile çalışması sağlanacaktır. Çünkü bu tip piyasalarda her zaman görülmüştür ki başlangıçta yatırımcı ya da kullanıcı kontrat vade sonlarında "fiziki teslim" talep etmektedir.

Dileyen üretici ise (ürün maliki) borsaya kaydı yapılan ürününü ister hemen piyasaya arz edebilecek dilerse daha sonra istediği zaman satış için Borsaya talimat verebilecek ve böylece birçok alıcıya ulaşma imkânı elde edecektir. Bu amaçla; **ülkemizde oluşturulacak Ürün İhtisas Borsası yapılması düşünülen tüm ürünleri kapsayacak şekilde sadece tek bir TÜRKİYE ÜRÜN İHTİSAS BORSASI A.Ş. olarak düşünülmelidir. Çünkü ülkemiz potansiyeli göz önüne alındığında, bir üründe yeterli piyasa derinliğinin oluşabilmesi, tüm arz ve talebin tek bir borsada toplanması ve fiyatın bu sayede oluşması durumunda sağlıklı olarak gerçekleşecektir.**

Ürün Borsası'nın arzu edilen işlem hacmi ve piyasa derinliğine sa-

hip olabilmesi için TOBB ve Ticaret Borsalarının tümü ilgi alanına giren ürünlerle bu sisteme dahil olmalıdır. Ticaret Borsaları Ürün Borsası A.Ş.'ye ortak olabilecekleri gibi bu borsanın şubesi olarak da faaliyet gösterebilmelidir. Bu şekilde, o borsanın coğrafi alanında o ürüne ilgi gösteren alıcıya (sanayici, ihracatçı ve tüccar) hizmet daha kolay ve garantili olarak ulaştırılacaktır. Bu durumda pazarda derinlik sağlanmış olacak ve sistemin işleyişi çok daha mümkün hale gelebilecektir.

Bu sistemin çalışmaya başlaması üreticiye, sanayiciye, kamuya ve üçüncü kişi ve kurumlara birçok fayda sağlayacak, dolayısıyla tarım ürünlerinin pazarlanmasında yaşanacak olumlu gelişmeler ülkemizin ekonomik gelişmesinde katkı sağlayacaktır. Bu faydaları kısaca aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür.

Üreticiye:

Ürünlerini depolayabilecekleri güvenli, sigortalı ve sağlıklı depo imkânı, hasat döneminde düşük fiyatla satma zorunluluğu ortadan kalkması, uygun koşullarda kredi temin imkânı (birçok banka bu sistemle piyasaya çıkacak makbuz senetlerinin teminatı karşılığında cari kredi faizlerinden çok daha düşük faizle kredi vermeyi taahhüt etmektedir) ve ürününü çevresindeki bir iki tüccara satma yerine, ürün senedinin ürün borsalarında ve Vadeli İşlem piya-

salarında satışa sunulması nedeniyle çok sayıda alıcının rekabetinden yararlanma ve daha yüksek kazanç elde etme olanağı.

Sanayicilere/Tacirlere:

Kendi işletmeleri ve bireysel ihtiyaçları için depo inşa etme maliyetinden kurtulacak, asli faaliyet konusuna yoğunlaşacaklar, talep ettikleri miktar, tür ve kalitedeki ürünü güvenilir şekilde, elektronik ortamda kısa zamanda temin etme imkânına sahip olacaklar ve ellerinde, ürün senedi bulunan sanayiciler/tacirler, fabrika ve işletmeler açısından en yakın lisanslı depodan ürününü teslim alma, gereksiz ürün taşımacılığı ve nakliye masraflarını düşürme imkânı ortaya çıkacaktır. Ayrıca vadeli piyasalardan uzun vade sonrasına yaptıkları satış kontratlarına göre hammaddeyi garanti etme olanağına kavuşacaklardır.

Kamuya:

Lisanslı Depoculuk sistemiyle ürün pazarlamasında özel sektörün aktif rol alması ve gelişmesi sağlanacak, destekleme alımı ve stoklama maliyeti azalacak, ülkemizdeki tarımsal üretim miktarı ve kalitesi hakkında daha kesin istatistikî kayıtlara ulaşılabilecek, sistemin getirdiği

avantajlar nedeniyle tarımsal ürün ticareti kayıt altına girecek, vergi kaçığı azalacak, kaliteli üretimi bir yöneltme olacak ve yeni bir sektör doğacak ve yeni iş alanları doğacak istihdama katkı sağlanacaktır.

Diğer Faydalar:

Hisse senedi, döviz, altın, faiz gibi yatırım araçlarına alternatif bir yatırım aracı ortaya çıkacak, standardı belirlenmiş ürün ve lisanslı depo sistemiyle tarım ürünlerinde vadeli işlem piyasaları açısından altyapı oluşturulacak, elektronik ticarete büyük bir potansiyel yaratılacak, ürün pazarlanmasında ve dağıtımında büyük kolaylıklar ve altyapı imkânları gerçekleşecek ve piyasa mekanizmasının gerçek anlamda işlemesine katkı sağlayacaktır.

Lisanslı depoculuk ve ürün borsacılığı ile ilgili yasal mevzuat 4-5 yıldır hazır olmasına rağmen bugüne kadar somut bir girişim gerçekleştirilmemiştir. Lisanslı depo yatırımının şu anda fizibilite anlamında çabuk dönüşü olmaması daha çok “**Ülkemize gereken ulvi ve uzun vadeli bir proje**” olarak bakılmasını gerektirmiştir. Ancak kısa bir süre önce Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve TMO'nun ortak olarak kurduğu

lisanslı depoculuk şirketi bu alandaki ilk girişim olmuştur.

Türkiye'nin en eski ve deneyimli borsası olan İzmir Ticaret Borsası, Ürün Borsaları ve Lisanslı Depoculuk projesinin başlangıcından bu yana yasal altyapının oluşturulmasında aktif olarak görev almış bir kurumdur. 119 yıllık borsacılık ve tarım sektörü tecrübesi ile projenin bundan sonraki uygulama aşamalarında da önemli görevler üstlenmeyi de arzu etmektedir. Ayrıca İzmir Ticaret Borsası'nın bu alanda Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsasının kuruluşundan kaynaklanan önemli bir tecrübesi de bulunmaktadır.

İzmir Ticaret Borsası olarak bu alanda artık somut adımlar atma vakti geldiği inancı ile biz de bölgemizin tarımsal üretim ve ticaret potansiyelini göz önüne alığımızda lisanslı depo kurulmasının Borsamızın önderlik yapması gereken bir yatırım olacağını düşünmekteyiz. Bu nedenle, özellikle son dönemde ortak girişim modeli ile başta pamuk olmak üzere bölgemizde önemli miktarda yetişen diğer ürünlerin de ihtiyaç dahilinde kapsam içine alınabileceği bir lisanslı depo kurulması konusunda çalışmalarımız hızla devam etmektedir.■

RÜZGAR SANTRALLERİ KURMAYA DEVAM EDİYORUZ...

Bilgin Enerji - Mazı III RES
Çeşme - İzmir

Zorlu Enerji - Rotor RES
Osmaniye

NAKLIYE - VİNÇ - MONTAJ

KUŞGÖZ İZMİR VİNÇ KİRALAMA
VE NAKLIYE HİZ. A.Ş.

www.izmircrane.com

Çeşme'nin kurtuluşu termal turizmde

Veysi ÖNCEL

İzmir'in başarılı girişimcilerinden, EGIAD üyesi, Çeşme Otelciler Birliği Başkanı Veysi Öncel ile Çeşme beldesinin sahip olduğu turizm imkânlarını ve bu imkânlardan daha fazla faydalanabilmesi koşullarını konuştuk.

Çeşme'nin 'Özel Turizm Bölgesi' ilan edilmesinin içi boş

Çeşme'nin 'Özel Turizm Bölge-

si' ilan edilmesinin bölgedeki yapılanmaya ve turizmcilere katkıları oldu mu?

'Özel Turizm Bölgesi' ilan edilmesinin Çeşme'ye hiçbir katkısı olmadı. Nedenine gelince; yıllardan

beri bekleyen turizm planlarımız onaylanmadığı için maalesef burada hiçbir yatırım gerçekleştirilemiyor! Turizm planlamaları ancak projelerle ve planlamalarla hayata geçirilebilir. Çeşme, 'Turizm Bölgesi' ilan edildi ve bölgede birçok turizm yatırım

alanları var ama hiç biri şu anda yatırıma açılmadığı için bölge olarak da 'Turizm Bölgesi' ilan edilmesinin hiçbir anlamı kalmıyor.

3,5 yıldır kurumların onayını bekleyen 1/25 binlik nazım imar planı ile ilgili olumlu gelişme sağlandı; Çeşme'de nasıl bir toparlanma bekliyorsunuz?

Bunlar zaten revizyon imar planlarıydı yani olan planların revizyon edilmiş haliydi. O yüzden, Çeşme'deki bu revizyon imar planları; Çeşme'nin önünü açacak, yatırımların artacağı, planların olacağı veya otellerin yatak sayısının artacağı projeler değildir. Bu planlar, 3.5-4 yıla yakın bir süre, sadece İl Genel Meclisi'nde oyalandı. Sonrasında gerek medya gerekse kamuoyunun desteğiyle büyük baskı yaratılarak planlar görüşüldü ve çok kısa sürede sonuçlandı. Esas, 'Turizm Planları' dediğimiz büyük ölçekli yatırım arazisi ve buna benzer imara açılmayan yerlerin turizme kazandırılması projelerinin hayata geçirilmesi sağlanmalıdır. Çeşme'de yatırım yapmak isteyenler, bunlar sağlandığı zaman ancak projelerini gerçekleştirebilecektir. Bu halde, paranız olduğu halde Çeşme'de 80 dönümlük bir araziyi bulmanız mümkün değildir yani şu an isteseniz de burada bir otel, yapamazsınız.

Ecrimisil sorunu konusunda ÇEŞTOB çatısı altında özel çalışmalar yapan biri olarak bu konu, sizlerin istediği şekilde çözümlenebildi mi? ÇEŞTOB olarak bölgeye sağladığınız imkânlar nelerdir?

ÇEŞTOB, Çeşme Otelciler Birliği olarak 13 yıldır Başkanlık görevimi sürdürmekteyim. Bu 13 yıl içerisinde birçok kararın gerçekleşmesine Birlik olarak imza atmış durumdayız. En son ecrimisil olayı için de yaklaşık 1,5 yıllık bir süre sonunda tabii ki otelcinin tam istediği gibi olmasa da ecrimisil konusunda düşme sağlanarak, bir zafer kazanıldı. Ecrimisilden sonra örneğin, termal

otelde fizik tedavi olmadığı halde fizyoterapist zorunluluğu getiren kararı değiştirttik. Sağlık Bakanlığı bu konuda bizleri dinledi; otellerimizde, fizyoterapist bulunma zorunluluğu maddesini kaldırdı. Aynı şekilde et fiyatları konusunda Türkiye'de sesini en çok çıkartan da toplu satın almayı gerçekleştiren ilk dernek de biz olduk; yaklaşık 90 otel olarak gıda ihtiyaçlarını tek elden ve toplu olarak satın alma operasyonunu yürüttük.

25 milyon Dolara 'Termal Kür Merkezi'

Çeşme'de turizm sezonunun uzatılması, iç ve dış pazara yönelik faaliyetler yürütülmesi konusunda neler söylersiniz?

Çeşme'nin en büyük kurtuluşu termal turizmdir. Çeşme, bir Antalya ile rakip olamaz. Çeşme, sezonu uzatmak istiyorsa termal yatırımlara yönelmelidir. 3,5 yıl önce 60 ortak ile İzmir ve Çeşme'nin önde gelen işadamlarıyla 2,5 trilyon sermayeli bir şirket kurduk. Başkan Vekilliğini yürüttüğüm bu şirket nihayet iş yapma aşamasına gelmiş durumda. Bu sene sonuna doğru temelini atacağız. Yaklaşık 25 milyon Dolara mal olacak olan tesisimiz, 15 bin m2 kapalı alandan fazla bir alanı ihtiva edecek. Dünyada ender yerlerden birisi olacak bir 'Termal Kür Merkezi' yapacağız. Bizim yatırımlarımız ardından muhakkak ki farklı yatırımlar da bölgeye gelecektir. Termal, çok özel bir sudur; tedavi ihtiva eden, denizin altından kaynaklı ve tuz oranı yüksek olan bu suyun özellikle eklem ve romatizmal hastalıklara çok iyi geldiği bilinmektedir. Çeşme'de turizm sezonunu genişletmek için öncelikle termali kullanmamız, ikinci sırada golf ve surf gibi spor konularına ağırlık vermemiz, ardından kongre turizmine yönelmemiz ve en son olarak da deniz-kum-güneşi ihtiva eden turizmi yapmamız gerekir. Çeşme'nin şu an 6 bin nitelikli yatak sayısını da 20 bine çıkarttığımız tak-

dirde Çeşme'deki turizm sezonunu da uzatmak mümkün olacaktır.

Peki, bu yatak sayısını 6 binden 20 bine çıkartma imkânları kısa sürede gerçekleşir mi?

İmar ve turizm planlamaları olduktan sonra gerçekleşecektir.

Yatak sayısı az ve 'Her şey dahil' sistemi de olmayınca Çeşme'ye rağbet olmuyor

Rusya ile vizenin kaldırılması haberleri sonrasında süregelen küresel kriz etkilerine rağmen Antalya turizmi muhtemeldir ki bu sezon daha yoğun gerçekleşecektir? Bu gelişmenin, Çeşme'ye etkileri olur mu?

Çeşme, Rusya'nın en az çalıştığı bölgelerden bir tanesidir hatta yok denecek kadar az çalışır. Rus turistler ve yabancı tur operatörleri için Çeşme'deki otel sayısının az oluşu ve 'her şey dahil' sistemini çok uygulamaması Çeşme'yi çok fazla tercih edilmez kılmamaktadır. O yüzden bu gelişme de bizi çok fazla etkilemeyecektir fakat Ruslar da artık yeni bölgeler keşfetmek için Çeşme'ye az da olsa girmeye başladılar.

Çeşme bağımlılık yaratır

Çeşme, sadece Türkiye'nin değil; dünyanın sayılı bölgelerinden biridir. Turizm açısından çok fazla özelliklere sahiptir; en başta ulaşımı, termali, dünyanın en iyi surf eğitim merkezlerinden biri olması, bunaltıcı olmayan sıcaklığı, deniz-kum-güneş ve eğlencesiyle ve de her şeyden önemlisi huzurlu yaşamıyla Çeşme, kalitesiyle tüm yörelerden farklı ve özelliği olan, insanlara tutku derecesinde Çeşme'ye bağlılık ve bağımlılık yaratan bir beldedir. Bütün bunlar sebebiyle en yakın zamanda Çeşme'nin hak ettiği yere geleceğine inanıyorum.■

Çeşme, imar ve turizm planlarının açılmasını bekliyor

Ticari açıdan Çeşme'yi rahatlatacak en önemli konunun, 'Turizm Bölgesi' ilan edilen yerlerde 1.000'lik ve değişiklik olan 5.000'lik planların bir an evvel yapılıp, faaliyete geçmesi gerektiğine dikkat çeken Çeşme Belediye Başkanı Faik Tütüncüoğlu, "Böylece Çeşme'de, turizm yatırımlarının önü açılacaktır" dedi...

Çeşme'yi, birçok turizm beldesinden farklı kılan önemli özelliklerinin başında sahip olduğu termal kaynakların geldiğini ifade eden Faik Tütüncüoğlu, beldede termalden her tür verimin alınmasına yönelik çalışmaların ise ilgili kurum ve yetkililerince yapılmakta olduğunu kaydetti. Tatil anlayışı olarak 'Deniz-Kum-Güneş' üçlemesi dışında Çeşme'yi cazip kılan diğer konunun da deniz sporları olduğunu söyleyerek, Çeşme'de yelken, surf ve dip dalma gibi aktivitelerin gelişmiş imkânlarla yapıldığını belirtti.

Hedef; otel sayısının artmasıyla birlikte 20 bin yatak kapasitesi

Yaptıkları pek çok yurtiçi-yurtdışı incelemelerdeki tespitlerine göre Çeşme'de faaliyette bulunan 5 yıldızlı otellerin hizmet kalitesinin oldukça üstün olduğunu fakat sayı olarak yeterli bulunmadığını belirten Tütüncüoğlu, "Çeşme'deki 5 yıldızlı otel sayısının daha da artması ve yatak sayısının 20 binin üzerine çıkması durumunda Çeşme turizminin oldukça ileriye gideceğine inanmaktayım. Bu doğrultuda da her tür yatırımın yapılmasına destek verilmiştir. Turizm Bakanlığı ile konuya dair görüş alışverişlerimiz sürmektedir" diye konuştu.

Faik TÜTÜNCÜOĞLU

Yabancı turist, yerli turiste göre daha az para harcıyor

Antalya örneğindeki gibi bir turistik kalkınma sonrası oluşabilecek çevre kirliliği ve yoğun nüfus artışı sıkıntılarının getirebileceği endişe-

lerin Çeşme için de mevcut olduğu ve bu kapsamda Çeşme'nin, huzur ve tatil imkânı arayan yerli turiste mi yoksa uluslararası markalaşmış bir turizm beldesi olarak yabancı turiste mi hizmet vermesi gerektiği yönündeki tartışmalara, Belediye Başkanı olarak kendisinin nasıl yaklaşacağını sorduğumuz Tütüncüoğlu, bizi şöyle yanıtladı:

Concept
Herşey
dahil!

KAYAPRESTIGE
SUNSHINE

50 yıldır,
Turizm bizim işimiz

www.kayaprestigesunshine.com

*Adamızdaki özel plajımızda düğün, brunch ve kokteyl hizmetlerimizden yararlanabilirsiniz.

Rezervasyon için; 0 232 725 15 00 (Pbx)

info@kayaprestigesunshine.com

Narlıca Dolaplıkuyu Mevki 35950 Ildır / Erythrai - Çesme

“Aslında biz, yabancı ve yerli turisti kesin bir çizgi ile ayırmıyoruz ve her ikisine de hizmet etmek istiyoruz. Bizim açımızdan dikkat çeken konu, yabancı turist geldiğinde burada, çok daha az para harcıyor ve fiyatları ucuzlatıyor dolayısıyla okullar açıldıktan sonraki mevsimde, yabancı turiste hizmet etmek daha doğru olabilir. Çünkü komşumuz Rusya dahil Kuzey ve Avrupa ülkeleri için ülkemizin iklim koşulları, onların buralarda 12 ay boyunca tatil yapması ve dinlenmesi için, tercih edilme sebebidir. Böyle olunca, mevsim dışında yabancı turiste gerek termal turizm gerekse deniz sporlarında marka belde kalitesiyle hizmet vermek istiyoruz; gerçi henüz ‘marka belde’ olma konusunda zamana ihtiyacımız olduğunu da biliyoruz. Yerli turistimiz ise daha fazla para harcadığı ve beldeye gelir bıraktığı için onlara, yaz mevsiminde ve özel tatil günlerinde hizmet vermek istiyoruz. Ancak yerli ve yabancı turisti bir arada ağırlayabilmek, elbette ki bizim için çok daha büyük bir başarı olacaktır”.

Çeşme'nin ilacı: Termal Turizm, Deniz Sporları ve Futbol Kamp Tesisleri

3-4 aylık turizm sezonunun tüm yıla yayılmasına yönelik çalışmalarda bulduklarını da sözlerine ekleyen Tütüncüoğlu, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Hemen hemen sadece yerli turistlerle, Mayıs ayı sonundan başlayıp Ağustos sonuna kadar devam eden ama az da olsa yabancı turistlerle birlikte geçen sezonu 12 aya yaymak is-

tiyoruz. Bunun için de aynı Balçova Termal Tesislerinde olduğu gibi biz de termal turizmi Çeşme’de geliştirmeyi hedefliyoruz. Çeşme’de deniz sporları da her mevsim yapılabildiği için ikinci gündemimizde yer alan bu konuyu da beldemizde, 12 ay süresince daha aktif olarak görmeyi talep ediyoruz. Üçüncü başlıkta, büyük futbol spor kulüplerinin kamp tesislerini, beldemizde kurmalarını ve bu tesislerden 12 ay süresince faydalanmalarını planlıyoruz. Turizm Bakanlığına, bu konudaki talebimizi sunduğumuzda bize olumsuz yanıt vermediler. Bakanlık, önümüzdeki yıl, bize yer tahsisini yaparsa, Belediye olarak biz de altyapılarını gerçekleştirebiliriz. Böylesi futbol kamp tesislerinden en fazla faydalanacak olanlar da yine oteller olacaktır çünkü futbolcularla birlikte turistik hareketlilik artık sezonluk olmaktan çıkıp, bir yıla yayılacaktır ve kampa gelecek olanlar sayesinde hem Çeşme’nin tanıtımı yapılacak hem de belde gelirlerine katkı sağlanacaktır. Çeşme’de sezonun 12 aya uzatılma-

sı, bahsettiğimiz bu üç başlıkta yani termal sağlık turizmi, deniz sporları ve futbol kamp tesisleri kapsamında sağlamak mümkün olabilecektir”.

Çeşme, sezona özenle hazırlanıyor

Çeşme’nin, her yıl turizm sezonu açılmadan öncesinde turisti rahat ettirmeye yönelik işlem ve tedbirlerin özenle alındığını ifade eden Tütüncüoğlu, Çeşme’de öncelikle alt yapı sorunlarının giderildiğini, mevsim boyunca kesintisiz akan su sağlandığını, yolların bakımlı hale getirildiğini, yaz günü kötü kokuların yayılmasını önlemek için kanalizasyon bakımlarının yapıldığını söyledi. Her bir gelen turistin, geldiği ilçede tertip ve düzen istediğini belirten Tütüncüoğlu, “Turist, kaldırımların esnafça işgalini değil, halka tahsis edilmesini ister. Engelli kişilerin, rahatlıkla kaldırımlarda hareket edebilmesini bekler” dedi. Çeşme’de sezona hazırlık kapsamında şu anda plajlarındaki

kumların elendiğini ve Çeşme’de turistlere yönelik yenilik olarak da engelli kişilerin kumsal alandan direkt denizin içine kadar rahatlıkla ulaşabilecekleri ortam geliştirmekte olduklarını kaydetti.

Çeşme limanına feribot ve kruvaziyer seferleri ile İzmir’e direkt uçak seferleri lazım

Yabancı turistlerin Çeşme’ye ulaşım kolaylıkları konusundaki beklentileriyle ilgili sorumuzu Tütüncüoğlu, “Avrupa’dan ülkemize gelen feribotların beldemize direkt çalışması, en önemli gündem maddemizdir. Kruvaziyer turizmini de bir an önce beldemize çekmek istiyoruz. Küreselleşen dünyada artık insanlar için zaman tasarrufu da öncelikleri arasında yer alıyor. Bu sebeple İzmir havaalanına direkt Avrupa seferleri yapılırsa, aktarmasız ulaşım imkânı Çeşme turizmine de önemli katkı sağlar” şeklinde yanıtladı.

Sit alanları elbette olmalı ama sit kararları çıkartılırken iyi incelenmeli

Çeşme’deki SİT alanlarına karşı olmamakla birlikte Çeşme’deki sit alan kararlarının iyi incelenerek alınması gerektiğine dikkat çeken Faik Tütüncüoğlu, “1994-96 dönemi sürecinde bu işler pek de dikkate alınmadan yapılmıştı” dedi.

Çeşme’nin sağlık imkânları yeterlidir

Çeşme’de tam teşekküllü sağlık hizmetlerin mevcut olmadığını ancak yine de yeterli olabilecek hastanelerin bulunduğunu belirten Tütüncüoğlu, “Her şeyden önemlisi Çeşme’den çıktuktan 25-30 dakika sonrasında ülkenin belki de en donanımlı hastanesi olan DEÜ Hastanesi-

ne ulaşabiliyorsunuz. İzmir’de dahi olsanız tam teşekküllü bir hastaneye ulaşabilmeniz 25 dakika sürecektir. Önemli olaylarda helikopter servisleri de kullanılabilir” diye konuştu.

Kaliteli üzüm üreten Çeşme’de, şarapçılık teşvik edilmelidir

Son olarak Çeşme’deki turizm, ticaret ve tarım alanlarında stratejik önemi olan konular ile bu konulara dair hükümetten beklentilerini sordumuz Tütüncüoğlu, bizi şöyle yanıtladı:

ladı:

“Tarım alanı ilan edilen yerlerimiz, beldemizin tarım faaliyetlerini canlandırmaya yeterlidir. Ancak hükümetimizin de desteklerini görürsek tabii ki daha mutlu oluruz. Biliyorsunuz, dünyanın en iyi üzümünü üreten bölgelerden birisi de Çeşme’dir; Hükümet, burada şarapçılığın gelişmesi konusunda gereken teşvikleri yapmalıdır. Ticari açıdan bizi rahatlatacak en önemli konu ise ‘Turizm Bölgesi’ ilan edilen yerlerde 1.000’lik ve değişiklik olan 5.000’lik planların bir an evvel yapılıp, faaliyete geçmesi lazım ki Çeşme’de de turizm yatırımlarının önü açılabilir”. ■

Yatak kapasitesi artınca turizm de 1 yıla yayılır

Muhittin DALGIÇ

Piri Reis'in 16.YY'da belirttiği gibi "Rüzgârı eksiksiz, denizi yufka" ilçemiz, Alaçatı'nın Belediye Başkanı Sayın Muhittin Dalgıç, 'Spor Turizmi Platformu'nda belirlenen ülkemizdeki yedi pilot bölge içerisinde 'Alaçatı Surf Merkezi'nin de belirlendiğine dikkat çekerek, yörenin gerek enerjisinde gerekse turizmde rüzgârından, denizinden ve termalinden geniş ölçüde faydalandığını söyledi. Turizm sezonunun 1 yıla yayılması konusunda Alaçatı'daki otel sayısının hızla artmakla birlikte henüz çok eksik kaldığını dolayısıyla tur operatörleriyle anlaşmalar yapılmadığını ve yabancı turist kabilelerinin getirilemediğini ifade eden Dalgıç, "Arzın her zaman talep göreceğine ve talebi, arzla yaratacağına inananlardanım. Ama daha kat edecek çok yolumuz var; bunu, çekinmeden bir belediye başkanı olarak söylüyorum" dedi.

Termal kaynaklara talep geldikçe halkın hizmetine sunulacak

Alaçatı'nın termal turizmi, işletimi, tanıtım ve pazarlaması konularında neler söylersiniz?

Termal kaynaklarımız o kadar güçlü ve zengin bir potansiyel ki

kendiliğinden deniz tabanından adeta fişkırmaktadır. İşte bu uyuyan deviyandırmak, bu gücü talep yoğunluğu çerçevesinde peyderpey halkımızın hizmetine sunmak istiyoruz. Şifalı termal su ve çamur kaynağını, 'termal sağlık turizmi' alanında faaliyete göstermek üzere kurduğumuz bir şirketle kullanılabilir kılmak niyetindeyiz. Bunun için çalışmalarımız sürmektedir.

Alaçatı, temiz enerjiyle yaşamına can katıyor

Alaçatı Belediyesi ARES işbirliğiyle kurulan Türkiye'nin ilk rüzgâr enerji santrali ile santralin Alaçatı'ya etkileri konusunda neler söylersiniz?

Alaçatı'nın yine ilklerinden biri-

BİR RÜYANIN BAŞLANGICI

SOLTO
ALAÇATI HOTEL

2. Çark Plajı Liman Mevkii 35950
Alaçati Çeşme İzmir / TURKEY
Tel: 0 232 716 0661
Fax: 0 232 716 0669
info@soltotohotel.com
www.soltotohotel.com

sidir, temiz enerji! Rüzgâr enerjisi, hiçbir kaynağı tüketmeden enerji üretiyor ve dolayısıyla çevreye de bir zararı olmuyor. Yerel yönetim olarak ta bu santralin ortağıyız.

Butik Otel projelerinde artış var

Sezonlarda Alaçatı Otelleri, yatak sayısı ve hizmet kalitesi yeterli oluyor mu?

Yatak sayımız az. Bana göre ‘Turizm’ denildiğinde, ilk oluşturulması gereken yataktır. Diğer doneleri sonradan oluşturabilirsiniz. Bu sebepten tur şirketleriyle anlaşmalar yapmak ve yurt dışından müşteri bağlamak pek mümkün olmuyor. Bu sorunun kademeli olarak giderilmesi gerekir ki 3 ay doluluk, 6 ay doluluk derken turizm, bütün bir yıla yayılmalıdır. Güney kıyılarımızda yer alan turizm yatırım alanlarında yeni otel projeleri geliyor. Fakat genel anlamda bizim ‘Alaçatı Modeli’nde yaratmaya çalıştığımız turizm çeşitliliği daha çok butik turizme dayalıdır. Çok büyük oteller anlamında değil ama butik otel turizminde de çok hızla artan bir sayı ile karşılaşılıyor. Alaçatı yatak kapasitesi olarak ta her geçen yıl müthiş bir artış var. Ben yatak kapasitesinin artmasının, kalitemizden ödün vereceğine inanmıyorum. Arzın her zaman talep göreceğine ve talebi, arzla yaratacağına inananlardanım. Ama daha kat edecek çok yolumuz var; bunu, çekinmeden bir belediye başkanı olarak söylüyorum.

Dünyada surf sporuyla ilgilenenler Alaçatı’yı iyi bilir

Dünyanın en iyi surf merkezi olarak bilinen Alaçatı Surf Merkezi’nin tanıtımı ve geliştirilmesi konusundaki çalışmalarınız ve beklentileriniz nelerdir?

Ünlü denizci; Piri Reis, daha 16. yüzyılda kendisi kadar ünlü ‘Kitab-ı Bahriye’inde, Alaçatı limanı için “rüzgârı eksiksiz, denizi yufkadır” diyerek, günümüze adeta deniz sporları için yön göstermiştir. Rüzgâr aldığı halde dalga tutmayan ve sığ bir derinliğe sahip o eski liman, bugün surf tutkunlarına merkez olmuştur. Her yıl, Avrupa ve Dünya Surf Şampiyonalarına ev sahipliği yapmaktayız. Bu yıl da yarışmalar gerçekleşecek.

Dünyada surf sporuyla ilgilenenler aslında Alaçatı’yı biliyorlar ama biz yine de elimizden geldiğince, yurtiçi ve yurtdışı bütün tanıtım fuarlarına katılarak, tanıtımlarımızı yapmayı sürdürüyoruz. Yeni oluşturulan ‘Spor Turizmi Platformu’nda belirlenen ülkemizdeki yedi pilot bölge içerisinde ‘Alaçatı Surf Merkezi’imiz de yer almaktadır.

Alaçatı’nın otopark sorunu çözüldü

Bu sezon Alaçatı’ya gelecek yerli ve yabancı turistler için yenilikleriniz nelerdir?

Alaçatı’da trafik ile ilgili bir konu olan ‘otopark’ sorunumuz vardı. Bizim gibi belde olan yerleşim yerlerinde belki de ilklerden bir tanesi olan

kapalı otoparkımızı bu sezon hizmete açmış olacağız. Otopark inşaatı hazırıldı zaten, sadece sanayi girişinden yolunu açtık. Büyük oranda bu sıkıntıyı ortadan kaldıracığına inanıyoruz. Ziyaretçilerimiz otoparktan çıkıp, Ilıca istikametine yöneldiklerinde bisiklet yolları ile yürüyüş yollarını görecekler. Güney sahillerimize döndüklerinde ise Marinamız içerisinde bir göletin üzerinde dinlenip, çay-kahve içip, yemek yiyebilecekleri 7-8 restoran ile karşılaşacaklar. Surf Merkezimize indiklerinde de yeni bir düzenleme onları bekliyor olacak.

'Su içerisinde su ile yaşam' projesi çalışmalarını hızla sürüyor

Venedik'e rakip olacağınız Türk Turizmine yeni soluk getiren Alaçatı Modeli'ni anlatır mısınız?

Güney sahillerimizde durmaksızın hızla devam eden 'Port Alaçatı Proje' çalışmalarını tabii ki sürdürüyoruz. 2.400 dönümlük bir alan üzerine yapıyoruz bu projeyi. 'Su içerisinde su ile yaşam' sloganıyla yola çıktık. Amacımız burada ev yapıp, satmak değil; bir yaşama alanı oluşturmaya çalışıyoruz. Bu sebepten süreç biraz uzuyor. **Genelde ülkemizde deniz doldurularak inşaatlar yapılır oysa biz, bu projeye tam tersini yapıyoruz. Karayı kazarak su getiriyoruz. Kanallar oluşturuyoruz.**

Bu yaz Liman yoluna doğru açılan 4,5 km uzunluğunda ve 30 m genişliğinde bir yolumuz var. O yolu 2010 yılı sonuna kadar açıyoruz. Güney sahillerimizde turizm alanı içerisinde yeni otel projeleri geliyor. Şu an 'Otelcilik' anlamında da hızla gelişen bir bölge konumunda.

Münster Üniversitesi yakında Alaçatı'da bir Türk-Alman üniversitesi açıyor

Bildiğimiz kadarıyla Alaçatı Turizmin yanı sıra bu sene eğitimle de dünyaya açılıyor. Dünyanın en iyi üniversiteleri listesinde yer alan Münster Üniversitesi, Alaçatı'da bir Türk-Alman üniversitesi açıyor. Bu konuda neler söylemek istersiniz?

3 yıldır çalışmalarımızı sürdürmekteyiz. Yakın bir süre içerisinde yer tahsisi ve YÖK izni çıkmasını bekliyoruz ki izin çıktığı zaman projeleri zaten hazır.

Alaçatı'da betonlaşmaya izin yok

Alaçatı'nın sembollerinden olan taş evleri ile yel değirmenleri konusunda neler söylersiniz?

Tarihi kent alanı içinde bulunan ve "1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Üst Kurulu" ile müştereken "kentsel sit alanı olarak ilan edilip, koruma altına alınan 174 konut yine aynı kurulla işbirliği içinde, peyderpey aslına uygun olarak restorasyonu yapılmak suretiyle, kent yaşamına armağan edilmektedir. Bu çerçevede tüm imar planları revize edilerek, kentsel sit alanı çevresinin, Alaçatı sivil mimari özelliklerini taşıyan plan notları da İmar Planına işlenmiştir. Yine aynı uygulamanın bir devamı olarak, "Tarihi Kentsel Sit Alanı" içinde bulunan imarlı parselle-re, mevcut mimari dokuya uygun olarak projelendirilmiş, yeni konutların yapımına izin verilmektedir. Bu güne kadar özenle korunan ender yörelerimizden biri olarak Alaçatı, planlı bir şekilde büyümektedir. Hiçbir suretle betonlaşmasına izin verilmeyecektir. Yel değirmenleri ile ilgili restorasyon çalışmaları, Alaçatı giriş projesiyle devam ediyor.

Alaçatı'da Restorasyon ve imar planları konusunda neler yapıyorsunuz?

Alaçatı'nın kendi bünyesinde bütün restorasyon çalışmaları devam ediyor. Vatandaşlarımızın yaptığı yenileme çalışmaları da aslına sadık kalınarak sürdürülmekte. Kentin merkezinde yer alan 1850'li yıllarda oluşturulan ve kilise olarak yapılmış ve daha sonra camii olarak kullandığımız binanın altında çeşitli dükkânları adapte etmişler. Biz bunları oradan arındırıp, orijinal haline getirdik. Yaklaşık 6 aydır çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Yaz döneminde belde-mize gelen konuklarımız, bu güzel eserin ortaya çıktığını görecek. Bizim oradaki temel amacımız, Alaçatı'daki bu tür binaları ortaya çıkarmak. Şu anda hızla devam ettirdiğimiz çalışmalar içerisinde Alaçatı etrafındaki bu tür binaları belediye eliyle restore etmeye çalışmak ta var. Sokak sağlıklaştırma işine giriyoruz. Bu anlamda vatandaşlarımızın yapamadığı binaları dahil, belediye olarak projelendirip önümüzdeki yıllar restore edeceğiz.

Bülent TERCAN
Destination İzmir Sözcüsü
İzmir CVB. Yön. Kur. Üyesi

Turizm Tanıtımdır

Çok Kıymetli EĞİAD'lı dostlar, merhaba;

Sizlerle bu yıl katıldığımız İTB BERLİN Fuarı izlenimlerimi paylaşıp konuyu Çeşme'ye bağlamaya çalışacağım.

İTB BERLİN, dünyanın en önemli, en büyük turizm fuarıdır. Turizm borsası olarak da adlandırılır. Turizm işindeyseniz, turizm şehri yöneticiyseniz mutlaka her yıl Berlin'de olmak zorundasınızdır. Berlin'de; Dünya turizminin fotoğrafını çekersiniz, rakip ülkeler neler yapıyor incellersiniz, satışların ne safhada olduğunu gözlersiniz, tur operatörlerinin durumunu incellersiniz ve bu en büyük turizm operasyonunda boy gösterirsiniz; "ben de varım" dersiniz... Herkes bu şekilde düşündüğü için, ilgi çekmek için kreatif çalışmalarla Berlin'de, yerinizi almalısınız.

İTB BERLİN 2010'da Türkiye, partner ülkeydi. Türk turizmi açısından çok önemli bir tanıtım fırsatıydı. Turizm Bakanlığı, mükemmel bir stantla katıldı. Fuarın açılış gününden bir gece önce ICC (Internationat Congres Centrum)'da Anadolu Ateşi grubu muhteşem bir gösteri sundu. Yaklaşık 8 bin kişilik salonda grup, ayakta alkışlandı. Biz de İzmir CVB, Destination İzmir grubu olarak sa-

londaydık, gözyaşları içinde gururla gösteriyi izledik.

10 Mart günü fuar açıldı; Destination İzmir, CVB standımızda çalışmalarımıza başladık, tur operatörleri ile görüşmelerimizi yaptık, yanımızda getirdiğimiz hediyelik eşyalarımızı Almanlara dağıttık.

Tam karşımızda Kuşadası Belediyesinin Standı vardı. Kuşadası Belediye Başkanı Sayın Esat Altıngün, Kuşadası Kaymakamı, Kuşadası Turizmcileri ile birlikte stand kiralamışlar; broşürler dağıttılar, hediyelik eşyalar dağıttılar, tur operatörleri ile görüştüler. Bir akşam üzeri Kuşadası olarak kokteyl verdiler. Fuarı Kuşadası olarak mükemmel değerlendirdiler.

Kendilerini bir turizm adamı, İzmir turizm gönüllüsü olarak gönülden tebrik ediyorum. Kuşadası Belediye Başkanı, standlarına gelen Almanlara elleriyle incir ikram etti.

Turizm insan ilişkisidir; en iyi kumsallara sahip olabilirsiniz, yat limanlarınız olabilir, termaliniz olabilir, iyi diyaloglarınız yoksa turist çekemezsiniz.

Çeşmeli bir turizmci olarak Kuşadası Belediyesini kıskandım ve her yerde anlatıyorum. Çeşme'mizin de aynı Kuşadası gibi çalışmalara imza atmasını gönülden arzu ediyorum. Bu konuda elimizden gelen çabayı göstermeye devam edeceğiz. Saygılarımla.■

Çeşme'den hedef kitlenize el sallayın!

Türkiye'nin en popüler tatil beldesi
Çeşme'de birçok billboard ilan
alanımızdan birinde sizin markanız
ya da ürününüz olabilir...

Nerelerde outdoor ilan
verebileceğinizi öğrenmek için
lütfen bizimle iletişime geçiniz.

 EGEOUTDOOR

Dergilerden hedef kitlenize el sallayın!

Türkiye'nin en çok okunan saygın
dergilerinde sizde markanızı ya da ürününüzü
tanıtmak istemez misiniz?

 EGEMEDYA

II. Türk Dünyası Uluslararası Kültür Kongresi İzmir’de toplandı

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün himayelerinde, Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü tarafından 19-25 Nisan 2010 tarihleri arasında düzenlenen 2. Türk Dünyası Uluslararası Kültür Kongresi, İzmir’in Çeşme ilçesinde yapıldı. Kongreye, 250’si yurt içi ve 150’si yurt dışından olmak üzere toplam 400 bilim adamı katıldı.

İsen: Yaptığımız işi, stratejik boyuta taşımalyız

Türkiye genelinde bugün 148 Türkoloji bölümü olduğunu ifade eden Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Prof. Dr. Mustafa İsen, 1975’de var olan 3 Türkoloji enstitüsü ile günümüzdeki enstitülerin arasındaki kalite farkının üzüntü verici olduğuna değinerek, programlarının yeni yapıya göre değiştirilmesi gerektiğini belirterek, şu eleştiride bulundu:

“Geçenlerde Sayın Cumhurbaşkanı, Hindistan’a gezi gerçekleştirdi. Buraya giderken de benden şöyle bir talepte bulundu: “Mustafa bey, Hindistan’ın Türk tarihi açısından önemini biliyorum; bana, bu konuda biraz bilgi toplar mısınız?” Ben de bununla ilgili muhatap kurumlarımızdan bilgi rica ettim. Arkadaşlar bana, 3 ciltlik 15 tane kitap gönderdi. Buna karşılık sordum; “Hindistan tarihi konusunda Türkiye’de çalışan akademisyenler, kimlerdir?” Bir öğretim üyesi arkadaşımızdan bahsettiler. Kendisine telefon ettim; o da bana, daha önce yayınlanmış 4 tane makalesini gönderdi. Yaptığımız işi stratejik boyuta taşımak gibi önemli bir yükümlülüğümüz var”...

Sosyal bilimlerin, soft power - ‘ince güç’ diye tanımlanmaya başladığını ve öneminin her geçen gün arttığını belirterek devam eden İsen, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Dünyada Türkoloji’nin konusu, hiçbir dönemde bu kadar önemli

bir hale gelmedi. Bu önemin, tadını çıkarmamız lazım. Ben, 5 yıl kadar Kültür Bakanlığı Müsteşarlığı yaptım. 2-3 kişiyi istisna edecek olursam, bir tane proje gelmedi! Üniversite olarak bizi proje bombardımına tutun. Bu projeler bize, sadece arkadaşlarımızın bir takım nostaljik beklentilerini tatmin edecek projeler olmamalı... Proje, alan ile veren arasında bir mutabakattır. Sadece verinin beklentilerine cevap verecek yapıdan söz etmiyorum. Bu mutabakatı sağlayalım. Bizim beklentilerimizi de tatmin edecek noktada projeler getirin, üretin”.

Akalın: Türkçe, 78 yıldır korunuyor

Türk Dil Kurumu (TDK) Başkanı Prof. Dr. Şükrü Haluk Akalın ise konuşmasında, kongrenin Türk soylu halkların dillerini, sanatlarını, geleneklerini, inançlarını, geçmiş ve bugünkü yaşayışlarını, tarihlerini, kül-

tür zenginliğini gözler önüne sermeyi amaçlayan bilgi şöleni olduğunu söyledi. **Büyük Önder Atatürk'ün dil ve tarih araştırmalarında bütün Türk dünyasını kapsayan bir bakış açısına sahip olduğunu ve bu alandaki birçok çalışmaya öncülük yaptığını anımsatan Akalın, Atatürk'ün Türk dilinin söz varlığına yeni sözcükler kazandırdığını belirtti.** 23 çalışma grubunun, yeni terim ve kavramlara karşılık bulma çalışması yürüttüğünü belirten Akalın, bu kapsamda 170 bini aşan terimle Türk dilinin en büyük terim sözlüğünü yaptıklarını anlattı. Türkçenin, 78 yıldan bu yana yazı, bilim, öğretim ve sanat dili özelliklerinin korunduğunu ifade eden Akalın, TDK'nun, Türk dünyasının bütün destanlarını bir araya getirerek, özgün biçimi Türkiye Türkçesi'ne aktarımıyla yayımlamakta olduklarını belirterek, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“ Prof. Dr. Fikret Türkmen baş-

kanlığında yürütülen ve tamamlanan projede, bugüne kadar 36 ciltlik kitap, bilim ve kültür dünyamıza kazandırılmıştır. Baskı işlemleri süren ciltlerin de yayımlanmasıyla Türk dünyası destanları, büyük bir kültür hazinesi olarak 100 cilde ulaşacaktır. Her bir destanımızdan, filmler ve bilgisayar oyunları çıkabilir”.

Son verilere göre Türkiye’de internet kullanımının geçen yıla göre büyük bir artış gösterdiğine değinen Prof.Dr. Akalın, “Bu oran; daha çok söyleşi, e-posta, sosyal paylaşım sayfalarına yönelişle yükseliyor. **Bugün, sanal ortamda İngilizce 16 milyar ağ sayfası bulunurken, Türkçe 115 milyon ağ sayfası var. Bütün yazı dilleriyle ve lehçeleriyle konuşucu sayısı bakımından 5. dil olan Türkçe, sanal ortamda kullanılan diller içerisinde 2007’de 16. sıradayken son verilere göre ne yazık ki ilk 20’ye bile girememekte**” diye

konuştu. Sanal ortamdaki sözlüğe, Türk İşaret Dili Parmak Alfabeti ile sözcüklerin gösterilişini sağlayan yazılımı da ekleyeceklerini bildiren Akalın, her sözcüğün, parmak alfabesi ile gösterilişi uygulamasını hazırlayan DEÜ Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Yalçın Çebi ve ekibine teşekkür etti.

Kıraç: Kongre, Türk dünyasındaki kültür araştırmalarını özendirecektir

Kongrenin, Türk dünyasındaki kültür araştırmalarını özendireceğinin altını çizen İzmir Valisi Cahit Kıraç, “İzmir ve Ege Üniversitesinin, böylesi büyük uluslararası bir bilimsel kongreye ev sahipliği yapması, önemli bir gurur kaynağıdır” diye konuştu.

Yılmaz: ‘Biz’ olma duygusunu yaratan kültürü yaymak gerekir

EÜ Rektörü Prof. Dr. Candeğer Yılmaz da “Son derece önemli bir başlığı olan bu kongrenin önemli sonuçları olacağına inanıyorum. Ege Üniversitesi, 55’inci yılını kutlayan bir kurum olarak sorumluluklarının bilincinde bir üniversitedir. Bu bağlamda, ‘biz’ olma duygusunu yaratan önemli bir öğe olan kültürü, yaymak gerekmektedir. Bu misyonu taşıyan bir kurum olarak Türk Dünyası Enstitüsü’nün başarılarıyla gurur duyuyoruz” dedi.

Türk dünyası kültürü Çeşme’de buluştu

Kongrenin açılış konuşmasını başlatan EÜ Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Fikret Türkmen, Türk dünyasındaki

Fikret TÜRKMEN

M. Cahit KIRAÇ

bilim adamlarını bir araya getirmek ve fikir alışverişinde bulunmak amacıyla böylesi bir organizasyona ev sahipliği yaptıklarını kaydederek, “Türk dünyasının güncel meselelerini kamuoyuna duyurmak ve mümkün olduğu kadar bilimsel çözüm yolları üretmek, bilimsel neticelere ulaşmak temel amaçlarımız arasındadır” dedi.

Halaçoğlu: Mübadele sonrasındaki Osmanlı izleri kasıtlı olarak yıkılıp, siliniyor!

Açılış konuşmaları ardından kongrenin ilk sunuşunu yapan Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu ise Türk soylarının yaşamlarını, özelliklerini, göçlerini anlattığı konuşmasında, nüfus mübadele dönemlerinde yaşanan sıkıntılara değinerek, Türklerin uzun yıllar yaşam sürdükleri bölgelerde kültür izlerinin kasıtlı olarak yıkılıp, yok edildiğine; “Türebeler kilise, camiler lokanta yapılıyor, mezarlıklar yok ediliyor” diyerek, konunun önemine dikkat çekti. Rumeli Yörük kültür izlerinin takip edilmesi gerektiğine vurgu yapan Halaçoğlu, “Rumeli Yörükleri, Oğuz boylarından olup,

Anadolu’dan oraya gönderilmiş ve geri getirilmişlerdir. Onlara yabancıymış gibi ‘muhacir’ denmeleri hatırdır. Türkiye Cumhuriyeti’nin nüfusu, Balkan ve Kafkas göçmenleri sayesinde önemli sayıya ulaşmıştır” şeklinde konuştu.

Türkiye artık devlet politikası belirlemelidir

Sunumu sonrası özel sohbet etme imkânı bulduğumuz Sayın Yusuf Halaçoğlu ile Türk dünyasını yakından ilgilendiren gelişmeler üzerine konuştuk ve kendisinden son derece çarpıcı açıklamalar aldık.

Ergenekon’a dayanan Nevruz, Türklerin bayramıdır

Türk Dünyası Kongresi programını görme fırsatı bulamadığım için bu hafta içinde Nevruz konusu burada işlenecek mi bilemiyorum hocam ama henüz çok yeni kutlandığı için ben size Nevruz’u sormak istiyorum. Nevruz, kimlerin bayramıdır? Nasıl kutlanır?

Aslında Nevruz, bizim için çok özel bir gündür; Osmanlı, Nevruz’u çok kapsamlı bir şekilde kutluyordu. Nevruz, isminden de anlaşılacağı üzere ‘yengi gün’ yani yeni bir yılın başlangıç günü olarak kullanılıyor. Daha eski kaynaklara bakıldığında Nevruz kutlanma törenleri görülebilir ama ben daha çok Osmanlı dönemindeki kutlamalarla ilgilendim. Osmanlı döneminde Nevruz’u hem esnaf hem de padişah yani saray kutluyor. Mesela eczacılar, ‘Nevruz-ziye’ olarak adlandırdıkları, 41 çeşit bitkiden hazırlanan bir ‘Nevruz Macunu’ yapıyorlar. Sarayda yapılan Nevruz macunundaki bitki çeşidi ise 70’lere çıkıyor. Eczacılar, bu macun için önemli bahşişler alıyorlar. Muhtemelen Manisa’daki ‘Mesir Macunu’nun da temeli Nevruz’a dayanıyor. Nevruz hakkında pek bilinmeyen ise Nevruz’dan 15 gün önce Osmanlı’da ‘Kuruyemiş Bayramı’ adında bir bayram kutlanıyor. Bu bayramın amacı da esnafın elinde, bir yıl evvelinden kalmış olan kuruyemişlerin, bu bayram vesilesiyle tüketilmesi ve yeni dönemde, yeni ürünlerin piyasaya sürülmesidir. Büyük şenlikler yapılıyor. Yeni gün, Osmanlı’da 21 Mart olarak nitelen-diriliyor ve vergi de bu tarihte tahsil ediliyor; buna da ‘Nevruz-u Sultani’

adını vermişler. Mali yılbaşı da yine bu tarihtir. Cumhuriyet dönemine kadar da mali yıl, 21 Mart olarak kabul görmüştür ta ki Turgut Özal dönemine kadar; 1983 yılına kadar bütçeler, Mart itibariyle çıkmıştır. Bu tarihten sonra değişti ama aslında bu, bir gelenektir; yeni yılın dönümü olarak nitelendirildiği için bu tarihe konuyordu. Günümüzde ise her yeni yılın başı olarak kabul edildiği için takvim yılı başı olan 'Ocak' itibariyle bütçeler çıkmaktadır.

Son yıllarda Nevruz, sanki Kürt halkının bayramı gibi kabul ettirilmek isteniyor. Oysa biliyoruz ki Nevruz'un ilk kutlandığı tarihlerde Türkler, daha ziyade Doğu Anadolu bölgelerinde yaygındılar. Bugün, Nevruz'un siyasallaştırılmak istenmesinin nedenleri konusunda neler söyleyebilirsiniz?

Biliyorsunuz; Türkler, İran'da bin yıl kaldılar; daha doğrusu, bin yıl idare ettiler. O bin yıl içerisinde dilleri ağırlıkta Farsça haline geldi. Birçok Türkçe kelime, Farsça olarak kullanılır oldu. Nevruz, Farsça kökenli bir kelimedir. Halbuki Asya Türklerine bugün bile baksanız, 'Nevruz' demiyorlar; 'Yeni gün' diyorlar. Nevruz, eski İran kültürüyle birleştirildi; Kava'ya bağlandı, demir ile bağlantılı ama İran'da bu bayram, bir şekilde Farsileştirilmek suretiyle bugün de kutlanıyor. Halbuki biliyorsunuz, bizdeki bu Yeni gün'ün başlangıcı olarak nitelendirilen dönem, Türklerde de Ergenekon ile doğrudan bağlantılıdır; Ergenekon'dan çıkmıştır. Yeni gün olarak kabul edilmesi sadece yeni bir hayatın başlaması değil, ağaçların çiçek açması, yaprak vermesi değil; Türklerin de hayat bulması anlamına geliyor ki onun için de Ergenekon ile 'Yeni gün' dediğimiz 'Nevruz' birleştirilmiştir. Kürtler, kendi milliyetçiliklerini ortaya koyabilmek için bunu benimsediler. Zaten biz de Türkiye Cumhuriyeti olarak terk etmiştik. Sovyetler Birliği'ndeki Türklerin, 21

Mart'ta Nevruz'u kutladıklarından da haberimiz yoktu. 21 Mart'ı mali yıl olarak terk ettik; bugün, çocuklarımıza sorun, 1983'deki bu değişimi hiç kimse bilmez. Kısa bir dönem sonra tümünden unutulacaktır ve herkes, sanki Türkler, yılbaşını 31 Aralık akşamı kutlarmış gibi düşünecek; çok çabuk unutuyoruz maalesef... Cumhuriyet döneminde, Nevruz gibi birçok adetlerimizi "Batılılaşacağız" diye bir kenara atmışız. Folklorumuzu bile 1965'den sonra yeniden oynamaya, mehterimizi yeniden çalmaya başladık. Mehter bizim askeri bando takımımızdı, onu bile unutmuştuk. Siz sahip çıkmayınca, başkası sahip çıkar!..

Bölgedeki ulusların menfaatleri doğrultusunda Türk Dünyası Birliği oluşur

**Türk dünyasının birleşeceği
yolunda zaman zaman haberler**

çıkarsa, beklentiler oluşur ama bu yönde ciddi adımlar da atılamaz. Şahsen ben de üzerinde bulunduğumuz coğrafyada her daim emperyal güçlerin beklentileri olduğu ve var olan devletlerin de geçmiş tarihlerinde mesela Osmanlı imparatorluğu, Pers İmparatorluğu, Rusya İmparatorluğu gibi güçlü geçmişleri var. Tarih boyunca, bu topraklar üzerinde kanlı savaşlar ve zorlu mücadeleler geçmiş dolayısıyla da böylesi bir Türk Birliği'nin oluşturulamayacağına inanırım. Sizin bu konudaki görüşleriniz nedir?

Benim düşünceme göre oluşturulur. Avrupa'ya ortaçağdan itibaren bakın; 30 Yıl Savaşları, 100 Yıl Savaşları, din harpleri, 1. Dünya Savaşı, 2. Dünya Savaşı yapmışlar ve şu anki Avrupa'nın yeni statüsüne bakın; Katolik Kilisesi, Protestanlık, Anglikanizm vesaire ama bunların her biri, ayrı bir din gibi olmasına rağmen bugün birleşebilmişler. Türk dünyasına baktığımız zaman tarihi, dili, kültürü

Prof. Dr.Candeğer YILMAZ

Mustafa İSEN

mamafih ayrı kalmış olsak bile şu gün, kucaklaşabilecek hale gelmiş durumda. Herkes bu şuurda; ‘**Türk Dünyası**’ denilebiliyor artık. Burada çok ince bir strateji yürütecek olursak, bu birleşme meydana gelebilir. Bölgedeki ülkelerin çıkarlarının aynı olduğunu düşünün; bu bölge enerji merkezlerinin odak noktasıdır. Burada Türk Cumhuriyetleri, direkt Türklerle alakalı ve ülkelerinde Türk nüfusu olan İran, Rusya, Gürcistan hatta Irak, Suriye gibi ülkelerin bu oluşuma dahil olduğu bir süreci içine alacak olursanız, dünyanın en büyük bloğunu oluşturabilirsiniz. Bununla ilgili şahsen çalışmamızda da var; ‘**Türk Dünyası Birliği Vakfı**’ adı altında bir vakıf kuruyoruz. Bunun alt yapısı, eğitime ve personele dayanıyor. Şartları oluşturduğumuzda gerçekleşmemesi mümkün değil. Böyle bir oluşum, İran’ın işine gelmeyecek mi? Tam tersine; Türkiye, İran’ın dünyaya açılan kapısıdır. Rusya’nın da sıcak denizlere ve sıcak bölgelere inmek ve de bütün enerji merkezlerini kimseye kaptırmadan kendi kontrolünde, bu blok içinde olması işine gelir mi gelmez mi? Tabii ki onun da gelir; kontrolü Çin’e, AB’ne,

ABD’ye kaptırmamak isteyecektir. Bunlar, tamamen ülke çıkarları meselesi...

Amerika, İran ile anlaşırsa farklı sorunlar gelişir

Peki hocam, şu an için her an bir savaş çıkabilir beklentisi olsa da İran, tam tersi ülke menfaatleri doğrultusunda ABD ile işbirliğine girerse Türkiye’nin, bölgedeki ve Türk Birliği’nin kurulmasındaki pozisyonu ne olur?

Tabii ki o zaman zora girer... Nükleer mesele üzerine konuşuluyor ve ABD, benim gördüğüm kadarıyla zaten İran ile anlaşma yoluna giriyor. Önceki stratejileri tutmadı.

— ABD, İsrail ile de geriliyor gibi...

Evet, İsrail’le de anlaşamıyor. Irak’ta kaybetti, Afganistan’da kaybediyor. Kafkasya’yı da kaybediyor. Ermenistan açılımı o politikanın bir

parçasıydı ama o da olmuyor. İran ile anlaşabilirlerse Orta Asya petrollerini, İran üzerinden Basra Körfezi’ne indirebilir. Üstelik Afganistan da olmadan ki o zaman, Afganistan ve Irak savaşları da sona erer. Fakat bu durumda, ABD ile İsrail’in birbirini tamamen reddetmesi lazım. Amerika’daki Yahudi sermayesi, Amerika için ciddi tehlike teşkil edebilecek bir duruma girebilir. ABD, bu endişeyle istedikleri kadar İran’a yaklaşamayabilir. İran da Amerika’ya ne kadar güveneceği konusunda şüphe duyuyor. Belli bir orana kadar ABD ile yakınlaşabilir dolayısıyla İran, Türkiye’ye her halükarda ihtiyaç duyacaktır. İran, çok köklü bir devlettir; karar alabilir, her şeyi yapabilir ama kendi geleceği açısından ABD’ye ne kadar bakmak ister? İran’da gerçek devlet adamları vardır. Molla olarak görülenlerin çoğu Sorbonne vb üniversiteleri bitirmiş kültürlü insanlardır. Kadınların zorla kapatıldığı ve mağdur edildikleri yolundaki söylemler de yanlış; İran’daki kadınlar, Türkiye’den çok daha sosyal ve girişkendir dolayısıyla burada İran’ı iyi tanımak lazım. Türkiye, bir yerde ABD’ye İran’ı satacak olursa ki

kendi aleyhine olacak bir şeydir bu; o zaman tabii söyleyecek bir şey kalmıyor. Böylesi bir durumda yöneticilerin, tarihin huzurunda hesap vermeleri gerekir.

Rusya olmadan Dağlık Karabağ bölgesi sorunu çözülemez

Kıbrıs'ta biliyorsunuz yönetim değişti. Azerbaycan ve Ermenistan sorunu konuşulduğunda bazı çevrelerce deniyor ki "Azerbaycan yüzünden Ermenistan ile ilişkilerimizi düzeltemiyoruz. Oysa Azerbaycan daha KKTC'yi bile tanımadı!" Türkiye ve Azerbaycan arasındaki tarih ve kültür birliği ile ekonomik ilişkileri bir yana koyalım hocam; tartışma konusu olan Dağlık Karabağ bölgesinin, Türkiye açısından jeostratejik önemi konusunda neler söyleyebilirsiniz? Ermenistan açılımı konusundaki görüşmeler sizce ne kadar samimi?

Türkiye'de öncelikle bunu söyleyenler bir defa, cahil... Gerçek-

ten cahiller çünkü bir kere Türkiye, Kıbrıs'ın tanınmasını istiyor mu istemiyor mu ona bir baksınlar. Tanımak isteyen ülkeleri dahi Türkiye engelledi. Azerbaycan, direkt uçak seferleri kaldırdı KKTC'ye; sıkıntılar yaşadı ki buna rağmen Türkiye'nin hiçbir desteğini görmedi. Öyle bile olsa, Türkiye'nin çıkarları nerededir? Azerbaycan'dadır. Orta Asya'ya açılan kapımızdır. Petrol bölgesidir. Elin adamı 10 bin kilometreden gelip bunun için savaşıyor, can kaybediyor, para harcıyor. Biz, kendi elimizle; "Kıbrıs'ı tanımadı, küseriz" gibi bu kadar seviyesiz bir politika ve anlayış olamaz ki... Dağlık Karabağ bölgesinden Ermenistan çekilir de Azerbaycan ile anlaşır diye düşünürsek; bunu, kendi başına Ermenistan yapabilir mi? Dağlık Karabağ bölgesi kimin kontrolünde? Rusya'nın... Ermenistan'ın hiçbir gücü yok ki... Azerbaycan, Rusya ile karşı karşıya gelmeyecek olsa Ermenistan'ı tepele, giderdi... Burada Rusya olmadan Dağlık Karabağ bölgesi sorunu çözülemez. Bu iş ABD ile olamaz; ABD, kendi çıkarlarına kullanmaya çalışıyor. Ermenistan'a, kendi bloğu içinde yer vermeye çalışıyor ama şu

an Ermenistan, Rusya'nın kontrolindedir.

ABD Temsilciler Meclisi'nde, soykırım tasarısının kabul edilmiş olması lehimize dir

Protokollerin akıbeti ne olur, sizce?

Bu protokollerle zaten hiçbir şey olamaz; bir işe yaramaz. Başbakanın Bakü konuşmasıyla birlikte zaten uygulama imkânı da kalmadı. **Bu işi sonlandıracak olan sadece Rusya'dır; Azerbaycan'ı Batı güdümünden çıkararak, Ermenistan ile anlaşarak Azerbaycan ve Ermenistan'ı masaya oturtup, Dağlık Karabağ sorununu çözebilir.** O zaman Dağlık Karabağ bölgesinin bazı bölümlerinden çekilebilirler. **Fakat buraya asla ABD, giremez; tabii Türkiye de...** Türkiye, Azerbaycan'dan ayrıışmış olur. O zaman bu işi ABD ile devam mı ettirelim, diyeceksiniz? Tabii ki hayır. **Türkiye, aslında Rusya**

ile sıkı ilişkiler kurmak zorundadır. Blok sorununu çözüp Kafkasya ile de barışı sağlamak zorundadır. **Hem Türkiye'nin geleceği hem de büyük bir Birlik açısından Türkiye, bunu yapmak zorunda... ABD ile her şeyin ötesinde bir defa çıkarlarımızı örtüşmüyor.** Bunu herkes biliyor. Açıkçası bizim ABD ile hiçbir işimiz kalmadı. Hatta şunu da söyleyebilirim; ABD Temsilciler Meclisi'nde, Ermeni soykırım tasarısının kabul edilmiş olması bizim lehimize. **"Soykırım yoktur" diyerek, Türkiye'nin lehine bir karar çıkmış olsaydı bugün, ABD'nin baskısı altında ezilen bir Türkiye görecektiniz. "Kapıları açın" baskısı gelecekti ve Azerbaycan'ı kesinlikle küstürecektik. Rusya ve Orta Asya ile bağlarımızı iyice koparacaktık.** Türkiye, Ermenistan, Azerbaycan arasında protokol imzalanması iyi olacaktır. Şimdilik Rusya ile arası açıldığı için olmaz ama sonrasında Gürcistan da bu protokole dahil edilebilir. İran ve Türkî Cumhuriyetlerini de eklersiniz; Birlik sağlanabilir.

Rusya bölgede hızla güçleniyor!

Kırgızistan'da bir devrim oldu. Haftasına Polonya uçağı düşürüldü ve neticede iki ülkede de hükümetler değişti! Bu gelişmeleri, ABD ve Rusya stratejileri doğrultusunda değerlendirebilir misiniz? Coğrafyadaki gelişmeler bir rastlantı mı stratejik bir planın parçaları mı?

Bir defa bozuk olan Rusya ekonomisi, ABD'nin Irak savaşı nedeniyle düzene girdi! Petrol, 150 Dolarlara kadar yükseldi, doğalgaz fiyatları da alabildiğine yükseldi. Rusya, eski gücüne özellikle Putin döneminden itibaren ulaşmaya başladı. Her yerde etkili ve köklü bir devlet olup, çok uzun vadelerle stratejiler belirlemiş bir devlettir. Uçağın düşme sebe-

binde bir takım pilotaj hatalarından da söz edilmektedir ama **dünyada meydana gelen Ukrayna olsun, Kırgızistan'da meydana gelen olaylar olsun, durup dururken ortaya çıkmış olaylar değildir. Daha önce Amerika'ya yakın bir yönetim meydana gelmişken bugün, Rusya'ya yakın idare geldi.** Dikkat ederseniz hemen de Türkiye ile görüşmede bulundular. Bu, bir yerde önemli; Kırgızistan'da, Amerika'nın üsleri var. Muhtemeldir ki yeni yönetim, Amerika'nın bu üslerini kapatacaktır. Bu üsler kapandıktan sonra söylediğim, **'Türk Birliği'** ki adı bu şekilde olmasa da bir şekilde yola girebilir çünkü gerçekten şu anki Türkî Cumhuriyetlerinin yönetiminde bulunanlar, Rusya ile çok yakın insanlardır; onun zamanında yetişmiş insanlardır. Haliyle Rusya'nın tamamen dışında bir politika gütmeleri mümkün değildir. **Bunu Türkiye, iyi değerlendirmek zorundadır.** Rusya gerçeğini göz ardı edemezsiniz. Eskiden, **'Komünist Rusya'** diye karşı çıkıyorduk ama bir şey ortaya çıktı ki bütün dünyada aynı rejimler de aynı dostluklar da aynı düşmanlıklar da ilelebet devam etmez. Dünya-

da uluslar, kendi ulusal menfaatleri doğrultusunda gerekli politika değişikliklerine giderler ve düzeltirler. **Sorunsuz bir sınır komşu politikası sistemi kurmaya çalışabilirsiniz ama bu demek değildir ki sorunsuz bir dış politikanız olacaktır.** Kesinlikle, sorunsuz bir dış politika olmaz. **ABD'nin Irak'ta kaybetmesi, Afganistan'da kaybetmiş olması, kaybetti diyorum çünkü bu kadar yıl halen hâkim olamadıkları için bundan sonra da zaten olamazlar.** İran'ın karıştırılmaya çalışılması fakat İran'ın buna müsaade etmeyip aksine ABD'ye kafa tutması vs. düşünceğiniz olursanız bir de işin, Çin gerçeği var; Batı ekonomisi ve yatırımları Çin'e doğru kayıyor. Çin, müthiş bir ekonomik potansiyelle geliyor. **2 trilyon doların üzerinde bir döviz rezervi var ve bunun yarısından fazlası, ABD devlet tahvilidir; piyasaya sürdüğünde, ABD ekonomisini çökertecek güce sahiptir. Teknoloji de doğruya kayıyor. Milliyetçilik, Avrupa dahil her yerde yükselmeye başladı. Globalleşme, küreselleşme denirken aslında tam tersi oluyor.** Küreselleşme nedir ki? Ortak sermaye ise tek başına ortak sermaye, küreselleşme

anlamına gelmez. ‘Toplumların Birliği’ meselesini ortaya koyacaksınız; bu da en başta ekonomik ikincisi siyasi üçüncüsü de dini meselelerdir ki bir defa din, toplumların bir araya gelmesine manidir. Kim ne derse desin, Protestanlarla Katolikler bir araya gelemiyorsa Müslümanlarla Hıristiyanlar nasıl bir araya gelecektir! İstedığınız kadar ‘Medeniyetler İttifakı’ kurun; her medeniyetin kendine göre bir özelliği var.

Türkiye’nin de iş işten geçmeden artık bir devlet politikası belirlemesi gerekir. Ülkemizde etnisite sürekli kaşınmakta ve iç savaşa doğru götürülmeye çalışılmaktadır. Bunun bir şekilde önüne geçmek zorundadır. PKK’nın kim olduğunu tespit edeceksiniz. Kürtleri temsil edip etmediğini göreceksiniz. Meselenin, ekonomik olduğunu düşünüyorum; “**Ben Kürt’üm**” diyen vatandaşlarımızla konuştuğumuz zaman iki şey istiyorlar: 1. Karnım doysun, 2. Çocuğum, eğitim görsün. İstedikleri bu; kimsenin bayrakla filan problemi yok. Ama birilerinin yaptığı militanlık propagandalarıyla bölünmeler yaşıyor.

Seçim sistemini değiştirerek doğuda toprak reformunu da gerçekleştirebilirsiniz

— O bölgede toprak ağaları sebebiyle toprak reformu yapılamıyor, dolayısıyla insanların ekonomik yaşamları düzelmiyor!

Yapılması kolay aslında, **siz eğer gerçekten demokrasiyi savunuyorsanız ve anayasaya göre hareket ederseniz, düzeltirsiniz ki bugün Türkiye’de edilmiyor.** Türkiye’de, Doğu Anadolu bölgesinde bazı şehirlerde yüz bin seçmen bile yokken bir milletvekilini önceden oraya veriyor, ikincisini de seçimlere göre veriyor. O zaman siz Tunceli’de, Diyarbakır’da 6 bin oy ile bir millet-

vekili ama Ankara’da 107 bin oya bir milletvekili seçiyorsunuz. Bu durumda, “**herkes, eşit oy hakkına sahiptir**” hükmü ortadan kalkıyor. Böylece 6 binlik, 10 binlik aşiret reisleri, meclise milletvekili olarak geliyor. Türkiye Cumhuriyeti kurulduğundan bugüne, kaç milletvekili gelmiştir ve kaç aileye mahsustur; bunu araştırın, görün; o zaman anlayacaksınız o feodal sistemi yıkamamanızın sebebinin... Aynı ailenin, sürekli milletvekili olduğunu görürsünüz. Dar bölge sistemine gireceksiniz, yüz bin oya bir milletvekili seçeceksiniz. 48 milyon seçmen var, ülkeyi 480 bölgeye ayıracaksınız. Orada doğrudan doğruya partiler adına değil, kendi adına hangi partiden aday olmak istiyorsa kişiler, başvuracak. Böylece toprak reformu da yapılabilir.

Kürsü dokunulmazlığı korunmalı ama adi suçlarda dokunulmazlık olamaz

Seçim sistemini düzelttikten sonra Türkiye, hukuk sistemini de uzlaşmaya giderek düzene sokmak zorundadır. Anayasanın temeli ana olduğu için seçilen, sadece seçilenle değil, seçilmeyenlerin de katkısıyla yapılması gerekir. Hukuk sistemi için benim düşünceme göre mesela mahkemelerde davalı ve davacıların şahitliklerinin yanı sıra bir de mahkemeye şahitlik eden insanların olması gerekir ki mahkeme adil görülüyor mu görülmüyor mu tespit edilebilsin; hüküm vermeyecek ama mahkeme hakkında rapor verecek. **Mahkemeler sadece bir insanın vicdanına bırakılamaz. Herkes hukuka saygı göstermek zorundadır dolayısıyla vatandaşlar arasında eşitliği sağlayan yasalara ihtiyacımız var.** Bugün askeri, sivil, memuru ve milletvekili aynı yasaya tabi olmak zorundadır. Özel yasada kürsü dokunulmazlığı sağlanabilir; her şey tartışılabilir ki doğruya varılsın ama adi suçlardan hiçbir milletvekilinin ve devlet memurunun dokunulmazlığı olmamalıdır, olamaz... Adi suç işliyor; bunu siz yapmazsanız, kimseyi hukuka inandıramazsınız.■

Nurten AKYAZILILAR

Yusuf HALAÇOĞLU

Yüreği akıyla yan yana
yürüyen bir adam:

Metin Akpınar

.....

Sanatına olan
Şaşkı, özel yaşa-
mındaki duruşu ve
toplum meselelerine
bakışıyla halkın be-
ğeni ve sevgisini ka-
zanmış olan tiyatro
ve sinemanın değerli
üstatlarından, Sayın
Metin Akpınar ile
biraz yaşam pence-
resini araladık ve ül-
kemizin gündemi ile
gerçekleri hakkında
konuştuk; bazen
sitemkâr, bazen hü-
zünle tebessüm eden
gözlerle, bazen ke-
yifle gülerken, bazen
de son derece ciddi
ifadelerle samimi
yanıtlarını aldık.

Kabadayılarıyla tanınan bir sülalenin ferdi

1942 yılında İstanbul'da Aksaray'da dünyaya geldiniz. Babanız Mustafa Bey, anneniz Nadide Hanım ile ünlü bir kabadayı olan dayınız; Mevlana kapılı Kaşıkçı Ahmet'in sizdeki izleri neler oldu?

42 değil, 1941 doğumluyum ve Mevlana kapılı Kaşıkçı Ahmet, teyzemin oğludur ama dayılarım da öyledir; sülalemiz böyle. Annem ve babamın beni meydana getirirken çok iyi niyetli olduklarını sonradan anladım. Bir çocuğun yetişeceği kültür, eğitim, ikamet ortamını düşünmeden, tamamen kendi aşklarının meyvesi olarak beni dünyaya getirivermişler. İstanbul Aksaray'da ki İstanbul'un en iyi semtlerinden biriydi şimdi yine Hakkı Bey denilen Hakkı Beyin büyük konağında, İbrahim Etem Ulagay Kimya evinin çalışanlarına tahsis edilmiş bir lojman gibi kullanılan konakta, 8-10 hanenin beraber yaşadığı bir ortamda dünyaya geldim. 12-13 yaşıma kadar da orada yaşadım ve o ortak kültürün bir ürünüyüm. Genetik şifreleri taşımama rağmen çevreden ve konu komşudan da alabileceğimiz her şeyi aldık diye düşünüyorum. Aksaray birinci ilkokulunu 3 tane hoca ile tamamladım, ardından Gedikpaşa Ortaokulu, ondan sonra da Pertevniyal Lisesi benim, ailem ve yakın çevrem dışında ikinci kültür ortamım olmuştur. Birinci olarak anlattığım nüfus ve ev yaşam ortamında her ne kadar çok şanslı sayılısam da ikinci kültür ortamımda çok şanslıydım. Hocalarımın hepsi; bugün hürmetle, saygıyla andığım gerçek öğretmenlerdi. Doğduğum çevreyi harcamamak ve okurlarınızca yanlış anlaşılacak adına vurgulamak isterim ki 'şanssız' olarak betimlemeye çalıştığım durum; orta ve orta seviyenin altındaki gelir ve eğitim grubu olmasıdır yoksa doğduğum ortamı, pek çok şans olarak da değerlendiririm çünkü o ortamda beni, ben yapan olgular var.

Alışkanlıklarına bağlıyım

37 yıl ikamet ettiğiniz Aksaray'da, bu süreç içinde sadece iki berber değiştirmişsiniz; alışkanlıklarınıza sıkı sıkıya bağlılık var mıdır? Yaşantınızı ilgilendiren yeniliklere yaklaşımınız nasıl olur?

Evet, ben o manada tutucu bir insanım; rahmetli olmasalardı, değiştirmezdim. (birlikte gülüyoruz) İlki, çocukluğumda yani koltuk üzerine tahta kurulduğu dönemden alıp 6-7 yaşına kadar getiren nur içinde yatсын, ondan sonra evlilik tıraşımı yapan İdris ağabeyim ve arada eklenen bir-iki berber, şimdi yine sürekli gittiğimi sayarsak 69 yıla 5 berber sığdırmışım. Alışkanlıklarına bağlı bir insanım; bir sorunum var ise oturup düşündüğüm bir yer vardır. Dışarıda yemek yediğim yerler bellidir.

Bizim için her yer tiyatroydu

Sanat yaşamınız nasıl başladı?

Pertevniyal Lisesi'nde okurken yıl 1957, Yeşil Sahne'den yani Yeşilay Kulübü ki benim gibi bir adamın

oradan sıçraması yapması dikkat çekicidir. (sitemkâr tebessüm ediyor) Orada çok güzel bir pantomim grubu, çok ciddi bir çalışma ekibimiz vardı; rahmetli Erdinç Üstün, Ferdi Merter ki Ferdi ile geçen bölüm, Papatyam'da beraber oynadık; çok heyecanlandım, kendisiyle anılarımızı yineledik. Yeşil Sahne'den ilk sahne eğitimlerimi alarak Milli Türk Talebe Birliği'ne geçtim. **Milli Türk Talebe Birliği'nde o zamanlar çok demokratik bir ortam işler, zamanla Sağ-Sol gruplar arasında el değiştirdi. Bunlar sopalarla filan gelirler, demokratik bir şekilde idareyi alırlardı! Bu demokratik alışverişlerin birini de o dönem biz yaptık. Kültür-Sanat grubunu ele geçirdik, başına da ben geçtim.** Orayı da yine sevgiyle yâd ediyorum çünkü folklor ekibi, biçki-dikiş kursları ve benzerleriyle gerçek bir halkeviydi. Hem Geçlik Tiyatrosu çalışıyordu hem Birlik Tiyatrosu. O sırada biz, Birlik Tiyatrosu olarak Grup 6 ile birleştik ve millet tiyatroya gidemiyor, tiyatro halka ulaşamıyor diye; "Her yer tiyatrodur" adında bir kampanya başlattık. Her yer tiyatrodur düşüncesiyle de havuz bahçede, dağda nereyi bulduysak orada oynuyoruz. İşte bunlardan birinde İstanbul'un Florya semtinde, İstanbul Belediyesi'nin dinlenme ev-

lerinin havuzlu bahçesinde oynuyorduk. Rahmetli hocam, Ulvi Uraz da orada oyunumuzu seyretmiş ve bizi çok beğenmiş. Birlikte olmayı teklif etti; o sırada rahmetli Haldun Taner ki bu, rahmetle andığım her bir isim nurlarda yatsınlar, benim yaşantımda çok önemli insanlardır, ‘Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım’ diye bir oyun yazıyor. Haldun Taner oyunu yazarken Ulvi hoca da bize diyor ki “Benim tiyatromda, matinelere siz kendi oyununuzu oynarsınız, gişe gelirin de size ait olur; akşam, benim oyunumda oynarsınız, ben size ücret ödemem”. Böyle bir anlaşma, bizim için Allah’ın lütfü; uçarak gittik tabii. Haldun Bey oyunu genişletti, biz kendi işimizi yapmak yerine Ulvi Hoca ile anlaşarak, ‘Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım’ oyununda rol alıp, oynamaya başladık. Yıl, 1964. Bu eser, bir baş eserdir. Geleneksel Türk Tiyatrosu ile Brecht Tiyatroyu birleştiren ve bir arama konferansı gibi arama içinde olan mükemmel bir oyundur. “Keşanlı” ve “Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım” adlı oyunlar Haldun Beyin çok önemli iki başyapıtıdır. Ondan sonra da Ulvi hocadan ayrılarak kendi tiyatromuzu kurduk ve 3 aylık bir turne yaptık. Döndük, Haldun Beye gittik ki o zamanlar, ‘Vatan Kurtaran Şaban’ı yazıyordu; kendisine dedik ki “Bizim üçer, beşer bin lira paramız var ve sizle tiyatro yapmak istiyoruz. Siz de lütfederseniz, Vatan Kurtaran Şaban’ı oynayabilir miyiz?” Rahmetli de zaten, “Bu çocuklarla kabare tiyatrosu yapılır” diye bizi gözüne kestirmiş ve biz, 1967 senesinde ‘Devekuşu Kabare Tiyatrosu’nu kurduk ki bu tiyatro, 1992 senesine kadar da devam etti.

Devekuşu Kabare’yi biz de yazarlar da halk ta birlikte öğrendik, birlikte büyüdük

Devekuşu Kabare Tiyatrosu’nu sanat dünyasına kazandırışınızı, geliştirmenizi, o günlere dair unuttuklarınızı bizimle paylaşır mısınız?

Kabare Tiyatrosu’nun her oyunu bir maceradır, çok da doğru işler yapmıştır. Kabare Tiyatrosu Türkiye’ye yabancı bir kültür idi. Bunu biz de bilmiyorduk, yazarlar da bilmiyordu, izleyenler de... Kabare tiyatrosunu öncelikle yurtdışında izlemiş seyircilerimiz yaşattı. Biz, onu hep birlikte oluşturduk, hepimiz içinde öğrenerek, birlikte büyüdük ki Kabare Tiyatrosunun en önemli yanı, budur. Zamanla halka mal oldu. Bu süreç içerisinde, bugün hasreti çekilen politik hiciv çok net, çok rafine, çok başarılı bir şekilde yapıldı ki en önemli yanlarından bir diğeri de budur.

Kabare Oyuncuları Yarışması yakında ekranlarda olacak

Sinema ve televizyon çalışmalarınıza başlayışınızı ve projelerinizi anlatır mısınız?

Nur içinde yatsın Erdem Eğilmez ve Sadık Şendil hocalarımızla 1973’de sinema yaşantımız başladı. Aralarda gazino ve reklam çalışmalarımız oldu. 7 sene kadar “Milli Piyango Amcalar” olarak çalıştık. Şimdi de artık tiyatro yapma şansımız yok. Televizyonun bize getirdiği imkânlarla 57. Bölümünü çektiğimiz ‘Papatyam’ dizisi devam ediyor.

— Papatyam dizisi ile Türkiye’deki 4 milyon esnaf ve sanatkarın gönlünde taht kurduğunuz için Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonunca ‘Yılın Ahi Sanatçısı’ seçildiniz.

Evet, o da benim için çok onurlandırıcı bir paye oldu. Geleneksel Osmanlı’dan gelen o kuruluşun günümüzde tam işlemese dahi doğru olduğuna inanıyorum. Papatyam; orta sınıf halkın derdi, neşesi, çarşı-esnaf ilişkileri, belli ailevi sorunlara ışık tutan, çok iddialı olmayan, edepli göndermeler yapan, insanlar arası ilişkileri irdeleyen bir dizi. Sitkom olarak yola çıktık ama zaten drama sitkom olsun istiyorduk, onu da başardık.

Önümüzdeki günlerde, birkaç senedir aklımızda olan bir yarışma programını gerçekleştirmek üzereyiz. Devekuşu Kabare’nin devamı sayılabilecek bir ‘Kabare Oyuncuları Yarışması’ olacak. Seçilen 15-20 genç, her hafta bir oyun ya da bir bölüm şeklinde bizim oyunlarımızı oynayacak. Biz de onların içinden iyilerini seçeceğiz; kalan ekip tiyatro yapacak.

Komedi aslında trajedinin yansımasıdır

Kemal Sunal ile 'Propaganda', Zeki Alasya ile de 'Güle Güle' filminin çekimlerinde dargınlıklarınızı sonlandırdığınız biliniyor. Bu filmlerin içerikleri itibariyle sizdeki etkileri neler oldu?

Anlaşmazlık hep vardır ama buna 'dargınlık' demek de doğru olmaz. Biz daha Zeki ile sesimizin tonunu bile aşmamışızdır hatta öyle ki bazen konuşmadan bile anlaşırız. Birbirimizi hep çok sevmişizdir. Son dönemlerde özellikle Kabare Tiyatrosu kapandıktan sonraki beraberliğimiz, alışıldığı üzere her an olmamaya başlamıştı. İnsanlar kendi yaşama-

rını tanzim etmeye çalıştı. O zaman da ekonomik sorunla karşılaşınca, bunu, "Hadi yine beraber çözelim" teklifi geldi. Çözme yolundaki anlaşmazlıktan çıktı bu mesele.

Propaganda'yı iyi ki yapmışım; medya diliyle, uzun bir aradan sonra Kemal Sunal ile ilk defa çalıştık. Oğlu Ali de orada ilk kez sinemaya

başladı. O anı, aklımda iyi bir izdüşüm olarak kaldı. Güle güle, son zamanlarda toplumumuzun unutmaya başladığı, unutulması istenen (yürekten hüznün ve esefle uzatarak söylüyor) iyilikleri, güzellikleri anımsatmak bakımından düşünüldü ve iyi ki onu da yapmışım.

— Komedilerden sonra özellikle.

Komedi aslında bir trajedinin yansımasıdır. Gülmenin merkezi, korkudur.

— Espri yapabilmek hele de ciddi konuları espri ile anlatabilmek zekâ işidir.

Gülmek de öyle...

Zeki ile bir araya gelmemiz kader olmasa bile rastlantı da değildir

“Hayatta hiçbir şey tesadüf değildir” denir. Uzun yıllar birlikte çalıştığımız hatta isimlerinizin bile karıştırıldığı Sayın Zeki Alasya ile kader birliğiniz var mıydı?

Gayet tabii var. Bir defa ben Ak-saraylıyım, Zeki Şehzadebaşılyı yani semtlerimiz çok yakın. Babalarımız aynı kurumda çalışıyordu. Annelerimiz vefat ettiğinde imamları aynı idi. Milli Türk Talebe Birliği'nde tanıştık ve beraber olduk. Sonraki hikâyeleri biliyorsunuz. Bu işler kader olmasa bile rastlantı olması da çok kolay bir ihtimal değildir.

Ödül alan kaliteli filmler bu ülkede gişe de yapabilmeli

Son yıllarda ülkemizde yerli film konusunda ciddi sayıda film çekildi. Nitelik ve nicelik konusunda neler söylersiniz?

Siyasette olduğu gibi sanatta da bölünme oldu. Bir film bakıyorsunuz, fevkalade gişe yapıyor ama hiç-

bir ödül almıyor. Başka bir filme bakıyorsunuz, bütün ödülleri topluyor fakat hiç gişe yapmıyor. Bizi bu hale dönüştürdüler. (gülüyor) Gelişmiş bir sanat tüketicisinin izleyeceği iyi bir sanat ürününün ödülünü de alması, gişesini de yapması gerekir.

Emperyalizm bizi her türlü böldü

‘Popstar Alaturka’ programında jüri üyeliği yaptınız ve elemelere katıldınız; eğitim formatımızın değiştirildiği ve televizyon programlarında insanların beyin fukarası yapıldığı ciddi bir 30 yıllık süreç yaşadık; yaptığımız elemelerde genç kuşağı kültürel, eğitim ve

bilinç düzeyi olarak değerlendirebilmek imkânınız oldu mu?

Tabii ki kendi çapımızda oldu; neticeden de çok mutlu olduğumu söyleyemem. Eğitim, ülkemizin çok ciddi bir sorunu... **Eğitimdeki birliğin dağılması yani Mustafa Kemal'in bize vasiyet ettiği, ‘Tevhidi Tedrisat’ yasası değiştirildikten sonra adı ‘özgür’ olan ama bence, zararlı bir özgürlük olan dağınık bir düzene girmek zorunda kaldık. Bu eğitim, çağdaş teknolojinin bize ulaşmasıyla daha da büyük bir çıkmaza girdi!** Bugün, ‘arama motorları’ diye elektronik ortamlarda bilgiye başvurduğumuz sistemler, bilgi kirliliğiyle dolu. Şahsen ben, yararlanamıyorum; giriyorum,

lorumuz, harsımız, örfümüz kendi içerisinde doğru birikerek yıllarca bizim Anadolu kültürümüzü oluşturmadı. Yoz ve maraz bir kültür oluşturdu. Tabii ben 70 yaşına geldim; benim bu durumdan şikâyetçi olmam çok önemli değil ama gençlerimizin bundan yakınıp, doğrusunu öğrenerek, yeniden bu işi toparlamak üzere beyinlerine akıtması gerek ki bu inşallah, temenni seviyesinde kalmaz.

Derin güç denilen güçler, bizim var olmamıza inanmışlar ki bizi bıraktılar

TRT'nin tek kanal olduğu ve o sansürlü yılları en iyi yaşayan sanatçılardan birisiniz. Darbe yaşandığı o günlerde dahi parodilerinizle siyaseti, iktidarı cesur bir şekilde eleştirebiliyordunuz. Parodilerinize, asker ve siyasetten sert mesajlar veya baskılar geldi mi?

Aslında, “Gelmedi” demek, daha doğru olur. Biz, Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün ihtilallerini yaşadık. 1960 İhtilalini gördük hatta “biz yaptık” desem, yeridir.

— Metin bey, zaten suçlamaya ve içeri almaya bahane aranıyor gibi bir ortamdayız; isterseniz böyle demeyin.

Hocalarımız, ağabeylerimiz o dönem, “Ne duruyorsunuz burada?” dediler, biz de sokağa çıktık. Sonrasında 9 subay hareketiyle başlayan, sol gösterip sağ vuran 12 Mart'ı ardından, 12 Eylül'ü ve 27 Nisan gece yarısı e.muhtırasını gördük. Bütün bunların içinde de biz, oyun oynadık. Özellikle de 12 Mart'ta ‘Gergedan’ oynadık ki bu, her kula nasip olmaz. Faşizmin ayak seslerine başkaldırı olan bir oyunu 12 Mart'ta oynamak, biraz yürek ister diye düşünüyorum. Ama belki o zamanki bugün, ‘derin güç’ denilen güçler, bizim var olmamıza ve yaşamamıza inanmışlar ki bizi bıraktılar; yoksa isteselerdi, alırlardı...

çalışıyorum sonra yine gidip, İnönü Ansiklopedisi'nden okuyorum. (Gülüyor) Bütün bu kavram kargaşası, bütün bu belki bir anlamda bilinçli yapılan 200 kelimeyle konuşmak, totemlerle ve işaretlerle anlaşmak adeta ilkel bir toplum havasına gelişimiz bize, Klasik Türk Musikisi konusunda da ciddi eksiklerimiz olduğunu gösterdi. Yarışmaya gelen kardeşlerimizin, çok şanssız ve eğitimsiz olduğunu gördük.

Bizim yeni çalıştığımız projede de aynı olayı şimdi tiyatro eğitimi almış arkadaşlarımızda görüyorum. Gelen arkadaş mesela, Mimar Sinan Üniversitesi Tiyatro Bölümü mezunu; bana göre eğitim sürecinin artık bitmiş olması lazım ama çocukla-

rımız daha yeni, sıfırdan başlıyor. Müthiş bir dil bozukluğu görüyorum. Bizim, dilimiz gitti... Bunu, şuna yoruyorum; **emperyalizmin sadece asker ve siyaset dayatması dışında bir de kültürel dayatması var ki bu kültür dayatması, bizim kültürümüzü müthiş yozlaştırdı yani bizi her türlü böldüler! Öyle olunca, bu gençlerimiz Türkçeyi unuttu. Türkçe unutulunca ne olur? Anlaşma gider.** Yeni nesil nasıl anlaşılıyor, dehşet içindeyim. (gülüyor)

— İngilizce ağırlıklı konuşuyorlar ve kelimeleri sistemsiz kısaltıyorlar

Ciddi bir tonlama bozukluğu da getirdi yani bizim zengin kolâj folk-

Emeğimin karşılığı dediğim bugünkü mal varlığım halkımın sevgisi sayesinde

— Her şeye rağmen de salonlarınızı dönemin o meşhur karneyle ekmek verilen, margarin, şeker kuyruklarının yaşandığı ekonomik sıkıntılara rağmen doldurabiliyordunuz.

Emeğimin karşılığı dediğim mal varlığım, bu sayede olmuştur. Miras filan kalmadı ki bize; 500 Mark ile Aksaray'da bir ev kalmıştı. 500 Mark'ı da gerekli belgeleme süreçlerimi tamamlayamadığım için alamadım ve o para bankada kaldı. Evi de semt bozulunca sattık. Yani biz paramızı çalışarak, kazandık. Beni bu duruma halkım getirdi. Onların hakkını ödeyemem. O yüzden de olabildiğince onlar lehine bir şeyler üretmeye çalışıyorum.

Kelimelerin kavram kargaşalarına son verilecek net tanımlamalar yapılmalı

O ihtilal dönemlerinde bile sizler, eleştirilerinizi yapabiliyordunuz şimdi özgürlük olduğu belirtilen ortamda en ufak bir eleştiriye tahammül edilemeyip, mahkemeler açılabilir. O günler ile günümüzdeki zihniyet farkı nedir?

'Demokrasi' diye uğruna kavgalar, savaşlar verilen olgu, sabit bir hedef değildir; yaklaştıkça uzaklaşır. Yaklaştıkça daha iyiye, daha doğruya, daha rafine olmaya çeker. Olması gereken de budur. Bizdeki uygulaması, bilinçli yaratılan kavram karmaşasından bu hale geldi. Bugün 'Kürt açılımı' deyip sonra 'demokratik açılım' diye değerlendirilen, ardından da 'kardeşlik projesi' olarak adlandırılan projenin, gerçekten tanımlanan demokrasiye uygun olup olmadığı konusunda endişelerim,

şüphelerim var. Demokrasiye baktığımız zaman önce bize, 'eşitlik' diye anlattılar; demokrasi, eşit insanların yaşadığı ortamlardır. Fakat her insan eşit olmuyor, yaradılıştaki bile eşit olmuyor. Bu durumda, çoğunluğun hâkim olduğu ortamlardır. Bu tanım da demokrasiyi düzgün anlatmıyor. O zaman demokrasi, çoğunluğun haklarının olduğu ortamlarda azınlığın haklarının da korunup gözetildiği kurum ve kuralların olduğu rejimdir. Bu tanım dahi yetmiyor. Patolojisi yoksa özgür iradesiyle geleceğini temin eden insanların yaşadığı toplumlara demokrasi toplumu deniyor. Şimdi, böyle baktığımız zaman parantezler önem kazanıyor. Acaba bizi, parlamenter sistem içerisinde yönetenleri özgür iradeyle mi seçiyoruz? Bunun cevabını bulduğumuz zaman demokrasinin kıvamını da buluyoruz. (Gülüyor ve aynı anda ciddileşerek) Bu sebeple bugün, içinden geçmekte olduğumuz duruma bakınca çok da hoş, çok da iyi bir durum olduğu kanaatinde değilim. Sürdürüle gelen bir edebiyatın da doğruluğuna inanmıyorum yani bugün, Türkiye'nin gerçekten elit Kemalistlerle, muhafazakâr-liberal-demokratların bölündüğü ve karşı gruplar olarak yaşadığı bir durumu yok. Bu doğru bir tanımlama değil. Bu kavramların hepsi bir araya gelemiyor yani hem liberal hem muhafazakâr hem demokrat bir araya gelemez. Bunun karşılığında da çok

sınırlı bir tanımlama var; Atatürk ve inkılâplarını savunmak, bir bağnaz din Kemalizm'i değildir. İnsanlar pekâlâ Müslüman olup, hem solcu hem Kemalist olabilirler. Mustafa Kemal'in yedi düvele karşı savaşı kazandıktan sonra memleketin resmini çekip de manzarayı umumiyeye baktığımda gördüğü gerçek, bizim bir Burjuva sınıfımızın olmadığı, daha doğrusu sınıfların olmadığı bir ortam ve sınıflar olmayınca da bu sınıfları temsil edecek kurumlar yani siyasi partiler de yoktu. Böyle olunca, bir parti kuruldu; Cumhuriyet Halk Partisi ve ileride demokrasiye geçmek üzere liberal ekonominin öngördüğü (Gülüyor) ama katı bir totaliter rejimle üretilen, liberal bir baz oluşturuldu. Nedense o dönemde oluşturulmaya çalışılan bu liberal baz, bir türlü bitmedi yani en son 12 Eylül'de bile rahmetli Turgut Özal, onun platformunu hazırladı çünkü sermaye bir türlü birikmedi. O yüzden zannediyorum demokrasi meselesinde eleştirmek çok kolaydır; 40 sene herkesi eleştirdik. "Çare nedir?" diye bakınca, bence bugün kavram kargaşasını örtmek anlamında kelimelerin hepsinin ciddi tariflerinin yapılması lazım. Tariflerde, ölçütlerinin neler olduğuna bakmak lazım. Bilimin anlattığı laisisizm ile bizim anlattığımız laisisizm farklı, bizim anlattığımız dünyevilik ile uhrevilik yani sekülerizm farklı, demokrasi anlayışımız farklı... "Benim kıyafetime

karişmasınlar kardeşim, ben özgür olmak istiyorum” demek, demokratlık ama bunu, birçok eski örf, adet, din şemsiyesinin emrettiği boyutta yaptığım zaman da özgürlük değil. Günah boyutu ve sosyal boyutlar vs devreye giriyor. Sadece örtünmeyi din bağlamında değerlendirirsek dinimize de haksızlık etmiş oluruz. Kur-an’ı Kerim, bugünlere seslenen ve yarınlar da seslenebilecek, doğru kullanıldığı zaman mükemmel bir kitap. Orada minik bir nüans var; **Kur-an’da mutlak akıl yok, ortak akıl da yok; işlek akıl var ki o işlek akıl kullanıldığı zaman Kur-an’ı Kerim’den bugün de yararlanmak mümkün.**

— **Laikleri dinsizlikle suçlayan o belli çevrenin dini de kendilerine göre yorumladıklarını düşünüyorum.**

Neticede gene geliriz eğitim meselesine; dinimizi de öğrenmeliyiz. Kızlarımız dinini öğrensin diye, hiç gereksinim olmadığı halde İmam Hatip okullarının açılması doğru değildir. Çocuklarımız dinini eğitim müfredatı içerisinde öğrenecek; 7.-8. sınıflarından itibaren din eğitimi başlayabilir.

Bölünmenin değil birleşmenin zamanıdır

En son Başbakan Erdoğan’ın açılım kahvaltılı sohbetlerine katılan sanatçılardan biri de siz oldunuz. Sizce açılım, bu tür sohbetlerde gelişip, netice verebilir mi? Uzun süredir gündemde olup da henüz kayda değer gelişme gösteremeyen bu açılım muhabbetleri sizce ne kadar samimi?

Kahvaltıdan başlarsak bu, siyasi otoritenin iyi niyeti diye yorumlanmalı diye düşünüyorum. Sonuç çıkar mı çıkmaz mı, göreceğiz. Bana göre çıkmaz ama yine de bazı sonuçlar çıkar. En basitinden bu yaklaşım, siyasi otoritenin sanatçıyla, edebiyatçıyla bir barışması örneğidir. Rahmetli Turgut Özal zamanında yine rahmetli Adnan Kahveci yaptırdı. O dönem, ANAP’lı olmadığım halde 8 sene ben, onlarla beraber çalışmışım. Bu bakımdan değerlendirdiğimizde kahvaltılar fena değildir. (Gülüyor) Ben şahsen akşam yemeklerini tercih ederdim ama onlar Amerikan usulü, kahve altında görüşüyorlar. Başbakanımızı iyi enforme ediyorlar. Sayın Çelik, bu işi yürütmek için çok çalışıyor, çok çırpınıyor; eski Milli Eğitim Bakanımız, yeni Milli Eğitim Bakanımız, İçişleri Bakanımız, Kültür Bakanımız, kendisi çok aktif; sayesinde bu tür toplantılar yapılıyor. Bence iktidar biraz da “imdat” diyor yani; “Bir işe giriştik, burada rol modellerin bize yandaş olması, bizim yaptığımız işin doğruluğuna inanma-

sı, bizim işimizi kolaylaştırır; lütfen, herkes elinden geleni yapsın”, diyor. Biz de diyoruz ki “Lütfen siz de biraz bizim objektifimizle bakarak, empati işleterek, biraz “biz” paradigması uygulayarak bunu götürürseniz o zaman bir yere varılabilir”. İşte bence tanımlama da bunun içinde yatıyor. ‘Ben-Sen’ paradigmaları bir kenara bırakılıp, ‘Biz’ paradigması işlerse ve demokrasi, gerçek tanım içinde yürürse, bu ülkenin yapamayacağı hiçbir şey yoktur.

Bugün yapılmaya çalışılan olayların da Türkiye’nin tek ve gerçek sorunları olduğunu düşünmüyorum. Bu da provoke edilen bir olaydır. Yaşadıklarımızı birden bire unutmayalım. İran şahı bile bize düşmandı; İngiltere’den 8 tane tiyatro getirtiyordu ama bizim ülkemizin topraklarında gözü vardı. Kitaplara konu olan Kandahar şehrinin öyküleri vardı ama bugün Afganistan’ın ne halde olduğunu görüyoruz. “Irak, cehennem toprakları yapıp bizim barajlarımızı patlatacak” diye düşünürken, dev ordusu varken o ordunun espadrillerle, sivil elbise giyip bu tarafa doğru yürüdüğünü görünce neler düşündük! Nerelerden, nerelere geliniyor... Etrafımızda bölünmedik ülke yok. Almanya’nın ne hale geldiğini gördük; onun derdi de Adriyatik’ten Akdeniz’e inmektedir, ötekiler Basra Körfezi üzerinden. O zaman biraz kendimize dikkat etmemiz lazım yani **bölünmenin zamanı değil, tam tersi birleşmenin zamanıdır. Becerebilir miyiz, bilmiyorum. Bana biraz zor gibi görünüyor. O yüzden, bir kahvaltıyla olacak bir iş değil bu; bir öğlen, akşam, gece yemeği, sahur filan hep beraber yapmak lazım.** (Gülüyoruz)

Misakı milli sınırları içerisinde yaşayan herkes, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşıdır

Bu süreç içerisinde özel kanal-

dan yayın izni değil de TRT üzerinden Kürtçe yayın yapılması sağlandı; bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

TRT, bir devlet kurumu, onun kılıcını çekiyor. Bunu yapması kötü müdür? Değildir. Rusça dahil her dilden yapar ama 'komünizm' düşman olduğu için onu en son yapar. Fakat şu bir gerçektir; **İttihat Terakki'nin öngördüğü, Osmanlı'nın kabul ettiği, Meclisi Mebusan'ın onayladığı sonra bizim meclisimizin tanımladığı misakı milli sınırları içerisinde yaşayan herkes, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşıdır semsiyesinin ve bir de bu devletin dilinin, Türkçe olduğunun unutulmaması ve de bu konuda taviz verilmemesi gerekir.** Herkes kendi özel folklorunu, aksanını, kültürünü, dilini zaten koruyor ama eğer "30 milyon Kürt, Ortadoğu'da komşularıyla barışık yaşayacaktır" gibi bir fikir üzerinde gidiliyorsa bu, bölücülükten başka bir şey değildir. Bunu kim söylüyorsa, bunun karşısındayız.

Geniş katılımlı anayasayla sorunlar çözülebilir

Ülke gündeminden düşmeyen, hükümeti yıkmayı planlayan terör örgütü suçlamasıyla yargılananlar için yaptığımız empatiyi okurlarımızla da paylaşabilir misiniz?

Empati doğru bir iş, empati bize öğretilmedi; psikolojide kullanımı eski olmakla beraber son 10-15 senedir filan sosyolojide kullanılıyor. O yüzden empatinin doğrusunu yapmaya çalışırsak o zaman terörü de Ergenekonu da siyasi otoriteyi de dünyada 220 devletin de neler yapmaya çalıştığını anlamaya çalışırım. Bu bölünmeleri çok zeki bir af çözebilir ama bunu asla 6 bin teröristin affı diye düşünmüyorum. Doğru tariflerde birleşildikten sonra artı bir süre onların üzerinde durmak üzere

geniş katılımlı bir anayasayla düzenlenebileceği kanaatindeyim. Geniş katılımlı anayasanın ne olduğunu biz, galiba unuttuk. Herkes katılacak; özellikle de üniversiteler, STK'lar, sendikalar, odalar, borsalar hatta kişiler, sivil rol modeller ama elbette cemaat ve aşiretler değil, bunların geniş katılımıyla toplumun uyabileceği, uygulayabileceği, yararlanabileceği; içinde Allah'ın emri olmayan, asla değişmez olmayan, belirli bir süre için anlaşma diye tanımlayabileceğim bir anayasada, bütün bunlar ifade edilerek, bir sıçrama tahtası misali çıkış yolu bulunabilir. Başka da çare görmüyorum. Onun dışında katien istemiyorum ama görüyoruz ki bölünme var, sokak savaşı var.

Türkiye Cumhuriyeti, sağlam bir laik ulus devlet statüsüne mi yoksa demokratikleşme adı altında bölünerek, federasyona mı gidiyor?

Başkanlık sistemi önerilince federasyon hemen onun tabanı olarak hazırlanıyor. Yerel yönetimlerin yerinden yönetim altında yapılması gerekenler düşünüldüğünde bugünkü belediyelerin aşağı yukarı önemlice bir bölümünün siyasi otoritenin

yönetiminde olduğu düşünülürse acaba buralardan yapılmak istenenler, 'Ombudsman' yerine 'kağıl' mı geliyor acaba diye düşünmekten kendimi alamıyorum!..

Bu tür değişimlere Türkiye'nin hazır olduğunu düşünüyor musunuz?

İki tane olgu vardır; biri denetim mekanizması diğeri demokratik kültür seviyesi. Kültür seviyesini biraz önce konuştuk; bu kültür seviyesinde böyle bir şey uygulamak imkânsızdır. Bu sağlanırsa yapılır mı? Yapılır, niye yapılmasın! Ama benim Abraham Lincoln'üm, Thomas Jefferson'ım, George Washington'um nerede? (Gülüyoruz)

'Atatürk Masası' keyiflerinizden bahsedebilir misiniz?

Sofra düzeni, Atatürk sofrası tanımlamasıdır aynı zamanda kültür, bilgi alışverişidir hatta öğrenim alanıdır. Bu bağlamda baktığımız zaman ekibimiz, kendi içinde gayet tutarlı ve bu işi efendice sürdürüyor.

İzmir'e sık sık geliyor musunuz? Yatırımlarınız sadece İzmir'de mi?

Yatırımlarım evet, sadece İzmir'de. İzmir'i çok severim. Rahmetli Ahmet'ten (Piriştina) sonra sıdkım sıyrıldı ve uzun bir süre İzmir'e gelemedim. KİPA elden çıktı ama Kent Hastanesi devam ediyor; imkânsızlıklardan ötürü gidemediğim için yönetiminde çalışmadım. ENDA Enerji yatırımı devam ediyor. Başında Nedim Demirağ'ın olduğu şanssız bir minik otel yatırımımız da oldu. İzmir'e yerleşmeyi düşünmüyoruz ama İzmir'de de bir evimiz oldu; rahmetli Ahmet, "Olimpiyat Köyü'nde bir ev al" dedi. Aldık, duruyor; damı filan akıyor, komşular "yaptırırız" diyorlar. Sizlerin aracılığıyla tüm İzmirliyle sevgi, selam, saygı gönderiyorum. ■

DOĞANKOÇ
ÖZEL GÜVENLİK HİZMETLERİ

Yaşamınıza huzur katar...

Genel Müdürlük

Kazım Dirik Mah. 187 Sk. No:27/6

Bornova - İZMİR

Tel: 0 232 343 37 14 * Faks: 0 232 343 36 92

info@dogankoc.com.tr

*Ali
Orhan
Karagülle*

Kent, kimliğini kaybetmeden büyümeli

KARMAN Elektronik ve Dış Ticaret Ltd. Şti. sahibi ve EĞİAD Onur Kulübü üyesi Sayın Ali Orhan Karagülle ile EĞİAD'ın ilk kuruluş günlerine dair anlamlı hatıralarını, EĞİAD'ı EĞİAD yapan kıymetli çalışmalarını ve İzmir'den İstanbul'a göç eden değerli bir işadamımız olarak İzmir'e dair özelemlerini, beklentilerini konuştuk

EĞİAD eliyle İzmir ve Ege'yi sınırlar hatta kıtalar ötesi tanıttık

EĞİAD'ın ilk kurulduğu günlere dair unutamadıklarınız nelerdir? EĞİAD üyesi olduktan sonra EĞİAD'ın size kazandırdıkları neler oldu?

O günlere dair hiçbir şeyi unutmak mümkün değil ama en önemlisi; tüm arkadaşların, misyona sahip

çıkışlarındaki istek ve özverileriydi. Uzun ve geniş katılımlı toplantılar, süratle alınıp yürürlüğe konan kararlar, duyulan heyecan ve bu arada sürüşmeler de olsa birlik ve beraberliği bozmadan yol alışı, mükemmeldi... 2. dönemin seçimleri oldukça çekişmeli geçti; kırılmalar, darılmalar oldu hatta ama yine de kopmadık birbirimizden ve sağlıklı bir şekilde büyüdük.

EĞİAD bize, büyük bir ilke kazandırdı. İyi bir network oluştu. Ülke ve bölgemiz ile ilgili meselelerde daha duyarlı olduk. Girişimci ruhumuzu geliştirmemize büyük katkısı oldu.

EĞİAD yönetiminde yer aldığınız döneme dair gurur duyduğunuz EĞİAD projeleri nelerdir?

Bol bol 'Ege Toplantıları' yaptık, çok önemli konuklarımız oldu. EĞİAD'ı, Levent Marina'daki yerine taşıdık ki toplantı salonları olan

dört dörtlük bir yerd. 'Alaçatı Teknopark' projesi üzerinde çok çalıştık; açılışını Sayın Süleyman Demirel ile yapacaktık ki açılıştan bir önceki gün Cumhurbaşkanı Özal, vefat edince açılış programı aksamıştı. Ama yine de yapılan çalışmalar bizim için iyi bir altyapı oluşturmuş oldu. Washington'da, bir heyet ile Ege ve İzmir'i tanıtmaya gayretleri içinde olduk.

Türkiye'deki çarpık ekonomik gelişme İstanbul'u ticaret başkenti haline getirdi

EĞİAD gibi bir oluşumu İzmir'e kazandıran ama ticari işletmenizi ve ikametgâhınızı İstanbul'a taşıyan biri olarak neler söylemek istersiniz? İzmir'de doğup iyi bir duruma gelen firmaların günümüz lojistik ve iletişim şartlarına rağmen merkezlerini İstanbul'a taşımalarını nasıl değerlendiriyor-

sunuz?

Tabi ki İzmir ekonomisi için bir kayıp olarak görüyorum. Fakat şirketlerin hayatiyeti açısından kaçınılmaz bir durum varsa yapılacak bir şey de yoktur. Bu konuda, Türkiye'deki çarpık ekonomik gelişmenin büyük etkisi olduğunu düşünüyorum. İstanbul, her şeyin merkezi haline gelmişti. Ancak üretim faaliyeti içinde olan kurumlar için İzmir'in halen uygun koşullarını devam ettirdiğini düşünüyorum.

İzmirli, farkını her yerde ortaya koyar

İstanbul'a yerleşen İzmirli olarak, İzmir kentinde özlem duyduğunuz, düşündüğünüzde burnunuzu titreten kişiler, yerler, anılar nelerdir? Bu kentin bozulmadan koruması gerektiğini düşündüğünüz şeyler neler?

İzmir, bizim memleketimiz. İzmirli olmakla övünç duyuyoruz. İstanbul'da da İzmirli olanların ayrı bir yeri var; İzmirli, burada da farkını ortaya koyabiliyor. Bunu, İzmir'in dışından daha iyi görebiliyoruz. İn-

san kalitesi, yaşam tarzı, sıcaklığı çok farklı... Bence İzmir ve İzmirli, her şeyden önce bu özgün tarzını korumalıdır.

Özlemimi duyduklarım ise Alsancak'ta arkadaşlarla Cafe Plaza ve eski Bonjour'da geçirdiğimiz güzel günler ile Kordon'da yaptığımız o keyifli rakı balık muhabbetlerimizdir. Çeşme Dalyanköy'de (eski hali) geçirdiğimiz uzun yaz akşamları... Eski Efes Oteli'nin hepimizin hayatında çok önemli yeri vardır ama maalesef şimdi o eski havası tamamen bozulmuş, tüm anılar kaybolmuş... Oysa kentle bütünleşmiş bu tür özel yerleri muhafaza etmek gerekir diye düşünüyorum. Yapıyı bozmadan korumak lazım yani şehir, bir taraftan ekonomik olarak büyürken, kimliğini de kaybetmemelidir.

İstanbul'daki çevremde görüyorum ki çoğu arkadaşım, İzmir'e özleniyor ve sonunda buraya yerleşmeyi düşünüyor. Bunda tabii ki İzmir'in rahat, samimi, huzurlu yaşam tarzı yanı sıra insanların özgün yapısı da önemli etken oluyor. Bu kültürü korumamız, yaşatmamız gerekir. **Burada, bir 'dilemma' ortaya çıkarıyor; bir taraftan İstanbul'a göç**

verirken, diğer taraftan göç almak söz konusu...

EGİAD, bölgedeki birçok kurumdan daha aktif

EGİAD Onur Kulübü üyesi olarak İzmir, Ege Bölge ve ülke gündemine dair gördüğünüz ekonomik ve siyasi istikrar konusu sorunlar hakkında neler söylemek istersiniz? Bu konulara karşı EGİAD'dan nasıl bir duruş göstermesini temenni edersiniz?

Önemli bir küresel ekonomik krizden çıkıyoruz. Gelişmeler olumlu fakat halen yaraların sarılması için zamana ihtiyaç var; çarklar tam olarak henüz dönmeye başlamadı.

EGİAD'ın süregelen çalışmalarını olumlu buluyorum. Hatta bölgedeki birçok kurumdan daha aktif olduğunu söyleyebilirim. EGİAD, 20 yıllık bir gelenek ve altyapıya sahip; yönetimindeki değerli arkadaşlar da bunu çok güzel değerlendiriyorlar. Onlara başarılarının devamını diliyorum, İzmir'e selam ve sevgilerimi gönderiyorum. ■

İşçisiyle bütünleşmiş bir aile

Mineliler

Mineliler ailesiyle yaptığımız sohbette gördük ki ailede büyüklere saygı ve eğitim ön planda olup, aile bireylerinin her birinde çalışkanlık, disiplin, dürüstlük ve titizlik hâkim. İş yerine sabah erkenden gelip işçileri çıktıktan sonra evlerine dönen, emeğin değerinin bilincinde, kul hakkına saygılı ve inançlı özel bir aile... Bir o kadar da mütevazı, güler yüzlü ve misafirperverler. Bu söyleşide, baba Yılmaz Mineliler ile kızı Mine ve oğlu Özgür Mineliler'i tanımak dışında kendileri, ailece işlerini ve çalışmayı çok sevdikleri için Türkiye'deki sanayileşme hareketi ve ticaret yaşamı üzerine özel bilgiler de bulabileceksiniz.

Yılmaz Bey, öncelikle sizi tanıyabilir miyiz?

Yılmaz Mineliler: İhtisas alanım maliyedir, ekonomi de okudum ve uzun bir dönem mali müşavirlik yaptım. Kızım mimarlık oğlum da inşaat mühendisliği eğitimi aldılar. Ticaret hayatına girmeye karar verdiğimizde ambalaj sektöründe küçük bir atölye ile başladık. İşlerimiz gelişince, bu fabrikayı kurduk. Özgür, bu işi geliştirmek ve oradaki teknolojiyi Türkiye'ye getirmek için öncelikle Avrupa'ya gitti. Bazı makineleri burada biz kendimiz yaptık fakat nasıl yapılacağını oradan aldık. Bilgisayarlarını da oradan getirttik.

Sanayide riski azaltmak için üretim ve pazar çeşitliliği önemlidir

Özgür Mineliler: İlk, 1989'da Kemeraltı'nda bu işin toptan ticaretiyle başladık. 1995'te ben askerden döndükten sonra Kısıkköy'de üretim başladık. 2000 yılında da mevcut olan bu tesisimizi yaptık. 2003 yılında ana hammaddemiz olan tutkal

üretimine başladık; emülsiyon tesismimiz kuruldu. Form Ambalaj bünyesinde, karton ambalaj ürünleri ile emülsiyon polimerleri üretimi yapıyoruz. Ambalaj bölümümüzde ürün olarak bahsetmek gerekirse karton köşe koruyucular, spiral sarım karton masuralar, palet mukavvası, mukavva diskler, sert karton mukavva levhalar, hazır beton kalıpları ki bunları Türkiye'de ilk olarak biz ürettik; tek kullanımlıktır ve pratiktir. Yaş sebze-meyve kutuları üretmekteyiz. Bunları, müşterilerimizin kendi tesislerine gönderdiğimiz kamyon üzerindeki donanımlarımızla imal ediyoruz yani her bir kamyon, ayrı bir ambalaj üretim tesisi oluyor. Tutkalda ise endüstriyel kâğıt tutkalları, ahşap ve mobilya tutkalları, boya emülsiyonları, tekstil ve halı emülsiyonları ile mozaik fileleme tutkalları üretimimiz mevcuttur. Sanayide riski azaltmak için hem üretim hem de pazar çeşitliliğine son derece dikkat ediyoruz.

Satışlarınızdaki ihracat oranınız nedir?

Yılmaz Mineliler: Üretimimizin yüzde 48'i ihracata dayalı olup bu satışlarımızın da yüzde 95 gibi bölümü, Avrupa ülkelerindedir. Sanayi

üretimi yaptığımız için Uzakdoğu ve Arap ülkelerinde değil de sanayinin gelişmiş olduğu ve bu ürünlerin tüketicisi olan Batı ülkeleriyle ticaret yapmaktayız.

Krizden en çok ticaretinizin yoğun olduğu Avrupa etkilendiğine göre siz bu durumu nasıl karşıladınız peki?

Mine Mineliler: Ürünlerimiz tek kullanımlık olduğu ve talep geldikçe ürün gönderdiğimiz ve de ürün yelpazemiz çok geniş olduğu için sanılanın aksine, sorun yaşamadık.

İşletmenizdeki istihdam nedir?

Özgür Mineliler: 120 kişi ile çalışmaktayız.

Bir aile şirketisiniz; işletmenizdeki görev dağılımınız nasıl?

Yılmaz Mineliler: İhtisas alanım gereği ben, finansman ve muhasebeye bakıyorum, kızım kasa ve kalite üretimine, oğlum da ticari ilişkiler, satın alma ve üretime bakmaktadır.

Mine Hanım, kasa sizde olduğuna göre satışlarınızla karşılaş-

tırdığınızda hangi sektörlerde hareketlenmeler olduğunu gözlemleyebildiniz mi?

Mine Mineliler: Küresel ekonomik krizi tabii ki tüm dünya yoğun bir şekilde hissetti. Ayakta kalabilmek için yapılması gereken; kaliteli ürünlere iyi fiyatlar bulabilmek olmalı. Krizin çok kolay atlatabileceğini de düşünemiyorum çünkü birbirine kuvvetle bağlı bir zincir. Sektörler açısından baktığımızda; beslenme kesilemeyeceği için gıda sektörü şu an daha iyi görünüyor.

Türkiye'nin kalkınmasında, tarım ve hayvancılık sektörü önde gelecektir

Bir dönem ihracat sorunlarımız içerisinde özellikle yaş sebze-meyve ambalajının da önemli bir yeri vardı; şu an durum nedir?

Özgür Mineliler: Günümüz Türkiye'sinde, ambalaj sektörü çok iyi durumda; belli bir teknoloji yer-

leşti hatta ciddi miktarda Avrupa'ya ambalaj ürünleri ihracatı var. Türk sanayisinde, ana hammadde konusu birçok üründe dışa bağımlıdır. Türk sanayisinin geçmişi de çok uzun yıllara dayalı değil. Türkiye'nin dinamiklerine baktığımızda görürüz ki Türkiye'nin kalkınabileceği sektör; tarım ve hayvancılıktır. 2008-2009 yılı ihracat rakamlarını karşılaştırdığımızda; 2009 yılında kriz olmasına rağmen ciroda yüzde 11'lik artış oranıyla en büyük artış, yaş sebze ve meyvede görülmektedir. Fiyatların düşmesinden dolayı ciroda biraz düşüş vardır ama tonaj olarak yüzde 22 artış vardır. Bu da açıkça göstermektedir ki Türkiye'yi ayakta tutan sektör, gıda sektörünün ihracatıdır. Form Ambalaj olarak da kendi müşterilerimize baktığımızda, endüstriyel ürün satışlarımız yüzde 30 oranında düşmüşken gıda sektöründeki müşterilerimiz aynı oranda artış gösterdi.

Okuduğunuz mesleklerin işinize faydası oluyor mu?

Özgür Mineliler: Aslında benim de ablamın da oldu; eğitimimizi kendi fabrika inşaatlarımızda kullan-

dık. Okula gidip geldiğim dönemde, kapısında 'form ambalaj' yazılı bir kamyonet kullanırdım; hocalarımız takılırdı, "sen ambalajcı olacaksın işte, niye mühendislik okuyorsun ki" diye. Form Ambalaj olarak 'hazır beton kalıpları' üretmemizdeki itici güç de okuduğumuz meslek için bir şeyler yapabilmek adıdır. İzmir'deki bir Yapı Fuarı'na firma olarak katıldık; standımızda, bana

bu lafi söyleyen hocamla karşılaştık. Ürünlerimizi beğeniyle incelerken, “Hocam, hatırladınız mı beni? O zamanlar bana takılıyordunuz ama bakın, kartondan da olsa inşaat sektörüne hizmetimiz oldu” dedim; çok mutlu olmuştu. Okuduğunuz okul o kadar önemli değil belki ama o okulda aldığınız vizyon ve kültür her zaman çok önemlidir.

Yılmaz Mineliler: Benim zaten maliye ve ekonomi eğitimim olduğu için tüm bilgi birikimimi, işletmemizin mali ve yatırım planlarında kullanıyorum. İçinde bulunduğumuz küresel krize rağmen şimdiye kadar tek bir işçi dahi çıkarmamamız önemli bir başarıdır ki tüm personelimiz maaşını, “teri soğumadan” deriz biz, ayın 30’unda mutlaka alır. Prensipte olarak, çok büyük krediler kullanılarak yatırım yapmak gibi büyük risklere girmeyiz; “Az olsun, bizim olsun, sağlam olsun” deriz.

Mine Mineliler: Üniversite sınavlarına girerken aslında sadece 6 mimarlık fakültesini işaretledim ve kazandım; çok istemişim mimar olmayı. Okuldan mezun olur olmaz da kendime bir ofis açmıştım ama kızım, Eda doğduğunda bir süre evden çalışmaya devam edip sonra bıraktım. Bu fabrikamızın inşaatında biz-zat çalışınca ve ardından İSO kalite belgesinin temini, işin ön muhasebesi derken şimdi kendi mesleğimin dışında burada çalışıyorum.

Öğrendim ki emek vererek para kazanmak, bir şeylerin sahibi olmak çok zor

Hedefte yeni yatırım projeleriniz var mı?

Özgür Mineliler: Şu an tesisini de kurduk ancak makine ve parkuru konusunda biraz gecikme ve sıkıntılar oldu. Çok yakında ‘viyol’ dediğimiz kâğıt hamuru kalıplama tesisimiz de ciddi bir kapasite ile işletime

girecek. Sanayicilik zor bir iş alanıdır; sabır gerekir bir de özellikle her şeyin bedelini ödemek zorundasınız. Bu anlamda çocukken, henüz 11-12 yaşlarımdayken başımdan geçen küçük anıyı sizlerle paylaşayım:

Gümüldür yolu üzerinde babamın bir çiftliği vardı. Yaz tatillerimizde orada kalırdık. Harçlıklarımı çıkarmak için orada, 10 gün kadar bahçede, güneşin altında çalıştım; dayanamadım, hasta oldum ve bir hafta yat-tım. Öğrendim ki emek vererek para kazanmak, bir şeylerin sahibi olmak çok zormuş. Sonra babamdan, kapı önünde gelene geçene meyve-sebze satayım diye bana bir terazi almasını istedim. Tezgâhımızı kurduk; bir gün motosikletli bir adam geldi. Bir şeyler aldı; 125 TL tuttu, adamdan parayı ödemesini beklerken, adam; “Ben sana 500 TL verdim, üzerini vereceksin” dedi. Cebimde de gerçekten o an 500 TL var; çocuk masumluğuyla utandım da “Hayır, siz bana henüz para vermediniz ki cebimde 500 TL var ama o sizden aldığım para değil” demeye... Çıkardım, 375 TL’yi adama verdim. Adam, bir güzel hem malları hem para üzerini

aldı; motoruna bindi, gitti. Kasamı yaptım hemen; baktım, 500 TL eksik. O kadar üzüldüm ki akşam babam geldiğinde, “Niye üzülüyorsun bu kadar?” diye sordu. “Adam, beni aldattı, gitti diye” dedim. Babam, çıkardı cebinden, o 500 TL’yi bana verdi ve “Al bu parayı; bu, senin işi öğrenmenin bedeli ama aynı hatayı bir daha yaparsan o zaman akıllı olmaman lazım” diye konuştu. O anı, hep hatırlarım. **Ticaret hayatında sıklıkla yer yok; cesaretli olacaksınız, sonuna kadar hakkınızı savunacaksınız. Her şeyin sabırla öğrenilmesi gerektiğini ve her şeyin bir bedeli olduğunu daha henüz çocukken öğrendim. Yeni bir işe girerken veya yeni bir şey üretirken bedelini ödemedi, kimse gelip de size bir şey öğretmiyor...**

Ambalaj sektöründe çevre kirliliği çok önemli bir konu; siz, bu konuda neler yapıyorsunuz?

Özgür Mineliler: Ürünlerimiz, yüzde 100 çevrecidir. Hurda kâğıdımızı bile satıyoruz. Viyol tesisimiz devreye girdiğinde, hurda kâğıdımızı da orada işlemeyi düşünüyoruz çünkü üretim ana ham-

maddesi bu olacak. Mürekkep gibi bir takım kimyasallar için de arıtım tesislerimiz var. Devlet de bu işin kontrollerini çok sıkı tutuyor.

Yılmaz Mineliler: Yeni nesile, doğanın dengesini bozmadan bir şeyler bırakmanın hesabını çok iyi yapmamız gerekir. Aslında her imar izni, oturma ruhsatı verildiğinde belediyelerin, izni alana belli sayıda ağaç dikme zorunluluğu getirmesi lazım. İşletmemizde, aklımıza gelen birçok meyvenin ağacı ve gül fidanları var.

Eğitim noksanlığı, toplumları geriye götürür

Aile ilişkilerinizde önem verdiğiniz şeyler nelerdir?

Yılmaz Mineliler: Türk toplumunda her şey aile üzerine kuruludur. Bir anne-babanın en önemli görevi, çocuklarına vereceği eğitimidir çünkü her bireyin alacağı

eğitim, tek tek topluma yansımaktır. Bizim dönemlerimizde okul yaşantısı son derece zordu; en yakın okullar oldukça uzaktaydı ve çok daha kalabalık sınıflarda ders almaya çalışırdık. Tatlıses'in söylediği gibi; "Oxford vardı da biz mi okumadık?" oysa şimdi, durum çok farklı. Toplumlar, eğitim noksanlığından dolayı geriye gider. Türkiye'de büyük bir genç nüfus var ve yeni nesil, iyi eğitimler alarak geliyor. İlköğretimin 8 yıla çıkması bile önemli bir başarıdır ve tahmin ediyorum; yakında lise eğitimini de zorunlu hale getireceklerdir. Öyle ki bizler, ülkede sanayi olmadığı için ihracat nedir, onu bile bilmiyorduk.

Özgür Mineliler: Üniversiteye başladığımda da zaten babam ticarete girmişti ama bana, üniversiteyi bitirmemi şart koşmuştu. "Ticareti yapamayabilirsin. Gider, bir yerde inşaat mühendisliği yaparsın. Eğitimin, kolunda altın bir bileziktir. Benim işim zaten hazır" deyip, okulu yarım bırakmaya kalkarsan, bu işi kapatırım" demişti.

Yılmaz Mineliler: Ticarete başladığımız dönemde mali müşavirlik belgemi almıştım ve yeni yasa gereği mali müşavirlerin ticaret yapması yasaklanmıştı. Türk toplumunda hanımların üzerine şirket açılmasına da o dönemlerde pek sıcak bakılmazdı. Oğlum yetiştiği için ben de şirketi onun üzerine açtım.

Ailece birlikte yapmaktan keyif aldığımız şey nedir?

Mine Mineliler: Ailemizin tamamı her Pazar günü toplanır ve birlikte balık yeriz.

İnsan, hem kendini hem ülkesinin şartlarını bilerek yaşamalı

Kendi başınıyazken uğraştığı-

nız ilgi alanlarınız nelerdir?

Mine Mineliler: Yelken yaparım. Gündoğdu Rotary klubünde, aktif bir üyeyim. Fotoğrafçılık, bu aralar yeni hobim oldu. Kızım artık 14 yaşında ve onunla dolu dolu vakit geçirmeye çalışıyorum. İlgimi çeken köşe yazılarını bile kızımınla paylaşıp, ona da okutuyorum. Ülkemiz zorlu bir süreçten geçiyor. Kızıma da şimdiden hem kendini hem de ülke şartlarını bilerek yaşaması konusunda yol gösterici olmaya çalışıyorum. İnsanlar dışarıda işsiz ve aç kalmışlarken, kolej gençlerinin altlarında son model pahalı arabalarla, lüks barlarda büyük rakamlar ödeyerek vakit geçirmelerini onaylamak mümkün değil.

Özgür Mineliler: Deniz kenarında bir yerlere gitmişsek mutlaka deniz dibini de bir göreyim isterim; tüplü dalış yapıyorum. Birkaç arkadaş yelken kiralayıp, katamaran yapıyoruz. Sık sık iş seyahatlerim oluyor; yoğun bir iş tempom var. İşle ilgili bile olsa seyahat yapmayı çok seviyorum. Tatil pek yapamadığımdan iş için çıktığım seyahatler, bana dinlenme gibi geliyor.

Çocuklarınızın ayrı ayrı takdir ettiğiniz yönleri nelerdir?

Yılmaz Mineliler: Özgür, haki-katen herhangi bir işi üzerine aldığımda o sorumluluğu sonuna kadar çalışıp, yerine getirir. Küçük-büyük iş ayırt etmez; hangi iş olursa olsun, aynı disiplinle görevini yapar. Mine de işinde son derece dikkatli çalışır, raporlamaları çok hassastır, özenlidir.

Sizler, babanızın en çok hangi huyunu takdir edersiniz?

Mine Mineliler: Babam disiplinlidir, kuralları vardır ve o kurallar çok zor bozulabilir. İnsancıldır.

Özgür Mineliler: Babamın bize öğrettiği en önemli konulardan biri;

“emeğin vadesi olmaz; işçinin emeğini, teri kurumadan ödeyin” der.

Türkiye, kayıt dışı ekonomi sorununu çözdüğünde sosyal adalet de kendiliğinden gelir

Yılmaz Mineliler: 70 yaşındayım, halen işimizin başındayım ve bu yaşma kadar tek bir gecikme cezası yemedim; vergimi mutlaka gününde ve doğru kayıt ile ödedim. Türkiye’de de en çok eleştirdiğim konu; kayıt dışı ekonomidir. Türkiye, bu kayıt dışı ekonomi sorununu bir gün çözerse zaten ülkede sosyal adalet, sosyal denge kendiliğinden kurulur. Bunca yıldır ticaretin içindeyiz; Özgür’ün mesela çok sevmesine rağmen halen bir yatı yoktur.

Özgür Mineliler: Babam çok çalışkan, alçakgönüllü ve mütevazıdır. Aile kavramına çok önem verir ve babam için işletmemizde çalışanların her biri, aile üyesidir.

İş konusunda ayrı fikirlere düştüğünüzde anlaşma yolunu nasıl buluyorsunuz?

Özgür Mineliler: İş ilk kurduğumuz günlerde zaman zaman benim tecrübesizliğimden kaynaklanan anlayamadığımız konular oluyordu ama öyle güzel bir iş bölümü yaptık ki şu an hiç birimiz, birbirimizin iş alanına karışmayız. Babamın tecrübelerine her zaman saygımız vardır; ileriye çok iyi gören bir yapısı vardır.

Mine Mineliler: Kurallar ve öncelikler belli olduğu için kimse, sınırları zorlamıyor.

Yılmaz Mineliler: Haftalık ve aylık çıkardığımız mizanlarla neyin, ne olduğunu görür; ona göre hareket ederiz.

Özgür Mineliler: Babam, hiçbir zaman önümüze pişmiş balığı hazır koymadı; balığı, nasıl yakalayacağımızı öğretti. İş konusunda bizlere sabırla, hocalık yapmıştır. Ticarete ve sanayiye atıldığımız dönem, birçok insana nasip olmaz ama bize oldu; babamın en verimli olduğu dönemde biz, bu ticari adımları birlikte attık. 18-19 yaşlarımda bir taraftan okurken, babam sayesinde hayat tecrübesini de almış oldum ki bu da bana iş hayatımda çok gençken başarılar kazandırdı.

Yaşattığınız aile gelenekleriniz

var mıdır?

Yılmaz Mineliler: Dini bayramlarda mutlaka dini vecibelerimizi yerine getiririz. Büyüklerimize saygıyı koruruz. Ben, bu yaşa geldim halen 80 yaşında teyzem var; teyzeme gider, elini öperim.

Özgür Mineliler: Çalışırken, gün içinde işin yoğunluğundan pek bir araya gelemeyiz o yüzden de iş dışında fırsat bulup da bir araya gelebilirsek, iş konuşuruz.

Yılmaz Mineliler: Bazen Özgür; “Hadi baba, tek araba gidelim, arabada laflarız” der. Akşam beraber eve gider, sabah da dolayısıyla yine beraber işe geliriz.

İşin dışında da iş konuşmanıza ailenin diğer bireyleri tepki vermez mi peki?

Yılmaz Mineliler: Ne benim hanım ne de Özgür’ün eşi, işimize karışır; ilgilenmezler de zaten.

İşadamı siyaset, politikacı da ticaret yapmasın

Özgür Mineliler: Siyasetle pek ilgimiz yoktur ve bir işadammın siyasetle çok yakın olmaması gerektiğine inanırız yani işadamı siyaset, politikacı da ticaret yapmasın. Siyaset ve politika, günlük değişen konulardır ama iş, süreklilik arz etmesi gereken bir konudur. Özellikle işle ilgili sivil toplum kuruluşlarında görev almayı tercih ediyoruz. Ablam gibi ben de Alsancak Rotary üyesiyim, EGİAD üyeliğim var, EBSO’da ‘Kâğıt ve Kâğıt Ürünleri Sanayi Meslek Komite Başkanıyım’ ve Ege İhracatçılar Birliği Yönetim Kurulu üyesiyim.

Çocuklarınıza bırakmak istediğiniz manevi mirasınız, ne olabilir?

Mine Mineliler: Bu arada ailemiz de genişliyor.

Özgür Mineliler: Benim, oğlum olacak inşallah. Babam, odasında ona da karyola hazırlıyor.

Yılmaz Mineliler: Bildiklerimizi, Allah ömür verirse inşallah, ona da öğreteceğiz. (Gülüyorlar) Adımızı bırakmak isterim. İyi eğitilmiş çocuklar bırakabilmek isterim. Osmanlı döneminde sanayi hep ülkedeki yabancıların ellerinde olmuş, Türk halkı da işçilik yönünde hizmetler vermiş ve yazık ki o dönem, sanayinin ve teknolojinin önemi konusunda uyanamamışlar.

– Şükür, uyandıranı, değil mi?!..

**Ülkemizde
sanayileşme hareketi
üçüncü nesilde çıkıyor**

Yılmaz Mineliler: Bizler bir temel kurduk, çocuklarımız geliştirdi. Gerçek sanayici nesil, torunlarımız olacak yani ülkemizde sanayi, üçüncü nesilde ortaya çıkıyor. Özgür'ün ve Mine'nin çocukları, bu eğitim ve kültürle gelişecekleri için asıl sanayici onlar olacaktır. Günümüzün büyük sanayicilerinden Koç ailesinde de bu durum aynı şekildedir; üçüncü nesil Koç, gerçek sanayicidir.

Özgür Mineliler: Geçen Şubat ayında işimizi yapan, yıllık 600 milyon dolar cirosu olan bir firmanın müdürleri fuardaki standımıza geldi. Bizim ürünlerimizi de Hollanda ve Belçika pazarında görmüşler. Ürünlerimizi çok kaliteli buldular. Dönüşte, firmanın ceosuna ürünlerimizi anlatmışlar. Fuar dönüşü ertesinde beni telefonla aradılar ve davet et-

tiler. Belçika ve Hollanda'ya gittim; bana, fabrikalarını gezdirdiler. “Fabrikanız, ne zaman açıldı?” diye sordum. “1935’de” dediler. Babasının dedesi kurmuş; tabii ki sanayi kültürü geçmişi olan firmalar; dedeleri akarsuyun başına değirmeni kurmuş ve su akmaya devam ediyor. Ülkemizde ise sanayi hammaddesinin önemli bir bölümü halen dışa bağımlı yani biz taşıma su ile değirmen döndürmeye çalışıyoruz. Bununla birlikte Türkiye’de bir takım şeyler çok hızlı değişiyor ve bu değişikliklere de çok çabuk adapte oluyoruz. **Tek eksikimiz; geçmişimizden gelen bir sanayi kültürümüzün olmayışıdır...** Avrupa ve Amerika’daki yaşıttım olan meslektaşlarıma baktığımda, onların baba ve dedelerinden daha çocukken duyduğu ve gördüğü sektöre dair bilgiler, onlara sanayi kültürünü aşlamış yani onların sanayi kültürleri bize göre çok daha fazla gelişmiş durumda.

Hiç unutmadığım başka bir iş görüşmem de üretimimizi ilk kurduğumuz 1995-96 yılında geçti; yine yabancı bir firmayla karşılıklı görüştük. Bizim 30 ton üretimimiz varken onların 600 ton üretimi vardı yani bizim 20 kat büyüğümüz bir firmaydı. Kendisine, “Kaç yılında kurulduunuz?” diye sordum; 1926 yılında kurulmuşlar. Hemen ardından, “1926’da nasıl bir teknoloji varmış?” diye sordum. “Ne olacak; büyükanem, un ve sudan tutkal yapıyormuş sonra da kâğıda sürüp, oklava ile rulo yapıyormuş. Dedem de onları fırınlıyormuş; al sana kumaşın sarılacağı masura. Bu şekilde başlamışlar” diye yanıtladı. Biz, şu an 1600 ton kâğıt taşıyoruz, 2 bin ton üretim kapasitemiz var.

Mine Mineliler: Sadece kendimize de olsa ayrıca makine üretiyoruz.

Yılmaz Mineliler: Son 15-20 yıldır ülkemizde hızla sanayi organize bölgeleri kuruluyor ama bunların önemli bir kısmı da plansız olarak verimli topraklar üzerine kuruluyor. Bir anda sanayileşmeye kalkarsanız hata yaparsınız.■

Yeni Markamız **SUNDIRMACI®**
www.sundurmaci.com
...İzmir'den Dünyaya...

TÜRKİYE'DE
BİR İLK

AÇIK OTOYERK SİSTEMLERİ

PRATİK SUNDIRMA

ŞEFFAF KEPENK - BTOR

SHOWROOM ve SATIŞ

Sakarya Cad. No:146 Balçova / İZMİR (İzmir Eko.Üni.100mt.Yanı)
Tel: 0(232) 278 93 28 - Fax: 0(232) 278 93 81

FABRİKA

İTOB Org. San. Bölğ. Tekeli Köyü / Menderes/İZMİR
Gsm: 0(541) 278 93 28

Amerika'daki İzmirli

*Erol
Yorulmazoğlu*

ABD'nin Chicago kentinde yaşayan başarılı bir medikal-onkolog ve hematolog olan Dr. Erol Yorulmazoğlu, AEGİAD YARIN'a kanser hakkında önemli açıklamalarda bulunurken, İzmirli duyarlılığıyla Amerika'da yaşadığı ASALA ve Ermeni Diasporası sorunları ile Türk tarih ve kültürü üzerine yaptığı çalışmalar ve Osmanlı İmparatorluğu'nun son yüzyılına ışık tutan koleksiyonu hakkında özel bilgiler verdi.

Kendinizi, işinizi ve ailenizi kısaca okurlarımıza tanıtır mısınız?

Aslen İzmir, Alsancak'lıyım ama babam, Amerika'da cerrahi ihtisasını yaparken orada doğdum. Sonra Türkiye'ye döndük. Babam Operatör Doktor Cafer Yorulmazoğlu, emekliye ayrılana kadar Alsancak'taki eski Fransız Hastanesi'nin baş cerrahı

olarak çalıştı. Ben de Türkiye'deki eğitimimi İstanbul Saint Joseph'te bitirdim. Amerika'ya gidip önce Biyokimya ve Kimya Mühendisliği okudum sonra tıp eğitimimi tamamlayıp, Wisconsin Üniversitesi'nde dahiliye eğitimi gördüm. Chicago'daki Rush Üniversitesi'ne geçerek orada kanser ve kan hastalıkları üzerinde uzmanlık ihtisası yaptım. 14 ortaklı olarak

çalışan, medikal onkoloji ve hematoloji uzmanlık alanlarında hizmet veren Illinois eyaletinin en büyük özel gruplarından biri olarak çalışıyoruz. Chicago kentinin kuzeybatısının büyük bir bölümünün ihtiyaçlarını karşılayan dört hastaneye servis veriyoruz. Çocukluktan beri tanıştığım eşimle 26 sene önce, İzmir'de evlendik. Eşim, uzun süredir yakın arkada-

şımız olan kozmetik cerrahı Doktor Leon Forrester Tchepdjian'ın yanında baş danışman olarak çalışmaktadır. Bir kızımız ve iki oğlumuz var. Yurt dışında yaşadığımız için onlara Türk kültürünü vermeyi önemsiyoruz. Çocuklarımız, her yaz döneminde iki ay vakitlerini Türkiye'de geçiriyorlar.

Türkiye'de nüfus başına düşen onkolog sayısı ülkemizin handikapıdır

Her ne kadar yeterli üniversite hastaneleri, uzman doktor ve hemşirelerinin yetersizliği sebebiyle sıkıntılar yaşanıyor olsa da ülkemizde, tıp ve de özellikle kanser gibi önemli hastalıkların teşhis ve tedavilerinde son derece başarılı sonuçlar yakalanabiliyor. Bununla birlikte yurtdışındaki uygulamalarda bu tür hastalıkların tanısı sonrasında hasta ve yakınlarına psikolojik destek önemle uygulanır; ülkemizde ise henüz bu konuya çok fazla özen verilmiyor. Sizin bu konuya yaklaşımınız nedir?

Türkiye'de bu alanda her ne kadar teknoloji ve bilgi var olsa da bunları uygulayacak hekim sayısının yeterli olmaması, ülkemizin en büyük handikapıdır. Amerika'nın 300 milyonluk nüfusunda 6 binin üzerinde medikal onkolog vardır. 75 milyonluk Türkiye'de de bu sayının en az 1.500 olması gerekirken 200 civarında olması, vatandaşlarımızın teşhis ve tedavisinde büyük sorun çıkarmaktadır. Ayrıca bildiğiniz gibi kanser hastalarının sorunları sadece kemoterapi uygulamak veya radyasyon vermekle bitmiyor. Hastanın her şikâyetini çok iyi dinlemek ve bu sorunlarını en iyi şekilde cevaplamak gerekir. Her şeyden önemlisi, bu hastaların hayat kalitelerini en üst düzeyde tutmak, en önemli görevlerimizden biridir. Bu nedenle, hastanın hem medikal hem de psikolojik anlamda her türlü derdine deva olmamız gerekiyor. Hasta-

ya sadece bir hekim gibi değil; aynı zamanda bir arkadaş gibi merhamet duyguları ile yaklaşmak ve her zaman onunla birlikte olacağınızı hissettirmeniz lazımdır.

Doktorlarımız tıp dışında bir çözüme sıcak bakmamakla beraber kanser tedavisi gören hasta ve yakınları zaman zaman alternatif tıp ürünlerine de başvurabiliyor. Siz bu tür uygulamaları nasıl karşıyorsunuz?

Gerek bu hastalığa yakalanan hastalar gerekse de hasta yakınları, kendilerini bir çaresizlik içerisinde gördükleri zaman önlerine getirilen her şeyi kurtarıcı olarak algılayabiliyorlar. Maalesef çoğu zaman 'alternatif tıp ürünü' denilenlerin, kanser tedavilerindeki çalışmalarda kullanılmadığı için başarılı olup olmayacakları bilinmemektedir. Ne yapacağı bilinmeyen bu ürünlerin kullanılması, farkında olmadan hastalık için verilen asıl kemoterapiye de olumsuz etki yapabilir, yani verilen ilaçların beklenen olumlu sonuçlarını da silebilir. Bu nedenle doktor kontrolünde tasarlanan tedavi dışında doktora danışmadan yapılacak herhangi bir müdahale, tedavilerde zararlı sonuçlar da doğurabilir.

İnanç, sevgi ve güven tedavide önemli etkenlerdir

Son dönemde dini inanç, sevgi ve güven duygularının kanser tedavisinde olumlu etken olarak sayılması ülkemizde tartışmalara neden oldu. Siz nasıl yorumluyorsunuz?

Kansere yakalanan hasta, ilk devrede bir 'kıyamet' hissine kapılır; dünyanın sonu gelmiş gibi düşünür. Sonra ikinci devrede bu duygu bir kızgınlığa, "niye ben?" sendromuna dönüşebilir. Bu duygularını kontrol edemeyen hasta kendini dış dünyaya kapatabilir. İşte burada hastanın durumunu anlamak, onunla birlikte

olmak, daha baştan pozitif düşünceler aşılamaya çalışmak en önemli insani görevlerimizden biridir. İnsana, onun dertlerini anlayarak insan gibi davranmak, bir hekim için en önemli meziyettir. Onkoloji alanında bu meziyet daha da belirgin olarak ortaya çıkar. İşte bu noktada sizin bahsettiğiniz sevgi ve güven duyguları çok önemli rol oynar. Karşılıklı sevgi ve saygı olmazsa, hasta ve hekim arasında güven sağlanmazsa tedavi daha başlangıçta başarısızlığa mahkûm edilir. Herkesin dini inançları farklı farklı olabilir. Tanrı'ya inanmayan bile o anda inanmaya başlayabiliyor. İnanç ne olursa olsun, insanlık anlamında o insanın inançlarına saygı göstermek gerekiyor. Bunları, hastayı sadece medikal değil; psikolojik anlamda da rahat ettirmek amacıyla yapmak gerekir.

Zararsız dense de GDO'lu ürünlere hem insan hem de çevre sağlığı için dikkat

Son yıllarda GDO'lu ürünler ile beslenme ve sebze-meyvelerin üzerinden kolay arınamayacak ilaçlamaların kanser oluşumunda artış yarattığı kayıtlara geçmiş bulunuyor. Sizin bu konudaki görüşleriniz nedir?

Kanser hastalıklarının yüzde 90-95'i çevresel etkenlerden dolayı gerçekleşmektedir. Bu nedenle doğal olmayan her şey potansiyel olarak kanser yapma ihtimaline sahiptir. Amerika'da FDA kuruluşu bu konu hakkında yirmi yılı aşkın bir süredir çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalar boyunca önemli olan husus, Amerikan halkına sunulacak yiyecek ürünlerinin dünyadaki en güvenilir yiyecek unsurlarından birinin olması sıfatının sağlanmasıdır. Konu bu açıdan bakıldığında, FDA için halka sunulacak bu tip ürünlerde sadece sunulan "son ürün hali" değil, fakat aynı zamanda bu üretilen ürünün "nasıl üretildiğinin ve hangi teknoloji" ile üretildiği de önemli husus

olmaktadır. Aynı zamanda USDA (Amerikan Tarım Bakanlığı), yeni üretilen bu 'bitkilerin' çevreye zarar verip vermeyeceğini de araştırmaktadır. Bilindiği gibi ilk üretilen genetik ürün, domates idi. 1992'de üretilen bu yeni domates, tüketim için 1994 yılında pazara girmiştir. Bu tarihten sonra 65'e yakın ürün incelenmiş ve bunların sağlığa tehlike teşkil etmeyeceklerine karar verilmiştir. Fakat unutmayın ki kanser hastalığının klinik olarak ortaya çıkması yıllar almaktadır. Bu nedenle, bu tip ürünlerin gerçekten bu tip hastalıklara yol açıp açmayacağı yıllar sonra ortaya çıkabilir. Nitekim sigara firmalarının ürünlerinin kansere yol açabileceği gerçeğinin üretici firmalar tarafından yıllarca bilindiği ortaya çıkınca astronomik cezalar da peş peşe geldi. Sonuç olarak, ilk etapta insan sağlığından çok ekonomik kazançlar ön plana çıkartılarak bu tip ürünlerin üretimlerine önem verilmiştir. GDO dediğimiz ürünlerden biri de manavda bulabileceğiniz nektarin aslında genetik olan değişime uğramış şeftalidir. GDO ürünleri hakkında bilinmesi gereken şu noktalara da dikkat etmek gerekmektedir. Bu ürünler yüzünden yeni alerjik unsurlar ortaya çıkabilir, yeni toksinler ve anti-besin unsurları oluşabilir. Böylece, bu yeni oluşabilecek toksinlerin (yeni proteinler) ileride ne tür problemlere yol açabileceği henüz bilinmemektedir. Bu durumda, henüz test edilmemiş çeşitli problemler de ortaya çıkabilir. Yani, yeni oluşabilecek veya daha yüksek dozda ortaya çıkabilecek var olan toksinler çeşitli kanser hastalıklarına yol açabilir. Ayrıca, yeni alerjik hastalıklar da ortaya çıkabilir ki bu tip sorunlar, solunum yolu hasta-

lıkları veya romatizmal hastalıkların komplikasyonlarına neden olabilir. Kronik hastalıkları nedeni ile çeşitli ilaçlar alan hastaların, ilaçlarının etki alanına müdahale edebilir. GDO teknolojisi ile yeni üretilen bitkiler, insan sağlığı üzerinde bilinmeyen etkilere neden olabilir de aynı zamanda doğadaki dengelere de kötü etkiler yapabilir. Bu dengeler, gerek hayvan beslenmesinde kullanılacak yeni üretilen besin maddelerinin hayvanlarda yaratabileceği sorunlar ve dolayısıyla insan üzerinde de gelişebilecek sorunlar veya çevrede bitkilerle simbiyotik şekilde yaşayan böcek (arılar, kurtlar gibi) unsurlarının etkilenmelerinden doğabilecek sorunlar ile de değişebilir.

HPV'ye karşı geliştirilen aşilar, toplum sağlığı açısından da faydalıdır

Rahim ağzı kanserine karşı geliştirilen aşı ülkemize de getirildi. 750 TL'ye mal olan bu aşı konusunda da sağlık otoriteleri ikiye bölünmüş durumda; Sağlık Bakanlığı, aşının etkinliğinin yüzde 100 kanıtlanmadığını iddia ederken, uzmanlar ise "mutlaka yapılmalı" diyor. SGK uygulaması dışında kişiler kendileri isterlerse ve de bütçeleri varsa bu aşığı yaptırabiliyorlar. Rahim ağzı, yani serviks kanserine neden olan Human Papiloma Virüs (HPV)'e karşı geliştirilen bu aşı, koruyucu bir yöntem olup daha önce virüsle temas ederek enfekte olmuş kişileri tedavi edici özelliği bulunmadığı belir-

tiliyor. Sizin bu konuda, kadınlarımıza ve ülkemizin sağlık yetkilileri ile bu alandaki kamu temsilcileri ve kanaat önderlerimize mesajınız ne olacaktır?

HPV'ye karşı geliştirilen aşilar, rahim kanserine karşı önleyici rol oynamaktadır. Fakat tıpta uygulanan hiçbir tedavi yüzde yüz sonuç vermese de bu aşından alınan ilk sonuçlar, bu kanserin önlenmesinde çok başarılı olmuştur. Bu nedenle devlet sağlık kuruluşlarının, bu hastalığın

Zeynep - Erol YORULMAZOĞLU

önlenmesi açısından bu konuya gerekli önemi vermeleri gerekir. Ayrıca daha önceden HPV'ye yakalanan hastalarda da bu aşımın, bu kansere karşı korumasında başarılı olduğu görülmektedir çünkü aşı, hastanın bağışıklık sistemini harekete geçirecek virüsün kansere dönüştürebilecek ortam yaratmasını engellemektedir. Aynı zamanda bu aşımın erkeklerde HPV kaynaklı penis kanserine karşı etkili olabileceği de tahmin edilmektedir. Sonuç olarak, kanser önleyici etkisinden dolayı bu aşımın cinsel hayata başlamış genç kızlarımıza yapılmasında toplum sağlığı açısından faydası olacaktır.

Kanserin önceden teşhisi, tedavisindeki baş şartlardandır; rutin yapılması gereken sağlık kontrolleri konusunda neler önerirsiniz?

Kanser hastalıklarının çoğunda erken teşhis için tarama maalesef he-

nüz mevcut değildir. Bu nedenle, bu tip hastalıkların önemli bir bölümü gözden kaçarak ortaya çıktığı zaman iş işten geçmiş oluyor. Çünkü vücutta yayılmış (metastaz) olarak ortaya çıkan hastalıktan kurtulma ümidi genelde yoktur. İstisnalar elbette mevcuttur ama hastalık oluşmadan o hastalığı önlemek için alınacak tedbirler, toplum sağlığını korumak açısından önemli unsurlar ortaya çıkartmaktadır.

İlk olarak, hastalığa neden olabilecek etkenlerden kaçınmak gerekir. Buna örnek, sigaradan uzak durmak gerekir çünkü sigaranın bugün çeşitli kanserlere yol açtığını biliyoruz. Gerek aktif gerekse pasif içici olarak bir sigara dumanından gelen binlerce karsinojen yüzünden insan, akciğer kanseri dışında yemek borusu kanseri, pankreas kanseri, mesane kanseri ve lösemi gibi birçok kanser hastalıklarına yakalanma riski taşır. Aynı

şekilde aşırı kilo da şeker hastalığı ve başka çeşitli hastalıklara yol açtığı gibi aynı zamanda kansere de neden olabiliyor. O zaman sağlıklı beslenmek, yediğimizi yakmak ve ideal kiloda kalmak önemli birincil önleme unsurlarından sayılmaktadır. İkincil önlemede, mevcut hastalık taramaları yapılmalıdır. Taramada kullanılacak testlerin hastalıktan gelebilecek ölüm oranını düşürmesi gerekmektedir. Bu nedenle, 40 yaş üzerindeki bayanlara her yıl mamografi uygulanarak meme kanseri taraması yapılması, 50 yaşını geçmiş erkek ve kadınlara 10 yılda bir (bulgulara göre süre değişebilir) kolonoskopi yapılması, 50 yaşını geçmiş erkeklerde her yıl dijital rektal muayene ve PSA kan testi yapılarak prostat kanseri taraması yapılmalıdır. Cinsel olarak aktif olmaya başlayan bayanlara pap simirin genç yaşlarda her 2 yılda bir uygulanması rahim ağzı (serviks) kanserine karşı yapılan önemli taramalardan biridir. Tabii hastalığın ilk teşhisi ile birlikte acilen tedavi şekillerinin de uygulanması bu önleme prosedürlerinin önemli parçaları olmaktadır. Yalnız şu an hem erkeklerde hem de kadınlarda birinci derece öldürücü olan akciğer kanserinden henüz etkinliği kabul edilmiş bir tarama şekli yoktur. Bu nedenle en önemli önleme aracı, birincil önlemede bahsettiğimiz koşullardır.

Genetik bozulma kökenli kanser hastalıklarına özel genetik tedaviler araştırılıyor

Kanser tedavisi kısa bir süre sonra belki de bir antibiyotik kür uygulaması gibi bir tedaviyle yüzde 100'lere varan iyileşmenin yakalanacağı bir grip türü hastalık olacaktır. Hasta olan ve hasta yakınlarına moral verebilecek gelişmeler adına Amerika'da, henüz laboratuvar ortamlarında denenen son çalışmalar konusunda sizden bilgi alabilir miyiz?

Tıbbın özellikle kanser alanında son 10 yılda çok önemli mesafeler kat ettiğinin bilincindeyiz ama daha çok kat edilecek yol var. Şu an için tıpta birçok hastalığı ortadan kaldıramıyoruz. Aksine birçok hastalığı kronikleştirerek uzun zaman kontrol altında tutabiliyoruz. Örneğin, bir şeker hastasını gerek ağızdan verilen ilaçlarla gerekse insülin iğnesiyle şekerini kontrol edebiliyoruz. Tanسیون hastasını haplarla durumunu istenilen yerde tutabiliyoruz. Kanser de eskiden olduğu gibi derhal öldürücü bir hastalıktan çıkıp daha uzun yaşatabildiğimiz bir hastalık haline gelmeye başlamıştır. Eskiden 5 ay yaşatabildiğimiz metastaz yapmış kalın bağırsak kanserli hastayı bugün yeni ilaçlarımızla 2 yıl kadar yaşatabiliyoruz. Yayılmış meme kanserli kimi hasta 5 yıla kadar yaşatılabilir. Hatta “ümitsiz” diyebileceğiniz hastalar bazen tamamen kurtulabiliyor. Örneğin, dünyaca ünlü Amerikalı bisikletçi Lance Armstrong’un bir zamanlar beyine kadar sıçramış ve vücuduna yayılmış yumurtalık kanserine yakalandığını unutmayalım. Tedavisine çok iyi cevap vere-

rek hastalıktan tamamen kurtulmuş ve sonrasında da bisiklet sporunda kırılması zor dünya rekorlarını elde etmiştir.

Ülkelere göre kanser tedavilerinde başarı oranları farklı farklıdır. Mesela, bütün kanserleri göz önüne alacak olursak 5 yıl yaşatma oranı erkekler için Amerika’da yüzde 65 iken bu oran Avrupa’da yüzde 40’tır. Aynı durum, kadınlar için Amerika’da yüzde 65 iken Avrupa’da ise yüzde 51 oranındadır. Bunun asıl nedeni, Amerikalı onkologların hastalarını kurtarmak için bilgilerini de kullanarak hastalığa karşı daha fazla girişken davranmalarıdır.

Araştırmalar sürekli yapıyor. Eskiden sadece kemoterapi ilaçları varken şu an biyolojik ilaçlarla kanserin ihtiyacı olan damar oluşumunun önünü kesebiliyor ve hatta bazı ilaçlarla kanserli hücreleri harekete geçirebilecek sinyalleri engelleyebiliyoruz. Her türlü hücreye saldırabilen kemoterapi ilaçlarının aksine sadece kanser hücrelerine saldıran antikör moleküllerinin yapılması, bazı has-

talıklarda spesifik kansere karşı aşı geliştirilerek insanın kendi savunma sistemini bu kansere karşı harekete geçirmesi yeni heyecan veren gelişmelerdir. İnsan geninin çözülmesi ile ileride zaten genetik bozulmalardan dolayı çıkan kanser hastalıklarına özel genetik tedaviler de uygulanma yolları da araştırılmaktadır.

Amerika’daki Türk gençlerimize Türk tarihi eğitimleri veriyoruz

Tıp çalışmalarınız dışında Amerika’daki Türk toplumuna hitaben yaptığınız çalışmalar konusunda bilgi alabilir miyiz?

Amerika’ya gittiğim ilk yıl, üniversitede dolaşırken Yunan öğrenci derneğinin astığı Yunan haritasına hayretle bakmıştım. Haritada Yunanistan, bildiğimiz Yunanistan dışındaki Ege bölgesi ve İstanbul’u da içerisine alan bir harita ile tanıtılıyordu. Üniversite yönetimine şikâyetim karşılığında “sizler de bir dernek

kurun, kendinizi tanıtırın” cevabını alınca, birkaç Türk arkadaş ile kültürel amaçlı derneğimizi kurduk. Amerikalılara ülkemizi tanıtmak için kültürel geceler yaptık. Merkezi Washington’da bulunan ATAA (Türk Amerikan Dernekleri Asamblesi)’da bir dönem genel sekreterlik yaptım. Şu sıralarda Chicago’daki Türk Amerikan Derneği’nin eğitim kolunda Türk gençlerimize Türk tarihi konusunda eğitim vermek için arkadaşlarımızla çalışmalar yapıyoruz.

Tarihe olan ilginiz nasıl başladı?

İlk ilgin, küçük yaşlarda dedem Reşat İdil’den duyduğum Kurtuluş Savaşı zamanı ve sonrasında kendisine ait hikâyeleri duyarak başladı. Kendisi, savaş zamanında Kafkas cephesinde verdiği hizmetlerden dolayı İstiklal madalyası ile ödüllendirilmiş. Savaş sonrasında da dedem, TRT’nin “Cumhuriyet’e Kanat Gezenler” programında belirttiği gibi Atatürk’ün seçtiği 25-30 gençten biri olarak California’da aldığı eğitim ile Ege’ye üzümçülüğü getirmiş. Vaktiyle üzümçülük, Anadolu’da Rumların elindeymiş. Fakat savaş sonrası onların Türkiye’yi terk etmesi ile kaybolan üzümçülüğü Atatürk’ün verdiği olanaklarla dedem, yeniden hayata geçmesini sağlamış. Kayınpederi, eski Osmanlı başsavcısı Ermenekli Hüseyin Sıtkı Gür, TBMM’nin 1. döneminde Malatya’dan milletvekili olmuş. Anneannem olan kızı Nuriye İdil’in çocukken Atatürk’ün kucagında çekilen resmi, 23 Nisanlarda geleneksel olarak çıkan fotoğrafı beni de hayli etkilemişti.

Öğrenciyken ASALA’dan tehdit almıştım

Amerika’da yaşayan bir Türk olarak oradaki Ermeni diasporası sizin yaşamınıza etki yaptı mı?

Öğrencilik yıllarımda yine bir kültürel gecemizi yapacağımız sı-

rada ASALA’dan tehdit almıştım. Amerikalılara bilet satmak için gazetele evimin numarasını vermiştik. Öğrenci derneği olduğumuz için sabit bir ofisimiz yoktu. Telefonla aldığım tehdidi önce ciddiye almamıştım ama gecemize misafir olarak Los Angeles Baş Konsolosu geleceğinden konuyu araştırmak için FBI ofisine gidip, durumu anlattım. Onlar da olayı soruşturduktan sonra tehdidin gerçek olduğunu bildirdiler. Geceyi iptal etmemekte ısrar edince, yerel polis ve FBI’ın aldığı olağanüstü önlemler sayesinde gecemizi sorunsuz başardık. Fakat bu olay sonrasında Türkiye’den aldığım eğitimimin bu konu hakkında ne kadar yetersiz kaldığını gördüm. Bu olaydan dolayı da bu konuda kendimi eğitmeyi kendime görev edindim.

Bizim tezimizi destekleyen Batı orijinli bir kitabı, Batıda bulamazsınız

Ermeni sözde soykırımı hakkındaki görüşlerinizi bizimle paylaşır mısınız?

Tarihe baktığınız zaman bütün gerçekler tüm çıplaklığı ile gözler önüne seriliyor. Bütün mesele, Osmanlı Türkiye’sine Türklere nefret ederek gelen Amerikan Büyükelçisi Morgenthau’nun tek tarafı anlatılan Ermeni hikâyelerini kendi ön yargıları ile Batıya aktarması ile başlamıştır. Bu elçi, tehcir olaylarını kendilerine göre değiştirerek kendisine anlatan iki Türk Ermenisi olan yardımcıla-

rından edindiği bilgileri yine Türk düşmanı olan eski ABD elçisi İngiliz Lord Bryce'a vermiştir. O da kişisel uğraşları sonucu bu denetlenmemiş hikâyeleri İngiliz Dışişlerinin de desteği ile sonradan tarihçi olan Arnold Toynbee'nin savaş yıllarında yazdığı üç kitap şeklinde dünyaya yayılmasını sağlamıştır. Tüm Ermeni iddialarını taşıyan bu kitapların kredibilitesi aslında tarihçi ve bu kitapları bizzat yazan Toynbee'nin savaş sonrasında yazdığı 'Western Question' kitabında; "aslında ben onları propaganda amacı ile yazmıştım" demesi ile yıkılmıştır. Bakınız, ben bu konu üzerinde çok çalışarak İngilizce bir kitap yazdım ama içeriği yüzünden gerek ABD'de gerekse İngiltere'de olsun bastırarak hiç bir yayınevi bulamadım. Enteresandır, zaten bizim tezimizi destekleyen Batı orijinli bir kitabı, bu nedenden dolayı Batıda bulamazsınız. **Bugün Ermeni Lobisi, Amerika'da çoğu eyalette orta dereceli okulların tedrisatlarına kendi tarih anlayışlarını sokarak yeni Amerikan gençliğinin beyinlerini bu şekilde yıkamaya başlamıştır.**

Ermeni meselesinde çözümü nerede görüyorsunuz?

Batı dünyasındaki politikacılar ve medya mensupları bu konu hakkında Türkiye'ye karşı tamamen önyargılı davranıyorlar. Sözde aydın geçinen bir kesimimizin yakın tarihte Ermeni Diasporasına karşı "özür dileme" kampanyasına girişmiş olmaları, bu konudaki cehaletlerinden kaynaklanmaktadır. Bilin ki bu özür kampanyasını yapanlar, diasporanın sözde soykırımın 1915-1923 yılları arasında olduğunu ileri sürmesi ile cumhuriyetimizin kurucusu olan Mustafa Kemal Atatürk'ün suçlanmasını da kabul etmiş olmaktadır. Bu özür kampanyası, aynı zamanda haksız yere ölen birçok yurttaşımızın anılarına saygısızlık demektir. Uzun vadede Ermeni Diasporası, mantıklı olan tarih kurumu çözümüne gitmeyecektir. Yanlı davranan, özellikle Batı ülkelerindeki parlamentolarını kullanarak ileride Türkiye üzerinde yaptırım yapmak isteyecektir. Fakat Türkiye'nin güçlenmesi, onların uzun vadedeki planlarına sekte vura-

caktır. Türkiye'nin gelişen ekonomik gücü, bence ileride bu konunun ehemmiyetini Batıda gitgide azaltmaya neden olabilir. Çünkü ileride değişen ekonomik dengeler Türkiye'nin lehine gelişirken, bunu gören bir zamanların diasporanın destekçileri yavaş yavaş Türkiye'ye yaranmak isteyeceklerdir.

Osmanlı'nın son yüz yılını anlatan koleksiyonumu İzmir'de sergilemek isterim

Osmanlı koleksiyonunuzdan söz edebilir misiniz?

5 yıl kadar önce ilk olarak Osmanlı nişanları ile başladığım koleksiyonumda bugün hemen hemen Osmanlı nişan ve madalyalarının büyük bir bölümü ile birlikte uniformalar, kılıçlar ve bunun gibi değerli malzemeleri çoğu zaman Avrupa'daki müzayedelerden toplamayı başardım. Topladığım parçalar, tarihimizin kıymetli bir parçası olan Osmanlı devletinin son yüz yılını anlatmaktadır. Bu koleksiyonculuk, unuttuğumuz tarihimiz ve geleneklerimiz hakkında çok şey öğretti bana. Bir gün emeklilik yıllarımda İzmir'ime döndüğümde, elimdeki değerleri halkımın faydalanabileceği bir yerde sergilemeyi arzu ederim.■

DEGRAPE

PERDE

Degraperengarenk
Koleksiyonuyla
Yaza Hazır!
Peki ya siz?

ARTE®

CAMENGO
HOME TEXTILES

CASAMANCE
FINE FABRICS

DESIGNERS GUILD

omexco
exclusive wallcovering and fabric

ZR
STANBUL

İLDAS Creative

PERDELİK • DÖŞEMELİK • DUVAR KAĞIDI • UZAKTAN KUMANDALI MEKANİK SİSTEMLER
Degraperengarenk Dekorasyon Tekstil, Mobilya, İthalat, İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti.

Alsancak Showroom: Tel.&Faks. 0 232 464 34 79 - 80 • Nergis Showroom&Üretim: Tel. 0 232 323 37 69
Bostanlı Showroom: Tel.&Faks. 0 232 364 36 29 - 323 04 12

www.degrape.com • info@degrape.com

19 Mayıs Ruhunu, Milliyetçilik ve Kimlik

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Yeniçağ Gazetesi Yazarı
yeniceriozcan@yahoo.com

19 Mayıs; Türk milletinin 20. yüzyılın başında kendisine öngörülen sömürge statüsüne fiili olarak itiraz ettiği gündür. Sevr ve Mondros ile parçalanması öngörülen bütünün zamanın kudret elitlerine karşı geliştirdiği kutsal bir isyandır. İşgale, yokluğa, yabancı asker postallarına rağmen milletin bağrından çıkan Mustafa Kemal'in örgütlediği bir milletin ölümüne baş kaldırışıdır. 19 Mayıs, aynı zamanda içeride "İngiltere'ye karşı koymak, küs-

tahlıktır" diyen zihniyete karşı bir meydan okumadır. Mandacılığı son çözüm olarak gören zihniyete karşı "ölümüne bağımsızlık" diyen milliyetçi bir duruştur. 19 Mayıs, milliyetçiliği milletin bağımsızlık ve onurunu sürekli kılma adına hayatını ortaya koymanın somut yansımasıdır.

19 Mayıs ruhu, emperyalizmin zor kullanarak ve bizzat işgal altına alarak dize getirmeye çalıştığı bir

milletin, kurtuluşu ve kuruluşunu sağlayan milliyetçi bir direnişi örgütlemiştir. 19 Mayıs ruhunun ürettiği milliyetçilik, kuvvete karşı milletin hukukunu korumayı esas almıştır. Bu anlamda Atatürk'ün izlediği Türk Milliyetçiliği, işgal altındaki bir şehirden özgür bir vatan, dik başlı bir millet, milli bir kimlik ve kültür yaratma süreci için Samsun'a ayak basmasıyla ete kemiğe bürünmüştür. Bu anlamda Türk milliyetçiliği; mandaya, dayatmaya, işgale ve her türden

yabancı boyunduruğuna karşı koyuşu anlatır. Milletın kaderi üzerinde milletin egemenliğinden başka güç tanımayan bir anlayıştır.

Toplumların haysiyetlerini, şereflerini ve varlıklarını sürdürme yetenekleriyle milliyetçi tavırları arasında doğru bir ilişki vardır. Bu anlamda bağımsızlık, özgünlük, özgürlük ve kimlik; milliyetçi duruşun dışı yansıyan biçimidir. Bu anlayış, “ezilmeye” olduğu kadar “ezmeye” de karşı koyuşu içerir. Kendisine yapılan haksızlıklara karşı çıkış kadar başkalarına yapılan haksızlıklara karşı duruşu da içerir. Milliyetçiliği bu bağlamda anlar ve değerlendirir.

Gelinen Aşama

1919 Mayısından doksın yıl sonra gelinen yer, hiç de Atatürk'ün hedeflediği yer değildir. Bugün siyasetinden, toplumsal yapısına kadar hemen her şey kendisini var eden ana değerlere aykırı bir konumlanma içine girmiştir. Türkiye'nin siyaseti dahil hemen her kurumu, yabancılaşmayı kurtuluş olarak topluma sunmaktadır. Bunun için de düşünür, yazar, sanatçı vs. her katmandan etkin unsurlar vardır. Unutmamak gerekir ki dâhileri, entelektüelleri, siyasetçileri ve düşünürleri yabancılara hizmet sunan birer aygıt haline gelmiş ülke-

lerin geleceği olmaz. Referanslarını, ölçülerini yabandan alanlar, yabancı çıkarların aracı olmaktan kurtulmaları beklenemez. Yattığı toprağın ya da secde ettiği kıblenin farkında olmayanların, neye ve kime hizmet ettiğinin ise hiç farkında olmazlar. Doğaya ve yaratılışa aykırı tavırla ne birey ne de insan olunabilir. Kendisine, içinde yaşadığı topluma ve kendisini var eden değerler sistemine olması gereken gönül bağı kopartmışların, insanlığa da katkısı olmaz.

Atilla İlhan'ın bir saptamasını bu noktada hatırlatmadan geçmek, doğru olmaz. Atilla İlhan, 'Hangi Batı' adlı eserinde bir Türk ozandan, bir Hindu düşünürden ve bir de Antillerden gelme zenciden söz eder: Türk ozan, “Türk olmak istemiyorum.../...Sanatımla ve duygulanma gücümle başka ve Batılı bir ortama aidim, ben” diye konuşur. Hindu düşünür: “Fransız değilim (ırk olarak), fakat Fransız'ım (Kültür olarak), Hindu'yum (ırk olarak), fakat Hindu değilim (kültür olarak). Benim dramım, bu.” der. Antillerden gelen zenci ise “Biz Antilliler, Afrika'dan gelme zencileriz ama kendimizi, batı kültürüne bağlı Fransızlar sayıyoruz. Hiç değilse sayıyorduk. Oysa Fransız, değiliz. Bu her şeyimizden bellidir. Öyleyse biz, neyiz? Halkımın geçmişini arıyorum, ben. Halkıma, bir geçmiş bulmaya çalışıyorum”.

Atilla İlhan, zencinin söylemediğini, onun adına söyler: “Fransız'ın bana eklediği, benim geçmişim değil; onun geçmişi”.

Türk ozan, yaklaşık bin yıldır sömürücü güçlerle mücadele eden bir coğrafyanın ozanıdır. Bu ozanın ülkesi hiç olmazsa bu, bin yıllık süre içinde fiili işgal altına girmemiştir. Senegalli ve Hindistanlı düşünürlerin ise ülkelerindeki yabancı işgali asırlarca sürmüş ve orada sömürgecilik kurumsallaşmıştır. Bu gerçeğe karşın Türk ozan, kendisinden kaçmanın yollarını arıyor ve kendisini başkası sanıyor. Buna karşın Hindu ve Senegalli, kendisine gelmenin ve kendisini bulmanın yollarını arıyor. Demek ki bir ülkede sömürge kafalı

Atilla İLHAN

insan üretmek için o ülkenin mutlaka sömürgeleştirilmesine gerek yoktur.

Sömürülmekten, kölelikten ve kimliksizlikten daha da kötüsü, bu sürecin doğal görülmesidir. Bundan da vahimi, sömürünün gönüllü olarak talep edilmesidir. Ezilmişliğinin, sömürülmüşlüğüünün ve geri kalmışlığının farkında olanlar bundan kurtulmak için ellerinden geleni yaparlar. İçinde bulunduğu bağımlı ve aşağılayıcı durumun, doğal olduğuna inananları ise bu durumdan kurtaracak hiçbir yöntem mevcut değildir.

Başkalarının koyduğu kurallarla, yöntemlerle ve ilkelerle hareket etmek zorunda olanlar ancak başkalarının müsaade ettiği kadar insanlıklarını daha doğrusu çıkarlarını savunabilirler. Kimliklerinin ve özgürlüklerinin farkında olmayanlar ya da şu veya bu nedenle özgürlüklerini kaybetmiş olanlar, kendi kendilerini ifade etmekte zorlanırlar. Başkalarının düşüncelerini, sorunlarını ve kimliklerini kendisinin sanırlar. Çünkü özgün düşünce, özgür kafaların ürünüdür.

Bütün bunlardan, kendi kimliğimizi ya da toplumumuzu yüceltmek, geleneklerimize ve tarihimize hayranlık duymak ve kendi çıkarlarımız peşinde başka toplumları dikkate almadan koşmak gibi bir olgunun olumlu görüldüğü anlamı çıkarılmamalıdır. Kabilecilik, etnikçilik, bölgecilik yapmak ya da kendi toplumunu başkalarına göre üstün ya da küçük görmek, sağlıklı bir kafa yapısının tarzı değildir. Önemli olan, toplumların kendi kimliklerinin, varlıklarının, çıkarlarının ve özgünlüklerinin farkında olmalarıdır. İnsan doğasının karmaşıklığı ve çok yönlülüğü, onu başkalarının amaçlarının aracı yapan dinamiklerinin kavranmasını engellemektedir.

Milliyetçiliğin Çürütülemeyen Gerekçeleri

Çok açıktır ki dünyada çok çeşitli topluluklar vardır. Dünya kavim kavim, renk renk, ırk ırk türlü çeşit insanlar tarafından doldurulmuştur. Doğal olarak da birbirlerine benzeyen insanlar, birbirlerine benzemeyen insanlardan daha çok bir arada bulunmaya meyillidirler. Kültür kültürü, kavim kavimi çeker.

Her milletin kendi anıları, zaferleri ve yenilgileri vardır. Milletler, tarihi verilerdir. Ortega Y Gasset'in "Milletlerin, tabiatları yoktur; tarihleri vardır" söylemi bu gerçeğe vurgu yapar. Bu anlamda soyut bir birliğe ya da evrenselliğe inananlar, gerçekçi değildir. Bu bağlamda Arap Arap'tır, Fars Fars'tır, Türk de Türk'tür. İnsanları eşit görmek başka bir şey, aralarındaki farkları görmezlikten gelmek ise daha başka bir şeydir. Milletlerin ya da insanların aralarındaki farkları yok saymak, tarihi tecrübelerini inkâr etmek yerine onları olduğu gibi kabullenmek daha insanidir. "Milliyetçilik, esas itibarıyla tarih hakkında bir yorum ve bu yoruma bağlı olarak öngörülen uygulamalardan ibarettir. Milliyetçiler, 'millet' denilen topluluğun, belirli bir tarihi süreçte oluştuğunu iddia ederler. Bu topluluğun sahip olduğu, onu başkalarından ayırt eden özellikler, uzun bir zaman içinde gelişmiştir. Başka ulusların hayatları farklı

olduğu için onu başkalarından ayırt eden hayat tecrübesi de farklı olacaktır. Böylece hayatı ve hayat tecrübesi birbirinden farklı olan, fakat kendi içinde benzerlikler gösteren topluluklar, birer ulus teşkil ederler. Bir ulusun hayatı derken o ulusun tarihini, hayat tecrübesi derken de yine o ulusun kültürünü anlarız".

Vico, "İnsanlar, kendi tarihlerini kendileri yapar" der. İnsanların tarihleri, başkaları tarafından yapılıyor ya da yazılıyorsa orada her türden sorun var demektir. Milliyetçiliğin çürütülemeyen gerekçelerinden bir kaçını aşağıdaki biçimde sıralamak mümkündür.

Milliyetçilik her şeyden önce doğal yani fitratla (yaratılışla) ilgili bir olgudur. Bu anlamda milliyetçiliğin bir yaratılış sorunu olduğu söylenebilir. İnsanlar içine doğduğu ailenin, toplumun, coğrafyanın ve kültürün emarelerini taşırlar. Bu taşıyıcılık çoğu zaman iradi de değildir. Cinsin cinsine eğilimli olması doğal bir gerçekliktir; Fitratandır. Doğumla başlar. Yalnız genlerle ilgili de değildir. Aynı zamanda dürtü ve güdülerle de ilgilidir. Hayvanlar bile benzer esaslar üzerinden dizayn edilmiştir. Her hayvan doğar doğmaz kendi yavrusunu emzirir ve korur. Kanguru, kesesinde kendi yavrusunu taşır. İnsanlar da –keşke mümkün olmuş

olsa ama- bütün insan yavrularını eşit sevmez. Herkes, hem cinslerini sever ama kendi çocuğunu daha çok sever ve korur. Aslında neslin devamı ıda bu tür duygu yoğunluğuyla yakından ilişkilidir.

*İnsanlar, aileleri üzerinden atalarına, onların üzerinden de milliyetine bağlanırlar. Aile var olduğu sürece, millet ve milliyetçilik duygusu da var olmaya devam edecektir.

*Millet tüm siyasi iktidarın kaynağını meydana getirir. Egemenlik ve dolayısıyla demokrasi, milletle ilgili bir olgudur.

*Bir bireyin, kendisini gerçekleştirebilmesi için bağımsız ve özgür bir milletin üyesi olması zorunludur. Özgür olmayan milletin, özgür bireyi de olmaz. “İnsanlar, üstlerine tükürülmesinden, üstün bir milletin, üstün bir sınıfın ya da üstün herhangi birilerinin kendilerine emirler vermesinden usanır. Er-geç, milliyetçi soruları, sormaya başlarlar: “Neden, onların sözünü dinleyelim? Onların, ne hakkı var? Ya biz, ne olacağız? Neden, biz de kendimiz...?”.

* “İnsanlar, belli bir kültüre ait değillerse, gelişemezler. O kültüre karşı isyan da etseler, onu baştan sona değiştirse de, yine de bir geleneksel akımın içindedirler”.

*Milletler ancak kendi kaderlerini tayin etme hakkına sahip olduklarında yapıcı ve yaratıcı enerjilerini ortaya koyabilir. 4

*Barış ve adalet içinde bir dünya, ancak egemen milletlerin hukukuna riayet edilerek kurulabilir. Savaşların temel sebebi, milletlerin hukuklarının çiğnenmesidir.

Kaldı ki insanlar, aşağıdaki soruları kendi kendilerine sorduklarında çok da haksız olmadıkları ortaya çıkar. Neden, kendi ölçülerimiz olmasın? Neden, kendimiz kendimizi yönetmeyelim? Neden, başkaları bize hükümsün? Neden, kendimizi üretmeyelim? Neden, başkalarını takip etmek zorunda kalalım? Neden, kendimiz olmayalım? Neden, başkalarının insafına sığınalım?.

Yabancılaşma ve Milli Kültür

Öncelikle, şu tespiti yapmak durumundayız. Kültür yenilmeden millet, tarih yenilmeden de devletler mağlup edilemez. Sözü (kelimeyi) yenmek, silahı yenmekten çok daha kalıcı yaralar açar. Siyasal nitelikteki “ayır-buyur”, “böl-yönet” uygulamaları daha çok ekonomik sömürü için müstemleke yaratmayı amaçladığından, somut tepkilere neden olurlar. Yani fiziki işgaller, somut hedeflere yöneldiği için karşıt direnci de doğasında barındırır. Ancak zihinsel ya da kültürel işgaller; “tereddütler”, “şartlandırmalar”, “manipülasyonlar” ile “sureti haktan” görünen değerlere sarılarak geldiğinden büyük tepki görmezler.

Kültür söz konusu olunca şartlananlar; şartlayanlar kadar gönüllü olabilmektedirler. Adeta görünmez bir el şartlayanlarla şartlananlar arasında Faust sözleşmesine benzer bir yapı oluşturmaktadır. Böylece şartlananlar ruhlarını, bilinçlerini, idraklerini ve değerlerini şartlayanların emellerine hizmet edecek şekilde yönetmeleri için gönüllü olarak teslim edebilmektedirler. Sonuçta kariyer, zenginlik, statü ve benzeri somut değerler karşısında inançlar, bağımsızlık duygusu ve kimlik, rahatlıkla feda edilebilmektedir. Nihayetinde onca rahatlık ve konfor için feda edilen şey ise görünürde, hiç bir şeye yaramayan, ‘onur’ denilen soyut bir kavram olmaktadır.

Genel için manzara tarif edildiği biçimde olsa da bu yaklaşımın, yüksek bilinç ve ideal sahibi olan milliyetçiler yönünden geçerliliği olamaz. Güneşi talep edenler için yıldızların pek önemli anlamı olmaz! Zira idealistler; bugün değil yarın, geçici başarı ve üstünlüklerle değil kalıcı ve köklü değerlerle uğraşırlar. Onların hayalleri, başkalarının yaşantılarından daha çok üzerinde durulmaya değerdir. Bir toplum ideallerini ne

denli yaygınlaştırmışsa geleceğini de o denli garanti altına almış demektir. Büyük ve etkili kültürler, varlıklarını sürdürebilmek için büyük ideallerle beslenmelidir. Bu bakımdan zamana bağlı olarak adeta bir moda gibi yükselen ya da düşen değerlerle köklü kültürler ve onların mensupları arasındaki kavga, tarihin ilk dönemlerinden bu yana sürmektedir.

Sonuç

Küreselleşme süreci hızlandıkça, her biçimiyle yöreselliğin etkilerinin bilincine varmaktayız. Dünyanın her tarafında çoğu insan için bir yere bağlı olmak, her zamanki kadar önem taşımaktadır. Kimlikler bir yere bağlıdır ve başka bir yerde yaşamayı düşünmemekte; yaşamak için bir toprağa ve kendilerini iyi hissetmek için kendi kültür ve dillerine dayanmaktadır.5

İnsanlar hiçbir zaman bu kadar ortak şeye sahip olmamışlardı, bu kadar ortak bilgiye, bu kadar ortak referansa, bu kadar imaja, bu kadar söyleme, bu kadar paylaşılan araca, ama bu, birilerini ve ötekilerini farklılıklarını daha da vurgulamaya itiyor. Hızlı küreselleşmenin, kimlik ihtiyacının güçlenmesi gibi bir tepkiye yol açtığına hiç kuşku yoktur. 6

Küreselleşmenin, dikey ve yatay boyutu nereye kadar ulaşırsa ulaşsın, Türk toplumunun “soysuz”, “kansız”, “cibilliyetsiz”, “şahsiyetsiz”, “kimliksiz” ve “onursuz” gibi kavramlarına yüklediği negatif vurgu var olduğu sürece, milliyetçiliğin kimlikle özdeşliği de sürecektir.■

1. Atilla İlhan, Hangi Batı, Bilgi Yayınevi, 3. Baskı, Ankara, 1982. s.,25/27.

2. Erol Güngör, Kültür Değişmesi ve Milliyetçilik, Ötüken Yayını, İstanbul, 1989, s.70.

3. İraiah Berlin, A.g.m.s.,80..

4. İraiah Berlin, A.g.m.s.,86..

5. Richard J. BARNET, John CAVANAGH, Küresel Düşler, İmparator Şirketler ve Yeni Dünya Düzeni, Çev; Gülden Şen, İstanbul, 1995, s.,8.

6. Amin MAALOUF, A.g.e.s.,79.

Vizyonel Açılımları Uluslararası Başarılarla Dönüştürme Öyküsü

Dr. Hakan Gürsu

Bilinen marka yarışmalara katılmanın, zoru seçmek olduğunun bilincine fazlası ile muktedir olduğumuz o ekonomik krizin etkilerinin hissedilmeğe başladığı 2006 yılı koşulları içinde, bizim için ‘**Designnobilis**’ serüveni çoktan başlamıştı. Binlerce kilometre mesafede, küresel markalar karşısındaki tüm o isimsiz duruşlara, potansiyel kazanma şansının küçüklüğüne ve yarışma yapısının doğal adaletsizliğinde şekillenen tüm ürkütücü görünüme rağmen olası başarıların, küresel getirilerinin büyüklüğüne ve cazibesi düşünüldüğünde, marka yarışmalara gösterdiğimiz ilginin ve harcadığımız sıra dışı enerjinin nedenleri fazlası ile anlaşılmalıdır.

Son derece kısıtlı olanaklar ile temelleri atılan ‘Designnobilis’ serüveni yani 36 m2 bir oda içinde ‘**5 idealist dimağın aykırı yolculuğu**’, 2010 yılının 5. ayına gelindiğinde sıra dışı başarıların ve aykırı başarı öykülerinin odağı haline gelmişti.

Kurucusu olduğum bu tasarım-inovasyon açılımı, 4 yıl içinde 27

tasarım ödülü ile kazanımlarını hızla uluslararası bir marka değerine taşıyarak, gelecek için ülkemizin genç insanlarına ümit vermenin haklı gururuna erişti. 14 uluslararası tasarım ödülünü ve arka arkaya kazandığı **IDA** ve **GREEN DOT** ödülleri ile de tüm dünyaya yaratıcı güç ve istikrar anlamında sürdürülebilir bir ulusal tasarım başarısını sergilemenin mutluluğuna da kavuştuk. Bütün dünyadan iş başvuruları, staj talepleri ve tanışma istekleri ile uluslararası bir tasarım markası olma yolunda hızla ilerlemeğe başladık.

Sürekliliğin ve istikrarın fazlası ile geçerli olduğu gelişmiş batı toplumlarında düzenlenen marka yarışmalarında, arka arkaya gerçekleştirilen bu sıra dışı başarılar, öncelikle ulusal tasarım gücümüzü, dünyanın sorunlarına bakışımızı ve yakın gelecek için vizyonel açılımımızın geçerliliğini kanıtlarken, dünyanın en güçlü tasarım firmaları arasındaki haklı varlığımızı netleştirme yolunda büyük bir mesafe alındı.

Tüm ilklerin ve öncülerin yaşadığı her türlü sıkıntıyı, inovasyonla uğ-

raşanların kadersizliğini ve ulusal alt yapı sorunlarımızı, salt tasarım ürün geliştiren sürdürülebilir araştırmacılara duyulan yabancılığının bedelini de fazlası ile ödemenin gerçeği ile yüzleşirken... Bir yandan, bir türlü almadığımız, alamadığımız desteklere rağmen, bir türlü yer bulunamayan teknolojik ihtisas alanları dışında tutulma, bırakılma girişimlerinin bile sonuçta bizleri, fazlası ile motive ettiğini ve yarın da motive edecek gibi gözüktüğünü ifade etmek isteriz.

Milyonlarca Dolarlık bütçelere ve sayısız ödüllere sahip bilinen projelere karşı, imkânsız ‘duruşumuz’ ve ‘isimsiz oluşumuzu’ hızla avantaja çeviren, sıra dışı yaratıcı fikirler üzerine kurgulanan; **volitan, fire-knight, aqua-trap, d-eco brick, nature-wall** gibi proje önerileri ile pek çok ödül kazanmayı başardık.

Dünyanın en önemli yarışmalarında, defalarca tekrarlanarak kazanılan bütün bu ödüller ve birincilikler, gelecek için bizlere ümit vermiş ve ekip olarak öz güvenimizi artırmıştır.

Düşünsel süreçlerin, maddi veya manevi imkânlarla ve bir türlü gerçekleşmeyen desteklere dayandırılmadan da başarıya taşınabileceğini de kanıtlayan Designnobis serüveni, kanıtlanmış takım ruhu altında, ülkemizin genç tasarımcıları için yaşayan bir efsaneye dönüşmeğe başlaması, sorumluluklarımızın ve bizden beklentilerin de giderek arttığını hissetmemize imkân yarattı. Bütün olumsuzluklara rağmen katıldığımız pek çok uluslararası yarışmada, imkân seviyesi itibarı ile açık ara en alt düzeylerde yer alsak da farklı başlıklar altında ve istikrar anlamında sürekli ve yıllar itibarı ile genel toplamda en fazla ödül alabilen oluşum olabilme becerisi de gelecek için bizlere fazlası ile ümit vermektedir.

Dünyanın potansiyel sorunlarına yönelik yaratıcı fikirler ve sıra dışı çözümler üretmek konusunda, en az diğer gelişmiş ve süreçten sorumlu ülkeler kadar başarılı ve üretken olunabileceğini kanıtlamak amacıyla yola çıktığımızı anımsayalım. Bu görev tanımını çerçevesinde, bireysel serüvenine başlayan Designnobis oluşumunun, geçen bu kısa süre içerisinde, üzerine düşeni fazlası ile yerine getirmiş olmanın haklı gururunu da yaşadığının altını çizmek isteriz.

İlk defa, ‘**International Design Awards-2007**’ ödülünü iki dalda birden birincilikle kazandığımızda takvimler, 2008 yılını göstermekte idi. Dünyada şaşkınlıkla ve hayranlıkla karşılanan **Volitan** ortaya çıktığında henüz Designnobis oluşumu, 2. yılı doldurmadığı bir döneme rastlamaktaydı. İzleyen ilk dönem içerisinde; **IDA 2008**’i ödülünü, 2009 içinde tekrar yeni bir birincilikle kazanmayı başarırken, aynı yıl ilk defa düzenlenen **GREEN DOT** ödülünü üç dalda kazanarak süslemeyi başardığımızda artık, ‘kim?’ olduğumuz giderek, merak konusu olmanın ötesine geçmişti. 2009 yılı ödülleri verildiği 2010 yılının başında ise **GREEN DOT** ödülünü bu sefer iki dalda ve bir **IDA 2009 Ödülü**’nü de ülkemize sessiz sedasız getirir iken,

geçen 3-4 yıllık bir süre içinde, dünyada bu başarı düzeyine ulaşan tek marka olmanın haklı gururunu fazlası ile hissetmeye başladık.

Bizim için her zaman fazlası ile üzücü olanı, uluslararası ortamlarda ülke tanıtımı adına gerçekleştirdiğimiz bu sıra dışı başarıların ülke için anlamını toplum ile paylaşamamasının sıkıntısı kadar bu başarıların, ülke tanıtımında verimli şekilde kullanılamamasından kaynaklandığını belirtmekte yarar olduğu açık... Her zaman olduğu gibi yarattığımız mütevazı değerlerin olası kazanımlarının umarsızca göz ardı edilmesi ile ortaya çıkan kayıplar konusunda süre gelen ilgisizlik...

Özellikle Volitan ödülleri izleyen 6 aylık dönemde, yurtdışında yaşayan Türklerden gelen binlerce övgü dolu, tebrik mailleri ile duydukları sevinç bizimle paylaşmaları dışında, kazanılan ödüller ve ülke tanıtımı adına gerçekleştirilen tüm bu sıra dışı aktiviteler karşısında oluşan ilgisizliğin, tepkisel duyarsızlığın ve basın organlarının genel umarsızlığının hiçbir şekilde moral motivasyonumuzu bozmasına izin vermediğimizin altını çizmek isteriz.

Ülkemizin, bilgiye ve düşünceye verdiği değer ne olduğunu ve bu alışkanlıkları kırmanın ne kadar güç ve zaman gerektiren zahmetli süreçleri tanımladığının da fazlası

ile farkındayız. Diğer taraftan uluslararası kanallardan sürekli olarak gelen kitap, dergi ve benzeri yayın kanallarında kullanılma amaçlı bilgi istekleri, görsel talepleri, çalışmalarımıza yönelik merak düzeyinin giderek arttığını göstermesi memnuniyet verici durmakta, ülke tanıtımı adına giderek sevindirici sonuçlar doğurmaktadır.

Designnobis, 2010 yılında yetmişmiş 15 personel sayısına ulaşmış, hali hazırda uluslararası patent değerine sahip pek çok medikal ürünün üretim aşamasına gelmesine katkı sağlamış, savunma sanayi ve elektronik ürünleri tasarlamış ve tasarlamaktadır.

Gelecek için inovasyon değerine sahip ürünlere yatırım yapmayı hedefleyen sanayiciler ve üreticilerle yaptığımız çalışmalarla, anahtar teslim proje ve sürdürülebilir ARGE danışmanlık hizmetleri vermekteyiz.

Volitan

Biz, 12 kişilik, son derece çevreci, sıfır karbondioksit emisyonuyla denizcilik yapılabileceğini gösteren bir tekne tasarladık. Volitan ile daha önce dünyanın en iyi tekne tasarımı ödülünü ve dünyanın en iyi ulaşım aracı ödülünü almıştık; bu sene de dünyanın en çevreci ulaşım aracı ödülünü aldık. Anlayacağınız Volitan, üç ödüllü bir tekne ve dünyada üç ödül alan başka bir ulaşım aracı

yok. Teknede, bizim katı yelken dediğimiz iki panel var. Bu paneller hem açılı durabiliyor, hem de hareket edebiliyor. Üzerlerinde bulunan güneş panelleri ile güneş enerjisi elde ediyor. Toplam 150 metrekarelik güneş panelimiz var. Ancak bu paneller aynı zamanda katı yelkenler ve rüzgar karşısında aşağı yukarı 250 metrekarelik yelkenin performansına sahip. Elbette tekne hem güneş, hem de rüzgarı beraber kullanabiliyor ve bunlar beraberken çok daha iyi performans veriyor. Ama birinin olmadığı yerde diğerini de kullanabiliyoruz. Dolayısıyla bu sistemler birbirini destekleyen ve birbirine alternatif sistemler. Yakıt kullanmayan bu tekne, gündüz güneş ve gece de rüzgar enerjisi kullanılarak hareket ediyor. Ayrıca rüzgar karşısında aşağı yukarı 250 metrekarelik bir yelkenin performansına sahip. Bir de 150 metrekarelik güneş panelimiz var. Bu, güneş ve rüzgar beraberken çok daha iyi performans veriyor. Ama rüzgarın olduğu güneşin olmadığı bir havada birini, tersi durumda da diğerini kullanıyoruz.

Teknede iki adet motor bulunuyor. Bu motorlar gövdenin dışında, kanatların üzerinde yer alıyor ve limana girerken kapanabiliyor. Ayrıca Volitan, sadece 14 metre olan düşük direk boyu nedeniyle diğer teknelere göre beş katı daha dengeli. Tamamen kapalı olduğu için, dalgaya girip çıkabiliyor ve nokta dönüşü yapabiliyor. Volitan, nokta dönüşü yapabilen ilk deniz aracıdır. Volitan'ın başka bir özelliği de 'reverse osmos' dediğimiz teknikle, deniz suyunu arıtabilmesi... Yani Volitan; limana girmeden, yiyecek desteği dışında sonsuz yolculuk yapacak bir tekne olma özelliği taşıyor. Uzun yolculuklarda sadece pa-

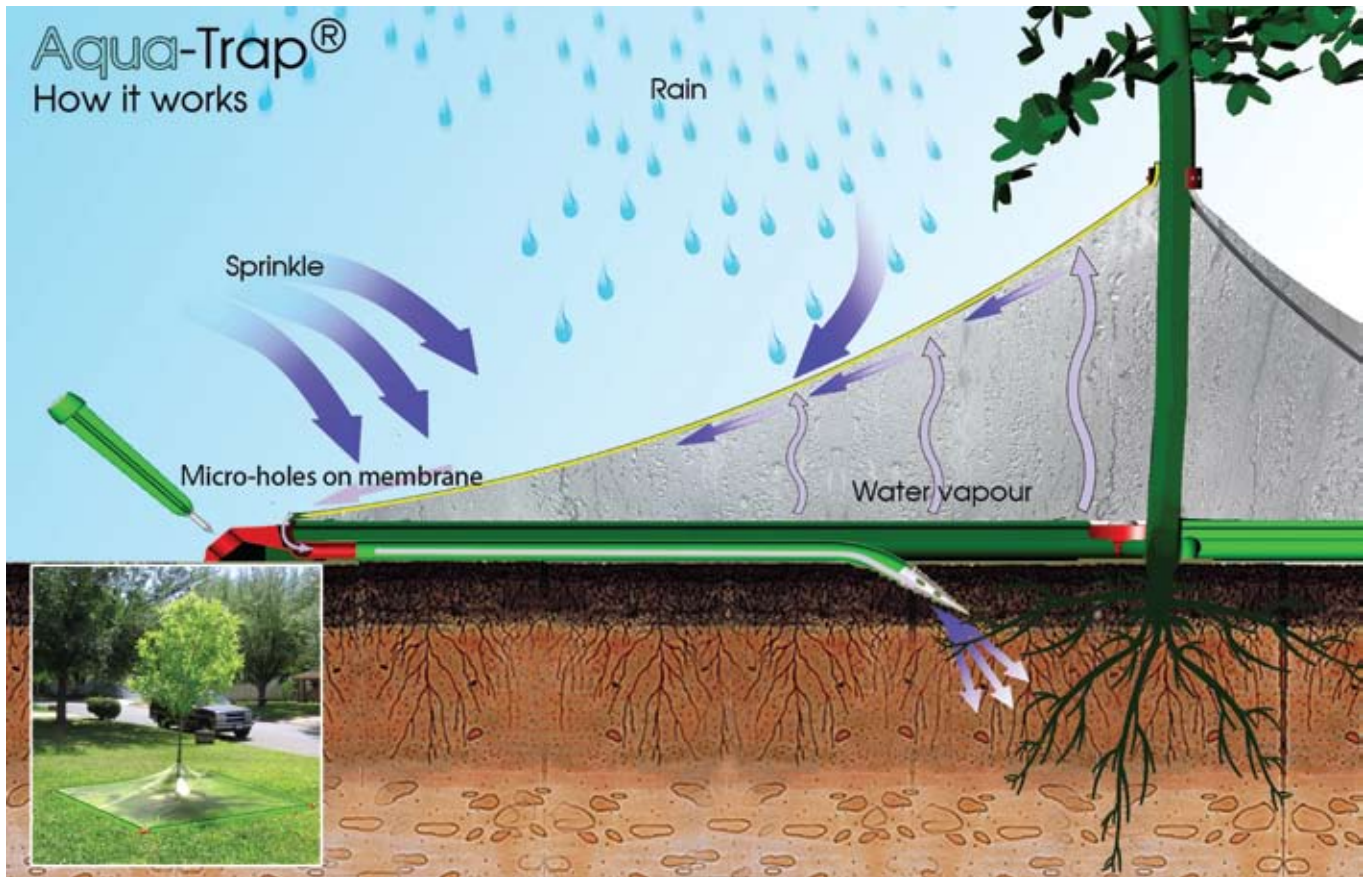
nelleri yıkamak gerekiyor. Bu, deniz suyu buharlaştığı zaman kalan tuzun temizlenmesi için gerekli. Bütün güneş enerjisi sistemlerinde, panel temizliği performansı birinci derecede etkiler. Kurşun şarj pilleri yerine jel akü kullanımı ile çevre duyarlılığını pekiştiren tasarım, devrim kabul edilebilecek pek çok yeniliği içinde barındırıyor; geleceğin alternatif teknelerinden birisi olarak tasarlandı.

Fire Knight - Susuz Orman Yangını Söndürme Aracı (Hibrit)

Fire Knight, 6x6 bir hibrit araç. Dizel jeneratörle elektrik üretiyor. Altı tekerlekte, altı motor bulunuyor. 32 ton ya da 10 metreküp toprağı yerden alabiliyor ve toprağı havalı basınç yardımıyla 120 metre menzile püskürtebiliyor. Dolayısıyla yanan ağaçların üzerini toprakla kapatarak hem sönmelerini sağlıyor hem de soğutma işlemini aynı anda yapıyor. Orman Bakanlığı'nın verilerine göre arabalardan atılan izmaritler yüzünden çıkan orman yangınlarının oranı yüzde 30-40 civarında. 'Fire Knight' sadece çıkan yangını söndürmekle kalmıyor, izmaritlerden kaynaklanan yangınları da önüyor. Bunu da şöyle yapıyor: Ormanlarda bir çeşit devriye aracı gibi dolaşarak, zemini toprakla örtüyor. Dolayısıyla, izmaritlerden kaynaklanan yangınlara karşı önlem almada da yararlı oluyor. Ayrıca rüzgara karşı çalışabiliyor ve altı emaye kaplı olduğu için yanmıyor. Fire Knight, yalnızca yangın sırasında değil, sonrasında da kullanılabilir. Yangına müdahale için toprağı kazıyor ki bu özelliği, yangın sonrasında ağaç dikiminde de aktif olarak kullanılabilmesini sağlıyor. Bunların dışında aracın püskürtme özelliği sayesinde tohum ekimi de yapılabilir. Dolayısıyla Fire Knight, çevreci komple bir orman aracı.

Aqua-Trap (Su Kapanı)

Doğal ortamda kayıp olan ve buharlaşan su zerreciklerini toplamayı ve ağaç köklerine yönlendirmeyi amaçlayan sulama projesidir. Aqua Trap'i hazırlarken mantık şuydu:

Gündüz toprak ısıyı emer, gece soğurken de suyu geri verir. Örneğin, bir naylon torbayı yere koyduğunuzda, sabah üzerinde damlacıklar olduğunu görürsünüz. Biz bir örtüyle, bu suyu topladık ve sistemin kuraklığa çözüm olacağını düşündük. Özellikle kara ikliminin çok kurak olduğu yerlerde bitki yetiştirebilmek için modüler bir sistem geliştirdik. Yeni dikilen ağaçlar, yeterli ölçüde köklerinden su alamadıkları için çok çabuk kuruyabiliyor. Ancak su doğrudan köklere verildiğinde, bu önleniyor. Biz ise zemine bir örtü seriyoruz (Bu çok özel bir örtü değil). Bu örtü sayesinde hem topraktan çıkan suyu tutarak kullanabiliyoruz hem de dışarıdan gelen suyu doğrudan bitkinin köküne verebiliyoruz. Örtü de üzerine düşen suyu alıyor, su bunun üzerine köklere iletiliyor. Sonuçta 25-30 dakika çalıştıracağınız bir fiskeye sisteminizi 3 dakika çalıştırarak bitkileri sulayabiliyorsunuz. Aqua Trap ile çok daha az su kullanarak, bitkilerin gelişimini sağlayabiliyorsunuz. Sistemimiz ucuz maliyetli ve etkin olduğu için çok beğenildi. Kuraklığın önemli bir sorun olduğu günümüzde önemli bir alternatif olacağı düşünüldü. Kurak-

lık çeken üçüncü dünya ülkelerinde rahatlıkla kullanılacağı ifade edildi

D-ecobrick

'Green Dot Award' yarışmasında, bina grubunda büyük ödüle layık bulunan dekoratif çevre bilime ilgili yapı taşı 'D-ecobrick', tamamen plastik pet atık malzemeler ve kullanılmış plastik bardakların kalıp olarak tasarlandığı, yüksek inovasyon değerine sahip çevreci bir yapı elemanıdır. Saniyede 65 bin pet ürününün doğaya atıldığı bir dünyaya düzeninde, bu malzemelerin geri kazanımını hedefleyen ürün, çevre otoriteleri tarafından bina dalında büyük ödüle layık görüldü. Özellikle sayısız kullanım alanı ile mekan çözümlerinde alternatifler sunan ürünün, düşük maliyeti ve kolay

üretim olanakları ile yakın gelecekte bina yapımında kullanılabilir hale gelmesi bekleniyor.

Ekip, aynı grupta yer alan ve çevreci bir inovasyon çözümlemesi olan 'Natura wall'-doğal duvar projesi ile de iki mansiyondan biri ile de ödüllendirildi.

Dr. Hakan Gürsü kimdir?

Hakan Gürsü, 1959 tarihinde Ankara'da doğdu. Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü'nden 1984 yılında birincilikle mezun oldu. 1987 yılında Mimarlık Fakültesi, Bina Bilgisi Ana Bilim dalında master derecesini aldı. 1988 yılında başladığı doktora çalışmasına, 1991 yılında Japonya'da, proje çalışmaları ile devam etmiş ve 1996 yılında doktora derecesini tamamlamıştır. Rusya ve Japonya'da iç tasarım ve mimarlık, şehir planlama ve ürün tasarımı alanlarında çalıştı. Nokta dönüşü yapabilen ilk deniz aracı olan Volitan'ı da tasarlayan 'Designnobis' ekibinin kurucusu olan Dr. Hakan Gürsü, halen ODTÜ'de öğretim üyesidir. ■

Bin yıllık bir yerleşke: Çomakdağ

Fotoğraf: Levent Yavuz

Zeynel Aydın

Halil Nadas

Eğer ki yolunuz, Bafa gölü kıyısından Milas-Bodrum istikametine düşerse, Selimiye'yi geçince karşınıza ilk çıkan kahverengi tabela sizi Labranda (Koca Yayla) olarak da bilinen, Karya döneminin dinsel merkezli antik dönem yaşam alanına götürür. Antik dönemde Latmos olarak da bilinen Beşparmak dağlarının güney yamaçlarına kurulu olan Labranda ile Milas arasında, o dönemde dinsel yürüyüş yolu olarak kullanılan 12 Km'lik bozuk asfalt yol, daha

ovadan ayrılmadan batıya doğru uzanan başka bir ikinci kola ayrılarak, sizi kekik kokulu yamaçların içinde süzülerek ummadığınız farklı doğal ve kültürel bir zenginliğin ortasına taşır. Yakın zamandan beri Çomakdağ köyleri olarak bilinen Ketendere, Kızılağaç ve İkiztaş köylerinden herhangi birine uğradığınızda, Güneybatı Anadolu'yu Osmanlılardan önce yöneten ve göçebe bir kavim olan Menteşe Türklerinden kalma izlere ve binyıllık bir geleneksel yaşam

biçiminin zenginliğine ulaşırsınız.

Açık hava müzesi konumundaki yerleşkeler

Latmos (Beşparmak) dağlarının zirvesine yakın bir noktada, özelliklerini yitirmeden yaşayan, birbirinden değerli bu güzel Türkmen köyleri, Anadolu'nun diğer köyelerine hiç mi hiç benzemiyor. Ne, doğunun sarı toprak rengi, ne de Karadeniz'in

yeşili var orada... Latmos dağının kayalıkları arasında serpiştirilmiş taş duvarlı, ahşap tavanlı, rengârenk boyalı kapı ve pencere süslemeleri ile ustalıkların sergilendiği bacaları ile kesme taş mimarinin en güzel örneklerini görebileceğiniz ve ucu bucağı olmayan zeytin ağaçlarıyla bu köyler, adeta bir açık hava müzesi konumundaki yerleşkelerdir.

Latmos dağlarına sırtını yaslayıp Milas ovasına bakan bu şirin köyler, gitmesek de görmesek de bizim olan köylerimizden sadece birkaçı... Doğanın vermeyip de kendilerinden esirgediği renkleri, desen desen, renk renk evlerinin pencerelerine, ahşap tavanlarına ve dolap kapaklarına işleyen usta ressamın köyü. Bu üç köyden Ketendere ve İkiztaş, geleneksel ev mimarisini ve yaşam kültürlerini günümüze dek koruyabilen sayılı köylerdendir. Kesme taş evleri ve köy halkının yöresel kıyafetleri de görülmeye değer.

Her güzelliğe ulaşmak gibi zorlu bir yolculuk

Çomakdağ adını köy girişindeki tabelaya yazdırma becerisini gösteren Kızılağaç ve daha yukarıda kaldığı için gözden de irak kalan İkiztaş'ı, Ketendere'den ayıran asıl sebep, yol güzergâhının farklı olması mıdır, yoksa İkiztaş ile Ketendere'nin kendi paylarına düşen tanıtım hisselerinden gerektiği şekilde yararlanamaması veya tanıtım eksikliği midir bilinmez!

İzmir'e ilk geldiğim 1996 yılı içerisinde, fırsat buldukça çıktığım, 'Ege'yi keşif' yolculuklarım esnasında yolum önce Ketendereye düştü. Milas'tan Labranda yoluna girdiğimizde, Ketendere yol tabelasını çok aradık. Dağın neredeyse zirvesine ulaştığımız bir anda, eğer bir köy minibüsüne rastlamasaydık, tabelayı ve doğru yolu bulmak da bizim için oldukça zor olacaktı. Geldiğimiz onca yolu geri dönmenin sıkıntısını, bir zeytin ağacının dibinde rast-

ladığımız yaşlı bir amca sayesinde atlattık. Sağa dön, sola dön gibi klasik tarifler yerine, "buradan, tam beş dakika sonra sağa dön" diye bitince, biz de koptuk... Araçla gidilen bir yolda, beş dakikalık mesafenin kaç Km ile eş değer olduğunu hesaplamakla geçti yolculuğumuz.

Karşılıklı iki aracın zor geçtiği, sel sularının delik deşik ettiği, üzerinde sadece asfalt kalıntılarının olduğu Ketendere yoluna girdiğimde, daha ilk kilometrede geri dönmeye karar verdiğimi ama geri dönüş manevrası yapacak kadar geniş bir alan bulamadığım için zorunlu olarak yola devam ettiğimi çok iyi hatırlıyorum. "Küfürün biri bin para" şeklinde devam eden bir kaç Km'lik yolculuk, ne de uzun gelmişti o zaman... Köy meydanı olarak adlandırılan ama meydandan başka her şeye benzeyen açık alana ulaştığımda, az da olsa nefes alabildim. Meydana bakan, yüksek merdivenli ve üzerinde 'kahve' yazan tabelanın asılı olduğu balkona çıkıp, köye gelişime hayret ve şaşkınlıkla bakan kahve sakinlerinin yüzünü gördüğümde, benim de şaşkınlığım bir o kadar arttı.

Zorlu yolculuktan sonra ulaşılan haz muhteşem

Üzerimde yoğunlaşan şaşkın gözlerin baskısından kurtulup da çevreye bir göz gezdirdiğimde, şaşkınlığının boyut değiştirdiğini de dün gibi hatırlarım... Dünle bugünü ustaca kaynaştıran mimari bir üslupla, kesme taştan yapılmış sempatik evlerde bacaların uzun ve estetik görünüşleri, mavi boyalı ahşap üzeri işleme- li kapı ve pencereleri oldukça ilgi çekici gelmişti. Hele bir de o renk cümbüşü arasına yöresel renkli giysileri ve kendilerine has baş bağlama usulleriyle, 'Tuğra' denilen başlıkları ile başlığın düşmesini engelleyen rengârenk boncuklarla işli sakındı- raklarıyla, evden çıkarken bahçeden koparıp, yemenisine kondurduğu fesleğenler, reyhanlar, mis gibi kokan renk, renk çiçeklerle ve boynuna taktığı karanfillerle, ipek ve altının bir araya geldiği, entarileriyle kapı önlerindeki köy kadınlarını görünce; "Tanrım, beni hangi çağa ışınladın?" demekten kendimi alamadım...

Fotoğraf: Zeynel Aydın

Fotoğraf: Levent Yavuz

Yüzlerinde
yılların çizgileri;
yaşlarını tahmin
edemiyorsunuz,
yorgun değil;
yaşanmışlık dolu

Çomakdağ kadınlarının kendilerine has güzellikleri konuşur

Çomakdağ'da kadınların kullandıkları gizli bir dildir kıyafetler, aksesuarlar... Sorulması hoş karşılanmayan belki de soranı da cevaplayanı da zora sokacak pek çok şeyin cevabı, sessizce veriliyor buralarda. Gördüğümüz güzel bir kadının evli mi, bekâr mı, çocuğu var mı, kocası hayatta mı? gibi yanıtları, kafasındaki tuğraya bakıp anlayabilirsiniz, bu dili öğrenince...

Kimisinde çiçekler, karanfiller yok, soruyoruz niye: "Kocasını ölen kadının, güzel kokmak neyine!"...

Yüzlerinde yılların çizgileri; yaşlarını tahmin edemiyorsunuz, yorgun değil; yaşanmışlık dolu, mutlulukla belirginleşen yüzler... Yıllara meydan okuyan adetlerine, törelerine sıkı sıkıya bağlı olan bu köyde, onların içinde "onca yılın hesabı yok, tutulmaz" diyoruz biz de!

El işlemelerine ve antik mimarisine hayran kalacaksınız

Bundan 50- 60 yıl önce, Söke Ovası'na pamuk toplamaya gidermiş Çomakdağ'ın kadınları. Gün olmuş araziler, tarlalar satın almış babaları, kocaları Beşparmak Dağları'nın eteklerinde. Pamuk toplayan eller zeytine gider olmuş, güneşin olgunlaştırdığı zeytinler bir bir toplanıp konulmuş sepetlere. Şimdilerde tarlayı, bağı, bahçeyi bırakmış bu eller... Evlenecek kızlara, gelinlere 'haneş' işlemekte; üç beş entari, topdon şalvar yapmak için tezgâhlarda ipek kumaş dokumakta. Bağ, bahçe görmemiş bugünün elleriyse kalem tutmakta büyükşehirlerde.

Köyü dolaşmaya başladığımızda; evlerin baca tepelerinde, yarım ay, ya da kartal başı şeklindeki figürlerle hayretler içinde bakmıştım. Daha

sonra kahvedeki sohbetten anladım ki otantik bir mimari şaheser konumundaki bu köy evleri, yörede çokça bulunan iri yontma taşlardan yapılmış. Taşlar arasına yerleştirilen küçük kiremit parçaları ise hem yapıyı sağlamlaştırıyor hem de estetik bir görünüm kazandırıyor.

Bu evlerin yaratıcılarından biri olan İbrahim Aydoğdu'nun köyde yaşadığını öğrendiğimizde ise heyecan katsayımız daha da arttı. Kahveden bir kişinin rehberliğinde çıkarak beş dakika sonra İbrahim Aydoğdu ustanın evinin kapısını çalarken bulduk kendimizi. İbrahim amca ziyaretimizi pek anlamlandıramadı önce. Sohbet koyulaşıp da çay bardakları ardı ardına dolup boşalmaya başladığında bütün hikâyesini dinleyiverdik ustanın.

Duygusuz beton mimariye sitem

Köy içinde sıvanmadan taş duvar görünümüyle sade haliyle kalmış birkaç eve bakarak, bu evleri bir buçuk, iki ay gibi bir sürede bitirdiğini söylüyor övünerek. "Şimdi ev yapılmıyor" diyor; "Kepçeyi vuruyorlar toprağın karnına, dolduruyorlar betonu, sonra da ev diyorlar ona" diye ardı ardına sıralıyor sitemini günümüz ustalarına...

76 yaşını geride bırakmasına

Fotoğraf: Zeynel Aydın

rağmen hala dinç görünüyor, ancak ustalığı da bırakmış artık; kendi elleriyle yaptığı evinde, yine kendi elleriyle renklendirip boyadığı pencereden Milas ovasını seyre dalıp, kendi deyimiyle; ömrünü tamamlıyormuş gün boyu. Hala nasırları silinmeyen ellerini açıp gösteriyor ve "Şimdilerde işin kolayı çıktı. Örüyorsun tuğlayı, döküyorsun betonu, oluyor sana ev" diyor mırıldanarak, memnun görünmeyen bir ifadeyle. Çomakdağ köylerinde, diğer komşu köylere göre tuğla ev sayısı çok az belki ama yine de azımsanmayacak kadar var.

Evlerin pencerelerini süsleyen rengârenk tahta kepenklerin boyaları yavaş yavaş silinmeye yüz tutmuş olsa da usta ellerin eseri olduğunu ayan beyan sergilemeye yetiyor halen daha. İbrahim amcanın dediğine göre

Fotoğraf: Halil Nadas

Fotoğraf: Halil Nadas

şimdilerde, Bodrum ve Marmaris'ten gelerek, bu kapı ve kepenkleri yok pahasına satın alıyorlarmış. Ana yarıdan koparıp götürdükleri usta işi renkli boyalı tavan ve kapılar artık Bodrum'da, lüks barların tavanlarını süslüyormuş. Yüzünü ekşiterek konuşuyor koca usta, belli ki buruk biraz da olup bitenlere... İbrahim amca, eserlerinin bir bir öldüğünü, göz göre göre yok olup gittiğini bilen, gören çaresiz bir görüntü içinde duruyor şaşkın gözlerimin önünde. Evlerin ahşap oymalarının renkleri solmuş da olsalar, yer yer hala kullanılıyor. Kapılarda, tavanda ve dolaplarda bulunan çok renkli oymalar sanatsal bir değere sahip.

4 gün 4 gece süren düğünlerde halen örf ve adetler yaşatılıyor

Ayrıca kendilerine özgü yöresel düğünleri nedeniyle özellikle de yaz aylarında düğün olan günlerde köylerin ziyaretçi trafiği de artıyormuş. Düğünleri, dört gün sürüyor. Köy halkı, geleneklerinden kopmadan yaşamaya devam ediyor. Dibekte buğday dövülüyor, evlerin verandalarında renkli giysileriyle kadınlar, plastik leğenlerde elleriyle çamaşır yıkıyor. Düğün alayındaki erkekler gelin almaya, omuzlarında kırmızı yemenilerle gidiyorlar. Damadın omzundaki özel ay yıldızlı bayrak işlemeli olanı görünce hayranlığınız bir kat daha artıyor. Düğünlerde silah atışları yapılıyor ve en iyi atışı yapan oğlak hediye ediliyor. Kadınlar, kendi aralarında eğleniyorlar. Baba ve kız, karşılıklı son bir kez birlikte oynuyor, gelin alınıyor ve duvak günü yapılıyor. Her yeni evlenene, 'haney' adı verilen küçük evler yapılıyor. Herkes, evini yuvasını biliyor. Köyde gelin kaynana geçimsizliği olmadığını özellikle söylüyorlar. Evlerin çoğunda masa, sandalye, koltuk yok. Sedirlerde veya yerde büyük minderlerin üzerinde oturuyorlar. Yemekler de yer sofrasında yeniyor. Sohbetlerde kadın erkek ayrımı yok, herkesin söz hakkı var.

Fotoğraf: Zeynel Aydın

Fotoğraf: Levent Yavuz

Fotoğraf: Zeynel Aydın

Çomakdağ Köylerinin hemen hepsinde tarım arazisi yok. Silisli kaya blokları, arazinin tamamını kaplıyor. Köylerde yaşamın büyük bölümü, zeytincilik ve hayvancılıkla uğraşarak geçiyor. Kendilerine yetecek kadar zeytini ayırıyorlar, kalanı da yağ yapıyorlar. **Tüm yoksulluklarına karşın köyde, herkes mutlu ve güler yüzlü...**

Umarız ve dileriz ki bu kültürel zenginlik kaybolmaz

Afife Batur, Figen Kuzucu ve Murat Ural'ın yayına hazırladığı Milli Reasürans Sanat Galerisi Yayınlarından çıkan, 'Milas Çomakdağ: Güney Ege Bölgesi'nde Arkeoloji ve Kırsal Mimari Kitabı'nın önsözünün, bitiminde; "Herhangi bir koruma projesi ya da bir 'koruma/ kalkınma projesi' olmadan tarih, coğrafya ve doğa bütünlüğünün kendini koruması ve sürekliliği beklenemez. Bu bağlamda, bu kültür varlıklarının doğasını, özelliklerini ve taşıdıkları anlam bağını olabildiğince belgelemek, tanıtmak ve var olduğuna inandığımız potansiyele işaret etmek gerekir" diyor. Umarız ve dileriz ki köylerde hâkimiyeti elinde tutan şu anki nesil çekildiğinde, birçoğumuzun yabancı olduğu veya unuttuğu bu kültürel zenginlik kaybolmaz, solmuş fotoğraf karelerinde masalsı renkler olarak kalmaz ve dileriz ki kaybettiklerimiz hanesine, bir çentik daha atmamız, Çomakdağ'ın insanlarını sadece günü birlik gidip gelişlerle hatırlayıp, sonrasında unutarak...

Dost sıcaklığında paylaşımı için Levent Yavuz Ustaya teşekkürler... ■

Fotoğraf: Halil Nadas

İzmir, ticaretini kuzeye turizmini güneye kaptırdı

Prof. Dr. Doğan YAŞAR

Yaklaşık 250 km kıyı uzunluğuna sahip olan İzmir Körfezi, gerek ekolojik durumu ve gerekse çevresinde bulundurduğu doğal yapılar nedeniyle dünyanın en verimli körfezlerinden biri konumundadır. Yaklaşık beş bin yıl önce yerleşimin başladığı Körfez ve çevresinde; doğal ve yapay dalyanlar, tuzla, balık üretme çiftlikleri, liman, tersane, balıkçı barınakları gibi kıyıda olabilecek her türlü yapıyı görmek mümkündür. Özellikle doğal ve yapay dalyanları ile balık çiftlikleri, İzmir Körfezi'nin ekolojik açıdan çok zengin olduğunun da göstergeleridir. Ancak son yıllarda hızla artan nüfusun getirdiği olumsuzluklara, yeterli bilimsel verilerin esas alınmadan yapılan projelerin de eklenmesiyle İzmir Körfezi ve çevresinde, hem ticari hem de turizm açısından oluşan kayıplar, gün geçtikçe artarak devam etmektedir. Bu artan kayıpların devam etmesi sonucunda da İzmir kenti, ticaretini kuzeye, turizmini ise güneye kaptırmıştır.

İzmir Körfezi ve çevresinin gerek jeomorfolojik gerekse ekolojik açıdan ne kadar önemli olduğunu anlamak için İzmir'in son 200 yıllık tarihine bakmak yeterli olacaktır. İlk detay bilimsel çalışmaların 1936 yılında İngiliz Deniz Kuvvetleri tarafından yapılmaya başlandığı ve 1880'li yıl-

lara kadar devam ettiği süreç sonucunda Gediz'in, Yenikale Geçidi'ni kapatma tehlikesinin olduğu saptanmış ve bu nedenle, Gediz'in ağız şimdiki yerine aktarılmış ve böylece İç Körfez'in Ege Denizi ile olan su alışverişinin ve dolayısı ile ekolojik dengelerin korunması sağlanmıştır.

İzmir Körfezi ve Çevresinin Ekolojisine Etki Eden Faktörler

Bu yüzyılın başında İzmir, Körfezi ve karasal ve denizel su ürünleri potansiyeli açısından oldukça zengin ekolojiye sahip bölgelerindendi. Özellikle İç Körfez'in, jeomorfolojik özelliğinden de kaynaklanan üst seviyedeki balıkçılık, yalnızca İzmir'in değil; çevredeki yerleşim merkezlerinin de balık ihtiyacını karşılayabiliyordu. Ancak geçtiğimiz 30 yıl içerisinde, kirlilik ve aşırı avcılık nedeniyle önce İç Körfez'deki ekolojik dengeler bozulmuş ve sonrasında da aşırı kirlenmenin artarak devam et-

konuda ilk master plan hazırlıklarına 1969 yılında başlanarak, 1971'de bitirilmiştir. Söz konusu plan, 1974'de revize için yeniden güncelleştirilmiş ancak yine uygulama aşamasına geçilememiştir. Arıtma tesisi projesi, 1981 yılında yeniden gündeme gelmiş, çalışmalara 1983 yılında başlanmış ve 2002 yılında da bitirilerek hizmete açılmıştır.

Arıtılmamış fabrika atık suları halen Körfeze akmaktadır!

mesi ile de ticari balıkçılık ortadan kalkmıştır. Aslında kirlilik konusunda ilk uyarı, 1930 yılında Alman Araştırmacı Wilhelm Nümann tarafından yapılmış olup, yazdığı makalesinde; Halkapınar ve çevresinde oluşmaya başlayan kirliliğe dikkat çekmiştir. Bu uyarı üzerine, 1931 yılında Belediye Başkanı Dr.Behçet Uz, arıtma tesisi için hemen kuşaklama projesi yaptırmış (Bugünkü, Büyük Kanal Projesi) ancak proje, genç Türkiye Cumhuriyeti'nin kuraklık nedeniyle oldukça zorluk çektiği bu yıllarda, gerçekleşmesi için gerekli 15 milyon liranın bulunamaması nedeni ile yapılamamıştır.

İzmir Körfezi'ni, jeomorfolojik özellikleri açısından, İç, Orta ve Dış Körfez olmak üzere başlıca üç ana bölgeye ayırılır. Bu üç bölgeden Yenikale Geçidi'nin batısında kalan, Orta ve Dış Körfez olarak bilinen alan, geçmişte de olduğu gibi günümüzde de aşırı avlanma baskısına rağmen, balıkçılık açısından hala iyi durumda olduğu söylenebilir. Günümüzde de bu bölgenin tüm kıyıları, her zaman balıkçı ağları ile doludur. Ancak İç Körfez olarak bilinen ve ekolojik olarak çok daha zengin olan Yenikale Geçidi'nin doğusu, aşırı kirlenme nedeni ile 1970'li yıllardan sonra denizel üretim özelliğini kaybetmeye başlamış ve bu bölgede yaşayan balık ve diğer denizel canlı türlerinde azalma gözlenmiştir. Körfez'deki kirliliğin gözle görünür bir durum alması üzerine, arıtma tesislerinin gerekliliği gündeme gelmiş ve bu

Yapımı 2002 yılında tamamlanan Büyük Kanal projesinden sonra temizlenme aşamasına giren İç Körfez'de, balık ve diğer canlı türlerinde yeniden artış kaydedilmiştir. Ancak bu alan, üretkenlik açısından, halen olması gereken yerden maalesef uzaktadır. **Arıtma tesisinin 2002'de devreye girmesi ile birlikte, denizel ekosistemde gözlenen iyileşme son 2-3 yıldan beri durağan hale gelmiştir. Bunun ana nedeni de Körfez'e hala arıtılmadan verilen fabrika atık sularıdır. Körfez'in temizlenmesi ancak derelerden gelecek olan temiz su ile mümkün olacaktır.** Diğer bir deyişle Körfez, derelerden temiz su akmaya başlaması ile birlikte temizlenecektir. Söz konusu Arıtma tesisinin hizmete girmesi ile birlikte, DEÜ Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü ile Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi, İzmir Büyükşehir Belediyesi adına Körfez'in biyokimyasal ile fiziksel oşinografik özelliklerinin değişimini mevsimsel örneklemelerle incelemeye başlamış ve günümüzde de halen devam etmektedirler. Yine 2009 yılında İzmir Büyükşehir Belediyesi ile Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü arasında yapılan bir protokolle de Körfez tabanının, başta fay hatları olmak üzere jeolojik özellikleri ile akıntı sisteminin detaylı olarak belirlenmesi konulu projenin de yapımına devam edilmektedir. Jeolojik ve akıntı ölçümleri açısından bugüne kadar Körfez'de yapılan detaylı çalışma özelliğini taşıyan bu proje

sonunda, Körfezin tüm fay hatları, sediman özellikleri ve akıntı özellikleri ortaya çıkarılacaktır. Çalışma kapsamında Körfez'de, 100 metrelik aralıklarla batimetri ve sismik çalışmalar tamamlanmıştır. Akıntıların belirlenebilmesi için de Körfez'e, bir yıllık süre için 5 adet akıntı ölçer yerleştirilmiştir. Bu sürecin sonunda İç Körfez'in, Ege Denizi ile su alışverişi, gerçek verilerle saptanmış olacaktır.

Yanlış yapılaşma, İzmir Körfezi ve çevresinin ekolojik yapısını değiştirdi

Körfez'in ekolojisi ile oldukça iç içe olan çevre karaların ekolojisi de yanlış yapılaşma nedeni ile neredeyse tamamen bozulmuştur. Karasal üretim alanlarının hemen hemen çok büyük bir kısmı, başta Bornova Ovası olmak üzere İnciraltı, Balçova ve Buca gibi zengin tarım alanlarına sahip bölgeler, yerlerini tüm uyarılara karşın konutlara bırakmıştır. Bu yanlış yapılaşma, İzmir Körfezi ve çevresinin ekolojik yapısını oldukça değiştirmiştir. İzmir'in çarpık kentleşmesi ile ilk uyarı, 1956-1958 yıllarında Alman Prof. Bodmen tarafından yapılmıştır. Prof.Bodmen, İzmir'in çarpık kentleştiğini, verimli tarımsal üretim alanlarının mutlaka korunması gerektiğini, yerleşim yerleri ile sanayi alanlarının, ovaların dışında olan bölgelere yapılması gerektiğini belirtmiştir. Alman İçişleri Bakanı Horle ise 1962 yılında dönemin Valisi Enver Saatçigil'e, Körfez'in temizlenmesi işlemi ile ilgili olarak, Türkiye'den resmi istek gelmesi durumunda her türlü yardımı yapacağını bildirmiştir. Ancak bu yıllarda hala daha 1960 ihtilalinin etkisinde olan Türkiye'den resmi istek gelmemesi üzerine girişim sonuçsuz kalmıştır. Sonuçta Prof. Bodmen'in, 1956'lı yıllarda yaptığı uyarıların dikkate alınmaması nedeni ile 20-30 yıl gibi çok kısa bir sürede, **İzmir'in tüm verimli tarım alanları, yerlerini konutlara bırakmıştır. Özellikle,**

Alanların Korunması Sözleşmesi” listesine aldırılmıştır.

KontROLSÜZ AVLANMA VE ARITILMAMIŞ ATIK SULAR ENGELLENİRSE KÖRFEZ CANLARINIR

Dokuz Eylül Üniversitesi Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü ile Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesinin ortaklaşa olarak, Büyükşehir Belediyesi adına 2002 yılından bu yana yaptığı düzenli çalışmalar sonucunda;

İzmir Körfezi'nin, Yenikale Geçidi'nin batısında kalan, orta ve dış bölümlerinde gözlenen ekosistemin iyi olduğu ancak kontROLSÜZ ve aşırı avlanma nedeni ile balık stoklarının olumsuz etkilendiğidir. Körfez'deki aşırı avcılığın ve özellikle İç Körfez'deki avlanmanın önüne geçilmesi gerekir.

Aşırı kirlenmiş İç Körfez'in ise Büyük Kanal Projesi'nin tamamlanması ile temizlenme sürecine girdiği ve ekosisteminin yeniden düzelmeye başladığı, fitoplankton, zooplankton, bentik ve pelajik balık türleri üzerinde yapılan çalışmalarda saptanmıştır. Ancak ilk yıllarda çok hızlı bir şekilde gözlenen iyileşme, son yıllarda durağan hale dönüşmeye başladığı da dikkat çeken sonuçlardır. Özellikle son yıllarda Halkapınar bölgesinden yaz aylarında yükselmeye başlayan kokular dikkat çekmeye başlamıştır. Bu nedenle İç Körfez kaybedilmiş olan potansiyelinin tekrar kazanılması için gerekli olan tüm önlemlerin alınması gerekmektedir. Her türlü negatif baskıya rağmen barındırdığı çok sayıda deniz kuşu, zengin florası, balık ve balıkçılığı ile çok önemli bir ekosistemi barındıran ve dünyanın en üretken körfezlerinden olan İzmir Körfezi'ni korumak için yapılması gereken, Körfez'e kirli suların gelişinin engellenmesidir. Kirli suların girişi engellendiği an Körfez, aynı zamanda, tıpkı 1970'li yıllarda olduğu gibi denize girilebilen yazlık bir kent halini de alacaktır.■

İzmir Körfezi'nin güneyinde kalan karasal bölgelerde tarım, oldukça azalmıştır. Körfez'in kuzeyinde ise Menemen ovasında üretim hala devam etmektedir, ancak Gediz'in getirdiği kirli sular nedeni ile bu alanda da sorunlar yaşanmaya başlamıştır.

Kuş sayım sonuçları, İç Körfez dışında büyük bir sorun olmadığını gösterir

1980'li yıllara kadar İzmir Kuş cennetindeki kuşlar; sabah Halkapınar'a, öğleden sonra Çakalburnu Dalyanı'na, akşam saatlerinde yeniden kuş cennetine dönerlerdi. Ancak 1980'li yıllardan sonra Halkapınar'ın aşırı kirlenmesi nedeni ile kuşlar Halkapınar'a gitmemeye başlamış ve Çakalburnu Dalyanı'na gitmeye başlamışlardır. Doğal Hayatı Koruma Derneği'nin organize ettiği kış ortası kuş sayımları, Ocak 2000 tarihinde yapılmış olup, bu sayımda 217'nin üzerinde kuş türü gözlemlenmiştir. Bu türlerin 54'ü yerli, kalanı da göçmen kuştur. Bölgeye her yıl ortalama 50 bin kuş uğradığı tahmin edilmiştir. İzmir Çevre ve Orman Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü ile Ege Doğal Yaşamı Koruma Derneği'nin birlikte Körfez çevresinde, Mart 2010'da gerçekleştirdikleri sayımda ise 54

türden olmak üzere 52.803 su kuşu olduğunu tespit etmişlerdir. Yaklaşık 10 yıl ara ile yapılan bu sayımlarda kuş türlerinde bir azalma olmaması, Körfez ve çevresinin hala üretkenliğini devam ettirdiğinin göstergesidir. Diğer bir deyişle kuş sayımlarının sonuçları, İzmir'de; İç Körfez dışında büyük bir sorununun olmadığını da göstergesidir. Ayrıca Tuzla'da, yılda 500 bin ton tuz üretimi yapılarak Türkiye'nin tuz ihtiyacının da önemli bir kısmı karşılanmaktadır.

Kuş Cenneti koruma altına alındı

İzmir Körfezi ve çevresinin ilk koruma çalışmalarına 1980 yılında Orman Bakanlığı'nca başlanmıştır. Söz konusu çalışmaların sonucunda, 1982 yılında bugünkü Kuş cenneti olarak bilinen bölge, “**Su Kuşları Koruma ve Üretme Sahası**” olarak, 1984 yılında da “**Yaban Hayatı Koruma Sahası**” olarak tescil edilmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 1985 yılında, “**Doğal ve Arkeolojik Sit**” ve İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından 1987 yılında, “**Kuş Cenneti**” ilan edilmiştir. Ayrıca Körfez'in en büyük ekosistemine sahip olan Kuş cenneti, 15.4.1998 tarihinde Çevre Bakanlığı tarafından, 23314 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sulak Alanlar Tebliği ile RAMSAR - “**Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak**

www.tandt.com.tr
info@tandt.com.tr

T&T[®]
PENCERE VE KAPI SİSTEMLERİ

pvc ile aksesuarın buluşması

Kazım Karabekir Cad. No: 82 Ulucak - Kemalpaşa / İZMİR Tel: 0.232 877 09 94 (pbx) Faks: 0.232 877 09 95

Marmara Bölgesi Distribütörlerimiz:

Istanbul Avrupa Yakası Distribütörü:

PIRAMİT PVC AKSESUARLARI ÜRETİM PAZ.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.
Tel: 0 212 485 75 77 - 0 212 485 93 55 Faks: 0 212 485 60 94

Istanbul Anadolu Yakası Distribütörü:

PLAST-INFO PLS.DAŞ.SAN.TİC.LTD.ŞTİ.
Tel: 0 216 517 88 38 Faks: 0 216 387 68 47

Bursa Distribütörlerimiz:

DETAY AÇILIM YAPI ELEMANLARI SAN.TİC.LTD.ŞTİ.
Tel: 0 224 441 90 55 Faks: 0 224 441 70 66

NURAKS KAPI VE PENCERE SİST.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.

Tel: 0 224 368 20 00 Faks: 0 224 367 89 02

Ege Bölgesi Distribütörü:

INTERPLASTİK DOĞ.VE AKS.LTD.ŞTİ.

Tel: 0 232 462 73 81 Faks: 0 232 462 75 71

Akdeniz Bölgesi Distribütörü:

UZAKTAŞ GALVANİZ KAPLAMA PVC DESTEK SACI SANAYİ ve NAK. TİC. LTD.ŞTİ.

Tel: 0 242 221 53 70 Faks: 0 242 221 53 69

Romanya Distribütörümüz

INTERPLAST ROM.S.R.L.

STR.GARII, FN, SPATIUL 3, ALBA IULIA

Tel & Faks: 00 40 258 / 831090

Kadın hakkı yoktur, insan hakkı vardır

Röportaj: Betül ELMASOĞLU
EGİAD Yayın Danışma Kurulu Üyesi

Emine ERDEM

Türkiye Soroptimist Kulüpleri Federasyonu Başkanı Sayın Emine Erdem ile konuşarak 125 ülkede 100 binin üzerinde üyesi bulunan Soroptimist Kulüp faaliyetleri ve gelecek projelerine dair önemli bilgiler aldık.

Sohbetimize öncesinde okurlarımıza öncelikle sizi kısaca tanıtabilir miyiz?

1959 yılında, İstanbul'da doğdum. Notre Dame De Sion Fransız Kız Lisesi'nden sonra İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldum. Lisans derecem ardından, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün Organizasyon ve İşletme Politikası anabilim dalından master derecesi aldım. Tez konum, 'Çokuluslu İşletmelerin Yönetim ve Organizasyon Yapıları'ydı. 1990 yılından bu yana, Türk Hava Yolları'nın müşavir avukatı olarak görev yapmaktayım. 1988 yılında, Etiler Soroptimist Kulübü'nün kurucu üyesi olarak Soroptimist teşki-

latında çalışmaya başladım. Çeşitli kademelerde görevlerde bulundum. Halen Türkiye Soroptimist Kulüpleri Federasyonu Başkanı olarak görevimi sürdürmekteyim. 2008 yılında devraldığım bu görevi, 2010 yılının Eylül ayında teslim edeceğim.

En iyiyi amaçlayan kadınların örgütü

Soroptimistlik nedir? Soroptimist teşkilatı, Türkiye'de kaç yılında kurulmuştur? Teşkilatınız hangi bölgelerde yer almaktadır, merkez neresidir?

Soroptimistlik, kadının sosyal statüsünün, hak ve özgürlüklerinin

korunması ve geliştirilmesi için "en iyiyi amaçlayan" kadınların bir araya gelerek oluşturduğu, uluslararası iş ve meslek kadınları örgütlenmesinin adıdır. Ülkemizde olduğu gibi dünyanın çeşitli ülkelerinde, kadınlar ve genç kızlar için hep daha iyinin hayalini kuran Soroptimist kadınlar, bu yolda var güçleriyle çalışır; yüksek ahlak ilkelerini, herkes için insan haklarını, eşitliği ve barışı savunurlar.

Türkiye'de ilk Soroptimist kulübü olan 'İstanbul Kulübü', aydın Türk kadını, yazar Müfide Ferit Tek tarafından, 1948 yılında kurulmuştur. Türkiye Soroptimist Kulüpleri Federasyonu, Ankara Soroptimist Kulübü'nün 1951'de kuruluşundan

sonra “**Türkiye Soroptimist Kulüpleri Birliği**” adı altında, 1953 yılında faaliyete geçmiştir. Bugün 17 şehirde, 36 kulübü ve 900’ün üzerinde üyesi vardır. İstanbul’dan Gaziantep’e, Adana’dan Samsun’a uzanan geniş bir ağ halinde yer alan kulüplerimiz, hem kendi bölgelerinde hem de ülke çapındaki merkezi faaliyetlerimizde yoğun bir emek içinde kadının toplumsal konumunu yükseltmek ve bu konuda tüm toplum bireylerinin bilinçlendirilmesini sağlamak, kadının farkındalığını artırmak için çalışmaktadır. Türkiye Soroptimist Federasyonu’nun merkezi İstanbul, Gültepe’de bulunmaktadır. Tarafımızdan yapılan ve 1972 yılında açılan ‘**Toplum Eğitim Merkezi**’ni, Gültepe Halk Eğitim Merkezi ile ortaklaşa kullanmaktayız.

Balat Kültür Evi’ni açtık

Federasyon Başkanı olarak döneminizde yapılan faaliyetler nelerdir?

Başkanlığım döneminde gerçekleştirdiğimiz en önemli faaliyetlerden biri, Balat’ta, artık harabeye dönüşmüş olan 2. derecede tarihi bir yapının onarılması ve bir kültür evine dönüştürülmesi projesini hayata geçirmek oldu. 17 Haziran 2010’da Dünya ve Avrupa Başkanlarımızın katılımıyla resmi açılışını gerçekleştireceğimiz **Balat Kültür Evi**, hem semt kadınlarına hem de İstanbullulara yeni bir kültür hizmeti olarak düşünülmüştür. Kadınlara meslek edindirme kursları gibi etkinliklerin de gerçekleştirileceği kültür evimizde, semt sakini kadınların kendilerini ifade edebilecekleri bir ortam da yaratılmış olacak. Sergiler, konferanslar, eğitim çalışmaları ile kadınlar, sosyal yaşama daha aktif katılma olanağı bulacaklar. Balat Kültür Evi, en çok önemseydiğimiz projelerimizden biridir. Bu projemizde, özellikle bina restorasyonunda bizlerden desteğini esirgemeyen İstanbul Valimiz Sayın Muammer Güler ve Fatih Be-

lediye Başkanımız Sayın Mustafa Demir’e teşekkürlerimizi buradan bir kere daha ifade etmek isterim. Merkezi ve yerel yönetimlerin, bir kadın sivil toplum kuruluşuna verdikleri bu destek, topluma örnek olacak niteliktedir.

Kadınların su konusundaki duyarlılığı önemlidir

Faaliyetlerimizin bir diğeri, küresel etkenlerin de sonucu olarak suyun azalmasıyla dünya çapında başlatılan ‘**su konusunda bilinçlendirme**’ çalışmalarına katılmak olmuştur. Bildiğiniz gibi geçen yıl, ‘**5. Dünya Su Forumu**’ İstanbul’da gerçekleştirildi. Bizler de Soroptimistler olarak orada en aktif biçimde yerimizi aldık; pek çok etkinliğe imza attık. Federasyonumuzun üyesi olduğu ‘**Avrupa Soroptimist Federasyonu**’, 2007-2011 yılları arasında ‘**Su**’ temasıyla tüm Soroptimist teşkilatının çeşitli projeler üretmesini teşvik etmektedir. Bu bağlamda, ‘**Türkiye Soroptimist Kulüpleri Federasyonu**’ da su ile ilgili çalışmalarını sürdürmektedir. Dünya üzerinde suyun azalmasına karşı toplumun bilinçlendirilmesi için kadınların farkındalığının artırılması, büyük önem taşımaktadır. Kadınlarmız, gerek ev yaşamında gerekse sosyal yaşamda suyun kullanımında

temel bir rol oynuyor. Bu açılardan kadınların su konusundaki duyarlılığı önemlidir. İkinci bir nokta da şu ki, kadınlar ev yaşamında yeni neslin eğitimcileridir. Günlük bir pratik olarak görülen su kullanımı, esasında çok küçük yaşlardan başlayarak bilinç oluşturulması gereken bir eylemdir. Bu nedenle, öncelikle kadınların su konusunda bilinçlendirilmesi gerekmektedir. İşte biz, bu özel durumun farkına vardık ve bir kadın örgütü olarak, ‘**Soroptimistler Su için Elele**’, ‘**Temiz Su, Sağlıklı Yaşam**’ temalarıyla çeşitli projeler geliştirdik. Bu kapsamda, çalışmalarımızın geçen yıl yapılan, ‘**5. Dünya Su Forumu**’ ile sınırlı kalmayacağını da duyurmuş olduk.

Geçen yılki etkinliklerimizden biri olan ‘**Su Hayattır**’ projemiz kapsamında, ilköğretim okullarında çocuklarımıza ve Halk Eğitim Merkezleri’nde kadınlarımıza bilinçlendirme eğitimi programları gerçekleştirilmiştir. Öte yandan, Sayın Prof. Güler Ertan’ın danışmanlığında, ünlü fotoğrafçılarımızın başlattığı su temalı fotoğraflarla oluşturduğumuz ‘**Ya Susuz Kalırsak**’ fotoğraf sergisi, İstanbul’un hemen hemen her üniversitesinde, ‘**Dünya Su Forumu**’nda ve ülkemizin çeşitli şehirlerinde sergilenmiş ve sergilenmektedir. Suyun yaşamımızdaki önemine işaret eden çok değerli çalışmalar, bu sergide yer almaktadır. Bu ve

benzeri faaliyetlerimize önümüzdeki dönemde de devam edeceğiz.

Ayrıca Türkiye Soroptimist Kulüpleri Federasyonu, hizmet projeleri yoluyla insan haklarını ve kadının toplumdaki konumunu yükseltmeyi amaçlarken, bu sorunların çözümü konusunda da çeşitli temaslarda bulunmuştur. Kadına yönelik şiddet, kadın istihdamı, cinsiyete dayalı ayrımcılığın önlenmesi için alınacak önlemler ile kadınların karar mekanizmalarında yer almasına kadar pek çok soruna ilişkin görüş ve önerilerimizi, T.C. Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanımız Sayın Sema Aliye Kavaf, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanı Sayın Gürdal Akşit ve komisyon üyeleri ile Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü gibi çeşitli kurum ve hükümet yetkilileriyle paylaşma olanakları elde ettik. Kadınların sosyal hak ve özgürlükleri konusunda farkındalıklarını arttırmaya dönük önemli etkinliklerde bulunduk. Bu etkinlikler, Soroptimistler olarak kadının temel sorunlarına ilişkin fikir geliştirmemizi, kendi bilgilerimizi derinleştirmemizi ve öneriler sunarak, kadının özgürleşmesi yönünde bir program oluşturmamızı da sağladı.

Soroptimislerin 10 eylem planının her biri toplum sağlığı ve birliği için çok önemli

Önümüzdeki dönemlerde Soroptimistlerin proje ve hedefleri nelerdir?

Bu soruyu cevaplamak için Soroptimistlerle birlikte, üzerinde projeler ürettiğimiz 10 eylem planından söz etmek isterim. Kadınların tüm sosyal ve ekonomik haklarının sağlanması yoluyla yoksulluk ve cinsiyet ayrımcılığının ortadan kaldırılması, bunlardan biridir. Ayrıca insan kaçakçılığı ile kadınlara ve genç kızlara yönelik her türlü şiddetin sonlandırılması, bu eylem planı içinde ilk sayılması gerekenlerdendir. Bu noktada tüm kadınlarımızın, sağlık hizmetlerine ulaşabilmesinin sağlanmasının önemine de işaret etmeliyiz. Ve yine bu sağlık politikası çerçevesinde ele alabileceğimiz diğer bir konu: HIV / AIDS, sıtma, tüberküloz ve diğer önemli hastalıkların ortadan kaldırılması için gereken programların ve politikaların desteklenmesidir. Temiz suya, koruyucu sağlık hizmetlerine ve temel gıdaya erişimin iyileştirilmesi de yine bu konu kapsamında değerlendirilmelidir. Bildiğiniz gibi küresel iklim değişikliğinin etkilerini azaltmak bugün, dünyadaki tüm ülkelerin ve insanların ortak sorumluluğudur. Bunun, kişisel tercihlere ve hükümet politikaları ve programlarına sürdürülebilir halde entegre edilmesi yönünde çalışmalar yürütmek, yine eylem planımız içindedir. Ülkemiz, ne yazık ki pek çok olaya gebe. Başta terörden kaynaklı olarak yaşanan silahlı çatışmalar ve tabii doğal afetler, tüm toplumda derin yaralar açmaktadır. Biz, yaşanan bu acı olaylar sırasında ve sonrasında kadınlarımızın ve kız çocuklarının ihtiyaçlarının karşılanması noktasında yine azami bir çaba göstermeyi kendi sorumluluğumuz olarak görüyoruz. Günümüzde çok tartışılan, kültürlerarası hoşgörü ve barışın sağlanması yolunda adım-

lar atılmasını destekliyoruz. Bu da yine eylem planımız içinde bulunan önemli bir konu. Buna eğitimi de eklemek ve bu konuda eşitlik sağlanmasının önemine vurgu yapmak isterim. Son olarak, aslında tüm bu sorunların çözümü noktasında önem taşıyan bir konuya temas edeyim: Kadınların yönetimde, politikada, karar almada ilerlemesinin sağlanması... Bunun için söz ve karar hakkı elde etmesi yönünde desteklenmesi, karar mekanizmalarında sesini duyurabilmesi gibi gereklilikler bulunmaktadır. Bunların sağlanması yolunda her türlü çabayı göstermek, öncelikle bizlerin omuzlarındaki bir yükümlülüktür.

İzmir'de 5 Soroptimist Kulübü çalışmalarını başarıyla sürdürmektedir

Teşkilatınız çatısı altında İzmir ve Ege Bölgesinde neler yapılmaktadır?

İzmir'de, hâlihazırda Alsancak, Göztepe, İzmir, Karşıyaka, Kordon Soroptimist Kulübü faaliyetlerini sürdürmektedir. Ege bölgesinde, Soroptimistliğin temel amaç ve ilkelelerini rehber edinmiş Soroptimist kadınlarımızla, Soroptimistliğin tanıtılması ve yayılması, kadınlarımızın statüsünü geliştirmek gibi amaçlara yönelik, kadın ve genç kızlarımızın yaşamlarında farklılık yaratacak birçok çalışmalar yapılmaktadır. İzmir bölgesinde faaliyetlerini sürdüren beş kulübümüz, 1995'te kurulan ve Buca Halk Eğitim Merkezi ile birlikte EGETEM - EGE Toplum Eğitim Merkezimizde bulunan binada, 1992-1994 dönemi Federasyon Başkanlarımızdan, aynı zamanda 1999-2001 geçmiş dönem Avrupa Başkanımız olan Ayla Selçuk adına yapılmış Federasyon konferans salonumuzda, bölgedeki kadınlarımıza ve genç kızlarımıza yönelik çalışmalarını sürdürmektedirler. İzmir Soroptimist Kulüpleri, köydeki kadınları üretime

katma çalışmalarını teşvik eden kardeş köy projeleri gerçekleştirmekte, okuma yazma ve bilgisayar kursları düzenlemekte, sağlık taramaları yapmaktadırlar. Ayrıca uluslararası bir teşkilat olmamız nedeniyle, ülkemizi ve Türk kadını en iyi şekilde dostluk ve kardeşlik ağı ile tanıştırmak amacıyla yabancı Soroptimistlere, 'Dostluk Haftası' düzenleyerek ülkemizde ağırlamaktadırlar. Bu ve buna benzer çalışmalar, teşkilatımız çatısı altında İzmir Soroptimist Kulüplerinin başarıyla devam ettirmekte olduğu çalışmalardır.

Soroptimislerin 125 ülkede 100 binin üzerinde üyesi var

Uluslararası boyutta ne gibi çalışmalar yapılıyor? Soroptimistlerin uluslararası bağlantıları nelerdir?

Bugün, 125 ülkede Soroptimistlik kuruluşları mevcuttur ve bu kuruluşlara üye, toplam 100 binin üzerinde üyesi bulunmaktadır. Uluslararası Soroptimist Teşkilatı, Amerika, Avrupa, Büyük Britanya ve İrlanda, Güneybatı Pasifik Federasyonları olarak örgütlenmiştir. **Teşkilatımız, ECOSOC bünyesinde Genel Danışma Statüsü bulunan bir sivil toplum hizmet kuruluşu olduğundan, UNESCO, UNİDO, ILO, FAO, WHO gibi kuruluşların BM İhtisas Komisyonları'nda resmi ilişkilerde bulunma hakkına sahiptir.** New York, Paris, Cenevre, Viyana ve Roma gibi dünyanın büyük şehirlerinde, daimi temsilcilikleri bulunan kuruluş, aynı zamanda Avrupa Federasyonu Avrupa Konseyi nezdinde danışma statüsüne sahiptir. Ülkemizde 1983 yılında yapılan Dünya Kongresinin ardından bu kez, 2015 yılında Dünya Kongresi'nin İstanbul'da yapılması kararlaştırılmıştır. Ülkemizin ev sahipliği yapacağı bu kongre, Türkiye Soroptimistleri ile uluslararası Soroptimist Teşkilatı'nın bağlarını daha da güçlendirecek ve geliştirecek bir etkinlik

olarak önümüzde durmaktadır.

Cinsiyete Dayalı Gelişme Endeksi'nde 109 ülke arasında 101. sıradayız

Türkiye'de ekonomide, siyasette, sivil toplum kuruluşlarında, sizce kadının konumu nedir? Kadın hakları konusunda düşünceleriniz nelerdir?

İş yaşamında ve ekonomik özgürlüğünü elinde bulundurma noktasında olsun, eğitim ve okur-yazarlık düzeyi açısından olsun; kadınlar henüz erkeklerle eşit seviyeye ulaşabilmiş değildir. Ülkemizde, kadının iş gücüne katılımı yüzde 26.1'dir. 2009 yılı "BM Kalkınma Programı Cinsiyete Dayalı Gelişme Endeksi"ne baktığımızda da ülkemizin durumu pek iç açıcı görünmemektedir. Bu endekse göre ülkemiz, 109 ülke içinde 101'inci sıradadır. Bu veriler, ekonomi alanında kadının durumunun pek de iç açıcı olmadığını göstermektedir. Siyasette ve sivil toplum kuruluşlarında ise ülkenin kaderini belirleyen kurum ve organizasyonların karar mekanizmalarında yer alamadığı gözlenmektedir. Dolayısıyla kadınlarımız, kendi kaderine yönelik doğrudan müdahale hakkını elde edememektedir. **Seçme seçilme hakkını pek çok Batı ülkesinden çok daha önce elde etmiş olan Türkiye'nin kadınları, bugün ne yazık ki siyasete katılımında çoğu ülkenin gerisindedir.** Bu acıklı bir durumdur. Geçmiş yıllardaki oranlar bir yana, önümüzdeki son örneğe bakarsak da durumun vahametini görebiliriz. Mart 2009'da yapılan yerel seçimlerde 16 Büyükşehir Belediye Başkanının tamamı erkek; 2.093 Belediye Başkanının 2.057'si, yani yüzde 99,1'i erkektir.

Sivil toplum kuruluşlarında durum biraz daha parlak görünse bile o da yeterli değil. Kadın sorununa odaklanan pek çok kuruluş bulunmakta ve kadınlarımız, buralarda da

olabildiğince varlık göstermekte. Ama **kadınların yeri, yalnızca kendi sorunlarına yönelik faaliyet gösteren bu kadın örgütleri değildir. Kadını oralara hapsedmek, başka türlü bir hak gaspidir.** Kadınların, ülkenin tüm sorunlarının ve toplumsal meselelerinin tamamı üzerinde söz ve karar hakkı olmalıdır. Bunun için de farklı alanlarda faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarında önlere tıkanmaması, aksine pozitif yönde uygulamalarla önlerinin açılması gerekmektedir.

Kadınların pek çok temel sorunu insan hakları sorunlarıyla bağlantılıdır

Kadın hakları konusundaki görüşlerime gelince; kadınların pek çok temel sorunu, mutlaka bir ucundan insan hakları olarak değerlendirilebilecek sorunlara bağlanmakta, dokunmaktadır. Eğitimde, sağlıkta insan haklarının gereği olan eşitlik koşulu, öncelikle kadınlar için anlamlıdır. Eğitimin ve sağlık hizmetinin medeni koşullara sahip olması, parasız olması, insan onurunu gözetir şekilde gerçekleştirilmesi, bir insan hakkı meselesidir. Ancak bu koşulların yerine getirilmediği hallerde, bundan en büyük zararı gören kadınlar olmaktadır. Bilindiği gibi yoksulluk, öncelikle kadınları vurmaktadır. Örneğin, yoksul bir aile öncelikle kız çocuklarını okutmaktan feragat etmektedir. İşte bu durumda, üstüne üstlük eğitimin paralı olması, erkeklerden çok kız çocuklarının bu haktan mahrum kalmaları sonucunu doğuracaktır. Dolayısıyla evet; **"kadın hakkı yoktur, insan hakkı vardır"** önermesi bir yanıla doğrudur. Ancak öte yandan, insan hakkının gaspı durumunda öncelikle kadınlar ve hemen ardından da çocuklar en büyük zararı görmektedir. Dolayısıyla, kadın haklarını bir insan hakkı sorunu olarak görmek ve kadın-erkek eşitliğinin sağlanması noktasında elbirliğiyle mücadele etmek şarttır. ■

ULUSLARARASI İZMİR FESTİVALİ YİNE EFSANELERİ KONUK EDİYOR

Filiz ECZACIBAŞI SARP
İKSEV Yönetim Kurulu Başkanı

İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı (İKSEV) Yönetim Kurulu Başkanı Filiz Eczacıbaşı Sarper, İKSEV'in 25. kuruluş yıldönümü coşkusunun mükemmel bir festival ile süreceğini belirterek, festival programına dair açıklamasını şöyle yaptı:

16 Haziran – 19 Temmuz 2010 tarihleri arasında yapılacak 24. Uluslararası İzmir Festivali her zamanki gibi yine efsaneleri ağırlayacak. Başbakanlık Tanıtma Fonu, Kültür ve Turizm Bakanlığı, İzmir Büyükşehir Belediyesi, Eczacıbaşı Holding ve İzmir Kalkınma Ajansı'nın katkılarıyla düzenlenecek Festivalin programında on iki etkinlik yer alacak.

► 24. Uluslararası İzmir Festivali, 16 Haziran 2010 Çarşamba günü Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi'nde "Dört Piyano, Bir Şef" ile açılacak. Aynı anda sahnede dört piyano olacak ve sıra dışı işlere imza

atan Şef Artem Markin yönetiminde, piyano litaratürünün en sevilen eserlerini dört piyano için uyarlanmış haliyle çalacaklar.

► 19 Haziran 2010 Cumartesi gecesi Efes Celsus Kütüphanesi'nde, İtalya'nın gururu, gelmiş geçmiş en iyi Lizst yorumcularından Michele Campanella bir resital verecek.

► Bu yıl Festival'de tekrar bir opera yer alacak. "Uçan Hollandalı" Operası, 21 Haziran 2010 Pazartesi günü AASSM'de festivale konuk olacak. Üç perdelik Operayı, Mehmet Ergüven'in rejisiyle İzmir Devlet Opera ve Balesi sahneleyecek.

► 24. Uluslararası İzmir Festivali, 22 Haziran 2010 Salı günü Türkiye'nin ilk 'Yavaş Şehri' Seferihisar'a taşınacak. Teos Antik Kenti, Avrupa'nın en iyi 'a capella' topluluklarından biri olan 'Ensemble Amarcord' u ağırlayacak. İzmir Goethe Enstitüsü işbirliği ile yapılacak bu konserde Seferihisar – Teos, ilk kez festival

mekânı olarak kullanılacak.

► İzmir Festivali'nin en gözde mekânlarından biri olan Celsus Kütüphanesi'nde, 24 Haziran 2010 Perşembe günü efsaneler arasında sayılan Viyana Filarmoni Orkestrası'nın hepsi ödüllü solist ve sanatçılarından oluşan "The Philharmonics" çok özel bir programla İzmir Festivali'ne katılacak.

► Avusturyalı Gustav Mahler'in 150. doğum yılı, İtalyan şef Daniele Gatti yönetimindeki dünyanın

en iyi topluluğu Kraliyet Concertgebouw Orkestrası konseri ile kutlanacak. 2 Temmuz 2010 Cuma günü AASSM'deki konserde Orkestra, Wagner'in "Siegfried-Idyll" ve Mahler'in "Symphony No. 5" adlı eserlerini seslendirecek.

- Muaffak Falay, İzmir'in uluslararası caz sahnelerine kazandırdığı en önemli sanatçılardan birisidir. Dünyanın tanıdığı ismiyle Maffy Falay ve genç sanatçılardan oluşan Beşlisi, 2 Temmuz 2010 Pazar günü Çeşme Kalesi'nden "Charlie Parker & Dizzy Gillespie'ye Armağan" adlı konserle 80. yaşını kutlayacak.
- İzmir Festivali'nin on yıldır sü-

ren geleneksel etkinliği Türk – Yunan Sanat Buluşması, bu yıl 7 Temmuz 2010 Çarşamba günü Bergama Asklepion Tiyatrosu'nda gerçekleşecek. Antik çağın en büyük tragedya ustası Aiskhylos(Eshilos)'un "Zincire Vurulmuş Prometheus" adlı eserini, Pire Belediye Tiyatrosu sahneleyecek. Prometheus rolünü, Yunanistan'ın en ünlü isimlerinden Mario Frangoulis canlandıracak

- Bergama Asklepion'un Tiyatrosu 9 Temmuz 2010 Cuma günü dünya sahnelerinin önemli isimlerini, Sop-

ranolar Isabelle Cals, Sylvie Valayre ile tenor Nicolas Schukoff'u ağırlayacak.

- Frederic Chopin, 200. doğum yılında Efes Odeon'da, Polonya Büyükelçiliği'nin katkılarıyla gerçekleştirilecek özel bir resitalle anılacak. 13 Temmuz 2010 Salı günü Chopin yarışması ödülü sahibi Polonyalı virtüöz Krzysztof Jabłoński, bestecinin ölümsüz eserlerini Polonyalı tanınmış ressam Jerzy Duda-Gracz'ın Chopin'in eserlerinden ilham alarak yaptığı ve ona adanmış resim koleksiyonu eşliğinde çalacak.

- 24. Uluslararası İzmir Festivali, 19 Temmuz 2010 Pazartesi günü tüm dünyada hatırı sayılır bir hayran kitlesine sahip olan, "Ateşin kızı, Aşkın sesi" olarak tanınan Concha Buika'nın Çeşme Kalesi'ndeki konseriyle sona erecek. Son albümü "El Ultimo Trago 'The Final Drink'" ile kariyerinin en dokunaklı ve keskin işine imza atan Buika, İzmir'de ilk kez sahneye çıkacak.■

Cesaretli ve güçlülerin sporunu: **Kick BOKS**

Deniz FİDAN

E.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu yöneticilik bölümü 3. sınıf öğrencisi Deniz Fidan, 13 yaşından itibaren ilgi duyduğu dövüş sporlarından boks, kick boks ve muay thai dallarında dünya şampiyonlukları kazanmıştır. Üniversite eğitimi ve profesyonel spor yaşamı yanında 'La Sportiva' adlı spor salonuyla ticarete de atılan başarılı milli sporcumuzdan, kick boks sporuna dair özel bilgiler aldık.

Sıkı ve güçlü bir vücut ile özgüven gelişimi için kick boks antrenmanı yapın

Kick boksa ne zaman ve nerede başladınız?

13 yaşımıdayken İzmir’de, Atatürk Stadı’nda boks ile başladım. Boks antrenörüm, Muammer Sağlam’dı. Sonrasında boksa, tekmeleri de ekleyerek aslında kendi kendimi geliştirip kick boksa da yöneldim. Kick boks antrenmanları için Tayland ve Rusya’ya gittim.

Kick boks nasıl bir spor?

Kick boks aslında sert bir spor. Kick boks maçına çıkmak istiyorsanız, günde en az 4-5 saatlik çok sıkı antrenmanlar yapmanız lazım. Aynı zamanda dayanıklı ve cesaretli olmanız gerekiyor. Türk milleti olarak zaten hepimiz cesaretli olduğumuz için diğer dövüş sporlarında olduğu gibi kick boksta da son derece başarılıyız ve dünyada kendimizden bahsettiriyoruz. Profesyonel maç sporcusu olmak, kick boksun bir yüzüdür; bir başka yüzü de kick boks antrenmanı yapmaktır. Antrenman amaçlı yapılmıca tabii ki daha keyifli; yaptığınız antrenmanla deşarj oluyorsunuz, stresten arınıyorsunuz, iyi bir forma

giriyorsunuz. Kick boks, şu an bütün dünyada en çok kalori harcatan spor dallarının başında gelmektedir; bir antrenmanda rahatlıkla 800-850 kalori harcaabilirsiniz.

Kick boks sitemleri hakkında kısaca bilgi alabilir miyiz? Siz, hangi dalda dövüşüyorsunuz?

Kick Boksun; Semi Contact, Light Contact ve Full Contact olmak üzere üç ana grubu vardır. Full Contact, kendi içinde Low Kick ve K1 diye ikiye ayrılır. Bütün bu sistemler sonradan farklı federasyonların birleşmesiyle oluşan sistemlerdir. Benim yaptığım sitem, içinde her tür tekniği barındıran K-1 Contact sitemidir. Ana hatlarıyla bu sitemleri vermek gerekirse:

Semi Contact: İki müsabıkın, kurallara uygun teknik ve hızla en çok skor puanını elde etme hedefiyle yaptığı müsabaka şeklindedir. Bu sitemde vuruşlar, hafif ve kontrol edilebilir

olmalıdır. Dövüş esnasında tekme, yumruk ve ayak süpürme teknikleri kullanılır. Sporcu bir vuruş yapar; hakem araya girip puan verir, maç tekrar başlar.

Light Contact: Bu sitemde, teknikler çok iyi kontrol edilmelidir. İzin verilen vuruş yerleri; baş ve gövdenin ön ve yan kısımları ile ayaklar ki sadece süpürme tekniği kullanılır. Müsabakada birçok vuruşu arka arkaya yaparsınız ve en çok vuruşu yapan kazanır.

Full Contact: Bu dalda amaç; sporcunun rakibini tüm enerjisi ve gücüyle yenme disiplini. Yumruk ve tekmeler, müsaade edilen hedeflere odaklanarak hızlı ve kararlı bir şekilde, güçlü bir temas ile vurulmalıdır. Rakibi nakavt etmek serbesttir. Belden aşağı vuruş yoktur.

Low Kick: Bu sitem, Full Contact müsabakasıyla hemen hemen aynıdır; farklı olarak rakibin bacaklarına tekme atmak serbesttir. Vuruş alanları; kafa ve gövdenin ön ve yanlarına, belden aşağı vuruş serbest; bacaklara (sadece dışarıdan içeriye ve içeriden dışarıya uyluklar) incik kemiği kullanılarak ve ayak ile süpürme tekniği kullanılır.

K-1 Contact: Full Contact ve Low Kick müsabaka teknikleri ile

Deniz Fidan

benzerlik gösterir. Ancak niteliklerinde bazı farklılıkları vardır. Dirsek teknikleri yasaktır. Yan hakemler, müsaade edilen alanlara isabet eden yumruk tekniklerini; diz, ayak ya da diğer tekniklerle eş değer değerlendirir. Kafa ve gövdenin ön ve yanları, bacakların her yeri, kaval kemiği kullanılarak da vuruş gerçekleştirilebilir. Her tür boks yumruğu ve dış el yumruğu serbesttir. Ayak, bacak ve diz teknikleri ile vuruşlar içerir.

Bu spora bayanların ilgisi nasıl?

Son zamanlarda bayanların da ilgisi arttı çünkü günümüzde artık bayanların sokakta güvenliği gerçekten tehdit altında; özellikle kendilerini savunmak için bu sporu öğreniyorlar. Bu sporu öğrenince illa ki birilerine gidip saldırmaları veya karşılık vermeleri gerekmiyor ama kick boks bilmeleri, onlarda özgüven duygusu geliştiriyor ve sokakta çok daha emin adımlarla yürüyebiliyorlar. Form tutmak için de ideal bir spor olduğundan ayrıca tercih ediliyor.

Sakatlanma riski, futbola göre daha düşük

Bu sporun tehlikeleri ve cezbeden yönleri için neler söyleyebilirsiniz?

Ring sporu olarak yapılan kick boksun sakatlık riski elbette yüksek çünkü karşındakine vuruyorsun, rakibin de sana vuruyor. Ama bir de tüm dünyadaki istatistiklere göre şöyle bir gerçek var ki kick bokstaki sakatlık oranı, futbola göre çok daha düşük çünkü kontrollü darbe alıp, kontrollü darbe vuruyorsun. Darbeyi biliyorsun ve gardını ona göre alıp, kendini savunuyorsun. Fakat futbolda hiç beklemediğin bir tekme yiyebiliyorsun veya beklemediğin bir şekilde düşüyorsun dolayısıyla sakatlanma riski çok daha yüksek.

Cezbeden yönü ise kadın-erkek fark etmiyor; tüm insanlar güçlü olmak ister. Kick boks yapınca da kendinizi güçlü hissediyorsunuz. Beni de cezbeden yanı budur; kuvvetlisiniz, güçlüsünüz, kendinize güveniyorsunuz, kimsenin size zarar veremeyeceğini hissediyorsunuz.

Başarıya ulaştıktan sonra sporcuya ödül var da öncesinde teşvik yok!

Federasyonunuzun milli sporcunun olmanız dolayısıyla size bir katkısı oluyor mu?

Oluyor elbette ama yazık ki ülkemizde sporcunun öncelikle kendisi bir hedefe, zirveye çıktuktan sonra ona

önem veriyorlar. Diyorlar ki “Git, dünya şampiyonu ol, gel; biz sana cumhuriyet altını vereceğiz” veya “Git, olimpiyatlarda derece yap; biz sana KPSS sınavında puan verip seni devlet memuru yapacağız”. Özellikle üniversitelerde okuyan gençler için çok güzel burslar var; ‘millilik bursu’ veriyorlar ama bizde geçerli olan kural; “önce sen yap, sonra biz seni ödüllendirelim” şeklinde yani öncesinde sporcuyu teşvik anlamında hiçbir şey yok... Oysa bu tür sporcular, genelde yoksul aile çocuklarından çıkar dolayısıyla hepsinin yardıma ve desteğe ihtiyaçları var ama o sporcunun çocuk, bu yolda zirveye giderken ona kimse yardım etmiyor. Hâlbuki o çocuğun ne bu sporu yapabilmek için beslenmesi düzgün ne ekipman ne de antrenman koşulları yeterli. En basiti; ağırlık çalışmanız lazım ve bunun için de imkânları bulunan düzgün bir salonda üyeliğinizin olması gerekir. Stadyumda yapacağınız koşu antrenmanınızda sizden günlük 2 TL ücret isterler. Bunlar belki tek tek küçük rakamlar ama toplandığında ve sporda başarı elde edilebilmesi için düzenli yapılması gerektiğinde ve de sizin de imkânlarımız sınırlı olduğunda, yaşam mücadeleniz içinde sorun haline gelebiliyor. İşte bu yüzden olimpiyatlarda sporcularımız yer alamıyor. Çünkü halen başarıya ulaştıktan sonra sporcuya ödül var da öncesinde bu sporu yapıp, geliştirmesi için teşvik yok.

Federasyon, uluslararası maçlarda gidiş-dönüşümüzü ve kıyafetlerimizi karşılıyor. Son dönemde milli sporculara 'gri pasaport' tahsis edildi. Yurtdışı maçlarda madalya alırsanız, devlet sizi cumhuriyet altını ile ödüllendiriyor. Son dönemde, kick boks maçları büyük TV kanallarında verilmeye başlandı. Ben, birçok uluslararası maç yaptım ve ödüller kazandım ama beni kimse tanımıyordu. Ulusal, büyük bir TV kanalında tek maç yaptım; herkes adımdı duydu. Hem sporun hem de sporcunun tanınmasında televizyonun çok önemli bir yeri var. İşin içine medya girince bu sporu yapanlar da arttı; salona gelip, öğrenmek istiyorlar.

Federasyonunuz, özel sağlık ve yaşam sigortalarınızı sağlıyor mu? Sağlanmıyorsa, siz kendiniz yapıyor musunuz?

Hayır, Federasyon sağlamıyor. Kendim de özel bir bankadan yaptırmak istedim ama ben, uç bir spor yaptığım için banka bana özel sağlık sigortası yapmak istemedi. Müsabaka anında sakatlandığınız an, hiçbir şekilde sigorta hizmetlerinden yararlanamıyorsunuz.

Muay Thai 2005 yılı dünya şampiyonu

Katıldığınız önemli maçlarda aldığınız dereceler neler?

Boks, kick boks ve muay thai yapıyorum. Muay thai, Tayland'da doğmuş olan bir spor; bizim güreşte olduğu gibi muay thai de onların ata sporudur. Bu müsabakada tamamen güçlü olan kazanır ve mücadele anlamındaki en sert spordur. 2005'te orada dünya şampiyonu oldum. 2006 yılında dünya ikinciliğim var. Boks'ta, yine 2006'da Kazakistan'daki üniversitelerarası yarışmada dünya ikincisi oldum. Uluslararası Kick boks Federasyonu tarafından Rusya'da düzenlenen Kick boks Dünya Şampiyonası'nda ikinci ol-

dum. Uluslararası yarışmalarda sayısız ödülleri var.

Bu başarıları kazanmanızda azminiz ve yoğun çalışmanız dışındaki etmenler neler?

Annem bana gerçekten çok destek oldu; maçlara giderken bavulumu ağırlaştırarak hazırladı ama beni de hep yüreklendirdi. “Bu işi yapma oğlum” derken sağ olsun, her maça gidişimde de yanımda oldu ve halen de yanımdadır. Aile içinde yaşanan çok farklı bir duygu bu.

Maç önceleri nasıl bir antrenman ve beslenme programı uyguluyorsunuz?

Antrenman dönemine göre de-

ğişiyor; maç zamanı yaklaştıysa sık ama kısa süreli antrenmanlar yapıyorum ki böylece kendimi yormadan formda kalıyorum. Uzun zaman varsa dağda koşuyorum, ağırlık çalışıyorum, kick boks arkadaşı bulup antrenman yapıyorum. Beslenmemde ise mutlaka protein, kreatin ve aminoasit tabletleri kullanıyorum. Fakat bunları bile spora ilk başladığım dönemlerde alabilecek maddi imkânlarım olmuyordu.

Bu sporu yaparken aldığınız, bedeninizde kalıcı bir iz var mı?

Hayır, ciddi bir sakatlığım olmadı.

Bu tür sporcuların özellikle burnunuzu kırılır, burnunuz çok düz-

gün görülmekle birlikte sizde böyle bir durum var mı?

Kırık olmadı ama sanırım eziklik var. Bastırıldığımda içe çöküyor fakat burnumdan nefes alıp vermemde bir sorunum yok.

Maçlarda ülkemi ve sevdiğilerimi düşünüp gücümü sonuna kadar zorluyorum

Neticede yaptığınız bir dövüş sporu; özellikle zorlu maçlarda rakibinizi yenmenizi sağlayan, sizi o anlarda motive eden özel herhangi bir şey var mı?

Mesela İsviçre’deki bir ringde

Unutamadığınız ve sizde iz bırakan maçınız var mı?

Tayland'taki dünya şampiyonu olduğum maç, iz bıraktı. Orada çok güçlü rakiplerle karşılaştım. Salonunda üç ring vardı ve her birinde aynı anda, ayrı sıklıklerdeki sporcular maç yapıyordu. Ne kadar ünlü sporcu varsa hepsi de benim de içinde bulunduğum ağır sıkletteydi ve dolayısıyla diğer maçları durdurup sadece bizim maçları oynatıyorlardı. O heyecanlı maçların hepsi de benim için unutulmazdı.

Vuruşa vuruşa zorlanarak aldığınız bir maç mı yoksa kolayca rakibinizi nakavt ettiğiniz bir maç mı sizi daha çok tatmin ediyor?

Bazen, "rakip önemli değil" deyip, maçı önemsemezsiniz ve yenilirsiniz; oysa kolay maç yoktur. Malesef bunu, hiç umursamadığım bir rakibim tarafından nakavt edildiğimde öğrendim. Bu bana çok önemli bir ders olmuştur.

La Sportiva'yı tamamen sporcu zihniyetimle kurdum

Karşıyaka'da, içinde hemen hemen her tür spor aktivitelerinin, konularında uzman eğitimcileriyle verildiği bir spor tesisi açtınız. Siz de bu salonda kick boks dersleri veriyorsunuz. Öğrencilerinizin ilgisi nasıl?

La Sportiva'yı açmadan önce sinde yine Karşıyaka'da 7 yıl kadar başkasına ait bir salonda kick boks dersleri verdim. O salon kapanınca, oradaki öğrencilerim spora benimle devam etmek istedi. Kick boks dersleri genelde apartman altlarındaki, spordan uzak ve yeterince hijyen olmayan ortamlarda, sağlıksız ve sakatlanmaya açık bir şekilde veriliyor. Buradaki yerimizi bulunca hemen kiraladık. İçinde kullandığımız donanımın en iyi kalitede olmasına özen gösterdik. Spor için hijyenik

bir ortam yarattık. La Sportiva'yı tamamen sporcu zihniyetimle kurdum. Burada verdiğimiz kick boks dersleri hobi amaçlı ama 3-4 tane çok ısrarcı öğrencim var; onları da ulusal sporcu olarak yetiştiriyorum. Onlara belki maddi anlamda çok destek olmuyorum ama en azından antrenman ve tesis hizmetlerinden faydalandırıyorum ki zamanında bana bu destek bile verilmemişti.

Genç yaşınıza rağmen hem öğrenci hem profesyonel sporcu hem de ticaret hayatınız var; hepsi bir arada zor gelmiyor mu?

Şu an dizimden bir sakatlığım var; raporluyum ama yakında, doktorumun izniyle yeniden antrenmanlarım döneceğim. Ticaret hayatının kaygıları, sıkıntıları büyükmüş. Bu tür şeyler spor yaşamını zorlaştırıyor ama paçaları sıvadık bir kere, girdik; çalışıp, başaracağız.

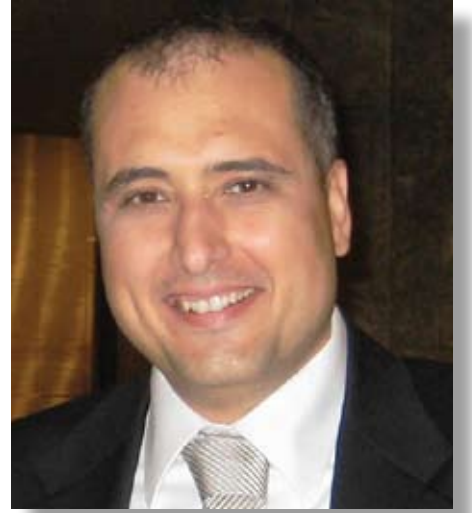
Zorlu sporları başaran sporcular yaşam mücadelesi veren gariban ailelerden çıkar

İleride, çocuğunuz olduğunda onun da bu tür bir sporu profesyonel olarak yapmasını ister misiniz?

Kendi çocuğum olduğunda amatör olarak bu sporu keyif ve sağlıklı bir beden için yapmasını isterim ama ringe çıkmasını istemem. Bu tür bir sporu profesyonel yapabilmek için yaşam mücadelesi veren, sıkıntılı bir ailenin ferdi olmanız lazım yani refah içinde yaşarken bu sporu kendinize iş edinemezsiniz. Ekonominiz düzgünse ve rahat bir yaşantı sürüyorsanız, yapmak isterseniz de ringe çıkıp, dövüşemezsiniz. Neticede bu bir dövüş sporu; ringe çıkıp, dövüşüyorsunuz. Tetikleyen en büyük şey de başka bir çarenizin olmamasıdır; ringe çıkıp, başarmak istersiniz. Bütün zorlu sporların üstesinden gelen başarılı sporcular, gariban ailelerin çocuklarıdır.■

Alman rakibimle maç yaptık; 3. raunttayız ve skorları göremesem de kaybettiğimi hissediyorum. O an anemin beni ağlayarak gönderdiğini düşündüm. Arkadaşlarım kazanmamı bekliyor, başarılı bir sporcuyum ve ülkeme mağlup dönemem, ülkem bazı masraflarını karşılamış dolayısıyla hakkını vermem gerek işte bütün bunların hepsi tek tek o anda akla gelince kazanma mücadelesiyle güçleniyorsun. Bir de final maçları var ki artık son maçıtasın; birincilik, ikincilik mücadelesi veriyorsun. Kazanırsan ulusal marşın okunup, bayrağın çekilecek ama ikinci olursan, derecen dışında hiçbir şey yok; bu, inanılmaz bir şey dolayısıyla sonuna kadar bastırıyorsun ki İstiklal Marşın okunsun, ay yıldızlı al bayrağın yükselsin.

Küreselleşmeden kutulaşmaya giden yol: Dijital ortam

Yrd. Doç. Dr. Zeki Yüncü

Yrd. Doç. Dr. Zeki Yüncü
Ege Üniversitesi Çocuk Ergen Alkol Madde Bağımlılığı Araştırma ve Uygulama Merkezi
Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı
Ege Üniversitesi Bağımlılık İlaç Araştırma ve Toksikoloji Enstitüsü

Önceleri insanlık için dünya, yaşanılan yerle sınırlıydı. Dünya, bir düz satıhtı. Ufuk çizgisinin ötesi uçurum, gökyüzünün sınırı karanlıktı. Yanıp sönen ışıklar, noktacıklara ulaşmak için koca dağlara tırmanmak ya da yüksek kuleler inşa etmek gerekirdi. Ancak bu kule inşaatı Cem Yılmaz'ın filmlerinde de kullanılan, efsanelere konu olan zor hatta imkânsız bir süreçti.

'Babil Kulesi' efsanesinden burada kısaca bahsetmek isterim. Nuh'un soyundan gelenler, insanların huzur ve güven içinde yaşamaları için tufandan sonra tufanın bittiğini bildirmek amacıyla Allah'ın gönderdiği işareti, yani Gökkuşağını unutarak Allah'ın gazabından kendilerini korumak düşüncesi ile herhangi muhtemel bir tufanda sular altında kalmayacak kadar yüksek bir kule yapmayı tasarlarlar. Bunun için Asya kıtasında, 'Sennart' denilen ovada kule yapmayı planlarlar ve temellerinin atılmasından on yıl sonra Allah, Nuh'un soyundan gelenlerin gururlandıklarını görür; yeryüzüne iner ve işçilerin konuştukları dilleri farklılaştırarak, bu planlarını etkisiz kılar. İşçiler, birbirlerini anlayamazlar. Kule yapım için gerekli uyum ortadan kalkar. Bu olay sebebiyle yarım kalan kuleye 'Babil Kulesi' adı verilir. Kim bilir,

belki gökyüzüne ulaşmada başarısız olan yenilgiyi içine sindiremeyen kibirli insanlık, daha kolay elde edilebilir hedeflere, dünyayı keşfetmeye bu kez, ufuk çizgisine doğru yola koyulur. Seyahat etmek zor ve tehlikelidir. Öte yandan zevkli ve kârlı. Ulaştıkları yerlere başka kimseler ulaşmasın diye hikâyeler uyduruldu. Çünkü uzak diyarlar, değişik nedenlerle özeldi. Sıradanlaşmaması gerekirdi.

İnsan, karşıt duyguların eseri... Aynı anda her insanda korku-merak, ödül alma- zarardan kaçınma, sevgi-haset-nefret kıskançlık az ya da çok var. İnsan, bütün bu duygularla başa çıkabilecek mekanizmalar üretmiş. Bence yalnızca, bir duygusu ile baş edemiyor: Başarısızlık... Başaramayınca, asla vazgeçmiyor. Yalnızca erteliyor. Kendi sınırlı yaşamında başaramazsa ahirete hesaplaşmak için randevu veriyor. Türk sinemasında, kavuşamayan sevgililer çoğu zaman birbirlerine ahirette randevu vermediler mi? Ya da hezimete katlanamayanlar yaşamlarını son vermiyorlar mı? İnsanlık tarihinde öç ve intikam alma duygusu sonraki nesillere aktarılıyor. İnsanlık, mali mirası ret edebiliyor ama manevi mirası istese de ret edemiyor. Yani uzun sözün kısası, aya yolculuk da yapsa, denizler altın-

da 20 bin fersah da gitse doğaya karşı hep ezik...

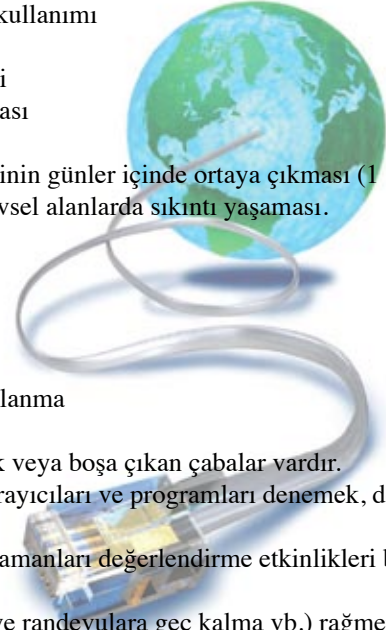
Hepimizin çocukluğumuzdan beri duyduğumuz ortak bir düşünceden üreyen cümleler var. Trende, yataklı vagonlarda seyahat ettik, sonrasında içinde tuvaleti olan otobüsler, uçma korkumuzla da başa çıktık, artık tüm Türkiye uçuyor. Yani sonuçta, "dünya çok küçüldü". Aslında dünya çok küçülmedi hatta hiç küçülmedi. Yani biz de büyümedik. Ama sanki doğayı ele geçirdik (!)

Artık öyle bir hale geldik ki yolculuk etmemize de gerek kalmadı. Bırakın koca bilgisayarları elimizde avuç içi kadar bilgisayarlarla çocuklarımızın, anne babamızın, eşimizin, sevgilimizin şimdi nerede olduğunu biliyoruz. Ama sıkı durun, aslında hiç de öyle değil. Avucumuzun içine aldığımızı düşündüğümüz doğa, aslında bizi avucunun içine aldı.

Yıllar önceydi, yaşlı sayılmam ama herhalde anne babamdan izin alarak izlemeye gittiğim ilk filmlerden biri. Bir telekomünikasyon firması sürekli olarak abonelerinden şikâyet alıyordu. Onlar da çareyi, insanların kafalarına bir çip yerleştirerek aşmaya çalışıyordu. Şehirlerarası görüşmelerin ancak yazdırılarak

Tablo 1 Goldberg'in İnternet Bağımlılığı İçin Tanı Ölçütleri

- On iki aylık bir dönem içinde, herhangi bir zaman ortaya çıkan aşağıdakilerin 3'ü veya daha fazlasıyla kendini gösteren, klinik olarak belirgin bir bozulmaya ya da sıkıntıya yol açan uygunsuz internet kullanımı
- Aşağıdakilerden biriyle tanımlanan tolerans gelişimi.
- İstenen keyfin alınabilmesi için belirgin olarak artmış internet kullanım süresi
- Sürekli olarak aynı sürelerde internet kullanımı ile alınan keyifte azalma olması
- Aşağıda tanımlanan şekilde yoksunluk gelişmesi
- Ağır ve uzun süreli internet kullanımı sonunda aşağıdakilerden en az 2 tanesinin günler içinde ortaya çıkması (1 ay içinde de ortaya çıkabilir) ve kişilerin bunlardan dolayı iş, sosyal ve önemli işlevsel alanlarda sıkıntı yaşamaları.
- Psikomotor ajitasyon
- Bunaltı
- İnternette neler olduğu hakkında takıntılı düşünceler
- İnternet hakkında fanteziler ve hayal kurma
- İsteyerek ya da istemeyerek tuşlara basma hareketi yapma
- Bu sıkıntılı durumlardan kurtulmak için internete veya benzeri servislere bağlanma
- İnternet kullanımı genellikle planlandığından daha uzun süreler alır
- İnternet kullanımını bırakmak veya denetim altına almak için sürekli bir istek veya boşa çıkan çabalar vardır.
- İnternet ile ilgili eylemlere çok uzun süreler ayrılır (kitap almak, yeni web tarayıcıları ve programları denemek, dosyaları düzenlemek vb.)
- İnternet kullanımı nedeniyle önemli toplumsal mesleki etkinlikler veya boş zamanları değerlendirme etkinlikleri bırakılır veya azaltılır.
- İnternet kullanımı, yol açtığı sorunlara (uykusuzluk, evlilik problemleri, işe ve randevulara geç kalma vb.) rağmen aşırı olarak devam eder.

yapılabildiği bir dönemde, böyle bir kurgu, benim ve beraber gittiğim arkadaşlarımın “vay be” dememize değil de dehşete kapılmamıza neden olmuştu. Ancak geldiğimiz nokta, çok daha korkunç; iletişimimizden öte dünyamız, dijital oldu.

Bu kurgudan sonra sizlere yanlış bir izlenim vermek istemem. Gelişmeye kapalı, haberleşme için duman ya da güvercin kullanma yandaşı ya da seyahati, at sırtında yapan bir insan değilim. Ancak elektrik kesintisi olduğunda, gaz lambası ya da ışıldak yardımı ile ders çalışmış bir kuşaktan geldiğimi de unutmamam gerek.

Bilgisayar ve dijital teknoloji, çağımızın vazgeçilmezleri arasında... Uzun boylu olarak bu aracın, nelerde kullanılacağından bahsetmenin yeri yok. Kullanım alanının sınırı gökyüzü, ufuk çizgisi gibi insan aklı ile belirli. Henüz annesinin karnındaki bebeğimizi izlemek için düzenli olarak doğum doktoruna gidiyoruz. Eşime rağmen eve ultrason alma düşüncemi paylaştığım değerli doktorumuz, “Gerek yok; ben, size muayenehanemin anahtarını vereyim, akşam istediğinizde gelirsiniz” önerisinde

bulundu. Ölümünden sonra şu teknolojinin ne işe yarayacağına hayal gücünüze bırakıyorum. Bir yakınıncı kaybettiğinizi duyduğunuzda kaçınız, 3G'li cep telefonlarınızla onu aramadınız mı? İtiraf edeyim ben aradım.

Bir psikiyatrik sorun: 'Bilgisayar Bağımlılığı', 'İnternet Bağımlılığı' ya da 'Patolojik İnternet Kullanımı'

Artık internet ve bilgisayar, yaşamımızın merkezinde yer alıyor. Ne yazık ki bu gereçlerin kullanımının yaygınlaşması, bazı sorunlu davranışların da ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Adeta bu gereçler olmadan, adım atamamaya başladık. Diğer işlerimizden, sosyal ilişkilerimizden vazgeçecek düzeyde adeta saplantılı bir şekilde bilgisayar ve ilişkili durumlarla uğraşyoruz. İşte bu düzeyde kullanımı, bir psikiyatrik sorun olarak değerlendirmemiz gerekiyor. Bu durum 'Bilgisayar Bağımlılığı', 'İnternet Bağımlılığı' ya da 'Patolojik İnternet Kullanımı'

olarak adlandırılıyor. Psikiyatrinin tanı sistemlerinde henüz 'internet bağımlılığı' bir hastalık olarak yer almamaktadır. Buna karşın, bu sorunlu durum; "madde kullanımı ile ilişkili bozukluklar" ya da "başka bir yerde sınıflandırılmamış dürtü kontrolü bozuklukları" ile benzer sınıflandırma sistemleri ile ilişkilendirilmektedir. 'İnternet bağımlılığı' ilk defa 1996 yılında Goldberg tarafından madde bağımlılığı ölçütlerinden yola çıkılarak tanımlanmıştır.

Bilgisayar kullanmaya, kaç yaşından itibaren başlanmalıdır?

Hayatın içinde olan bu gerecin kullanma becerilerine sahip olunması, kişinin gündelik yaşamını, olaylarını kolaylaştırmasının yanı sıra iş yaşamına da olumlu yansımaları olacaktır. Bisiklete binme gibi bazı beceriler çocukluk döneminde, erişkinlerden daha hızlı öğrenilir. Bir kez öğrenildiğinde ise uzun süre belki bir ömür boyu unutulmaz. Bunun oluşum mekanizmaları, araştırmacıların ilgisini çekmektedir. Bilgisayar için de benzer bir görüş ileri sürülebilir. Çocuğun bilgisayar kullanmayı becerebileceği yaş döneminde, bilgisayarla kontrollü bir şekilde tanışması sağlanmalıdır. Burada, 'kontrol' kelimesinin üstünde durmak gerekir. Çocuklar bilgisayarla tanıştırılırken zaman, içerik konusunda sınırlamalar ve yasaklamalar getirmek gerekir. Çocuklar ve hatta erişkinler, bilgisayarı en çok oyun oynamak ya da sohbet etmek için kullanmaktadır. Bu noktada oyunların içeriği denet-

lenmeli ve mutlaka zaman sınırlandırılması getirilmelidir. Anne ve babaların yaptığı en önemli hata, çocuğun eline bir oyuncak gibi bu aletin verilmesi, gün boyunca bu aletle oynayarak zaman geçirmesinin sağlanmasıdır. Böyle bir uygulama ile aile ya da bakımı verenler, kendilerine boş zaman yaratmasını sağlar. Ancak unutulmaması gereken nokta, uzun vadede bu kişilerin ilişkilerde sorun yaşayacağı ya da çocuğun, uygunsuz oyunlarla tanışma olasılığıdır.

Bilgisayar bağımlılığına eşlik eden başka psikiyatrik hastalıklar var mı?

İnternet ya da bilgisayarı aşırı kullanan kişiler değerlendirilmeye alındığında, bu kişilerde başka bir psikiyatrik hastalık olduğu belirlenmektedir. Ancak çok sayıda araştırmacı, bunun tam tersi bir görüş ileriye sürmüşlerdir. Bu araştırmacılar, bilgisayar ya da internet bağımlılığı diye bir hastalık olmadığını, bunun uydurma bir tanı olduğunu savunmaktadır. Bu fikri savunular aslında kişinin farklı psikiyatrik bozuklukları olduğunu, bunun sonucunda bilgisayar bağımlılığı ile karşı karşıya kaldıklarını ifade etmektedir.

Bilgisayar bağımlılığı olan kişilerin yüzde 85'inde yaşamlarının bir döneminde, bir ruhsal hastalık nedeni ile tedavi gördükleri belirlenmiştir. Bu kişilerde en sık görülen ruhsal hastalıklar; madde kullanım bozukluğu, duygudurum bozukluğu, anksiyete bozukluğu ve psikotik bozukluk olarak sıralanmaktadır. Bu tür sorunu olan kişilerin; özkıyım girişimi, kumar, seks ve yemeye ilgili davranış bozuklukları açısından da riski olduğu bildirilmektedir. Çocukluk döneminde de dikkat eksikliği, hiperaktivite bozukluğu, dürtü denetim bozukluklarının internet kullanıcıları arasında daha sık olduğu bildirilmiştir.

Bilgisayar ve internet kullanımının daha uç başka sorunlara neden olabilir mi?

İnternet kullanımının aşırı düzeylerde olmasının dışında farklı sapkın sorunlara neden olabilir. Bu sorunlardan en önemlileri, sağlıklı kişiler arası ya da cinsel ilişkilerin yerini siber ilişkilerin almasıdır. Bu sırada internetteki seks ve porno sitelerinin kompulsif şekilde kullanılması ya da sanal ilişkilerle aşırı meşgul olma yani 'siberseksüel bağımlılık' ve 'siberilişki bağımlılığı' sorunu ile karşı karşıya kalınır. Bunların yanı sıra 'net kompülsiyonları' olarak da adlandırılan online kumar oynama, alışveriş veya ticaret ya da aşırı bilgilendirme durumları ortaya çıkabilir.

Çözüm var mı?

'Bilgisayar Bağımlılığı', 'İnternet Bağımlılığı' ya da 'Patolojik İnternet Kullanımı' bir sorun olarak karşımıza çıkmaması için yapılması gerekenlerin en başında kontrol ve sınırlama gelmektedir. Bilgisayar kullanımı, tek başına bir sorun olabileceği gibi eşlik eden durumların saptanması gerekir. Çoğu zaman eşlik eden durumların çözülmesi bile kişinin, bu sorunu aşabilmesine neden olmaktadır. Kontrol ve sınırlama için pratik birkaç küçük örnek aile koruma sisteminin bilgisayara yüklenmesi, ders ya da iş dışı etkinlik için kullanım karşılıklı anlaşarak sınırlandırılmalı, ev-okul ya da ofis gibi yerlerde kullanım mekânları kişiye özel olmamalıdır. Sorunlu kullanım oluşmasını engellersek, çözüm yolları aramamıza da gerek kalmaz.

Sonuç

Bilgisayar ve dijital teknoloji, hayatımızın vazgeçilmezlerindedir. Ancak bu teknolojinin sınırsız olarak kullanılması, beraberinde çok sayıda sorunu getirmektedir. Başarı ve ilerleme için kullandığımız bu gereçler, kontrolsüz olarak kullanılması beraberinde çok sayıda sorunu getirmektedir. **Dünyayı keşfetmek için kullandığımız bu aygıtın, insanlığı kendi içine hapseden bir kutuya dönüşme olasılığını göz ardı etmemeliyiz...** ■

KARADEVECİ TRAVEL

► KURUMSAL ORGANİZASYONLAR

Yurtdışı Kurumsal Geziler
Şirket İçi Toplantılar
Lansmanlar
Incentive ve Motivasyon Amaçlı Organizasyonlar

► LOJİSTİK HİZMETLER

Rent a Car
Filo Kiralama
VIP Araç Çözümleri
Transfer Hizmetleri

► SEYAHAT ORGANİZASYONLARI

Yurtdışı Geziler
Yurtiçi Geziler
Otel Rezervasyonları
Uçak Bileti Rezervasyonları
Gruplara Özel Butik Geziler
Gruplara Özel VIP Araçlar
Gemi Turları ve Mavi Yolculuk

KARADEVECİ TURİSTİK İŞLETMELER TİC.LTD.ŞTİ.

Merkez :Plevne Bulvarı No:1 Kat:4 Daire:7 Alsancak/İZMİR
Şube : İlica Mah.Şifne Cad. Sheraton Çeşme Hotel içi/ÇEŞME
Tel : +90 232 463 19 19
Faks : +90 232 463 60 06
www.karadeveci.com.tr

0 232 463 19 19

Türkiye'nin Gerçek Bir Toplum Sözleşmesine İhtiyacı Var!

**Yrd.Doç.Dr.Ekrem Ali
AKARTÜRK**
Yeditepe Ün.v.Hukuk
Fak.Anayasa Hukuku
Öğretim Üyesi

“Madem ki hiç kimse hemcinsi üzerinde doğal bir yetkeye sahip değil ve madem ki güç, herhangi bir hak doğurmuyor, bu durumda insanlar arasında herhangi bir meşru yetke oluşturmak için, geriye ancak sözleşmeler kalıyor demektir.”¹ diyor J.J.Rousseau. Özgür bireylerden oluşan siyasal bir toplumda her anayasa aynı zamanda bir “toplum sözleşmesi”dir. Karşılıklı toplumsal uzlaşmaya dayanan bu sözleşme sadece anayasaya meşruiyet kazandırmakla yetinmez; onu bir istikrar belgesine dönüştürür aynı zamanda.

Türkiye gerçek anlamda toplumsal uzlaşmaya dayalı kendi anayasasını üretmedi. Özellikle 1961 ve 1982 Anayasaları *darbe anayasası* kimlikleriyle zaten toplumsal uzlaşma arayan anayasal metinler değildi. Her ne kadar bu Anayasalar, “demokratikleşme paketi” adı altında sivil dönemlerde yapılan değişikliklerle yamansa da bu yaklaşımlar, bütünsel olmadığı ve gerçek bir uzlaşmaya

dayanmadığı için yeni anayasa arayışları hep gündemde kalmaya devam etti. 1961 Anayasası yürürlükte kaldığı 19 yıl boyunca toplam 9 defa değiştirildi. Böylece ortalama 2 yılda bir anayasa değişikliği söz konusu oldu. Halen yürürlükte olan 1982 Anayasası ise bugüne kadar 16 defa değiştirildi. Dolayısıyla 27 yıldır yürürlükte bulunan 1982 Anayasası da ortalama 22 ayda bir Yasama Meclisi tarafından değiştirilmiştir. Bu değişikliklerin önemli bir kısmı ya dış dinamiklerin etkisiyle (özellikle AB süreci) gerçekleştirildi ya da anayasa değişikliği, Mecliste oluşan çoğunluğun günlük hükümet politikalarına geçici çözümler üretmesinde siyasal bir yöntem olarak kullanıldı. (Örneğin, sonuncu Cumhurbaşkanının seçimi ya da türban konusunda yapılan anayasa değişiklikleri vb.)

Bugün yaşanan toplumsal kutuplaşmalara dayalı çatışmanın temelinde, toplumsal kesimler arasında yaşanan iletişim- algılama ve güven bunalımı yatıyor. Hukuk sisteminin gerçek ihtiyaçlara, evrensel ilkelere göre değil; kişilere, günlük olaylara ve partizan tutumlara göre belirlenmesi hem hukuka inancı zedeliyor hem de yargıyı günlük siyasal olayların içine çekerek yargıçları da kutuplaşma ve çatışma zeminine sürüklüyor.

Siyasal uzlaşma kültürünün zayıf olması nedeniyle, siyasal çatışma alanlarının sürekli yargıya havale edilmesi, yargının siyasal çatışma alanlarına çekilmesine ve ortaya çıkan yargı kararlarının yeni bir uzlaşmazlığa kaynaklık etmesine neden oluyor. Birlikte yaşamanın kurallarını toplumsal sözleşme modeli ile ortaya koyabilecek yeni bir anayasa, toplumsal uzlaşmanın ilk ve temel

adımı olacaktır. Bu temel adımın istikrar kazanabilmesi, karşılıklı güvensizliğin giderilmesi ve siyasal uzlaşma kültürünün gelişmesi koşullarına bağlıdır.

Genel olarak anayasalar hak ve özgürlükleri güvence altına alan temel hukuk metinleridir. Bu nedenle siyasal iktidarı, hak ve özgürlükler ekseninde düzenler ve sınırlar. Siyasal iktidarı özgürlükler lehine sınırlamanın biricik yolu da Kuvvetler Ayrılığı ilkesini (séparation des pouvoirs) anayasal bir ilke olarak benimsemekten geçer. Özellikle, yumuşak kuvvetler ayrılığına dayalı parlamenter sistemde, yasama ile yürütme arasında artık bir ayrılıktan değil; daha çok işbirliğinden söz edildiği, hatta yürütmenin yasama inisiyatifini de ele geçirdiği göz önünde bulundurulduğunda; yargının bu iki türdeş kuvvet karşısında bağımsızlığı ve denetim işlevi daha büyük önem kazanıyor. Dolayısıyla bir anayasa her şeyden önce, kuvvetler arasında bağımsızlık, denge ve denetim sağlayacak mekanizmaları, doğru ve hassas biçimde kurgulayıp işletebilecek ve koruyabilecek düzenlemeleri içermek zorundadır.

Kuvvetler Ayrılığını Yeniden Düşünmek

Anayasaların önemli bir işlevi, kuvvetler arasındaki denge ve denetim işlevini doğru ve sağlam temellere oturtabilmesidir. Anayasa bu işlevini kuvvetler ayrılığı mekanizmasını kullanarak yerine getirir. Ne var ki Yasama- Yürütme ve Yargı kuvvetleri arasındaki klasik kuvvetler ayrılığı ilişkisi, günümüzde yaşanan gelişmeler nedeniyle yeniden

ele alınması gereken bir olgudur. Her şeyden önce, bu ilke, devlet organları arasında iş bölümüne dayanan basit bir yetki paylaşımı değildir. Maa-lesef 1982 Anayasası'nın Başlan-ğış Bölümünde; *"Kuvvetler ayrımı, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetkilerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu"* ifade edilerek, bu ilkenin nihai amacının siyasal iktidarları, hak ve özgürlük-ler lehine sınırlamak olduğu göz ardı edilmiştir. Esasen Kuvvetler Ayrılığı fikri, sınırlanmayan bir siyasal ikti-darın, özü gereği kötüye kullanılabi-leceği ve bunun sonucu olarak, hak ve özgürlüklerin zedelenebileceği gerçeğinden hareket ederek, iktidarın gücünün bu yöntemle frenlenmesi ve dengelenmesi amacına hizmet eder. Hatta 1789 İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi, kuvvetler ayrılığı mekaniz-masını içermeyen bir düzenlemenin anayasa niteliği kazanamayacağını kabul eder².

Öte yandan, modern demokrasi-lerde siyasal partilerin ortaya çıkışı ile birlikte kuvvetler arasındaki den-ge, yasama ve yargı aleyhine, fakat yürütme lehine bozulmuştur. Günü-müzde, yasama organının, mensup olunan siyasal partilerden bağımsız bir kimliği yoktur. Parlamentoda çoğunluğu elinde bulunduran parti, hem yasama gücünün, hem de yürüt-me gücünün tek hakimi olarak ortaya çıkıyor. Hatta günümüzde parlamen-toların hükümetleri siyasal açıdan denetleyebilecek fonksiyonları da kalmamıştır. Bu gelişmelerde özel-likle siyasal parti olgusunun yarattığı parti disiplininin, lider sultanının ve iktidarın kişiselleşmesi olgularının payı büyüktür. O halde, bugün art-ık Yasama-Yürütme ayrılığı yerini İktidar-Muhalefet ayrılığına bırak-mıştır. Yasama organı, yürütmeye tamamen bağımlı ve onun inisiyatifi ile hareket edebilen bir organ oldu-ğuna göre; burada yargı kuvvetinin yasama-yürütme bloğu karşısındaki bağımsızlığı daha büyük bir önem

kazanmıştır. Yasama-yürütme kay-naşması, hatta yasamanın yürütme içinde "erimesi", özellikle muhalefet partilerinin zayıf ve etkisiz olduğu ya da parlamentoda denetim ve denge işlevini sağlayacak minimum çoğun-luklara sahip olmadığı durumlarda, hak ve özgürlükler aleyhine bir ge-lişmeye neden olabilmektedir. Özel-likle bu son halde, denge ve denetim işlevini yerine getirebilecek hak ve özgürlüklerin güvencesi olabilecek yegâne güç, hukuk devletinin olmaz-sa olmazı sayılan bağımsız bir yargı-dan başka bir güç değildir.

Bununla birlikte, günümüzde ya-şanan her türlü sorunun kaynağını mevcut anayasal sistemde arayan bakış, siyasal aktörlerin ve toplum kesimlerinin bu alandaki sorumlu-luklarını göz ardı eden bir anlayışın ürünüdür. Hukuk ve özellikle ana-yasa, hak ve özgürlüklerin korun-ması, kamu düzeninin ve adaletin sağlanması konusunda merkezi bir role sahiptir. Ancak anayasa, siyaset kurumunda olması gereken yaratıcı, uzlaştırıcı çözüm ve fırsat odaklı, es-nek ve pragmatist bir öze sahip de-ğildir. Bu anlamda anayasa, ülkenin nasıl yönetilmeyeceğini belirler ama nasıl yönetileceğini siyasal kurum-ların kararlaştırması gerekir. Dola-yısıyla toplumsal uzlaşmaya dayalı bir anayasa, politik alanın sınırlarını belirlerken bu hassas dengeyi korur; siyasal karar alma mekanizmalarını demokratik toplum modeline uyacak biçimde düzenler.

Darbe Anayasasından Toplum Sözleşmesine Giden Yol

1982 Anayasası malum, dar-be ürünü bir Anayasa'dır ve hukuk devletini kurgulayamamıştır. Bu gün-nah, darbecilerin günahıdır. Ancak 27 yıldır 1982 Anayasası'nı hukuk devleti yönünde dönüştürmeyen sivil ve siyasal kurumların günahı da mu-hasebe edilmelidir. Bu Anayasa'da bugüne kadar 16 değişiklik yapılmış

olmakla birlikte, bu değişikliklerin hiçbiri yargı bağımsızlığını güçlen-dirmeye yönelik değildir. O halde, yargı bağımsızlığını anayasa değişik-liği yoluyla güçlendirmekten kaçınan siyasal iktidarlar arasındaki bu ortak tutum ve anlayış, yargı bağımsızlı-ğına yönelik ortak bir zihniyeti ele vermektedir: **Hukuk devleti olmak yerine Hu-Guk devleti olmakta ısrar etmek!**

Günümüzde hukuk devleti ancak demokrasi ve insan hakları idealiyle işleyebilmektedir. Hukuk biliminde bu ilkenin kapsam ve içeriği gayet açık ve nettir. Her şeyden önce hu-kuk devleti, devletin eylem ve işlemlerinde hukukla sınırlanmasını ifade eder. Bu sistemde yönetilenler kadar yönetenler de hukukla sınırlıdır ve "dokunulmaz" değildir. Bireyin ana-yasal hak ve özgürlüklerinin devlet tarafından yeterince güvence altına alınmadığı, yönetenlerin dokunul-mazlıklar nedeniyle yargı denetiminden muaf tutulduğu rejimler, hukuk devleti idealine en çok ihtiyaç duyulan rejimlerdir.

Özgür bireylerden oluşan demok-ratik bir toplumda her anayasa aynı zamanda bir "toplum sözleşmesi"dir. **Türkiye, yeni bir toplumsal sözleş-me niteliğinde, karşılıklı uzlaşma-ya dayanan bir anayasa üretmenin koşullarını oluşturmadığı sürece "darbe anayasası" yakınmalarını kuşku ile karşılamak gerekir.■**

1. J.J.Rousseau, Toplum Sözleşmesi, çev.Alpagut Erenuluğ, Öteki Yayınevi, s.37.

2. 1789 Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi Madde 16: "Hakların güven altına alınmadığı kuvvetler ayrılığının yapılmadığı bir toplumda Anayasa yoktur."

*20.yıl etkinlikleri
Egiad Onur Toplantısı*

EGİAD 20.yıl etkinlikleri kapsamında düzenlenen ve EGİAD kurucu üyelerinin, tüm geçmiş dönem Yönetim Kurulu Üyelerinin ve Danışma Kurulu Başkanlarının katıldığı “Onur Toplantısı” Karaca Otel’de gerçekleştirildi. EGİAD’ın kuruluşundan bu yana emek ve katkılarıyla derneğimizi bugünlere taşıyan değerli büyüklarımızın bir araya geldiği yemekli toplantıda, geçen 20 yılda gerçekleştirilen faaliyetlerin fotoğrafları ile hazırlanan slayt gösterisi eşliğinde EGİAD’a emeği geçenlere anı plaketleri sunuldu. Yönetim Kurulu Başkanı Cemal Elmasoğlu’nun açılış konuşması ile başlayan gecede öncelikle geçmiş dönem Danışma Kurulu Başkanlarına, değerli desteklerinden dolayı plaket takdim edildi, duygu ve düşünceleri alındı. Ardından EGİAD kurucu üyeleri başta olmak üzere tüm geçmiş dönem Yönetim Kurulu üyelerine değerli katkılarından dolayı teşekkür plaketi takdim edildi. Güzel anıların ve önemli tecrübelerin paylaşıldığı gecenin sonunda EGİAD 20.yıl pastası tüm misafirlerimizin katılımıyla kesilerek 20 yılın aile fotoğrafı çekildi.

Bu çok anlamlı gece, EGIAD'ın 20.yıl için geliştirdiği "Biz 20 Yıldır Birlikte EGIAD'ız" sloganının adeta canlandığı bir toplantı oldu. EGIAD'ın ne denli büyük bir aile olduğunu bir kez daha anladık. 20 yılda yaşananları hep birlikte bir kez daha hatırladık.

Geçen 20 yılda EGIAD'da yaşanan bir-birinden heyecanlı seçim anılarını yeniden yaşadık. Yıllar geçse de Yılmaz Men- Alpan Veryeri, Uğur Barkan-Ayşe Akın, Ziya Beşe-Erden Üçüncüoğlu, Fatih Dalan-Vedat Özyavru arasında geçen seçim yarışlarını unutmak mümkün müydü? Bu mücadeleler hep EGIAD'ı daha iyiye daha yükseğe taşıdı. Kazanan hep dostluk oldu, kardeşlik oldu, EGIAD'ımız oldu. Seçim süreci bittiği andan itibaren yine kolkola girildi, hep birlikte güzel projelere imza atıldı. O gece de herkes kucaklaştı ve özlem giderdi. Yirmi beşinci, ellinci yıllarda yeniden buluşmak dileğiyle gece noktalandı.

1. Dönem Yönetim Kurulu • 12 Temmuz 1990 / 2 Nisan 1992

2. Dönem Yönetim Kurulu • 2 Nisan 1992 / 16 Nisan 1994

3. Dönem Yönetim Kurulu 16 Nisan 1994 / 3 Şubat 1996

4. Dönem Yönetim Kurulu 3 Şubat 1996 / 21 Şubat 1998

5. Dönem Yönetim Kurulu 21 Şubat 1998 / 4 Mart 2000

6. Dönem Yönetim Kurulu 4 Mart 2000 / 16 Mart 2002

7. Dönem Yönetim Kurulu 16 Mart 2002 / 23 Ekim 2004

8. Dönem Yönetim Kurulu 23 Ekim 2004 / 02 Kasım 2006

9. Dönem Yönetim Kurulu 2 Kasım 2006 / 15 Kasım 2008

10. Dönem Yönetim Kurulu 15 Kasım 2008 / devam ediyor.

Danışma Kurulu Başkanlarımız

Şinasi BİRTAN

Kemal ÇOLAKOĞLU

Oğuz TATIŞ

Yönetim Kurulu Başkanlarımız

Bülent ŞENOCAK

Yılmaz MEN

Alpan VERYERİ

Cüneyt KARAGÜLLE

Bülent AKGERMAN

Fatih DALAN

Cemal ELMASOĞLU

Sayın Hakan Tartan ile toplantı

25 Şubat 2010

EGİAD Bölgesel Gelişim Komisyonu organizasyonu ile, Konak Belediye Başkanı Sayın Hakan Tartan ile EGİAD üyeleri Karaca Otel'de düzenlenen kahvaltılı toplantıda bir araya geldiler. EGİAD Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Cemal Elmasoğlu'nun başkanlık ettiği ve EGİAD Danışma Kurulu Başkanı Sayın Oğuz Tatış'ın da katıldığı toplantıda, Konak Belediyesinin faaliyetleri hakkında bilgi alınmış olup ekonomik, sosyal ve bölgesel gündem ile ilgili görüşler ifade edilmiştir.

'Veda'

Filmi galası

3 Mart 2010

EGİAD Sosyal ve Kültürel İlişkiler Komisyonu tarafından düzenlenen ve Çamlaraltı Koleji sponsorluğuyla gerçekleştirilen 'Veda' Filmi galası, Balçova Kipa Cinebonus'da gerçekleştirilmiştir. Zülfü Livaneli'nin yazıp yönettiği film gösterimi öncesi Başkan Cemal Elmasoğlu kısa bir açılış konuşması yaparak, geceye katkılarından dolayı Çamlaraltı Koleji Yönetim Kurulu Başkanı Engin Dirikal'a plaket takdim etmiştir.

Sayın Mustafa Bulut'tan veda ziyareti

4 Mart 2010

İzmir Vergi Dairesi Başkanı Sn.Mustafa Bulut görevinin sona ermesi nedeniyle gerçekleştirdiği ziyaret programı çerçevesinde EGİAD Yönetim Kurulu üyelerini ziyaret etmiştir.

TÜGİK Yönetim Kurulu toplantısı

5 Mart 2010

5 Mart 2010: TÜGİK Yönetim Kurulu toplantısı EGİAD ev sahipliğinde Dernek Merkezinde gerçekleştirildi. Toplantı öncesi EGİAD Yönetim Kurulu üyeleri ile bir araya gelen TÜGİK üyeleri, bir basın açıklaması ile TÜGİK ve faaliyetleri hakkında bilgi verdiler.

DP ziyareti

17 Mart 2010

17 Mart 2010: DP Genel Başkanı Sayın Hüsamettin Cindoruk, EGIAD Yönetim Kurulu'nu ziyaret etmiş, EGIAD'ın faaliyetleri hakkında bilgi almıştır.

Onur Kulübü

17 Mart 2010

17 Mart 2010: "EGIAD Onur Kulübü" nün üçüncü toplantısı, Sosyal ve Kültürel İlişkiler Komisyonu'nun organizasyonu ile Best Western Konak Otel'inde gerçekleştirildi. EGIAD Fahri üyelerinden Sayın Oğuz ÖZER, Sayın Ahmet Bilge GÖKSAN ve Sayın Alican İNELİOĞLU'nun konuk konuşmacı olarak katıldıkları toplantıda üyelerimiz, değerli büyüklerimizin deneyim ve anılarını dinlemiş ve görüş alışverişinde bulunmuşlardır.

“Hayat Okulu”

24 Mart 2010

24 Mart 2010: EGIAD’ın İZKA Mali Destek Programı kapsamında yürütülen “Hayat Okulu” Projesi’nin kapanış toplantısı Ege Palas Oteli’nde gerçekleştirildi. EGIAD Yönetim Kurulu Başkan Vekili Sayın Temel Aycan Şen’in açılış konuşması ile başlayan toplantıda İZKA Genel Sekreteri Sayın Ergüder Can’a teşekkür plaketi takdim edildi. Proje kapsamında çeşitli dallarda eğitim alan Meslek Yüksek Okulu öğrencileri, EGIAD üyeleri ile bir araya gelerek, tanışma ve iş olanakları konusunda bilgi alma fırsatı buldular.

EGİAD Yayın Kurulu Toplantısı

29 Mart 2010

EGİAD Yayın Kurulu Toplantısı, EGİAD Dernek Merkezinde gerçekleştirildi. Toplantıda, EGİAD YARIN Dergisinin 26. sayısı için içerik önerileri görüşülerek, hazırlık çalışmaları ile ilgili görüş alışverişinde bulunuldu.

Sayın Mustafa Gürhan ACAR'a Ziyaret

1 Nisan 2010

EGİAD Yönetim Kurulu üyeleri, İzmir Vergi Dairesi Başkanlığına yeni atanan Sayın Mustafa Gürhan ACAR'ı makamında ziyaret ettiler ve kendisine yeni görevinde başarı dileklerinde bulundular.

Yönetim Kurulu ve Komisyonlar Ortak Toplantısı

12 Nisan 2010

Komisyon üyeleri ile Yönetim Kurulu üyelerinin katıldığı Komisyonlar Ortak Toplantısı, EGIAD Dernek Merkezinde gerçekleştirilmiştir. Ege Bölgesi Kalite Ödülü sürecindeki Derneğimizin ilk aşamayı geçerek ikinci ve son aşama olan "Saha Ziyareti" aşamasına geçmesiyle yapılacak hazırlıkların görüşüldüğü toplantının ardından terasta mangal partisi düzenlenmiştir.

EGİFED
13 Nisan 2010

EGİFED Nisan ayı Yönetim Kurulu Toplantısı EGIAD ev sahipliğinde Dernek Merkezinde gerçekleştirildi.

dokunun

 arçelik

YÜCEL BAYSAL

DAYANIKLI TÜKETİM MAMÜLLERİ

SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Şair Eşref Bulvarı No.69/1-A Alsancak • İzmir • Tel. 0.232.465 00 35

Polat Caddesi No.74/C Yeşilyurt • İzmir • Tel. 0.232.244 55 44

Faks 244 53 91

Ege Bölgesi Kalite Ödülü Başvuru Süreci

15-16 Nisan

KALDER tarafından düzenlenen Ege Bölgesi Kalite Ödülü başvuru sürecinde ikinci aşamaya geçen Derneğimiz, KALDER'in beş değerlendircisi; Eyüp EVREN, Nihan VURAL, Serpil ÜNAL, Ayşe YAVUZDURMAZ ve Murat AKKALENDER tarafından sahada denetlenmiş olup, gerçekleşen saha ziyaretinde tüm komisyon üyelerimiz ve yönetim kurulu üyelerimiz hazır bulunmuştur. Kapanış konuşmasında EGIAD Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Cemal Elmasoğlu, EGIAD olarak ödül almaya

hak kazanılsa da kazanılmasa da bu amaçla paylaşılan birliktelik duygusunun dernek açısından büyük kazanç olduğunu belirterek her durumda kazanılmış sayılacağını vurguladı. KALDER'in beş değerli temsilcisini tanımaktan büyük mutluluk duyduklarını ifade eden Elmasoğlu, bundan sonra kendilerini fahri üye sayacaklarını sözlerine ekledi. EGIAD'ı kalite yolculuğunda değerlendiren KALDER değerlendiricilerini kısaca tanıyalım:

Bağımsız Değerlendiriciler

Eyüp EVREN

Baş değerlendirici
Soyak Yapı İnşaat A.Ş.
Entegre Sistem Yönetim Temsilcisi

2000 yılında İstanbul Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümünden mezun olan Eyüp Evren, 2006 yılından itibaren Soyak Yapı'da Entegre Sistem Yönetim Temsilcisi ve İç Denetim Takım Liderliği görevlerini yürütmektedir. Son 3 yıldır Ulusal / Ege Bölgesi Kalite Ödülü süreçlerinde değerlendirici/baş değerlendirici olarak görev almaktadır. Öneri, tanıma-takdir, süreç yönetim sistemi, SA 8000 Sosyal Sorumluluk ve ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemlerinin kurulumunda yer almış ve kuruluş içi iç denetçi yetiştirme programını yürütmüştür. Soyak Yapı'daki göreviyle eş zamanlı olarak grup şirketi Port Sivil Havacılık A.Ş.'de Kalite Müdürü olarak da çalışmaktadır. ISO 9001 baş denetçisi olup ISO 9001, ISO 14001 ve OHSAS 18001 konularında eğitim/danışmanlık hizmetleri sunmaktadır.

Yrd.Doç.Dr. Serpil ÜNAL
DEÜ Meslek Yüksek Okulu
Yardımcı Doçent

KALDER Değerlendiricisi Serpil ÜNAL, yaptığı konuşmasında bir İzmirli olarak EGİAD üyelerini tanımaktan büyük gurur duyduğunu, bu gururuna vesile olan üye yapısını ve oluşumu her fırsatta, her yerde anlatacağını açıkladı. 7 Mart 2008 tarihinden itibaren DEÜ Meslek Yüksek Okulunda Yardımcı Doçent olarak görev yapmakta olan Ünal, DEÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme bölümünden Ağustos 1996'da mezun olmuş olup aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde 'Uluslararası İşletmecilik' dalında yaptığı yüksek lisansını Ağustos 1999'da tamamlamıştır.

Ayşe YAVUZDURMAZ
EÜ Rektörlüğü Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
Stratejik Planlama ve Bilgi Sistemleri Şb.Md.

Çalışmalar sırasında EGİAD'nın kendilerine gösterdiği konukseverliğe çok teşekkür eden Ayşe Yavuzdurmaz, DEÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü mezunu olup, E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Ana Bilim Dalında yüksek lisans yapmaktadır. EÜ Rektörlüğü Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı'nda, Stratejik Planlama ve Bilgi Sistemleri Şube Müdürü olarak görev yapmaktadır.

Nihal VURAL
ESBAŞ Kalite Şefi

Değerlendirici Nihan VURAL, yaptığı konuşmasında EGİAD 'ı tanımaktan büyük mutluluk duyduklarını ifade ederek, derneği ve çalışmalarını gönüllü olarak bundan böyle kendilerinin de tanıtacaklarını söyledi. EÜ Gıda Mühendisliği Bölümü 1998 mezunu olan Vural, 2004 Ağustos'undan itibaren ESBAŞ Ege Serbest Bölgesi Kurucu ve İşleticisi A.Ş.'de Kalite Şefi olarak görev yapmaktadır. Firma içi sistem danışmanı olarak çalışmaktadır. Kuruluşun sahip olduğu ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi, OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi ve ISO 22000 Gıda Güvenliği Yönetim Sistemlerinin kurulması, uygulanması ve iyileştirilmesi aşamalarında çalışmaktadır. Özellikle Sistem dokümantasyonu, iyileştirme kapsamında açılan tüm faaliyetlerin takibi, entegre sistem tetkiklerinin planlanması ve uygulanması ve sistemlerin benimsenmesi amacıyla firma içinde bunlara yönelik yapılan eğitim faaliyetleri aşamalarında aktif rol almaktadır.

Murat AKKALENDER
Kansai Altan Boya Sanayi ve Tic. A.Ş.
Kalite Güvence Müdürü

Değerlendirici Murat AKKALENDER, EGİAD'nın örgütsel kalite peşinde olduğunu gördüklerini, soyut kavramlardan somut sonuçlar elde etmenin zor olduğunu fakat Derneğin kalite politikasının domino etkisi yaratarak tüm üyeler için özendirici olacağını da farkında olduklarını belirterek, EGİAD'ın yola aynen böyle devam etsini vurguladı. 1994 yılı Marmara Üniversitesi Endüstri Mühendisliği bölümünden mezun olan Akkalender, 2009 yılından itibaren Kansai Altan firmasında, Kalite Güvence Müdürü olarak şirketin yeniden yapılanması esnasında sistemin güncellenmesi konusunda görev yapmaktadır.

Ege TV'ye ziyaret

19 Nisan 2010

EGİAD Yönetim Kurulu üyeleri Ege TV Dış İlişkiler Koordinatörlüğüne atanan Sayın İsmail Uğural'ı, makamında ziyaret ederek, yeni görevinde başarı dileklerinde bulundular.

EGİAD Danışma Kurulu toplantısı

21 Nisan 2010

EGİAD Danışma Kurulu toplantısı İzmir Hilton Oteli'nde gerçekleştirildi. Sayın Oğuz TATIŞ'ın başkanlık ettiği toplantıda, EGİAD faaliyetlerinin yanı sıra ekonomik ve sosyal gündem ele alınarak ardından aynı yerde yemeğe geçilmiştir.

“Küllerinden Doğan Şehir, İzmir 1922”

21 Nisan 2010

Araştırmacı yazar Murat Köylü'nün, “Küllerinden Doğan Şehir, İzmir 1922” isimli kitabı EĞİAD tarafından çoğaltılmış ve ardından, İzmir TÜYAP Kitap Fuarında düzenlenen bir basın toplantısı ile kamuoyuna tanıtılmıştır.

Son günlerde yazılı ve görsel basının gündeminde ciddi şekilde yer alan ‘İzmir Yangını’ konusunda farklı görüş ve tepkiler üzerine üzüldüğüne dikkat çeken EĞİAD Yönetim Kurulu Başkanı Cemal Elmasoğlu, “Yurtiçi ve yurtdışında maksatlı ve sistemli bir şekilde, stratejik takvimlerle gündeme getirilen tarihi gerçeklerimizi, konuların gerçek ve tarafsız başarılı uzmanlarınca öncelikle Türk kamuoyuna, ardından dünyaya aynı stratejilerle, doğru olarak anlatılması yönündeki çalışmalarını destekleyeceğiz. Bu kapsamda, EĞİAD olarak İzmir Yangını konusundaki araştırmalarını kaleme alan değerli yazar Murat Köylü'nün, ‘Küllerinden Doğan Şehir, İzmir 1922’ adlı kitabına sponsor olup bu kitabı, EĞİAD YARIN dergimizin 26. sayısıyla birlikte üyelerimize, kanaat önderlerine, rektörler ve basının seçkin temsilcilerine ücretsiz olarak göndereceğiz” diye konuştu.

1915 olaylarının son ABD Temsilciler Meclisi alt komisyonunda bu yıl geçen yasa tasarısının sadece 1915’i değil, 1915-1923 aralığını kapsadığına dikkat çeken yazar Murat Köylü, ısıtılan diğer bir konunun ise 1922 yılında yaşanan **İzmir Yangını** olduğu ifade ederek; kendisini bu kitaba yazmaya sürükleyen süreci şöyle açıkladı:

“ABD Temsilciler Meclisine bundan 14 yıl önce bir yasa tasarısı getirildi; ‘**Smyrna'nın Tahrifatı**’... Tasarıda, 450 bin Rum ve Ermeni'nin 13-16 Eylül 1922’de yakılarak öldürüldüğü iddiası vardı. Bu yalanı destekleyen iki kitap vardı: Birincisi; dönemin ABD konsolosu (1920-1922), Yunan asıllı bir kadınla evli ve “**Türkleri Şeytani Varlıklar**” olarak gören **George Horton** adlı şahsın İzmir’den ayrılıp emekliye ayrıldıktan sonra 1926’da yayınladığı kitabı, ‘**The blight of Asia-Türkçesiyle:**

Asya'nın belası’ ki Türkleri kastetmektedir ve bir diğeri de Ermeni asıllı, Amerikalı yazar **Margaret Housepian (Hovsepyan) Dobkin**’in 1971’de yayınladığı, yazarın ifadesiyle görgü tanıkların anlatılarına dayalı olan ve yayınlandığı dönemde İngiliz Sunday Times gazetesi tarafından ‘**Yılın Kitabı**’ seçilmiş bulunan, ‘**Smyrna 1922: Destruction of a city**’ **Türkçesiyle; ‘İzmir 1922: Bir şehrin yok edilişi**’ adlı kitabıdır. Bu iki kitabın dışında yine George Horton’un kitabına ve bazı Ermeni ailelerin sözlü tanıklığı ile 2008’de yayınlanan Giles Milton tarafından yazılan, “**Kayıp Cennet Smyrna 1922 (Hoşgörü Kentinin Yıkılışı, Şenocak yayınlarından 2009 yılında tercüme ettirilerek yayınlanmıştır)** adlı kitap vardır. İzmir Yangını hakkında bazı yazar ve gazetecilerin ülkemizi ve halkımızı zorda bırakacak hatalı görüşlerinden sonra bu meseleyi araştırma ve yazmaya çalıştım. Kitabım bu konuda belki tüm sorulara cevap olmayabilir ancak en azından bu işe, bilimsel bir boyut kazandıracağını düşünüyorum. “**Küllerinden Doğan Şehir, İzmir 1922**’ adındaki kitabım için bana büyük destek veren EĞİAD yönetimine çok teşekkür ediyorum”.

Kapadokya ve Anıtkabir Gezisi

23-25 Nisan 2010

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı tatilini değerlendiren üyelerimiz, aileleriyle birlikte yurdumuzun çok özel yörelerinden biri olan Kapadokya'yı gezdiler ve keyifle geçen iki günün ardından Ankara'ya geçerek, Ata'mızın ebedi mekânı Anıtkabir'i ziyaret ettiler.

“Çocuklarımızla Geleceğe Koşuyoruz”

Projesi Kapanış Toplantısı

26 Nisan 2010

EGİAD tarafından İzmir Kalkınma Ajansı Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında yürütülen “Çocuklarımızla Geleceğe Koşuyoruz” Projesi Kapanış Toplantısı, İzmir’in ve projenin pilot bölgesi olan Urla protokolünün de katılımıyla EGİAD Dernek Merkezinde gerçekleştirildi. Proje ekibi adına sunumu yapan Yönetim Kurulu üyemiz Kenan DOĞAN, proje kapsamında yapılan çalışmalar ve yakalanan hedefler ile ilgili bilgi aktarmıştır.

Çin Gezisi

29 Nisan
02 Mayıs

İzmir Valisi ve İzmir Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu Başkanı Cahit KIRAÇ'ın başkanlığındaki İzmir heyeti, Çin'in Şanghay şehrinde düzenlenen EXPO 2010 Dünya Fuarı'nın açılışına katılarak çeşitli görüşmeler yapmıştır. EGİAD'ı temsilen Yönetim Kurulu Başkanı Cemal ELMASOĞLU'nun katıldığı heyet tarafından Türkiye Pavyonu'nun açılış kurdelesi kesilmiş ve Türkiye'den sergilenmek üzere seçilen tek proje olan İzmir Büyük Kanal Projesi Standı ziyaret edilmiştir. İzmir heyeti, Uluslararası Sergiler Bürosu (BIE) Genel Sekreteri Vicente Gonzalez LOSCER-TALES ile İzmir'in 2020 EXPO adaylığı konusunda fikir alışverişinde bulunmuştur. Vali Kırac'ın başkanlığındaki İzmir heyetinde İzmir Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu Üyeleri İzmir İl Genel Meclisi Başkanı Serdar DEĞİRMENCİ, İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Zekeriya MUTLU, Ege Ekonomiyi Geliştirme Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Yılmaz TEMİZOCAK, İzmir Kalkınma Ajansı Kalkınma Kurulu Başkanı ve İzmir Ticaret Odası Meclis Başkanı Necip KALKAN, İzmir Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Ergüder CAN, İzmir Kalkınma Ajansı Yatırım Destek Ofisi Birim Başkanı Hale KAYALIOĞLU ve İzmir Kalkınma Ajansı Uzmanı Murat ÇELİK yer almıştır.

Gülme Terapisi “Gülmek Özgürlüktür” 3 Mayıs 2010

Eğitim ve Danışmanlık Komisyonu tarafından düzenlenen ve POZİTİF YAŞAM Koçluk ve Gelişim Merkezi'nden Doç. Dr. Cengiz ÜZÜN tarafından gerçekleştirilen “Gülme Terapisi, Gülmek Özgürlüktür” isimli seminer, EGIAD Dernek Merkezinde gerçekleştirildi.

Ege Bölgesi Kalite Ödülü

6 Mayıs 2010

Kalite yolculuğuna 2006 yılında aldığı ISO9001 Kalite belgesi ile başlayan derneğimiz, 2009 Kasım ayında Ege Bölgesi Kalite Ödülüne başvurmuştu. KALDER tarafından düzenlenen Ege Bölgesi Kalite Ödülü'ne başvuran EGIAD, 06 Mayıs 2010 tarihinde Tepekule ve Kongre Merkezinde gerçekleştirilen Ödül töreninde '2010 Ege Bölgesi Kalite Teşvik Ödülü'nü aldı. EGIAD Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Cemal Elmasoğlu yaptığı konuşmasında, “EGIAD'ın daha nitelikli bir Sivil Toplum Kuruluşu olma yolundaki çalışmalarının sadece küçük bir aşaması olarak gördüğümüz bu ödülün Derneğimizin gelecekte gerçekleştireceği kalite ve yapılanma çalışmalarında daha yüksek hedeflere ulaşması açısından motive edici önemli bir adım olduğuna inanıyoruz” dedi. EGIAD'ın ISO 9001 Kalite Belgesini alan ilk Sivil Toplum Kuruluşlarından biri olduğuna dikkat çeken Elmasoğlu, “Kalite ve mükemmellik olgusunu Derneğimizin tüm faaliyetlerinde temel performans göstergesi olarak kabul etmekteyiz” dedi ve sözlerini özellikle Kalite Yönetim Komisyonundan Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Seda Kaya ÖZSOY'a, Kalite Yönetim Komisyonu Başkanı Sayın Sualp İŞGÜZERER'e ve başvuru sürecinin önemli bir yükünü üstlenen Kalite Yönetim Komisyonu üyesi Sayın Zahide GÜNGÖR'e emeklerinden dolayı teşekkür ederek tamamladı.

61. EGE Toplantısı

6 Mayıs 2010

FİBA Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hüsnü M.ÖZYEGİN'in konuk olduğu 61.Ege Toplantısı Mövenpick Otel'de gerçekleştirildi. EGIAD Yönetim Kurulu Başkanı Cemal ELMASOĞLU ve Danışma Kurulu Başkanı Oğuz TATIŞ'ın açılış konuşmaları ile başlayan toplantıda, değerli görüşlerini ve deneyimlerini EGIAD üyeleri ve İzmir'in önde gelen protokolünden oluşan katılımcılarla paylaşan Sayın ÖZYEGİN, ekonomik konjonktür ve gündem ile ilgili değerlendirmelerinin yanı sıra projeleri ile ilgili de bilgi vermiştir. Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Cemal ELMASOĞLU ve Danışma Kurulu Başkanı Sayın Oğuz TATIŞ, toplantının sonunda katılımlarından dolayı Sayın Hüsnü M. ÖZYEGİN'e teşekkür ederek, plaket takdim ettiler.

12-13 Mayıs 2010

EGİAD III. Sektör Tanıtım ve İşbirliği Günleri, İzmir Fuarı 1A ve 1B Hollerinde gerçekleştirildi. 12 Mayıs saat 10.00'da İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Aziz Kocaoğlu'nun ve İzmir Protokolünün katılımıyla gerçekleştirilen açılış törenin ardından EGİAD üyelerinin standları gezilmiş ve ürünleri ile ilgili bilgiler alınmıştır. Sanayi, Hizmetler ve Tarım Komisyonu ile Dış İşleri Komisyonunun ortaklaşa düzenledikleri ve iki tam gün ziyarete açık olan Fuar, çeşitli sektörlerden 65 üye firma katılmış; üyelerimiz ve diğer konuklar, firmalar ve ürünleri hakkında ayrıntılı bilgi almışlardır.

1. İlik Sami UÇAN (Çömlek Ustası)

2. İlik Berker DALMIŞ (Tersane)

3. İlik Erdinç YILMAZ (Merhaba Hayat)

EGİAD Fotoğraf Yarışması

12 Mayıs 2010

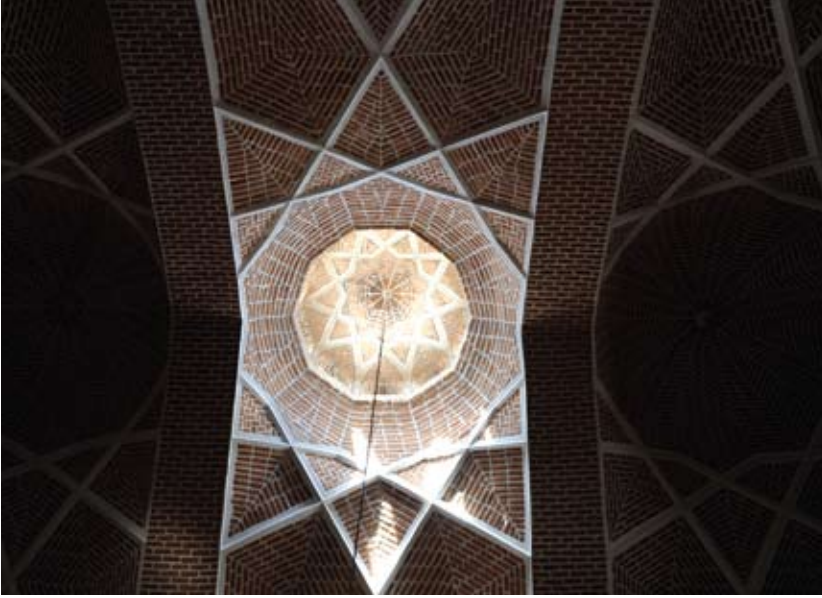

EGİAD 20. Kuruluş Yılı olan 2010'da, ülkemiz fotoğrafçılığına katkıda bulunmak amacıyla ve her yıl tekrarlamak üzere "İŞ VE YAŞAM" konulu bir fotoğraf yarışması düzenlendi. 30 Nisan 2010 tarihine kadar yarışmaya, yurdun her yanından ve hatta yavru vatandan 90 Katılımcı, 266 fotoğraf ile iştirak etti. EGİAD Yönetim Kurulu Başkan Vekili Sayın Engin Çınar SERDAR'ın Başkanlığında Sayın Metin YAĞCI, Sayın Yılmaz KALPALAP, Sayın Zeynel AYDIN'dan oluşan Jürinin yaptığı değerlendirme sonucunda ilk üç derece alan eserler belirlendi. Fotoğraf yarışması ödül töreni ve yarışmada sergilenmeye değer bulunan eserlerin yer aldığı fotoğraf sergisi, İzmir Fuarı'nda düzenlenen EGİAD III.Sektör Tanıtım ve İşbirliği Günleri kapsamında sergi alanında gerçekleştirildi. Birincilik ödülü; "Çömlek Ustası" eseriyle Sayın Sami Uçan'a, İkincilik ödülü; "Tersane" eseriyle Sayın Berker Dalmış'a, Üçüncülük ödülü ise "Merhaba Hayat" eseriyle Erdinç Yılmaz'a verildi.

“Tebriz İş Ve İnceleme Gezisi”

Tebriz Valiliği

14-17 Mayıs tarihleri arasında BASİFED tarafından düzenlenen “Tebriz İş Ve İnceleme Gezisi” EGIAD üyelerinin de katılımıyla gerçekleştirildi. Çeşitli sektör temsilcileri ve önde gelen işadamlarıyla yapılan temaslara yanı sıra Tebriz İnşaat Fuarında inceleme yapan heyet, çok sayıda ikili görüşme ve iş bağlantısı gerçekleştirilmiştir.

Tebriz Valisi ile toplantı

Yabancı Yatırımcılar Dairesi

Tebriz Baş Konsolosumuz Bilgin ATALA

Kafilemiz

TSE Denetimi

28 Mayıs 2010

EGİAD'ın üyelerine yönelik hizmet kalitesini belgeleyen TSE ISO9001:2008 Belgesi ile ilgili Belge Yenileme Tetkiki EGİAD Dernek Merkezinde gerçekleştirilmiştir.

Sisus Otel'de Pazar Kahvaltısı

30 Mayıs 2010

EGİAD Sosyal ve Kültürel İlişkiler Komisyonu tarafından düzenlenen Pazar kahvaltısı Çeşme Sisus Otel'de gerçekleştirilmiştir. EGİAD üyelerinin aileleriyle birlikte keyifli saatler geçirdiği günde üyelerimiz birarada olma ve sohbet etme imkanı bulmuşlardır.

ÇOK ÖZEL KAMPANYALARIMIZ SİZLERİ BEKLİYOR!

LA SPORTIVA

Telefon : 0 232 368 38 95

web : www.lasportiva.gen.tr
e-posta : info@lasportiva.gen.tr

**BU KUPON İLE BİRLİKTE GELİN
1 HAFTALIK ÜCRETSİZ ÜYELİK
AVANTAJINI KAÇIRMAYIN !!!**

LA SPORTIVA

BASİFED Olağan Genel Kurulu

28 Mayıs 2010

ESİAD Toplantı Salonunda gerçekleştirilen BASİFED Olağan Genel Kurulu sonucunda Hüseyin PORSUK Yönetim Kurulu Başkanlığına yeniden seçilmiş; EGİAD'dan ise Cemal ELMASOĞLU Başkan Yardımcılığı, Temel Aycan ŞEN Yönetim Kurulu üyeliği, Bülent AKGERMAN, Cüneyt BAYSAK ve Etem ÖZSOY Yönetim Kurulu yedek üyeliği, Yiğit TATIŞ ise Denetleme Kurulu üyeliği görevlerine seçilmişlerdir. Danışma Kurulu Başkanımız Oğuz Tatis ise BASİFED Danışma Kurulu üyeliği görevine getirilmiştir.

ARAMIZA YENİ KATILAN ÜYELERİMİZ

SELİN	TAPICI	Çimsen Çim Üretim San. ve Tic. Ltd. Şti.
ALİ ONUR	YEŞİLYURT	FY Mobilya Dekorasyon San. Ltd. Şti.
YÜCEL	YÜCEL	Özel Uğur Dershane A.Ş.
HAKAN	ÖZÇELİK	Renkler Makine ve Yedek Parça San. ve Tic. Ltd. Şti.
AYDIN BUĞRA	İLTER	Tanrıöver Avukatlık Bürosu

Turan GÖKSAN

15 Haziran, 1984 İzmir doğumluyum. İzmir Amerikan Koleji'nin ardından 2006 yılında Koç Üniversitesi İşletme Bölümü'nden mezun oldum. Daha sonra New York'ta Pace Üniversitesi'nde finans üzerine MBA yaptım. Ekim 2008'de Türkiye'ye dönüp aile şirketimiz olan Akça Holding'de 'Finans Uzmanı' olarak göreve başladım.

Boş vakitlerimi, ailem ve arkadaşlarımla birlikte geçiririm. Futbol, masa tenisi ve bowling en sevdiğim sporlardır. Hafta sonlarımı İstanbul'da geçirmek, fırsat bulabilirsem Galatasaray maçlarına gitmekten keyif alırım. Arkadaşlarımla zamanın nasıl geçtiğini anlamadan playstation ile çekişmeli maçlar yaparız. Yazları, denizde vakit geçirmek beni dinlendirir. Havalarda güzelleşinceye kadar Pazar günleri tercihim, genelde sinemaya gitmek ve pozitif enerji verebilecek, ağırlıkta Türk filmleri izlemekten yanadır. Tavsiye edebileceğim en komik film, 'Eyvah Eyvah'; filmde çıkan herkesin yüzünde bir gülümseme, dilinde ise "ne çabuk bitti" cümlesi vardı. Turgut Özakman'ın kaleme aldığı günümüzün popüler Türk tarihi kitaplarının dışında başarı hikâyelerini anlatan eserler ilgimi çekiyor. Bu tür kitaplarda anlatılanların arkasında gerçekler ve ders alınacak konular olur. Bu kapsamda önerebileceğim kitaplardan biri, 'Wal-Mart Etkisi'; dünyanın en büyük firmasının tüm dünyayı nasıl etkilediğini, bir firmanın ticaret

üzerinde ne kadar etkili olabileceğini anlatıyor. Diğer ise tek küresel Türk markası diyebileceğim, Türk Hava Yolları'nın gelişimini anlatan, zamanının CEO'su Cem Kozlu'nun yazdığı 'Bulutların Üstüne Tırmanırken'. Seyahat konusunda önerim; denizde vakit geçirmeyi sevenler var ise güzel bir otelden daha lüks ve her saat canlı seyahat gemileri ile beş yıldızlı bir otelden daha fazla keyif alarak tatil yapabilirler. Gemilerle tatilin en büyük avantajı, bir hafta içinde 3-4 farklı ülke ve 6-7 farklı şehirde vakit geçirmenizdir. Ailece iki kere gittiğimiz gemi seyahatinde, bir haftalık İspanya'ya kadar giden tur, Fransa ve İtalya'nın güney kesimlerini dolaştıktan sonra Tunus üzerinden geri dönüyor. Kısa süre içinde birçok farklı kültürü görüp, genelde ölü zaman olarak geçen yollar, çok güzel anılara dönüşüyor.

Akça Holding olarak Menderes Tekstil firmamızla Avrupa'nın en büyük entegre ev tekstil tesisiyiz. 200 bin m2 kapalı alanda 3.600 çalışanımız ile dünya çapında ticarete en güçlü firmalardan olan Wal-Mart, Ikea, Target, Carrefour, Li&Fung'a ihracat yapıyoruz. Bu uluslararası firmaların değerlendirdiği, kazanılması güç olan 'en iyi tedarikçi' ödüllerini üst üste kazandığımızı da göz ardı etmeden Türkiye'de, dünya çapında çok kaliteli işler yapıldığının bilinmesi gerekiyor. Tekstil sektörü olarak önceki yıllarda ülke ihracatımızın lokomotifini iken Türkiye'de üretim yapmak maalesef her sene daha da güçleşiyor. Şirketlerimizin temeli olan kuru gıda sektöründe Manisa'da üzüm, Aydın'da incir ve kayısı işleme tesislerimiz var. Kuruluşundan bu yana ihracat odaklı çalışmakta ve sektörün liderliğini üstlenmektedir. 3 sene önce Denizli'de kurduğumuz seramızda da domates üretimi ve ihracatı yapıyoruz. Son olarak ülkemiz için de yeni olan, uluslararası standartlarda araç muayene hizmeti veriyoruz. Özelleştirme sonrasında en büyük iş ortağı olarak İzmir, Manisa, Denizli ve Aydın'da 20 sabit, 4 mobil istasyonumuz mevcut. Bu alanda tekel olduğumuzdan dolayı sorumluluğumuzun daha fazla olduğu bilinciyle en yüksek seviyede müşteri memnuniyetini hedefliyoruz.

Enerji sektöründeki yatırımlarımız da devam etmektedir.

Türkiye'nin en büyük sorunu, 'eğitim'sizliktir. Eğitimsizliğin etkisiyle de ekonomik ve politik sorunlar daha çok artmaktadır. Ekonomik sorunların başında, son dönemde çok yüksek seviyelerde seyreden işsizlik geliyor. Konunun en acı kısmı da üniversite mezunlarının dahi iş bulamaması, balsa da aldığı eğitimle ilgili alanlarda çalışmamasıdır. Bunların hepsinin planlanıp, iş gücüne göre eğitim kurumları ile işbirliğine gidilerek ihtiyaca göre öğrenci yetiştirilmesi gerekir. Yıllar önce Bulgaristan'da uygulanan sistemde firmalar, üniversite sınavını kazanan öğrenciler ile mülakat yaptıktan sonra tüm eğitim hayatı boyunca öğrenciye sponsor olup, sonrasında da firmalarında işe alıyorlardı. Bir nevi altyapıdan insan kaynakları yaratıyorlardı. Türkiye gibi emek yoğun sektörlerin ağırlıklı olduğu bir ülkede, benzer sistemler uygulanabilir. Politik sorun olarak ülkemizde en önemli konu istikrar. Türkiye'nin son yıllarda kazandığı istikrarın en büyük sebebi de tek partili yönetim. Gelişmiş ülkelerde çok partili hükümetlerin gayet başarılı olduğunu da gördüm fakat toplumumuzda herkes söz sahibi olmak istediği için sağlıklı muhalefet yapılamıyor, çok ses oluşturulamıyor. Sonuç itibarıyla ülkemizi yönetecek, ekonomik, politik ve sosyal sorunları çözecek kişilerin de en üst düzeyde eğitilmiş olması ve onları seçecek kişilerin boş vaatlerle değil, yapılacak işlere oy vermesi gerekir.

Birlikten kuvvet doğar ilkesiyle sivil toplum kuruluşlarının etkisi tartışılmaz bir gerçektir. Buradaki en önemli unsur, gerekli birimler ve yetkin kişilerle koordine olunmasıdır. Bu doğrultuda EĞİAD'ın çok değerli insanlardan oluşup, çözüm odaklı hareket ettiğini gördüğüm için EĞİAD'ın her çalışmasının Türkiye için başarılı bir örnek olduğunu düşünüyorum. Ayrıca aile büyüklerimizin EĞİAD'ın kuruluş ve gelişme aşamalarında aktif olarak çalışmış olmalarının bizim kuşağımıza bayrağı devralma ve ilerleyerek, devam etme sorumluluğu vermektedir.■

Adnan CİNSTAŞ

1. Kendiniz hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

19.11.1966 tarihinde, İzmir’de Boşnak bir baba ile Giritli annenin çocuğu olarak dünyaya gelmişim. İki erkek ve bir kız kardeşim var. Çok parlak bir okul hayatım olmasına rağmen DEÜ Meslek Yüksek Okul mezunuyum. Askerlik sonrası iş hayatına başlangıç ve 27 yaşında evlilikten sonra şimdi 14 yaşında bir kız ve 7 yaşında 1 erkek çocuk sahibiyim.

2. Boş vakitlerinizde neler yaparsınız? İlgi duyduğunuz hobiler nelerdir? Okuduğunuz kitap, müzik ve film cd olarak okurlarımıza ne önerirseniz? Gittiğiniz herhangi bir seyahatte o yöreye dair edindiğiniz izlenimler ile burada görülmesini tavsiye ettiğiniz yerlerden bahseder misiniz?

Arkadaşlığa, dostluğa değer veren biri olduğum için boş vakitlerimde beraberce yenen yemeklerden, eğlenmekten, gezmekten, güzel akşamlarda Kordon’da güneşi batırmaktan çok zevk alırım. Kitap okumayı hep çok istedim hatta birçok kitap alıp ilk sayfalarını okuduktan sonra bıraktığım kitaplarım oldu. Fırsat buldukça sinemaya ve tiyatroya giderim. Müziğin her tür-lüsünü ortamında dinlemeyi çok se-

viyorum. Manisa yolu üzerinde bulunan Karaçam köyünde beş dönüm kadar bir arazide meyve ağaçları ve mevsimlik sebzeler yetiştiriyoruz; orada toprakla uğraşıyor, temiz havayla mutlu oluyorum. Yazın ise Alaçatı’daki evimde kızımı sörfte, oğlumu yelkene götürüyor; onları izlerken yüzüyor ve eşimle olmanın keyfini çıkarıyorum.

3. Şirketiniz ve işiniz ile ilgili kısaca bilgi verir misiniz? Faaliyet gösterdiğiniz sektörün mevcut durumu ve önümüzdeki süreçte sektörünüzde dair öngörüleriniz nelerdir?

Ticari faaliyetlerimizi; Abidin Kuyumculuk LTD.ŞTİ. ile Gizem Kuyumculuk LTD.ŞTİ. olarak iki firma halinde aile şirketi çatısı altında devam ettiriyoruz. İşim konusunda arkadaşlarıma devamlı söylediğim sözü buradan sizlere de söylemek isterim: “Allah, bana iyi ki bu mesleği nasip etmiş.” Mesleğimi gerçekten çok seviyorum. Her halde başarılı olmamızın nedeni de bu olsa gerek. Tüm sektörler gibi bizim sektörümüzde de zorlu bir dönem geçiyor. Diğer sektörlere göre biz yine de biraz daha şanslıyız çünkü kadınlar olduğu sürece bizim sektör çökmez.

4. Türkiye’de gördüğünüz en

önemli ekonomik ve politik sorun nedir? Sizce bu konular nasıl çözümlenir?

Türkiye’de gördüğüm en önemli sorun; devletimizin başındaki kişilerin birlik ve beraberlik içinde olmayışlarıdır. Bir ülkeyi yöneten başbakanın, muhalefetin ve ordunun birbiri ile savaşmasıyla sorunlar nasıl çözülür de büyük bir devlet olunur!

5. Türkiye’nin ve içinde yaşadığımız kentin sorunlarının çözümüne dair sivil toplum kuruluşlarının fonksiyonu nedir? EGİAD’ın çalışmalarını bu anlamda değerlendirir misiniz? Neden EGİAD üyesi oldunuz?

Bir toplumda yaşıyorsanız; toplumsal bir fikri, bir sıkıntıyı kendi başınıza ifade edip, çözümlemeniz mümkün olamaz. Bunu ancak sivil toplum kuruluşları içinde görev alarak yapabilirsiniz. EGİAD, bu kapsamda faaliyetleriyle İzmir’de gerek başkanıyla gerekse tanıdığım üye arkadaşlarla şehrimizin en başarılı ve en içten kuruluşudur. İyi ki EGİAD’lı olmuşum.■

Yarını bugünden yaşamaya hazır mısınız?

 elmas
group
LOGISTICS
service beyond expectation...

Genel Müdürlük 1474 Sokak No: 1 Kat: 3 Alsancak - İZMİR Tel: 0.232 421 47 03 - 421 47 04 Fax: 0.232 421 55 18

www.elmas.com.tr

Feyzi KAYA

1983, İzmir doğumluyum. İzmir Amerikan Lisesi'nden sonra üniversite eğitimimi Koç Üniversitesi İşletme bölümünde tamamladım. İstanbul'da şirket evliliklerine finansal danışmanlık yapan bir şirkette analist olarak görev yaptım. İtalya Bocconi üniversitesinde MBA eğitimi görüp, finansal strateji alanında uzmanlaştım. Eğitimimi tamamlayınca, İzmir'e dönüş yaparak grup şirketlerimizden, ARI KAYA Laundry'de genel müdür olarak görev yapmaya başladım. Grubumuzun diğer şirketlerinde de yönetim kurulu üyesi olarak görev yapmaktayım.

Spor tutkunu biriyim; düzenli olarak fitness yanında futbol, basketbol ve kış aylarında snowboard yaparım. Motor sporlarına ilgim var. Okuduğum son kitaplardan, Ece Temelkuran'ın yazdığı 'Muz Sesleri' kitabımı önerebilirim; kitap, Lübnan'ın yakın tarihini referans alarak Türkiye'nin sorunlarına yorum getiriyor. Film olarak, bende büyük etkisi bulunan Donny Darko'yu önerebilirim; mistik bilimkurgu filmi sevenler için çok etkileyicidir. Müzik CD'si olarak 'easy listening' tarzı sevenler için Alman sanatçı Schiller'in albümlerini öneririm; özellikle araba kullanırken dinlemekten keyif alıyorum. Seyahat etmekten büyük zevk duymam sebebiyle genç yaşıma rağmen dünyanın birçok bölgesine gitme fırsatım oldu. Bu sebeple gezilip görülecek yerler konusunda bir tavsiyede bulunmak benim için gerçekten çok zor. Önerim, kayak sporuyla

ilgilenenler için olacak; Fransa'da küçük bir Alp kasabası olan Chamonix, Hollywood filmi setlerinden fırlamış güzellikte bir kasabadır; doğası ve renkli eğlence hayatı, bu şirin kasabanın bende ayrı bir yeri olmasını sağlamıştır.

Kaya Grubu olarak turizm alanında 1970 yılından itibaren hizmet vermekteyiz. İlk kurulan otelimiz, Otel Karaca'dan sonra Otel Kaya Prestige ve Kaya Prestige Sunshine'ı katarak, büyümemizi sürdürdük. 1994 yılında, ilk etapta otellerimizin çamaşır yıkama talebini karşılamak için kurulan ARIKAYA Laundry, 2009 Mayıs ayında Sarnıç'ta bulunan 2 bin m2 kapalı alana ve günlük 12 ton yıkama kapasiteli yeni modern tesisine taşındı. 2010'da kuru temizleme sektöründe de hizmet vermeye başlayan çamaşırhanemiz, Alsancak ve Swiss otelde açtığı iki ayrı şubesiyle yatırımlarını sürdürdü. Bütün sektörlerdeki daralma, direkt olarak konaklamalara yansıdığından, otellerdeki doluluklar geçtiğimiz seneleri arattı. Bir de son yıllarda artan yatak sayısına buna paralel olarak artmayan potansiyel eklenince, aynı pastayı daha çok dilime bölme zorunluluğu yarattı. 2010 yılı, geçen seneye göre daha iyi başlasa da sektörün canlanması için İzmir'in fuar kenti kimliği pekiştirilmelidir. Kenti, daha potansiyelli ve cazip bir hale getirmek için çeşitli organizasyonlara ve turizm alanındaki zenginliklerini çok daha iyi tanıtmaya gerek var; açıkça sektörün geleceği, İzmir'in daha iyi pazarlanmasına bağlıdır.

Türkiye'nin en büyük ekonomik problemi, nitelikli iş gücü ve markalaşmadır. Üniversite mezunlarının bile işsiz kalması, gerekli iş pozisyonlarının açılmaması olarak açıklanabilir fakat bence sorun, sadece bundan ibaret değil. İşsizliğin yüksek olduğu bir ülkede, banka ve sanayi kuruluşların nitelikli eleman bulmakta zorlanması çok ironik ve maalesef birkaç üniversite dışındaki okullar, nitelikli personel yetiştirmekten çok uzaktalar. Bunun çözümü için Avrupa'da olduğu gibi belli alanlar üzerine yoğunlaşmış üniversitelere ve meslek okullarına ağırlık

vermek gerekir. Markalaşamama sorunu ise Türkiye'nin bütün sektörlerini kapsayan bir problemdir. Düşük maliyetlerle kütle üretimi yapan Çin, Hindistan gibi ülkelerle rekabet etmek, maalesef Türk şirketleri için oldukça zor. Oysa İtalya örneğinde olduğu gibi fark yaratacak markalar oluşturulursa Türk markaları da daha yüksek fiyatlara alıcı bulabileceklerdir. İtalya, tekstil sektöründeki bütün olumsuz gelişmelere ve yüksek maliyetlere rağmen, yarattığı marka değeri ile ayakta durmayı başarmıştır. Türkiye'nin lokomotif sektörlerinden biri olarak nitelendirilen otomotivde bile ülkemiz, kendine bir marka yaratabilmekten çok uzaktır. Amerika'ya ihracat yapıyoruz diye övündüğümüz otomotiv sektöründe de ironik olan, ihraç ettiğimiz markanın yine bir Amerikan markası olan Ford olmasıdır.

Türkiye'nin en büyük politik sorunu, halk için ve halk adına yönetilmesi gereken kurumlarının adalet ve eşitlik ilkesinden uzak bir tutum sergilemesidir. Bugün Anayasa Mahkemesinden, Türk Silahlı Kuvvetleri'ne kadar bütün kurumların çalışmaları sorgulanmaktadır ve halk yerine, başka unsurlara hizmet etmesinden sıkıntı duyulmaktadır. Halkın bu kurumlara olan güveni gün geçtikçe azalmakta ve daha ciddi problemlere yol açmaktadır.

Sivil toplum kuruluşları, taraf-sız ve kuruluş amaçlarına hizmet ettikleri sürece sorun çözmekte çok önemli bir göreve sahiptirler. Bireyin tek başına dikkat çekemeyeceği hususlar, bu kuruluşların çatısı altında tartışılmakta ve daha etkili bir şekilde gerekli mercilere iletilmektedir. EGİAD, yürüttüğü sosyal ve ekonomik faaliyetlerle senelerdir bölge sorunlarına ışık tutuyor. EGİAD üyesi olmamın başlıca nedeni, bu faaliyetlerin bir parçası olabilmek ve İzmir'in sorunlarını çözmekte benim gibi düşünen ve aynı amaçta uğraş veren diğer insanlarla yakın etkileşim haline girmektir. Türkiye'nin en etkili sivil toplum kuruluşları arasında bulunan EGİAD'ın üyesi olmak, her şeyden önce benim için büyük bir gururdur.■

Yağız SERTER

1985, İzmir doğumluyum. İlkul ve ortaokulu İzmir Özel Türk Koleji'nde, lise eğitimimi Özel Avni Akyol Lisesi'nde bitirdikten sonra üniversite eğitimimi Marmara Üniversitesi İşletme Bölümü'nde tamamladım. 2007 yılı Aralık ayından 2008 yılı Mayıs ayına kadar Samsun'da askerlik görevimi yerine getirdikten sonra İzmir'e dönüp, aile şirketimiz olan Serter Ev ve Büro Mobilyaları'nda iş hayatıma başladım. 2009 yılı Temmuz ayında, aynı üniversiteden sınıf arkadaşım ile evlendim.

İş hayatımın yoğunluğundan arta kalan zamanlarda müzik dinlemeyi, yürüyüş yapmayı ve seyahat etmeyi tercih ediyorum. Bunların haricinde iyi bir futbol izleyeniyim hatta izleyeni olmaktan da öte 2008-2009 yıllarında profesyonel futbol liglerinin en genç yöneticisi olarak İzmirspor'da görev aldım. Son zamanlarda keyifle dinlediğim, Antakya Medeniyetler Korosu'nun CD'sini sizlere de önerebilirim. Seyahat olarak ise işim gereği de sık sık gittiğim Bosna Hersek'i özellikle Sarajevo ve Mostar şehirlerinin gezilmesini tavsiye ederim. Sarajevo'nun baş çarşısını, savaş yıllarının acılarını anlatan şehitlikleri, Mostar'da Osmanlı Fatih Sultan Mehmet döneminde yapılan tek-

kenin, Kanuni Sultan Süleyman'ın emriyle Mimar Sinan'ın bir öğrencisinin eseri olan meşhur köprü'nün ve ülkenin doğal güzelliklerinin görülmesi gerekir. Tabii oralara gitmişken mutlaka Boşnak Böreği (burek) ve Cevabi'yi tatmalısınız. Ülkemizde ise bütün dinleri buluşturan demokratik yapısı, tarihi ve yemekleriyle Hatay-Antakya bölgesinin eşsiz güzellikte olduğunu söyleyebilirim.

Fevzipaşa Bulvarı'nda 20 metrekare olan küçük bir dükkânla 'Serter Ticaret' olarak başlayan şirketimiz bugün, Gazimeir'de 5 bin metrekarede kurulu olan show-room ve fabrikasında 50 çalışanıyla Serter Ev ve Büro Mobilyaları olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Ben de şirketin üçüncü nesli olarak şirketimizde, ihracat bölümünün başında bulunmaktayım. Firmamız yurtiçinde büyük bir potansiyele hizmet ederken yurtdışında da Bosna Hersek başta olmak üzere Ürdün, Yunanistan ve Slovenya'da özellikle işyeri ve otel projelerine imzasını atmaktadır. Son dönemde dünya genelinde yaşanan ekonomik problemlere rağmen mobilya sektörünün ülkemizdeki geleceğini ve ihracat potansiyelini son derece iyi görüyorum. Çoğu sektörde olduğu gibi Çin firmalarının uluslararası pazarlardaki etkinliğinin, ülkemiz mobilya ihracatı için de bir tehdit oluşturduğunu düşünüyorum. Ancak ülkemiz bu rekabette; nitelikli iş gücü, teknik birikimleri ve lojistik anlamda çok önemli olan konumuyla kendisine avantaj sağlayabilecektir. Bütün bunlarla beraber her sektörde olduğu gibi mobilya sektöründe de gelişim sağlayabilmek için yeniliklere açık olmak, önce markalaşıp sonra markanızı önemli pazarlarda tanıtmak ve takip eden değil, takip edilen olmak gerekir. Tasarım, Serter için çok önemlidir. Son beş yıldır, kendi bünyemizde bulunan tasarım ekibimizle, kendi modellerimizi yaratarak müşterilerimizin mekânlarına renk katıyoruz.

Son dönemlerde, zenginliğinden faydalanmamız gereken farklılık-

larımızın ülkemizi bölme amacıyla kullanılmasını en önemli politik sorun olarak görmekteyim. Bu sorunun çözümünde ülkemizde yaşayan her bireyin empati yapıp, birbirini anlaması gerekmektedir. İnsanların birbirini daha iyi anlaması için eğitimlerinin daha iyi seviyede olması lazım. Ülke genelinde yaratılması gereken refah ortamın sağlanması sadece devletin değil, sivil toplum kuruluşlarının da görevidir. En önemli ekonomik sorunumuz ise ülkemizde yaşayan insanların çoğunun geçim sınırının hatta açlık sınırının altında gelire sahip olmalarıdır. Bu sorunun ise ancak kendi iç dinamiklerimizi harekete geçirip, dışarıya olan bağımlılığımızın azaltılması yoluyla çözülebileceğine inanıyorum.

Ülkemizin ve İzmir'imizin sorunlarında, sivil toplum kuruluşlarının kimseye bağlı kalmadan, sağlıklı şekilde çalışmalarını hayati önem taşımaktadır. Devletimizin aslında çok iyi olması gereken fırsatları yanlış şekilde kullanıldığı için karşılaşılan sorunların çözümüne kalan imkânlar yetersiz oluyor. Hükümetler tarafından politik hale getirilip yapılamayan ya da yanlış yapılan pek çok konu, sivil toplum kuruluşlarının özerk yapısı sayesinde daha doğru yapılarak daha büyük kitlelerde iyileştirmeler sağlanabilir. EĞİAD, düzenli ve disiplinli yapılanmasıyla örnek sivil toplum kuruluşlarından biridir. Bunu da gerek İzmir iş hayatına ve sosyal yaşantısına yansıtmayı, kurulduğu günden bu yana başarmıştır. EĞİAD'tan çok daha fazla olanakları olan kuruluşların bile yapamayacağı bir projeyi gerçekleştirerek İzmir'e 'EĞİAD İlköğretim Okulu'nu kazandırmıştır. EĞİAD, çocukluğumdan bu yana içerisinde bulunduğum bir kuruluştur. Geçen yıl babam Bedri Serter, EĞİAD'ta aktif üyeliğini tamamlayıp 'onur üyesi' olduktan sonra ben de değerli insanlarla tanışmak ve yaşadığım şehre gerek mesleki gerekse sosyal anlamda katkı koymak adına, EĞİAD'a üye oldum.■

Yazın
tüm renklerini
Sisus Hotel
Çeşme'de yaşayın...

Rezervasyon ve Sisus Misafirlerine
Özel Fırsatlar için...

0232 724 03 30

Garant
+bonus card

kartlarına taksit imkanı.

SISUS
HOTEL
ÇEŞME
TÜRKİYE

Dalyanköy Yat Limanı Çeşme - İZMİR / TÜRKİYE
Tel: +90 (232) 724 03 30 - Fax: +90 (232) 724 96 56

www.sisushotel.com - info@sisushotel.com

Sisus Hotel bir TERBAY Grubu iştirakidir.

Güçlü Yunusoğlu İnşaat

URLA YELKEN VİLLALARI

www.yunusoglu.com